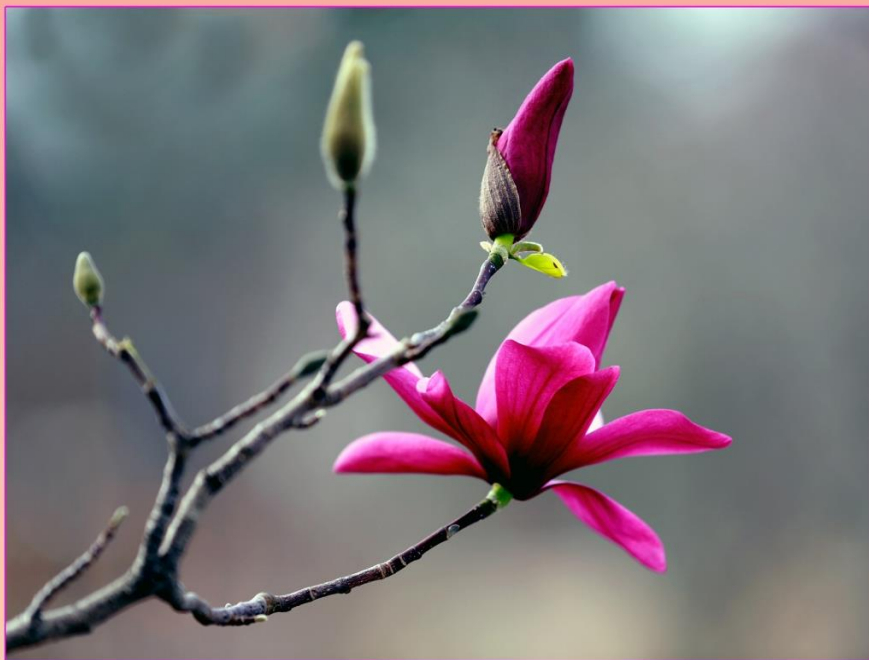

TẠP CHÍ

VĂN BÚT MIỀN ĐÔNG

SỐ RA MẮT

Xuân Ất Tỵ 2025

TÁC GIẢ CỘNG TÁC TRONG SỐ NÀY

CAO MINH NGUYỆT • CAO MỸ NHÂN • CHÚC ANH • CUNG THỊ LAN • DIỆM NGUYỄN
• ĐĂNG NGUYỄN • ĐỖ DUNG • DƯƠNG VIỆT CHÍNH • DƯƠNG VŨ • HOÀNG PHƯỢNG
• HỒNG THỦY • HỒNG VÂN • HUỲNH THỊ PHƯỢNG NHI • KHÁNH HÀ • KIM LOAN
• KIM OANH • LÊ MAI LĨNH • LÊ MỘNG HOÀNG • LÊ MỸ HOÀN • LÊ THỊ NHỊ • LÊ THỊ Ý
• LUÂN TÂM • MINH THÚY THÀNH NỘI • MÔI TİM • NGỌC CƯỜNG • NGỌC HẠNH •
NGUYỄN MINH NỮ • NGUYỄN P. THÚY • NGUYỄN PHAN NGỌC AN • NGUYỄN THỊ
THANH DƯƠNG • NGUYỄN THỊ THÈM • NGUYỄN TÚ • NGUYỄN TƯỜNG GIANG • PHẠM
GIA HÙNG • PHẠM PHAN LANG • PHẠM VĂN HẢI • PHAN KHÂM • PHAN NỮ LAN •
PHONG CHÂU • PHƯƠNG HOA • PHƯỢNG HÒ • TẠ QUANG TUẤN • TÂM MINH NGÔ
TÀNG GIAO • TẾ LUÂN • THA NHÂN • THANH SONG KIM PHÚ • THƯ KHANH •
THÚY MESSEGE • TIỂU LỤC THẦN PHONG • TIỂU THU • TRẦN CÔNG LÃO MÃ SƠN •
TRỊNH BÌNH AN • TT-THÁI AN • TƯỜNG DUNG • TƯỜNG NHUNG • TƯỜNG THÚY • VĂN
DUY TÙNG • VI VÂN • VÕ HƯƠNG PHỐ • VÕ PHÚ • XUÂN TIÊN • Ý NHI • Y THY.

TẠP CHÍ VĂN BÚT MIỀN ĐÔNG

SỐ RA MẮT 01-04-2025

ISBN barcode: **978-1-300-67528-0**

Imprint: Lulu.com

©by VĂN BÚT MIỀN ĐÔNG & AUTHORS

TÒA SOẠN: Văn Bút Miền Đông

6614 Bethlehem Rd,

Richmond, VA 23230

(804) 370-0215

Email: vbvnhn.vdbhk@gmail.com

TẠP CHÍ VĂN BÚT MIỀN ĐÔNG

SỐ RA MẮT 01-04-2025

ISBN barcode: 978-1-300-67528-0

Kính chúc quý độc giả và văn thi hữu
một năm Ất Tỵ an khang, thịnh vượng

VĂN BÚT MIỀN ĐÔNG

THÁNG 01/2025 - 04/2025

XUÂN ẤT TỴ

TẠP CHÍ VĂN BÚT MIỀN ĐÔNG
SỐ RA MẮT 01-04-2025
ISBN barcode: 978-1-300-67528-0

CỘNG TÁC TRONG SỐ NÀY

Cao Minh Nguyệt * Cao Mỹ Nhân * Chúc Anh * Cung Thị Lan * Diệm
Nguyễn – NVDL * Đăng Nguyên * Đỗ Dung * Dương Việt Chinh *
Dương Vũ * Hoàng Phượng * Hồng Thủy * Hồng Vân * Huỳnh Thị
Phượng Nhi * Khánh Hà * Kim Loan * Kim Oanh * Lê Mai Linh * Lê
Mộng Hoàng * Lê Mỹ Hoàn * Lê Thị Nhị * Lê Thị Ý * Luân Tâm *
Minh Thúy Thành Nội * Môi Tím * Ngọc Cường * Ngọc Hạnh *
Nguyễn Minh Nữ * Nguyễn P. Thúy * Nguyễn Phan Ngọc An *
Nguyễn Thị Thanh Dương * Nguyễn Thị Thêm * Nguyễn Tú *
Nguyễn Tường Giang * Phạm Gia Hưng * Phạm Phan Lang * Phạm
Văn Hải * Phan Khâm * Phan Nữ Lan * Phong Châu * Phương Hoa *
Phượng Hồ * Tạ Quang Tuấn * Tâm Minh Ngô Tằng Giao * Tế Luân
* Tha Nhân * Thanh Song Kim Phú * Thư Khanh * Thúy Messegee *
Tiểu Lục Thần Phong * Tiểu Thu * Trần Công Lão Mã Sơn * Trịnh
Bình An * TT-Thái An * Tường Dung * Tường Nhung * Tường Thúy
* Văn Duy Tùng * Vi Vân * Võ Hương Phố * Võ Phú * Xuân Tiên * Ý
Nhi * Ý Thy.

BÌA & TRÌNH BÀY: Võ Phú

PHỤ BẢN: KTS. Nguyễn Đăng Tuấn & Thư pháp Thái Phụng

ĐỌC BẢN THẢO: Hồng Thủy

PHÓNG VẤN: Phượng Hồ

BAN BIÊN TẬP

Hồng Thủy - Nguyễn Minh Nữ - Tạ Quang Tuấn - Võ Phú

Chủ Nhiệm: Võ Phú

Chủ Bút: Hồng Thủy

Thư Ký Tòa Soạn: Tạ Quang Tuấn

LIÊN LẠC: Văn Bút Miền Đông

6614 Bethlehem Rd,

Richmond, VA 23230

(804) 370-0215

Email: vbvnhn.vdbhk@gmail.com

MỤC LỤC
TẠP CHÍ VĂN BÚT MIỀN ĐÔNG
SỐ RA MẮT 01/04/2025

Thơ:	Trang
Trịnh Bình An - <i>Thi Ảnh</i>	9
Phương Hoa - <i>Đông Tiễn-Nghinh Xuân</i>	11
Phương Hoa - <i>Xuân Về Nhung Nhó....</i>	12
Tâm Minh Ngô Tằng Giao - <i>Xuân Viễn Xứ</i>	18
Nguyễn P. Thúy - <i>Tìm Nhau</i>	19
Tế Luân - <i>Gió Xuân</i>	20
Phạm Văn Hải - <i>Dung Xưa</i>	58
Trần Công Lão Mã Sơn - <i>Trăng Đất Khách</i>	61
Tiểu Lục Thần Phong - <i>Báo Tin Xuân</i>	62
Ý Nhi - <i>Nhớ Xuân Xưa</i>	64
Nguyễn Phan Ngọc An - <i>Xuân Viễn Xứ</i>	66
Y Thy - <i>Forsythia, Hoa Vàng Đầu Xuân</i>	67
Lê Mai Linh - <i>Giao Thừa Năm 37 Tuổi</i>	68
Hồng Vân - <i>Thuyền Trên Sông</i>	72
Trần Công Lão Mã Sơn - <i>Nhớ Mẹ Hiền</i>	88
Lê Mỹ Hoàn - <i>Chiều Xuân</i>	89
Dương Việt-Chinh - <i>Xuân Lỡ Hẹn...</i>	90
Nguyễn Phan Ngọc An - <i>Mộng Đêm Xuân</i>	92
Hồng Vân - <i>Đợi Xuân Sang</i>	94
Phan Khâm - <i>Đón Xuân</i>	113
Lê Mỹ Hoàn - <i>Mùa Xuân Này</i>	114
Lê Thị Ý - <i>Chị Tôi</i>	116
Nguyễn Thị Thanh Dương - <i>Nhớ Tết</i>	118
Phong Châu - <i>Cù Lao Phố</i>	120
Cung Thị Lan - <i>Không Biết Yêu</i>	121
Dương Vũ - <i>Trước và Sau</i>	122
Cao Mỹ Nhân - <i>Mùa Xuân Chợt Tới</i>	124
Kim Oanh - <i>Xuân Mãn Khai</i>	125
Đặng Nguyên - <i>Một Cảnh Hoa Dại</i>	126

Lê Thị Nhị - <i>Xuân Xưa, Xuân Nay</i>	127
Nguyễn Thị Thêm - <i>Hãy Nghe Tiếng Gió</i>	144
Kim Loan - <i>Mùa Xuân Có Mẹ</i>	146
ThanhSong KimPhú - <i>Mộng Xuân Xưa // Xuân...</i>	148
Phạm Phan Lang - <i>Xuân Xưa</i>	166
Cao Minh Nguyệt - <i>Trăng Viễn Phương</i>	168
Thái Hưng - <i>Chờ Xuân</i>	210
Nguyễn Tường Giang - <i>Chút Tình // Nằm Bệnh</i>	211
Luân Tâm - <i>Xuân Sầu</i>	212
Minh Thúy Thành Nội - <i>Xuân Mơ Màng</i>	225
Tường Dung - <i>Xuân Ca</i>	226
Thư Khanh - <i>Đêm Oi</i>	227
Phạm Văn Hải - <i>Mây Vàng</i>	228
Luân Tâm - <i>Xuân Về Trong Áo Em Bay</i>	229
Thái Hưng - <i>Chờ Xuân Dân Tộc</i>	230
Đăng Nguyên - <i>Năm Mười Mùa Xuân Qua</i>	231
Phong Châu - <i>Biên Hòa</i>	232
Thanh Song Kim Phú - <i>Bóng Xuân</i>	233
Phạm Phan Lang - <i>Nếu Mai Nay</i>	234
Võ Hương Phổ - <i>Một Ngày</i>	235
Xuân Tiên - <i>Chỉ Thế Thôi</i>	254
Tha Nhân - <i>Mong Còn Có Dịp...</i>	255
Tha Nhân - <i>Phe Nhóm... // Còn Gì...</i>	258
Thúy Messegue - <i>Thêm Một Tuổi</i>	259
Khanh Ha - <i>July 23</i>	260
Tha Nhân - <i>Bao Giờ ... // Thường Xuân</i>	262
Tường Thúy - <i>Vì Anh Là Lính</i>	263
Diễm Nguyễn - <i>Trả Lời Cô Giáo Lam ở Hà Tĩnh</i>	264
Chúc Anh - <i>Bóng Chiều Tương Tư</i>	265
Huỳnh T. Phượng Nhi - <i>Trường Em // Đầu Năm...</i>	266
Tường Dung - <i>Ngày Đầu Năm</i>	267
Cung Thị Lan - <i>Chán Đời!</i>	268
Vĩ Vân - <i>Xuân Hoài Niệm</i>	269
Diễm Nguyễn - <i>Hùng Nhân - Nguyễn Năng Tĩnh</i>	290
Hoàng Phượng - <i>Đêm Hạ Nồng</i>	294
Hoàng Phượng - <i>Tình Yêu và Mùa Xuân</i>	295

Văn:	Trang
Tiểu Lục Thần Phong - Mùa Xuân Mới	14
Phượng Hồ - Trò Chuyện Với Nhà Văn Hồng Thủy	21
Nguyễn Minh Nữ - Thuồng Luồng Mắt Biếc	29
Ngọc Cường - Đôi Dòng Về Nghệ Thuật	50
Phương Hoa - "Khúc Ca Huyết Lệ"...	73
Hồng Thủy - Tháng Tư Đau Thương	95
Võ Phú - Tình Thương Gia Đình	99
Phan Nữ Lan - Tiếng Việt Tại Hải Ngoại...	101
Kim Oanh - Mùa Xuân Trở Nền Ấm Ấp	128
Tiểu Thu - Dấu Lìa Góc Ý	131
Nguyễn Thị Thanh Dương - Niềm Vui Ngày Xuân	149
TT-Thái An - Xuân Trên Xứ Đài	155
Nguyễn Thị Thêm - Bức Ảnh Yêu Thương	169
Kim Loan - Cây Trứng Cá Trong Trại "Cải Tạo"	183
Cao Mỹ Nhân - "Quốc Hoa"	190
Đỗ Dung - Theo Dòng Nước Xoáy	195
Tạ Quang Tuấn - BỐ TÔI	206
Ngọc Hạnh - Mùa Đông Hoa Thịnh Đốn	213
Minh Thúy Thành Nội - Góc Huế San Jose...	218
Dương Việt Chinh - Rắn Cứu Mạng	239
Văn Duy Tùng - Tản Mạn Đầu Năm	241
Dương Vũ - Truyện Tình	247
Nguyễn Tú - Chiêu Ba Mươi Tết	256
Tường Nhung - Quê Xưa	271
Cung Thị Lan - Thiên Thần Gãy Cánh	277
Môi Tím - Những Con Mưa Kỷ Niệm	287
Lê Mộng Hoàng - Xin Giữ Cho Đời Còn Một....	291

Tạp Chí Văn Bút Miền Đông:	Trang
Câu Đối Tết - Phương Hoa - Thư Pháp Thái Phụng	6
Lời Ngỏ Tạp Chí Văn Bút Miền Đông	7
Thư Tòa Soạn Tạp Chí Số 2 - Chủ Đề - Hạ	i
Giới thiệu sách: Tạ Quang Tuấn	ii
Phiếu Mua Tạp Chí	iii

CÂU ĐỐI TẾT
PHƯƠNG HOA
THƯ PHÁP THÁI PHỤNG

Lời Ngỏ Tạp Chí Văn Bút Miền Đông Số Xuân Ất Ty 2025

Kính gửi quý tác giả và độc giả,

Trong không khí ấm áp của mùa Xuân, khi đất trời bắt đầu khởi động một chu kỳ mới, Tạp Chí Văn Bút Miền Đông vui mừng ra mắt số Xuân Ất Ty 2025. Mang theo niềm hy vọng tươi mới và những đổi mới không ngừng qua từng trang viết, mỗi tác phẩm trở thành lời kêu gọi khát vọng, khám phá và sự tái sinh trong tâm hồn người đọc, mở ra những chân trời mới cho trí tưởng tượng và cảm xúc, đánh dấu sự hình thành và phát triển của tờ báo khi đến tay bạn đọc.

Mùa Xuân không chỉ là thời điểm để chúng ta quay về quá khứ, tri ân những gì đã qua, mà còn là cơ hội để hướng về tương lai, với những khát vọng, ước mơ và những điều chưa khám phá.

Số Xuân lần này của tạp chí là một bức tranh văn học sống động với nhiều tác phẩm đa dạng: từ thơ ca, tản mạn, đến truyện ngắn; từ những bài luận sâu sắc cho đến những câu chuyện đời thường....

Chúng tôi cũng xin giới thiệu cuộc trò chuyện đặc biệt giữa Chủ tịch Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại Vùng Đông Bắc Hoa Kỳ (Văn Bút Miền Đông), nhà văn Hồng Thủy, với Biên tập viên PHUONG HỒ. Tất cả đều phản ánh sự sáng tạo không ngừng và khát khao chinh phục, khám phá cuộc sống muôn màu.

Chúng tôi xin gửi lời cảm ơn chân thành tới các tác giả, những người đã không ngừng sáng tạo và mang đến cho tạp chí những tác phẩm quý giá, cũng như quý độc giả đã luôn đồng hành và ủng hộ chúng tôi trong hành trình “*lội ngược dòng*” để gìn giữ và phát huy ngôn ngữ **Mẹ** nơi quê hương thứ hai này. Chính nhờ sự đóng góp và tình yêu văn chương của quý vị, Tạp Chí Văn Bút Miền Đông mới có thể phát triển và vươn xa hơn trong tương lai.

Mỗi dịp Xuân về, là lúc chúng ta cùng nhau ôn lại những giá trị văn hóa, con người và hy vọng về một tương lai tươi sáng. Mong rằng những tác phẩm trong số ra mắt này sẽ là nguồn cảm hứng, ngọn lửa soi sáng những con đường sáng tạo của mỗi chúng ta.

Chúc tất cả quý vị một năm mới an lành, vạn sự như ý và luôn tràn đầy cảm hứng để tiếp tục viết nên những câu chuyện của chính mình.

Trân trọng,

Tạp Chí Văn Bút Miền Đông

CẦU mong năm mới yên vui.

VỪA lòng tất cả mọi người lạ quen.

ĐỦ đầy gạo, muối, thuốc men.

XÀI tiền làm phước càng thêm nhiều tiền!

Tet Binh An

Cầu cho thiên hạ nơi nơi,
Vừa giàu, vừa khỏe, lại vừa tâm an.
Đủ đầy hạnh phúc thế gian.
Thơm danh người thiện đã mang việc đời.

Tịnh Bình An

ĐÔNG TIỀN - NGHINH XUÂN
PHƯƠNG HOA

(Thể tụng hoành trục khoán)

VĂN BÚT Chào Xuân, Hoa Bút Nở
MIỀN ĐÔNG Đón Tết, Tuyết Đông Rời.

VĂN Thơ ẤT TỶ bốn phương mời
BÚT điểm Giao Thừa rượu ướp môi
CHÀO ửng rèm mi thôn nữ chớp
XUÂN vương khước mắt mỹ nhân cười
HOA dâng ý ngọc ru tình thắm
BÚT trái câu ngà vẽ nét tươi
NỞ rộ tài năng vườn Tạp Chí
MIỀN ĐÔNG ĐÓN TẾT, TUYẾT ĐÔNG RỜI.
Phương Hoa – Xuân Ất Tỵ

XUÂN VỀ NHUNG NHỚ QUYỆT HỒN
TA
PHƯƠNG HOA

(Thể Lục lư ngũ bộ)

“Trích từ Tập Thơ ‘THƠ RẢI NIỀM VUI’ xuất bản 2025”

1.

XUÂN VỀ NHUNG NHỚ QUYỆT HỒN TA

Dấu cảnh bừng lên vẻ lụa là
Cúc trúc vườn thanh tươi ánh ngọc
Mai hồng suối vắng rực gương nga
Vì chung biệt xứ càng thương nước
Tại bởi ly hương mãi tiếc nhà
Thơ gửi đôi dòng về chốn cũ
Ai người hiểu thấu nỗi lòng xa?

2.

Mùa đổi tiết thay gió thuận hoà
XUÂN VỀ NHUNG NHỚ QUYỆT HỒN TA
Quốc kêu triền núi âm buồn nảo
Chim hót đầu cành tiếng thiết tha
Nguyệt lặn băng khuâng khi tối tàn
Sương tan thờ thần lúc chiều tà
Bao nhiêu kỷ niệm ngày xưa ấy
Giờ biệt ly rồi quá xót xa.

3.

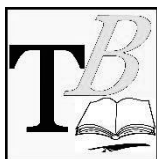
Mây chiều vàng rõ đẹp như hoa
Phố thị xôn xao khắp mọi nhà
Tết tới yêu thương chườm sắc bướm
XUÂN VỀ NHUNG NHỚ QUYÊN HỒN TA
Tiên trà lạnh bóng trăng đùa lướt
Cúc tửu nhạt nguồn gió bốn qua
Chất chứa trong tim dòng lệ thấm
Mơ về chốn cũ đó quê cha.

4.

Năm Mới trần gian muốn võ oà
Tuyết tàn giọt lạnh bám sương sa
Bên hiên vắng nguyệt cười theo bóng
Trước ngõ vườn hồng hát với hoa
Đêm đến tương tư hoà gối mộng
XUÂN VỀ NHUNG NHỚ QUYÊN HỒN TA
Dặm ngàn dấu cũ xa vời quá
Thăm thẳm bờ xưa khuất mái nhà.

5.

Quê người Tết Việt giọt nồng pha
Ai đứng chờ ai dưới nắng tà
Tâm gửi gió lay vừa thoảng đến
Chim bằng cánh soái vút ngời qua
Giật mình thơ rót trên dòng lệ
Dụi mắt buồn roi đáy cốc trà
Tĩnh trí bàng hoàng con sóng rõ
XUÂN VỀ NHUNG NHỚ QUYÊN HỒN TA.
Phương Hoa

MÙA XUÂN MỚI

TIỂU LỤC THẦN PHONG

Thế là những ngày giá băng lạnh lẽo cũng qua đi, những bộ xương cây vươn trên hư không giờ đã nhú chồi non lộc biếc. Những nụ hoa đào mუმ mუმ lúm rỏi, một vài cây đã nở sớm trong vườn.

Mùa xuân về vạn vật hồi sinh sau giấc ngủ đông. Xuân về trời đất thanh tân, lòng người lâng lâng phơi phới, cảm xúc mới cũng dạt dào. Mùa xuân luôn là sự tươi trẻ, mới mẻ, là sự khởi đầu. Đòi người chừng trăm lần đón xuân, ấy là lý thuyết. Thực sự hưởng được chất xuân thì chẳng được bao nhiêu và chẳng bao lâu người. Phần lớn con người sống trong sự đăm đuổi mê lầm, cái nhìn phiến diện thị phi, cái tư duy lệch lạc, cái định kiến đóng khung, cái nhãn dán chặt trên trán che hết cả tầm mắt... Vì thế, phần lớn cuộc đời và phần lớn mọi người sống trong sự khổ mà không biết mình khổ.

Mỗi khi mùa xuân mới về là trời đất lại thanh tân, vạn vật muôn loài thay áo mới nhưng lòng người thì vẫn cũ, vẫn chẳng đổi thay, vẫn không theo kịp vận hạn mới. Cái lối tư duy xâm lăng đất lập đế quốc những tưởng của thời cổ đại, trung đại xa xưa, vậy mà giờ này nó vẫn còn nguyên đó!

Khi mùa xuân mới đến một vài nơi trên thế gian, một số nơi vẫn còn cuối đông. Sa Hoàng đồ Putin đã xua quân tấn công xâm lược Ukraine: Bom rơi, đạn nổ, hỏa tiễn bay... như hoa tuyết, xương thịt lầy trong đất đen, máu nhuộm đỏ tuyết trắng, khói súng u ám bầu

trời xanh, sát khí của đoàn quân xâm lăng phủ trên những cánh đồng lúa mì, những tòa nhà đổ nát hoang tàn, những bệnh viện tan hoang. Đất nước Ukraine vốn thanh bình xinh đẹp nhưng Putin đã ra tay tàn độc giết người và hủy diệt cơ sở vật chất. Cả thế gian này phần nộ nhưng y vẫn lạnh như băng. Thân xác y ở thế kỷ hai mươi mốt nhưng tâm trí y chẳng khác những Sa Hoàng của thế kỷ mười tám hay của tay độc tài khét tiếng Stalin. Y ngông cuồng mê muội muốn tái lập đế quốc Nga, những nước cộng hòa xung quanh phải là chư hầu, phải nghe lệnh y, chịu sự sai khiến của y! Quả thật cũng có những tên coi hội có đầu óc chư hầu, chịu thân phận chư hầu để được y hỗ trợ nắm quyền cai trị như đầu lĩnh Belarus, Chechnya...

Bên tây là thế, bên đông còn tệ hơn, Tập xénh xáng muốn làm Hán đế. Y thực hiện nhất đói nhất lộ, lười bò liếm biển đông, lấn đất lân bang, tất cả những nước có chung biên giới với Tàu đều bị lấn chiếm, xà xẻo: Việt, Miến, Ấn, các nước cộng hòa Trung Á... Riêng Việt thì bị nặng nề nhất và bị nguy hiểm nhất. Giới lãnh đạo Tàu dù là Tàu cộng sản hay Tàu quốc gia, hay bất cứ thể chế chính trị nào cũng đều có dã tâm chiếm lấy Việt Nam, biến Việt Nam thành châu quận. Các băng nhóm cầm quyền ở Tàu có thể bất đồng với nhau mọi chuyện, có thể mâu thuẫn đến độ tiêu diệt nhau nhưng tất cả có chung một mục đích chiếm lấy Việt Nam. Cái tư duy xâm lăng lập đế quốc từ ngàn xưa đến giờ vẫn y nguyên, cái máu xâm lăng, cái mộng bành trướng ăn sâu vào máu huyết và trở thành cái gene di truyền. Hoàn cảnh xã hội đã khác, thời vận đã thay đổi, sự phát triển của con người và tự nhiên đã không còn như xưa nhưng dã tâm xâm lăng thì chẳng thay đổi! Thế mới biết thay đổi cái nhìn, cách nghĩ là khó nhất trong những cái khó. Thế mới thấm thía câu: “Giang sơn dễ đổi bản tánh khó thay”.

Mùa xuân thanh tân, đất trời mới mẻ, không gian bao la mà lòng người cũ kỹ và vô cùng chật hẹp, nhỏ bè ti tiện. Cái tư duy, cách nghĩ, cái nhìn chẳng chịu mới theo vận hội. Cái tâm tham

khiến cho lòng người co rút như con tằm trong cái kén. Bởi thế nhà phật mới bảo thiên đường và địa ngục không hai, không xa, tất cả từ một niệm tâm mà ra. Từ một tâm niệm mà tạo ra bao nhiêu cảnh giới khác nhau.

Mùa xuân mới nhưng có rất nhiều người vẫn cũ, cũ từ cái nghĩ, cái nhìn. Cũ vì tự dán lên trán mình cái nhãn hiệu nào đó và cứ thế hành xử theo cái nhãn hiệu mê lầm ấy. Cũ vì tự đóng khung mình vào một định kiến sai lệch nhưng một mực cố chấp và ở trong cái khung ấy chẳng chịu thoát ra. Cũ vì cái đức tin mù quáng. Cũ vì tự bịt mắt, tự bung tai mình. Cũ vì hòa theo đám đông cũ kỹ và cuồng loạn. Cũ vì cái ý thức hệ băng đảng độc đoán mông muội và hoang tưởng.

Những ngày Ukraine chìm trong khói lửa đạn bom, vẫn có những nhóm người Việt công khai ủng hộ cuộc xâm lăng của tên độc tài tàn ác, cũng vì cái ý thức hệ lỗi thời hoang tưởng nên sinh ra thế. Thậm chí chúng còn bênh vực cho việc gây hấn bá đạo của Tàu. Người Việt hải ngoại cũng có những nhóm người cũ đến lạ, những tưởng ở thế giới tự do, tiếp xúc với văn minh, tiếp cận nhiều nguồn tư liệu phong phú... thì sẽ có cái nhìn mới, phóng khoáng và nhìn nhận sự thật, tiếc thay chẳng có gì thay đổi. Vẫn có những kẻ vu vạ cáo gian, cả vú lấp miệng em, ngậm máu phun người, chụp nón cối cho những ai dám nói lên sự thật hay hay dám nói khác làm khác. Có những vụ việc mà sự thật đã rõ như ban ngày nhưng những kẻ quá khích vẫn nhắm mắt vu vạ. Có bao nhiêu tài liệu mật đã giải mã nhưng những kẻ cố chấp vẫn hòa theo bầy đàn ngậm máu phun người. Tất cả cũng vì cái tư duy cũ kỹ, vì sự bảo thủ tiếc nuối những cái đã không còn.

Mùa xuân đã về với Bắc Mỹ, chúa xuân đến với mọi người nhưng lòng người khép chặt, đầu óc đặc sệt thì chúa xuân cũng đành chịu thôi! Mình phải làm mới mình, mình phải thay đổi cái tư duy cũ kỹ và lệch lạc của mình thì mình mới có thể cảm nhận được

cái mới, cái đẹp của mùa xuân. Những nét biểu hiện bề ngoài như chồi non lộc biếc, muôn hoa khoe sắc hương... chỉ là hình tướng. Cái chất xuân nội tại, cái xuân bên trong là tâm an lạc, thư thái, mới mẻ, tươi mát mới là thật sự xuân. Có hưởng được sự an lạc, hài hòa với người và vật thì mới thật sự hưởng mùa xuân mới!

Mùa xuân mới gõ cửa từng nhà, mùa xuân không của riêng ai, không chỉ của mỗi con người mà là của tất cả muôn loài cùng hưởng. Lá hoa, cây cỏ, chim muông muôn loài cho đến côn trùng bé nhỏ đều cùng hưởng, cùng hồi sinh trong mùa xuân mới. Nếu động thực vật thay áo mới đón xuân, thì con người cũng cần thay đổi tư duy để đón xuân. Nếu con người chỉ thay áo quần mới để đón xuân mà tư duy vẫn cũ, vẫn mê muội, cố chấp thì chẳng thể nào thấu hiểu hay cảm nhận được cái mới của mùa xuân. Con người là loài duy nhất có tư duy, tư tưởng... nhưng con người cũng chết và thống khổ vì tư duy và tư tưởng của mình. Tự mình giam hãm trong cái tư duy lạc hậu, cố chấp là một cách tự làm khổ mình, làm khổ lẫn nhau, đầy đọa đồng loại của mình.

Thế kỷ hai mươi mốt, sự phát triển cao độ của khoa học kỹ thuật và mọi mặt khác nhưng cái tư duy của con người vẫn cũ, vẫn không thay đổi. Những định kiến sai lầm vẫn đóng khung con người. Những giáo điều cứng nhắc vô lý vẫn kiềm tỏa con người. Những cái nhìn, cái nghĩ mê muội hoang tưởng vẫn lèo lái, điều khiển sự nói năng và hành động của con người. Những ý thức hệ viển vông vẫn tiếp tục nô lệ hóa con người. Thế kỷ hiện đại, con người có thể du lịch ngoài không gian vũ trụ, có thể lên mặt trăng, lặn xuống đáy biển nhưng cái tư duy tại chỗ vẫn không thể nào vượt qua nổi. Thế mới biết mùa xuân mới nhưng có những con người trong chúng ta không thể nào cảm nhận được cái mới của mùa xuân.

Tiêu Lục Thần Phong - Ất Lăng Thành, 010223

XUÂN VIỄN XỨ

TÂM MINH NGÔ TĂNG GIAO

Thêm một mùa Xuân chốn viễn phương
Nhớ về quê cũ trắng canh trường!
Tháp xưa chuông sớm luôn vang tiếng
Chùa cũ nhang khuya mãi ngát hương.
Thi hứng gọi tình ghi mấy khúc
Văn nguồn khơi ý thảo vài chương
Thả hồn theo tuyết rơi song vắng
Viễn xứ lòng người rộn luyến thương.
Tâm Minh Ngô Tăng Giao

- *Heraclitus*:

“Cuộc sống là một dòng chảy không ngừng, một sự trở thành ở một nơi mà mọi thứ không ngừng thay đổi. ‘Bạn không bao giờ bơi hai lần ở cùng một dòng sông.’”

Câu đầy đủ là: “Không ai tắm 2 lần trên 1 dòng sông, bởi lẽ dòng sông nay không phải là dòng sông trước và con người nay không phải là con người trước.”

ThaiLan dịch

TÌM NHAU

NGUYỄN P. THÚY

Thuở yêu nhau được gần nhau,
Tình mang mê đắm biết bao cho vừa.
Tìm nhau khi gió, khi mưa,
Khi đêm cô tịch, tờ mờ hừng đông.

Tìm nhau trong ánh mắt nồng,
Trong bờ tóc rối, trong lòng khát khao.
Tìm nhau qua nụ hôn sâu,
Qua vòng tay chặt, vui đầu đắm mê...

Bây giờ rẽ bước lối về,
Cô đơn, vắng lặng bốn bề vây quanh.
Giờ tìm qua lá thư xanh,
Qua lời vô nghĩa, qua hình ảnh xưa.

Tìm nhau qua nỗi mong chờ,
Qua lòng khắc khoải, lượn lờ thời gian.
Tìm nhau trong giấc mơ màng,
Khi buồn man mác, khi đang thần thờ.

Tìm nhau qua những vần thơ,
Nghe rầu lời hát, vật vờ tương tư.
Tìm nhau mắt ướt khi mưa,
Khi trời gió rét đường xưa một mình.

Tìm nhau thảng thốt, chênh vênh,
Tìm nhau tiếng gọi vọng về: "K. oi!"
Nguyễn P. Thúy

GIÓ XUÂN TẾ LUÂN

Gió xuân thổi mát hồn anh
Buổi chiều vàng nắng trên cành hoa mai
Cánh hoa xuân tóc em cài
Đôi môi đỏ mộng nối dài đường mơ.

Nỗi buồn len lén đợi chờ
Hương xuân ngày Tết bài thơ gọi tình
Nhớ khi xưa chuyện chúng mình
Yêu nhau chẳng đặt bóng hình xanh xao.

Hồn xuân em để nơi nào
Mà sao nỗi nhớ tràn vào chia nhau
Hơi sương đọng ánh trăng đầu
Ai vào mức cạn mạch sầu đổ đi.

Thềm hoa nhìn bóng chim di
Buồn thương em lại thầm thì nhớ ai
Búp tay cầm vạt áo dài
Miệng cười e lệ, tình ngoài ý trong.

Thời con gái tuổi má hồng
Áo dài em mặc lụa hồng đào phai
Bước vào cõi mộng thiên thai
Như tiên lạc lối nhớ hoài thi nhân.

Nào ngờ gặp ngọn gió xuân
Hoa thơm có lạ gót chân bụi đường
Dù cho trời đất vô thường
Tình xuân xin gửi đoạn trường phù vân.

Tế Luân

TRÒ CHUYỆN VỚI NHÀ VĂN HỒNG THỦY

Bài viết của PHƯƠNG HỒ

Nhà văn Hồng Thủy là một người cầm bút lâu năm, cái nổi bật nhất của bà là yêu thích văn chương và các sinh hoạt văn học. Khi tôi định cư tại Mỹ năm 1995 thì bà đã là một người nổi tiếng về tổ chức các buổi sinh hoạt văn hóa và văn nghệ rất thành công.

Hoạt bát, năng nổ và nhiệt tình là những điều ai cũng nhận thấy ngay khi gặp bà lần đầu. Khi đó bà là thành viên của Câu lạc bộ văn học nghệ thuật vùng Hoa Thịnh Đốn do Văn Thi Sĩ lão thành Hà Bình Trung sáng lập và điều hành, Thường xuyên có những buổi Ra Mắt Sách và thảo luận về vấn đề Văn Học. Sau đó bà tham gia làm thành viên sáng lập Tạp chí Văn Phong, là một trong 28 người chung tay xây dựng Tạp chí Văn phong cho đến ngày đình bản.

Bà giữ mục "Cánh nhận miền Đông" cho Nguyệt san PHỤ NỮ VIỆT ở Cali. Phụ trách Trang Phụ Nữ cho tờ KỶ NGUYỄN MỚI. Bà là thành viên trong Ban Biên Tập Tam cá nguyệt san CỎ THƠM và cộng tác với vài tờ báo khắp nơi. Từ các tờ báo nói trên, chúng ta bị cuốn hút trong những Truyện, những bài Tạp ghi và Phiếm luận rất duyên dáng, ý nhị của bà.

Bà cùng phu quân là cựu Hải quân Đại tá Bùi cửu Viên định cư tại vùng Đông bắc Hoa Kỳ từ 1975. Một Hồi ký của bà kể lại giai đoạn đầu của cuộc đời gian nan vất vả, khó khăn trên đất Mỹ. Tiền bạc không có mà hai ông bà cố gắng chắt chiu mua một cái đàn Piano cho các con được tiếp tục học đàn như khi còn ở VN. Dù ý định mua đàn để cho các con tiếp tục học đàn bị người em họ sponsor gia đình phản đối nhiệt liệt viện lý do rất thực tế “nghèo mạt rệp mà tính chuyện nuôi con như thời vàng son còn ở VN.” Sở dĩ muốn các con được tiếp tục học đàn vì theo ông bà âm nhạc rất cần thiết cho đời sống, âm nhạc làm đời sống thăng hoa và có ý nghĩa hơn. Vả lại nếu bận rộn và yêu thích âm nhạc, các con của ông bà sẽ không còn thì giờ đàn đúm bạn bè, vướng mắc vào những thói hư tật xấu. Bởi vậy dù bị khuyên can, phản đối với những lời lẽ nặng nề, hai ông bà cũng vẫn cố gắng thực hiện hoài bão của mình. Để có tiền trả cho bà giáo người Nhật đến nhà dạy đàn cho các con bà phải kiếm việc làm thêm. Cuối tuần bà nhận việc đi hút bụi dọn dẹp nhà cửa cho một bà khách hàng người Mỹ vì công việc này bà được trả lương hậu hĩ, lúc đó đi làm ở ngoài lương tối thiểu chỉ được \$2.10 cent 1 giờ mà còn phải trừ thuế. Khi phải chùi buồng tắm và nhà vệ sinh bà đã tủi thân đứng khóc mãi. Bà không bao giờ nghỉ trong cuộc đời bà có lúc lại phải làm những công việc này, nhưng nghĩ đến tiếng đàn réo rất vang lên từ những bàn tay nhỏ bé của các con bà lại lau nước mắt hoàn tất công việc một cách vui vẻ.

Bài hồi ký của bà làm tôi ứa nước mắt và sinh lòng kính trọng quý mến bà.

Bà đảm nhận chức vụ Chủ Tịch Văn Bút Vùng Đông Bắc Hoa Kỳ đã hơn hai nhiệm kỳ. Rất nhiều các người cầm bút trong vùng đã vì quý mến bà mà vui lòng tham gia vào Văn Bút Vùng Đông Bắc. Bà đã duy trì Diễn đàn này bằng lòng quý mến và kính trọng lẫn nhau, để sinh hoạt của Văn Bút Miền Đông luôn được vui vẻ, thân mật như một đại gia đình.

Tạp Chí Văn Bút Miền Đông do nhà văn Y Thy Võ Phú chủ trương trong số ra mắt, xin gửi tới các quý vị một bài trò chuyện ngắn với Nhà Văn Hồng Thủy của phóng viên Phụng Hồ.

-oOo-

PHỤNG HỒ:

Văn Bút Miền Đông là một phần của Văn Bút Việt Nam mà ai cũng biết đó là tổ chức duy nhất của Việt Nam Cộng Hòa được thế giới công nhận trong tổ chức Văn Bút Thế Giới. Bà là người đương nhiệm Chủ Tịch của Văn Bút Miền Đông Hoa Kỳ, xin bà có một lời giới thiệu về Tổ Chức Văn Bút Quốc Tế để mọi người được biết.

HỒNG THỦY:

Văn Bút Quốc tế là một hiệp hội các nhà văn trên toàn Thế giới được thành lập từ 1921 tại LUÂN ĐÔN ANH QUỐC. Mục đích để bảo toàn và phát triển văn hóa của các quốc gia trên thế giới và bảo vệ quyền tự do ngôn luận, tự do phát biểu tư tưởng của người cầm bút, đồng thời cũng tranh đấu cho những sự bất công, vi phạm nhân quyền và cầm tù các nhà văn. Việt Nam đã tham gia tổ chức này từ trước năm 1975, Thời đó các thi sĩ Vũ Hoàng Chương, Nhà văn Linh mục Thanh Lăng, Nhà văn Nhật Tiến đã lần lượt lãnh đạo tổ chức Bút Việt và là thành viên chính thức của Văn Bút Quốc Tế. Sau 1975, những người cầm bút Việt Nam tản mát khắp nơi, rồi quy tụ nhau lại thành từng nhóm ở Pháp, Đức và Hoa Kỳ, sau đó các nhóm liên kết lại với nhau thành một tên chung Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại gồm có nhiều trung tâm, Trong đó, Văn Bút Miền Đông là một chi nhánh của Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại tại Hoa Kỳ.

VĂN BÚT VN HẢI NGOẠI là một Hội đoàn duy nhất của VNCH được VĂN BÚT QUỐC TẾ công nhận. Muốn là HỘI VIÊN CHÍNH THỨC CỦA VBQT, các Văn Thi Sĩ của VBVNHN phải đóng niên liễm hàng năm cho VBQT.

PHỤNG HỒ:

Là người cầm bút lâu năm ở vùng Hoa Thịnh Đốn, chúng tôi đã được đọc các tuyển tập thơ văn của bà đã xuất bản. Xin bà đôi lời giới thiệu về bản thân và quá trình sáng tác.

HỒNG THỦY:

Tôi bắt đầu viết văn từ năm 17 tuổi khi còn là cô Nữ sinh của trường Nữ Trung Học Trưng Vương, viết bài cho Trang Học sinh và Trang Phụ nữ của báo Ngôn Luận và mục Mỗi ngày một truyện của Báo Tiếng Chuông. Năm 19 tuổi lập gia đình, ngừng viết. Viết lại tại Hoa kỳ từ 1986. Đã xuất bản 2 tập Truyện Ngắn NHỮNG CÁNH HOA ĐẠI MÀU VÀNG và HOA TƯƠNG TƯ. Ngoài ra viết chung với các nhà văn khác 18 Tác Phẩm và Có khoảng 20 bài thơ được các Nhạc Sĩ nổi tiếng NHẬT BẰNG, NGUYỄN ÁNH 9, TÙ CÔNG PHỤNG, VĨNH ĐIỆN, PHẠM ANH DŨNG, NGUYỄN TUẤN, PHẠM TUÂN phổ nhạc.

Tôi là chủ bút ĐẶC SAN TRƯNG VƯƠNG VÙNG HTD, Chủ bút ĐẶC SAN và TUYỂN TẬP VBVNHN Vùng Đông Bắc HK. Chủ bút NGUYỆT SAN KỶ NGUYÊN MỚI và phụ trách trang Chị em Tâm tình. Trong BBT Của TAM CÁ NGUYỆT SAN CỎ THOM. Cộng tác với vài tờ báo khắp nơi.

PHƯỢNG HỒ:

Tuyển tập Văn Bút Việt Nam Hải Ngoại Vùng Đông Bắc Hoa Kỳ 2020 -2021 dày hơn 720 trang khổ lớn 6x9 do bà khởi xướng và biên tập là công trình đồ sộ và nghiêm cẩn. Xin bà chia sẻ kinh nghiệm tổ chức và chút kỷ niệm về công trình này.

HỒNG THỦY:

Số tôi may mắn được bạn hữu và các Văn Thi Sĩ trong vùng thương nên có "Tả phù hữu bất". Làm việc gì cũng nhanh chóng và có kết quả tốt. Văn Thi Sĩ NGÔ TẮNG GIAO giúp tôi Layout TUYỂN TẬP đồ sộ 720 trang đó. Hơn nữa nhờ vào sự tin tưởng và thương yêu của các thành viên trong Văn Bút Miền Đông nên khi

gửi lời mời, tôi nhận được hầu hết sự tham gia bài vở và đóng góp chi phí cho việc in ấn tác phẩm này.

PHUƠNG HỒ:

66 tác giả góp mặt trong tuyển tập này có phải đều là thành viên của Văn Bút Miền Đông Bắc Hoa Kỳ? Và họ có phải đều có địa chỉ cư trú ở miền Đông?

HỒNG THỦY:

Các Tác giả trong TUYỂN TẬP đều là Hội Viên của VBVNHN Vùng Đông Bắc HK, một số là Hội Viên viễn cư ở các nơi xa. Hội Viên Viễn Cư là danh từ chúng tôi chỉ các thành viên của Văn Bút Miền Đông Bắc nhưng cư trú tại các nơi khác và vẫn tiếp tục tham gia với Văn Bút Miền Đông Bắc trong các sinh hoạt thường kỳ.

PHUƠNG HỒ:

Một cái nhìn chung về Văn Học, Bà nghĩ sao về giới tính Nữ trong Văn Học hải ngoại đông đảo và hoạt động mạnh mẽ hơn rất nhiều so với trước 1975, cả Miền Nam chỉ có chưa tới 10 nhà văn nhà thơ Nữ?

HỒNG THỦY:

Thật ra trong tâm hồn người PHỤ NỮ VN đều có những tình cảm chan chứa ẩn dấu trong trái tim mỗi người nên có dịp, có hoàn cảnh là trào ra thành Văn Thơ.

Tùy theo thiên phú có những Tác phẩm hay, tạo nên chỗ đứng cho Tác giả để trở thành Nhà văn, Nhà thơ đúng nghĩa. Còn có những Tác Phẩm chỉ là viết ra những tình cảm chan chứa trong lòng, mộc mạc, đơn sơ thì chỉ biến họ thành những Nhà văn nhà thơ tài tử. Tuy nhiên phải hãnh diện vì hiện giờ chúng ta có rất nhiều các nữ Văn Thi Sĩ có tài thực sự.

Những nhà văn nữ trong nước trước 1975 đếm trên đầu ngón tay vì hoàn cảnh, phong tục tập quán của VN thời đó khiến nhiều phụ nữ không có cơ hội viết để phát triển tài năng. Những nữ văn sĩ thời đó là những người can đảm, có tài thực sự về văn chương, và có ý chí mạnh mẽ thực hiện hoài bão của mình: làm cách mạng

cho PHỤ NỮ. Phần lớn họ như những con chim được sổ lồng, viết ra những ầm ức mà bấy lâu nay người phụ nữ VN bị phong tục tập quán: “*Trai năm thê bảy thiếp, gái chính duyên chỉ có một chồng*” như những bức tường nặng nề của lễ giáo ngăn cản. Những tác phẩm của họ viết rất mạnh bạo về tình yêu trai gái. Những điều mà phụ nữ bị cấm kỵ.

Sang tới đất Mỹ, xứ sở người đàn bà được tôn trọng số 1, được tự do làm tất cả những điều họ muốn làm, vậy là chị em phụ nữ VN như trăm hoa đua nở, có điều kiện tha hồ phát biểu tư tưởng. Hoàn cảnh tốt đẹp tạo cho những phụ nữ có khiếu về văn chương trở thành những Nhà văn, nhà Thơ. Do đó chúng ta có rất nhiều nữ Văn Thi sĩ.

PHƯỢNG HỒ:

Xin bà cho một cái bao quát về sinh hoạt Văn Học Nghệ Thuật bây giờ và mai sau cũng như bà có thể cho biết sơ qua về sinh hoạt của Văn bút Vùng Đông Bắc Hoa Kỳ.

HỒNG THỦY:

Chúng ta đang sống ở một đất nước tự do cả trong đời sống và trong văn học. Tự do sáng tác và tự do sinh hoạt cho nên mỗi người cầm bút đều có thể tung hoành theo đường hướng riêng của mình. Tôi cảm thấy rất vui khi các sinh hoạt chuyển biến khác xưa rất nhiều. Internet và các trang web cũng như các tạp chí văn học xuất hiện nhiều, đa dạng và mỗi ngày một phong phú hơn. Mỗi địa bàn có những hướng phát triển riêng. Tôi có đời sống quá bận rộn nên không theo dõi hết để có thể có cái nhìn bao quát mà phát biểu được. Nhưng tôi nghĩ những chuyển biến đó là những điều rất quý, sẽ tích cực duy trì và phát huy văn hóa Việt cho thế hệ sau này.

Riêng về sinh hoạt của Văn bút Vùng Đông Bắc HK, chúng tôi có một Diễn đàn và một Website riêng để các hội viên phổ biến Tác phẩm của mình và trao đổi ý kiến, trò chuyện với nhau tạo tình thân giữa các Văn hữu Hội viên.

Diễn đàn của chúng tôi chỉ dành riêng cho Hội viên nhưng sau khi các Tác Phẩm được giới thiệu trên Diễn Đàn chúng tôi chuyển vào Website Vùng Đông bắc Hoa kỳ để phổ biến Tác phẩm đến tất cả độc giả khắp nơi.

Website của chúng tôi rất thành công vì được Bích Liên hiền thê của Phó chủ tịch Diệm Nguyễn chăm chút trình bày rất mỹ thuật và Tác Phẩm của các Văn Thi Sĩ Hội viên rất xuất sắc nên được rất nhiều quý vị yêu văn chương chữ nghĩa vào thăm viếng.

Trước dịch bệnh, mỗi năm chúng tôi tổ chức một ĐẠI HỘI vào mùa hoa anh đào để các hội viên viễn cư ở xa về họp mặt. Mỗi lần tổ chức, số người tham dự cả Hội viên và thân hữu trong vùng lên đến gần 400 người. Từ ngày có dịch bệnh chúng tôi phải ngừng tổ chức. Hy vọng trong tương lai hết dịch bệnh đe dọa chúng tôi có thể trở lại sinh hoạt như xưa.

PHƯỢNG HỒ:

Bà được đa số thành viên văn bút kính trọng và yêu mến bởi tài năng và sự nhiệt thành với văn học, Mọi người đều nhìn bà như một người giữ mối dây cho sự liên kết của Văn Bút Vùng Đông Bắc dù rằng nhiều lần bà bày tỏ ý kiến xin rút lui để nghỉ dưỡng nhưng sự tín nhiệm của các thành viên đã níu chân bà lại. Xin bà cho biết bà có biện pháp nào để tiếp tục duy trì tinh thần đoàn kết và thân thiết cho Văn Bút Vùng Đông Bắc lâu dài như thế này mãi mãi?

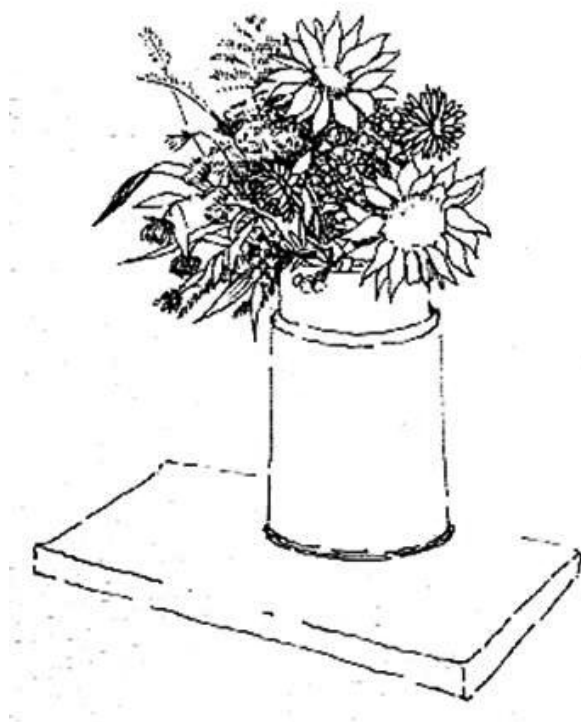
HỒNG THỦY:

Thưa anh biện pháp duy trì tinh thần lâu dài và đoàn kết là sự chân thành quý mến đối xử với nhau và đừng coi "CÁI TÔI" là quan trọng. Tình cảm với nhau mới là quan trọng còn tất cả chỉ là chuyện nhỏ. Cứ ghi nhớ câu nói của người xưa "trong nhà nhất mẹ nhì con, ra đường chán vạn người còn hơn ta" thì ra đời sẽ thành công và được mọi người quý mến.

PHƯỢNG HỒ:

Là người khiêm tốn nên Nhà văn Hồng Thủy từ chối trả lời một số câu hỏi mang tính tổng quát cho Văn Học Nghệ Thuật. Nhưng những trao đổi ngắn đã cho chúng ta thấy rất nhiều những đóng góp của bà trong sáng tác cũng như trong các sinh hoạt văn học nghệ thuật vùng Hoa Thịnh Đốn. Là một người dẫn dắt chương trình có tài, một nhà văn có lối viết thu hút và là người đang đứng đầu cho Văn Bút Vùng Đông Bắc Hoa Kỳ được các thành viên tin cậy. Chúng tôi kỳ vọng nơi bà những đóng góp liên tục cho sinh hoạt văn học nghệ thuật miền đông Hoa Kỳ càng ngày càng phát triển.

Kính chào và cảm ơn Nhà văn Hồng Thủy.

Biên tập viên PHƯƠNG HỒ

THƯỜNG LUỒNG MẮT BIẾC

NGUYỄN MINH NỮ

1.

Trong chiều dài 665 km của dòng sông, Potomac khởi nguồn từ tiểu bang West Virginia và lần lượt chảy qua các tiểu bang Maryland, Virginia và Washington DC. Đoạn sông chảy qua Virginia là dài nhất, dài nhất bởi khi vào tới tiểu bang Virginia dòng sông uốn khúc nhiều lần khi nối với các phụ lưu nhỏ và mỗi lần tiếp nhận thêm một phụ lưu, dòng sông lớn hơn cho tới khi chạm mặt với thủ đô Washington DC thì dòng Potomac đã trở thành mệnh mông khi xuôi về phía nam để đi ra biển. Từ đoạn sông này, Potomac làm ranh giới giữa hai tiểu bang, phía đông bắc là Maryland và phía tây nam là Virginia.

Gia đình bà Trang cư trú tại thành phố Chilton này được hai năm, kể từ khi bà Trang bị tai biến mạch máu não mà may mắn chữa trị kịp thời nên tạm hồi phục. Bà Trang định cư tại Mỹ từ 1995, hai mươi năm đi làm đủ thứ nghề từ bồi bàn, rửa chén cho tới làm vệ sinh công sở trường học để tự sống và nuôi một mẹ già cùng một đứa con trai thơ dại. Bây giờ, cụ bà Thái Lao đã vào tuổi chín mươi và đứa cháu ngoại con trai ngày xưa dắt tay khi đến nước Mỹ đã là

một bác sĩ chuyên khoa nổi tiếng. Căn nhà chỉ có ba người, cụ bà Thái Lao hàng ngày chuyên chú tụng kinh, bà Trang đi đứng khó khăn vì những di chứng từ thời bị bệnh và cậu con trai tên Lân chưa lập gia đình.

Lân rất thương bà ngoại và mẹ, việc anh học chuyên khoa về thần kinh cũng là vì Lân chuyên tâm suy nghĩ để tìm cách chữa bệnh cho mẹ. Cái bệnh nặng nhất của bà Trang theo Lân nghĩ, không phải là những cơn đau tim co thắt kéo dài mà là tâm bệnh. Ngay từ hồi mới đến Mỹ, mỗi năm một vài lần, bà Trang sống trong ảo giác, không tự chủ được mình, bà lái xe đi ra ngoài và tới khu công viên gần bờ sông Potomac ở đoạn ngang qua thủ đô Hoa Thịnh Đốn, ngồi nhìn hàng mấy giờ liền xuống dòng sông, miệng lẩm bẩm những câu vô nghĩa cho tới khi Lân đi học về chạy lòng kiếm mẹ để đưa mẹ về nhà. Qua ngày hôm sau, bà Trang không nhớ gì về chuyện vừa xảy ra hôm qua, bà lại đi làm bình thường, và sống u uẩn với những suy nghĩ riêng trong lòng.

Đưa mẹ đi khám nhiều nơi vẫn không tìm ra tại sao có những khoảng thời gian như vậy của bà Trang. Khi sống trong ảo giác đó, bà không quấy phá ai, không làm phiền ai và ngay cả vị trí bà tìm đến, bao giờ cũng là bên cạnh dòng nước menh mông của sông Potomac. Cái khao khát được sống bên cạnh dòng sông đó của bà Trang đã được Lân thực hiện khi điều kiện cho phép, Lân mua một căn nhà ở xa thành phố, dựa vào mé sông để mẹ có thể mỗi ngày ngồi ngay tại sân nhà mình nhìn dòng nước menh mông của dòng Potomac trên đường ra biển.

Đã có lần, khi Lân tìm đến và nhìn thấy bà ngồi bất động nhìn ra dòng nước trôi xuôi. Lân im lặng, nhẹ nhẹ đi tới gần, ngồi phía sau bà lắng tai nghe tiếng nói của bà lẩm bẩm trong sương chiều, Lân nghe bà như đang trò chuyện với ai đó và thật bất ngờ khi nghe bà nói hai chữ “Ông ơi...”

2.

Năm năm sau 1975, khi ông Thái Lao học tập cải tạo về thì gia đình và cơ ngơi tan nát hết rồi. Căn nhà bị tịch thu, chỗ ở của hai mẹ con bà Thái Lao là cái nhà kho mái tôn ngày xưa ông dựng thêm phía sau để làm nơi chứa vật dụng phế thải. Hai mắt bà Thái Lao lõm sâu như hai cái hố, bà nghen ngào nhìn ông và khóc. Cuộc đoàn tụ mà bà khao khát mong chờ và đã tưởng đi vào tuyệt vọng, tưởng rằng không thể xảy ra nay thành hiện thực, và cái tài sản lớn nhất hai người có được là cô con gái gầy như bộ xương, quần áo tả tơi vừa ôm cái khay đựng chuối chiên đi bán về.

Ông bà Thái Lao quyết định về quê, dù dưới đó chỉ còn vài gia đình họ hàng xa, nhưng ông Thái Lao nói ở đây chúng ta không có cách nào sống được, chỉ bằng về đó, còn có chim trời cá nước, trồng rau trồng lúa mà chắc chiu nuôi nhau. Hai vợ chồng và đưa con gái tìm về Hồng Ngự, tỉnh Đồng Tháp là nơi họ nội lâu đời.

Họ may mắn gặp được người chú chia sẻ một khoảng vườn nhỏ ven sông. Họ dựng mái nhà tranh, họ trồng giàn mướp giàn bầu, và chăng lưới bắt cá sống đời nông dân mới lạ. Vậy mà sống được đó đã sáu bảy năm, bà Thái Lao hồi phục lại, những bữa cơm rau đậu bên chồng làm cho khuôn mặt đã phục hồi huyết sắc, và cô bé Trang cũng dần thành một thiếu nữ mon morn dậy thì. Hàng ngày, cô có thể làm vườn, có thể chăng lưới, có thể chèo ghe đem hàng ra chợ bán và luôn là niềm vui cho ông bà Thái Lao bằng những bữa cơm chiều có con cá nướng trui hay đĩa rau xào ngát thơm mùi tỏi.

Nhưng đời không nhẹ nhàng và đơn giản như vậy. Một buổi chiều về trễ, Trang bước từ ghe lên cầu ván bồng ngã trượt chân, ngay lúc đó, mặt sông sủi bọt và một vật dài màu tím như một dải lụa lượn quanh người Trang và cuốn lấy chân cô, kéo cô sâu xuống dòng nước. Trang muốn la lên nhưng cổ họng tê cứng không phát ra tiếng. Trang cảm nhận rõ ràng một sức mạnh cuốn chặt lấy người cô, mới đầu là chân, lên cao dần tới bụng, tới ngực. Nó trơn và tỏa ra một mùi hương thoang thoảng như mùi rau kinh giới, sức mạnh

đó uốn éo di chuyển từ dưới lên trên từ trên xuống dưới làm Trang rung mình. Bất chợt sóng nước rẽ ra và từ dòng sông màu tím sẫm màu hơn, hiện ra một khuôn mặt như khuôn mặt rồng. Trang vùng vẫy, la lớn và ngất đi.

Khi Trang tỉnh dậy thì đã nằm trong nhà, có cha mẹ hai bên. Ông Thái Lao nói chiều tối rồi mà sao chưa thấy con về. Ba ra bờ đứng đón thì thấy con nằm vắt nửa người trên bờ nửa người dưới nước nên vác con về đây, đoán chắc con bước lên bờ hụt chân sao đó... Bây giờ con thấy trong người ra sao? Trang im lặng kiểm tra lại toàn thân, cô thấy mình không bị gì, không đau đớn, không xây xát, mọi chuyện xảy ra tưởng chỉ như một cơn mộng dữ.

Ngày hôm sau, Trang khỏe hoàn toàn, đứng dậy đi đứng bình thường và tưởng đã quên chuyện xui rủi vừa qua. Trải qua vài tháng, con người Trang đổi khác, cô xanh xao vàng vọt, chán cơm tanh cá và ụa mưa liên tục. Bà Thái Lao âu lo dò hỏi nghi ngờ cô có gì đó với chàng trai nào trong vùng, nhưng Trang quả quyết là không, cô chưa từng có quen biết tình ý với ai. Sau cùng thì chỉ đoán già đoán non là cô bị một thứ bệnh mà dân miền Nam gọi tránh né là Mắc Đàng Dưới. Trang chỉ còn biết khóc cho thân phận mình, tủi thân và tuyệt vọng.

Ông bà Thái Lao tin tưởng nơi con mình trong trắng nên ra sức dỗ dành. Ông Thái Lao thì khẳng định con cứ tĩnh dưỡng, nếu quá có thai thì ba má có thêm cháu ngoại vui vậy tuổi già chẳng có gì ghê gớm. Bà Thái Lao thì suốt ngày đi thắp hương cầu cúng nơi này nơi khác, nửa đêm thắp nén nhang thơm giữa trời cầu xin mọi chuyện bình an và mong sự trợ lực của các thế lực siêu nhiên.

Một đêm, sau khi thắp hương lễ Trời Phật bốn phương, bà Thái Lao vào đi ngủ. Hôm đó là giữa rằm, trăng sáng vàng vạc, bà thao thức nhìn ra cửa sổ, gió nhẹ thổi phất phơ tàu lá dừa ven nhà, và bà thiếp đi không biết bao lâu bỗng giật mình khi thấy thấp thoáng như có bóng người đứng bên giường. Bà nhìn kỹ qua ánh

trắng sáng và qua cái sự ửng sáng chung quanh bóng người, đó là một chàng trai phương phi mặt mũi khôi ngô, chàng trai nhìn bà và chấp hai tay lại nghiêng mình cúi chào.

Bà Thái Lao sững sốt: Anh là ai?

- Con là Tử Kim Long, con có túc duyên từ tiền kiếp với em Trang. Em Trang đã biết tất cả mọi chuyện rồi, nay con đến chào mẹ và đưa ra lời cam kết sẽ bảo trợ em Trang và con trai của con cho đến suốt đời, xin mẹ đừng sợ. Bây giờ, xin mẹ gọi cha dậy và ra bờ sông đón em Trang về.

Bà Thái Lao hoảng hồn hỏi lớn, Trang bị sao rồi... và bừng mắt dậy, Ông Thái Lao vẫn nằm ngủ bên cạnh bà, bà chạy vội ra phòng ngoài thì không thấy Trang nằm trên giường nữa. Bà chạy vội lại kêu chồng, ngăn gọn kể sơ cho chồng nghe giấc mơ và hai ông bà lú lú chạy vội ra bờ sông.

Lúc đó, ông bà thấy Trang từ bờ nước bước lên. Về mỗi một nhưng hoàn toàn khô ráo, cả hai chạy đến ôm con, dìu con về nhà.

Vào nhà, Trang kể cho cha mẹ nghe nỗi buồn bã và tuyệt vọng vì bản thân mình lại thêm những lời đàm tiếu nhỏ to từ lối xóm đã đưa Trang tới chán sống và đêm nay cô ta đã nhảy xuống sông mong tìm cái chết cho nhẹ người.

Trang kể lại khi nước lớn mệnh mang là khi Trang quỳ xuống lễ bốn phương trời rồi nhào mình xuống, bỗng dung cô có cảm giác như dòng sông cô đặc lại như một lớp sương sa và thân hình cô như trôi tuột đi cho tới lúc dừng lại thì thấy mình đang đứng giữa một tòa nhà lớn rộng như cái đình. Trước mặt cô là một ông lão râu tóc bạc trắng, khuôn mặt hồng hào phúc hậu, ông lão khoát tay nhẹ nhàng và nói:

- Con không chết được đâu, nghiệp duyên con còn nặng lắm từ nay phải tu thân dưỡng phúc cho đời sau, con ngồi đó đi.

Trang thấy mình lão đảo, thì ra này giờ cô đang được một người bồng trên tay, bây giờ mới được bỏ xuống, người bồng cô là một

chàng trai khôi ngô tuấn tú, thân thể cường tráng, mặt ửng sắc màu tím hồng. Chàng trai quỳ xuống hướng về ông lão xin cha tha tội cho con và cứu giúp cô Trang này.

Ông lão gật đầu, con với cô này có túc duyên với nhau từ nhiều kiếp. Không ai khuyến khích mà cũng chẳng ai ngăn cản được. Nhưng đã khởi nghiệp thì phải dưỡng nghiệp thôi.

Quay về phía Trang, ông lão nói nhỏ nhẹ, con đừng sợ, người thanh niên này là Tử Kim Long, anh ta là một trong các thần tướng của dòng sông này, mấy trăm năm trước khi anh ta còn là một con Giao Long nhỏ, thì con là một cô gái con nhà hào phú ở đầu dòng sông đã bắt nờ cứu anh ta từ một người dân chài, đem về nuôi và thả trong ao nhà tạo nên một mối ân sâu mà anh ta hứa đền đáp. Con thì đầu thai kiếp này kiếp khác, nhưng anh ta thì tu dưỡng và nay thành một thần tướng bảo hộ sông. Anh ta vẫn thường theo dõi con mà con không biết đó thôi. Tới khi bất ngờ thấy con gặp nạn thì ra tay cứu vớt, nhưng tại do số trời nên khi anh ta quần quanh người con nhằm mục đích nâng người con lên khỏi dòng nước để cứu lại chính là mùa giao phối của giống rồng, cho nên chất nhớt dính quanh người anh ta đã vô tình thâm nhập vào con để tạo nên bào thai trong bụng con. Đó là duyên phận của con và của Tử Kim Long, nay ta làm chứng đây để cho con an tâm mà sống, Tử Kim Long và anh em chúng sẽ bảo trợ cho con và đưa bé nên người.

Trang đưa mắt nhìn chung quanh, cả chục chàng trai khác với trang phục như những đũng tước, mỗi người là một màu trang phục khác nhau, xanh dương, xanh lá, đỏ thắm, vàng chanh, vàng cam, riêng chàng trai đang quỳ trước mặt mình thì cái áo khoác ngoài màu tím hồng, tất cả mọi người đều rực rỡ óng ánh hào quang.

Tử Kim Long vẫn quỳ nhưng hướng về phía Trang: Ta và em ngàn năm mới gặp, là duyên trời đưa lối. Nay đã chẳng đồng loại thì không thể gần gũi lâu dài, nhưng đã là nghiệp dĩ thì phải cùng

nhau tài bồi. Gặp nhau lần này có lẽ cũng không còn lần nữa, em một mình sinh nở và nuôi dưỡng con, nhưng em không cô đơn đâu, ta luôn quanh quẩn bên em và con. Bất cứ lúc nào khi em cần thiết hãy đến bất kỳ bờ nước nào thăm gọi tên ta thì ta sẽ về bảo dưỡng cho em. Ta là Tử Kim Long nghĩa là con rồng màu tím.

Tử Kim Long ngược mặt lên nhìn thẳng vào mắt Trang: hãy nhớ lời ta, mệnh mệnh nước biển nước sông nơi nào cũng kết nối với nhau, em nhìn được dòng nước là em còn nhận thấy được ta.

Tử Kim Long kéo tay Trang, cùng quay lại tạ từ ông lão và đưa Trang ra ngoài, Tử Kim Long dặn dò, em về ngay đi, cha mẹ đang chờ đón em đó.

Vẫn là một chất trơn mềm cuốn tròn Trang và nhẹ nhàng đưa nàng lên bờ, nhưng lần này, Trang cảm thấy ấm áp và tràn đầy xúc động, dường như những khiếp sợ của lần bị ngã xuống sông không còn nữa, mà là sự mon trón yêu thương, Tử Kim Long nâng người Trang lên, đắm thắm ghé môi hôn nhẹ vào bụng nàng, nơi cái bào thai đang từng lúc lớn dần.

Trang thấy người mình như lại trôi vào lớp sương sa cho tới lúc bước lên cái cầu ván bước lên bờ.

Mỗi tháng, vào dịp trăng tròn và con nước lớn dâng cao, là Trang chờ đợi, không về với nhau bằng sự thật, nhưng trong giấc mơ Trang thấy rõ bờ vai rộng của Tử Kim Long sừng sững đứng bên giường.

Cho tới khi Trang sinh nở, Trang mong đợi trong âu lo, không hiểu mình sẽ sinh ra cái gì và sẽ ra sao. Nhưng Trang sinh nở rất nhẹ nhàng, một bé trai bụ bẫm cất tiếng chào đời trong niềm vui của cả nhà. Bà Thái Lao, ông Thái Lao và cả Trang nữa đã nhiều lần bồng đưa bé lên, nhìn từ trên xuống dưới, từ trái qua phải, sờ nắn từng thớ tay bắp thịt cố tìm sự khác biệt của đứa bé giống rồng này với những đứa bé khác. Họ không tìm ra, cậu bé Lân bình thường,

hoàn toàn bình thường như muôn ngàn bé thơ khác, chỉ có điều cậu hay ăn chóng lớn, khóc to và đẹp đẽ rạng ngời.

Có hai dấu hiệu đặc biệt là trên người cậu bé luôn luôn thoang thoảng mùi hương khác biệt, có lúc như mùi rau kinh giới, có lúc như mùi bạc hà. Dù tắm rửa, thoa phấn thơm gì cũng vậy, chỉ ít phút sau lại trở lại cái mùi cố hữu. Và điều thứ hai khác biệt là khi cậu ta khóc thì toàn cơ thể bỗng nổi lên những vết màu tím từng vòng từng vòng như lớp vảy suốt toàn thân, đặc biệt phía sau lưng là nổi dày đặc và u lên cao hơn. Nhưng khi cậu ta nín khóc thì các vết đó lập tức mờ dần vào da và chút xíu sau là mất hẳn.

Chuyện Trang không có chồng mà sinh con mới đầu cũng làm xôn xao lối xóm, không thiếu gì những lời dè bieu, nói xấu nhưng khi bé lớn lên vài ba tuổi, mọi người cũng quên dần không ai hỏi nữa. Bất ngờ một đêm Tử Kim Long nói với Trang là hãy kêu ba lên thành phố gặp bạn bè đi, có điều mới lạ và tốt đẹp đó. Và dặn Trang đừng lo lắng, hãy thuận theo vận nước, đừng sợ xa xôi, vì bất cứ nơi nào vẫn kề cận bên nhau.

Trang không hiểu hết ý của Tử Kim Long, nhưng vẫn báo với ba. Ông Thái Lao lên thành phố tìm gặp bạn bè mới hay nhiều người đã rời khỏi nước đi định cư tại Hoa Kỳ. Ông hỏi han, và vội vã tìm lại giấy tờ ngày xưa nạp đơn. Chuyện xảy ra rất nhanh. Gia đình ông đủ điều kiện di cư qua Hoa Kỳ. Khi đó cậu bé Lân vừa lên 6 tuổi.

Tới Mỹ chưa tới hai năm thì ông Thái Lao từ trần. Bà Thái Lao già yếu, dành trọn thời gian cho câu kinh tiếng kệ nhưng Trang thì khỏe mạnh và xông xáo, năng nhanh chóng thích hợp với đời sống mới, đầu tiên là đi học thêm ban ngày, ban đêm làm vệ sinh công sở, rồi bồi bàn, rửa chén cho nhà hàng dần dần rồi tìm được công việc văn phòng có thu nhập khá hơn. Đặc biệt là Lân lớn lên trưởng thành nhanh chóng thành chàng thanh niên đỉnh đạc, hiền lành,

học rất giỏi, phụ giúp việc nhà, kể cả đi làm thêm phụ với mẹ tiền chợ.

Lân thương bà ngoại, thương mẹ và luôn luôn chứng tỏ là một người đàn ông duy nhất trong gia đình, là chỗ dựa cho cả nhà. Sáng sớm dậy là vào tụng một thời kinh với bà ngoại, rồi đi học, chiều về đi làm thêm ở tiệm thức ăn nhanh, khuya nào cũng ghé vào phòng thăm hỏi mẹ trước khi đi ngủ. Học xong trung học, Lâm nói với mẹ là muốn theo ngành y khoa, và cho biết chàng ta đã xin được một học bổng bán phần. Trang ôm lấy con, xúc động, con cứ học, mẹ rất vui khi biết con ham học, mẹ còn đi làm được thì sẽ tìm đủ mọi cách giúp con có đủ điều kiện học tới nơi tới chốn.

Khi Lâm bước ra khỏi phòng là Trang nhắm mắt cầu nguyện và thầm gọi tên Tử Kim Long về giúp cho con. Dù ở xa cái bờ sông Tiền ở quận Hồng Ngự tỉnh Đồng Tháp đã nửa vòng trái đất, nhưng rất nhiều đêm theo lời cầu khẩn của Trang, Tử Kim Long vẫn về bên cạnh nàng, nói những lời an ủi, yêu thương. Nhưng có lẽ Trang chỉ cảm thấy gần gũi thân tình khi được ngồi bên bờ sông Potomac vào những ngày nước lớn, để tự thầm thì với lòng mình, thầm thì với dòng sông mà thiết tha như ruột thịt. doc

Cũng nhiều lần, Lâm hỏi mẹ và bà ngoại về người cha của mình, người cha mà trên giấy khai sinh ghi là vô danh đó. Cả hai đều trả lời thoáng qua là cha con là một người lính miền Nam, đến với mẹ con bằng một tình yêu nồng thắm, tiếc thay chiến tranh đã làm cha con hy sinh quá sớm khi hai gia đình còn chưa kịp nghĩ tới chuyện cho hai người kết hôn, mà cha con lại chết từ phương xa, khi con vừa được hoài thai thì đã nhận được tin cha con chết không lấy được xác. Thời bấy giờ khó khăn với những đứa con của người lính miền Nam nên khi con sinh ra, ông bà ngoại khai cha vô danh để dễ sống.

- Nhưng cha con phải có tên chứ?

- Cha con tên là Long.

- Còn họ?

- Cha con cùng họ với mẹ, nên tên con là Thái Kim Lân, họ Thái là họ của cả cha và mẹ của con.

Lân tạm bằng lòng với lý lịch của mình và yên vui sống trong yêu thương của bà ngoại và mẹ. Sau khi học xong, Lân được làm việc ngay tại bệnh viện mà chàng thực tập và nổi tiếng vì sự siêng năng và tận tâm của mình.

Chỉ có một điều mà hai người đàn bà thầm lo lắng và mong mỏi mà mãi chưa xảy ra, đó là với vóc dáng cao to, khuôn mặt khôi ngô tuấn tú và một công việc chuyên môn giỏi, thế mà cho tới tuổi ba mươi, Lân vẫn phòng không chiếc bóng. Một vài người tình có lần Lân đưa về nhà chơi, cũng chỉ thoáng qua vài tháng rồi mất hút không còn nghe Lân nhắc lại...

3.

Lân giật mình thức giấc khi ánh nắng đã tràn qua cửa sổ, tia nắng chiếu vào giường nằm, xuyên qua lớp rèm bằng voan trắng mỏng làm Lân hoa mắt. Chỗ này không phải phòng riêng thường ngày của Lân mà là một căn phòng của khách sạn. Lân đưa mắt nhìn chung quanh lần nữa để biết chắc mình đang nằm đây một mình. Con say đã đưa Lân chìm vào giấc ngủ của buồn bã, chán chường và thất vọng về chính mình, sau khi anh và Jennifer cùng đồng ý đưa nhau vào đây, để lần đầu tiên khám phá về nhau chuẩn bị cho hôn nhân tương lai. Lân nồng nhiệt quăn quýt bên Jennifer, cả hai đi từ dịu dàng yêu thương, ve vuốt triu mến, qua tới rạo rực toàn thân, rồi hưng bạo cuốn chặt vào nhau và trút bỏ y phục ra ngoài để hai cơ thể trộn vện hòa nhập vào nhau, ngay chính lúc tràn đầy hưng phấn đó thì Jennifer thét lên sợ hãi và xô đẩy Lân ra xa...

Cơ thể Lân không còn là lớp da trắng hồng thường ngày nữa, mà thay vào đó là từng lớp nổi lên vằn vện như da cá, màu tím đỏ xếp lớp từ trên xuống, nổi u lên từng cục như những vết giác hơi. Khi đang ôm Lân trong vòng tay, Jennifer bỗng phát giác lớp da

trên lưng Lân không còn lảng mẫn mà nổi lên từng mảng bất thường. Jennifer đẩy nhẹ Lân ra để nhìn rõ hơn, trong ánh đèn ngủ mờ nhạt trong phòng, Jennifer thấy người con trai khôi ngô tuấn tú cô yêu thương không còn nữa, mà là một thân hình kỳ dị, màu sắc ghê gớm như một quái vật. Jennifer hét lên sợ hãi và vùng nhảy ra khỏi giường, tay vơ vội mớ quần áo vào ngực chạy nép vào góc phòng.

Lân cũng vừa kịp khám phá cơ thể của mình. Sự chuyển biến của cơ thể của Lân là bình thường. Ngay từ thơ ấu chàng đã biết, lúc nào bị kích động vì vui, vì buồn, vì tức giận hay vì ham muốn cơ thể đều thay đổi như vậy. Lân lập tức hiểu ngay tại sao Jennifer phản ứng. Lân bước tới gần Jennifer để giải thích, nhưng khi Lân vừa cử động thì Jennifer đã hét lên quái vật... quái vật, không được tới gần. Lân đành im lặng ngồi lại nhìn Jennifer mặc vội quần áo và mở cửa chạy ra ngoài.

Mười phút sau, nhân viên khách sạn gõ cửa phòng, Lân đã trở lại trạng thái bình thường. Họ báo cho Lân biết cô gái đã gọi xe bỏ về rồi. Họ quan sát Lân và thấy Lân bình thường nên cho rằng có cái gì đó bất đồng của một đôi tình nhân, và chuyện đó không có gì lạ. Lân gọi khách sạn đem cho mình một chai rượu mạnh, vừa khóc thầm vừa uống một mình cho tới lúc gục xuống ngủ mê.

Jennifer đã đi rồi. Jennifer người tình của Lân từ hai năm nay, đã từng nói với nhau những lời ân ái thiết tha, đã từng đắm đuối trao nhau những nụ hôn nồng cháy đã rồi bỏ Lân trong hoảng loạn đêm hôm qua. Jennifer không phải là người tình đầu đời của Lân.

Ngày năm thứ hai đại học, Lân đã gặp và yêu thương một cô gái Việt Nam khác. Đó là Thúy, chỉ có điều cuộc tình với Thúy không lâu như với Jennifer. Thúy gặp Lân và có cảm tình với nhau khi cả hai cùng đi thực tập tại một bệnh viện xa nhà. Hai người chuyện trò và chia sẻ được một số ham thích về âm nhạc, Lân có đưa Thúy về nhà chơi một vài lần, nhưng khi trao cho nhau nụ hôn

đầu đời, Lân bàng hoàng và đau xót nhìn thấy Thúy mặt tái xanh, và nôn ọe liên tục. Thúy không xô đẩy Lân, nhưng Thúy tránh xa dần Lân mỗi khi đến gần.

Sau đó, Thúy thú thật với Lân là Thúy không chịu đựng nổi mùi từ cơ thể Lân. Thúy nói: em thực sự xúc động trong tình cảm anh dành cho em, nhưng khi tiếp nhận nụ hôn đầu tiên của anh, cơ thể em phản ứng khốc liệt với nụ hôn đó. Em không thể mô tả nó là hương vị gì nhưng xin lỗi anh, mùi đó làm em khiếp sợ và cơ thể em phản ứng không thích hợp. Mình chia tay nhau đi.

Thúy ra khỏi mối tình đầu của Lân như làn khói. Lân ôm nỗi buồn cho tới lúc ra trường, đi làm được vài ba năm mới nguôi ngoai và bắt đầu mối tình mới với cô y tá người Spanish, và hôm nay cô y tá Jennifer đó cũng bỏ đi rồi.

Lân nghĩ rằng mình bị dị ứng. Mà dị ứng thì nhiều thứ dị ứng lắm. Có người dị ứng với y dược, có người dị ứng với thực phẩm, có người dị ứng với thời tiết và có người như Lân, bị dị ứng với cảm xúc.

Dị ứng với y dược thì tìm y dược khác, dị ứng với thực phẩm thì không ăn thực phẩm kiêng kỵ, dị ứng với thời tiết thì tránh đi nơi khác vào mùa khó chịu, nhưng dị ứng với cảm xúc thì tránh né hay chữa trị cách nào?

Với Lân, chỉ có hai cách chữa trị cho mình, hoặc là ngồi thiền định, chú mục vào câu kinh để thanh tịnh nội tâm từ từ và cách thứ hai nhanh chóng nhất là nhảy xuống một dòng nước thí dụ sông, suối, biển, hồ như từ thời gian còn bé, mỗi lần Lân bị dị ứng là đem ra dòng sông sau hè khóa nước lên vuốt ve một chút là các dấu đỏ lặn xuống và Lân nhẹ nhàng ngủ ngon.

Lần này cũng vậy, cảm xúc của Lân chuyển từ nóng qua lạnh, chuyển từ nồng nhiệt qua xót xa, bên nào cũng có vẻ như quá mức, nên Lân muốn ngâm mình vào nước. Khách sạn nằm ở khu du lịch sát ngay bờ biển nên Lân thay đồ và bước ra ngoài.

Ngâm mình xuống nước biển chút xíu là Lân cảm thấy dễ chịu hoàn toàn. Chàng đi lên bờ, tìm một cái ghế bố nằm phơi nắng nghỉ ngơi. Khi bước lại cái ghế trống Lân bất chợt nhìn thấy một người nữ nằm gần đó, khuôn mặt được che bằng một tờ báo, người nữ có thân hình cân đối tuyệt đẹp, làn da nâu nhạt và vóc dáng thon nhỏ như người châu Á. Bộ quần áo tắm bằng vải in hình hoa hướng dương cỡ lớn, màu vàng tươi và đỏ cam phản chiếu ánh sáng mặt trời, rực rỡ như một đóa hoa trong nắng hè.

Lân liếc qua rồi nằm xuống lim dim mắt nhìn ra biển, nhưng dường như một hấp lực nào đó, chàng quay đầu nhìn lại lần nữa, nhìn thật nhanh rồi vội quay đi như sợ bất ngờ cô ta bắt gặp. Nhắm mắt một lúc, Lân lại ngoái nhìn qua, sau đó vì mệt mỏi chàng ngủ thiếp đi. Chừng mở mắt quay lại thì không còn thấy cô nàng đâu nữa. Lân nhìn quanh quất nhưng không thấy nên quyết định lại xuống biển tắm một đợt nữa rồi đi về.

Nước biển mùa này không quá lạnh, vì đã vào tháng 8. Đại Tây Dương là biển nối với miền băng giá Bắc Cực nên nước biển lạnh khá lâu, phải tới giữa mùa hạ nước biển mới hơi ấm lại. Lốp sóng lô xô và nước trong vắt làm Lân hưng chí, chàng xoải tay bơi ra xa tới lúc nhìn quanh vắng vẻ bóng người mới dừng lại, đập nước và thong thả bơi ngang qua về phía nam. Sau một hồi trời lên hụp xuống đùa nghịch với sóng biển, Lân ngạc nhiên thấy một người nữ cũng đang bơi một mình phía xa. Lân bơi lại gần và người đó cũng quay lại nhìn Lân.

Đôi mắt cô gái, vàng đỏ là một cô gái có làn da bánh mật, có đôi mắt tròn to như mắt nai rừng và xanh biếc như màu nước biển. Khi cô ta xoải tay bơi Lân mới ồ lên vui vẻ khi thấy áo tắm của cô ta là màu vải hoa hướng dương hồi nãy nằm cạnh chàng. Khi Lân lại gần và nói lời chào theo lối Mỹ thì cô ta cười, hàm răng trắng như ngọc trai và đều tăm tắp như bắp trả lời Lân bằng một câu tiếng Việt, chào anh.

Lân mở to mắt, cô là người Việt? Nhưng sao cô biết tôi là người Việt?

Cô gái cười to lên thành tiếng, biết chứ, vì mẹ tôi là bệnh nhân của bác sĩ và tôi còn biết nhiều điều nữa mà bác sĩ không ngờ đâu.

- Là điều gì? Nhưng đừng gọi tôi là bác sĩ như thế, hãy gọi tôi là...

- Muốn tôi gọi bằng anh phải không? Cũng được, anh Lâm nhé.

- Cô biết gì về tôi mà nói là tôi không ngờ?

- Nhiều chứ, thí dụ khi nãy tôi nằm ngủ, anh đã lén lút nhìn tôi rất nhiều lần đúng không?

Lâm đỏ mặt và dưới da đã chớm có dấu hiệu dị ứng. Lâm vội vàng nhào người xuống, lặn sâu một chút rồi ngoi đầu lên.

- Khi đó cô che tờ báo trên mặt thì làm sao cô biết được? Hơn nữa cô cũng phải lén lút nhìn tôi nên mới biết là tôi đang nhìn cô chứ....

Cô gái cười:

- Anh ngây thơ lắm Lâm ơi. Tờ báo che mặt nên tôi không thấy mặt anh, nhưng tôi nhìn thấy phía dưới chân anh, và tôi biết được anh xoay mình nhìn về phía tôi. Tôi nói có đúng không?

Lâm cũng bật cười, cô thông minh lắm, và cô nói cũng đúng. Cô đẹp lắm. Sao tôi chưa bao giờ được gặp cô mà cô lại biết tôi?

- Tôi đưa mẹ tới khám bệnh, tôi nhìn thấy anh nhưng anh chỉ nhìn thấy mẹ tôi.

Câu chuyện đã thân mật, cô gái tự giới thiệu tên Kim, người Việt nhưng sinh ra ở Kampuchea. Kim hăm mốt tuổi, đang đi học. Kim đi biển lần này với nhóm bạn cùng trường.

Hai người lên bờ và mỗi lúc một thân tình.

Lâm hiểu căn bệnh của mình nên giữ một khoảng cách vừa phải. Sau hai lần thất vọng trong tình cảm, Lâm trở nên nhút nhát và mặc cảm. Chiều xuống dần và bắt đầu thẫm tối mà câu chuyện lan man về đủ loại đề tài vẫn chưa dứt được. Lâm thấy rõ mình lọt vào một

khoảng trời đầy mê hoặc của thú vị. Nhưng càng si mê Lân càng lo sợ về bệnh dị ứng của mình. Khi đứng dậy tạm chia tay ai về phòng này, Lân vẫn chưa từng nắm tới bàn tay của Kim. Nhưng Kim thì khác, Kim nhẹ nhàng và thoải mái bước tới gần Lân và vòng tay ôm Lân cùng lúc đưa mặt sát vào Lân, đôi môi chu lên chờ đợi.

Ngay lúc đó, Lân bàng hoàng và hân hoan cực độ khi ngửi thấy từ thân thể Kim tỏa ra một mùi hương quen thuộc, như mùi rau kinh giới, như mùi hương bạc hà ngây ngất. Và khi môi trong môi, cả hai như tan chảy vào nhau.

Lân lái xe về nhà trong cảm giác lâng lâng của một tình yêu mới chớm.

Những ngày kế tiếp và những tuần kế tiếp, mặc kệ ngày tháng trôi qua lững lờ, hàng cây ven đường từ lá xanh tươi trong tia nắng hạ hồng đã chuyển qua màu vàng màu đỏ của cái lạnh thu qua, rồi rơi rụng đầy đường.

Mùa đông đã về đem theo cơn gió lạnh buốt xương da. Lân và Kim vẫn quấn quýt bên nhau như đôi chim uyên. Chỉ có điều Lân chưa dám đưa Kim về nhà giới thiệu với mẹ và bà ngoại, cũng như Lân chưa dám đi tới khám phá về nhau để tìm được sự chan hòa trong thể xác. Lân sợ.

Những chuyến đi chơi thăm đây đó càng ngày Kim càng chủ động nhiều hơn. Đã nhiều lúc, Lân thiếu tự chủ, ôm ghì lấy Kim và muốn đi xa hơn. Kim không ngăn cản mà còn như khuyến khích, nhưng Lân nhớ tới Thúy, nhớ tới Jennifer và kiềm lòng mình lại.

Có lần, Kim và Lân đưa nhau tới đầu nguồn của sông Potomac. Sông Potomac được tạo thành từ hai chi lưu là North Branch và South Branch bắt nguồn từ đông bắc của West Virginia và hợp lưu ở dưới Cumberland, Maryland. Giữa mệnh mông của đất trời sông nước, Kim nhắc tới sông Mekong:

- Em sinh ra ở bên dòng Cửu Long đoạn sát Biển Hồ, anh sinh ra ở bên dòng Cửu Long đoạn ngang Đồng Tháp, cả hai là một dòng

nước nay em và anh lại cùng cư trú ở bên dòng Potomac. Có bao giờ anh nghĩ cuộc đời chúng ta như sinh ra rồi để sống với dòng nước hay không?

- Đúng vậy, Kim à, chẳng những sinh ra rồi lớn lên với dòng nước, mà căn bệnh bí ẩn của anh cũng chỉ dòng nước mới làm nguôi ngoai được.

Kim mở mắt to hơn nhìn thẳng vào mặt Lân, nói một cách trang trọng:

- Không phải căn bệnh bí ẩn nào đâu, mà là mặt hiệu ký thác của thần linh. Anh chưa nói cho nên em chưa nói, bây giờ anh đã nói thì em nói để anh biết, em tự ý tìm đến anh chứ không phải ngẫu nhiên gặp nhau giữa biển dâu.

- Nghĩa là sao? Lân ngạc nhiên hỏi lại.

Kim âu yếm ghé vào lồng ngực Lân, nói nhỏ:

- Đi tới nơi đầu nguồn sông Potomac này là ý của em đề nghị đúng không?

- Đúng, em nói tới ngôi chùa nào gần đây để cầu nguyện mà?

- Thì là vậy đó, vị tăng trong chùa đó là người đã khai thiên nhãn để chỉ dẫn cho em cách đi tìm gặp anh.

- Wow... Thiên nhãn? Em đi tìm anh? Kim làm anh khó hiểu quá...

Kim dẫn đường cho Lân đi vào phía núi, vượt qua một vài ghềnh thác và con đường nhỏ giữa rừng, thấp thoáng phía xa là một mái nhà nhỏ. Khung cảnh u tịch và tĩnh lặng, phía trước, pho tượng đức Quán Thế Âm như một giới thiệu đây là nơi tu hành, ngoài ra không một biểu tượng gì khác. Khi Lân bước vào nhà, một không gian thanh vắng trang nghiêm, bàn thờ Phật giữa nhà thoang thoang mùi hương trầm nhẹ nhẹ, không một bóng người.

4.

Lân trang nghiêm quỳ xuống, hướng về bàn thờ Phật đánh lễ, khi đang phủ phục, Lân nghe tiếng bước chân nhẹ nhàng từ phía sau bàn thờ, và một vật áo nâu thấp thoáng trước mặt.

Vị hòa thượng khuôn mặt khắc khổ nhìn về phía Lân dịu dàng:

- Hay lắm, hay lắm, hôm nay ta đã gặp con rồi, con có biết con là truyền nhân của Tử Kim Long không?

Lân ngơ ngác: Tử Kim Long? Con chưa hề nghe đến tên này.

Hòa Thượng gật đầu

- Con là huyết thống của Tử Kim Long, con là truyền nhân của giống rồng và là sự hiện hữu của thần linh.

Lân bàng hoàng: Con không phải là người sao?

- Con là người chứ, nhưng con mang huyết thống pha trộn của con người và thần linh. Con không tự hào là một hiện hữu của thần thoại và thực tế hay sao?

Lân lắc đầu, Không, con chỉ muốn làm một người bình thường được sống và yêu thương như một người bình thường.

Tiếng nói của vị Hòa Thượng trầm lắng hơn:

- Ta hiểu, bởi vì từ nhỏ con đã bị dẫn dắt bởi những điều khác thường nên con chỉ muốn được bình thường. Nhưng hãy nghe ta nói đây, có những điều chúng ta làm mà chúng ta không muốn làm nhưng vẫn phải làm thì đó là nghiệp. Sao con lại không được sống? Và sao con không được yêu? Đó là vì duyên của con chưa đúng thời, và chưa đúng người thôi. Con có muốn biết về nguồn gốc huyết thống mà con mang trong người không?

Lân không biết từ lúc nào đã quỳ sát vào người vị Hòa Thượng mà từ trong lòng bất giác nổi lên tâm trạng yêu thương, kính trọng và tin tưởng. Lân gật đầu nhẹ nhàng: Con chỉ muốn làm người, chỉ muốn làm người bình thường.

Hòa Thượng đưa tay xoa đầu Lân:

- Tổ tiên ta lập nghiệp ở phương nam, mà trong huyền sử đã từng ghi lại là sự phối hợp giữa giống Rồng và giống Tiên, mà thời

vừa lập quốc, dân chúng phải sống giữa núi rừng và sông biển, con người cũng là một loại sinh vật nên chuyện giao thoa phối giống dù là hãn hữu nhưng chẳng phải là chuyện không thể xảy ra. Phương nam đặc sắc là có những linh vật mà phương bắc không có thí dụ như rừng sâu thì có Sư Tử, núi cao thì có Phượng Hoàng, vực thẳm thì có Thuồng Luồng. Người phương bắc gọi Thuồng Luồng là Giao Long, nghĩa là con rồng Giao Chỉ. Cổ sử còn ghi lại truyền thuyết dân cư làm nghề biển thường bị loài Thuồng Luồng phá phách và bắt ăn thịt nên Vua dạy dân lấy mực đen xăm hình văn vận quanh người để Thuồng Luồng tưởng là đồng loại không hại nữa. Đã có những loài thủy quái hại người thì cũng có những loài thủy quái giúp người, hơn thế, nhờ khí thiêng trời đất và nhờ nghiệp duyên nhiều đời tích tụ nên đã có biết bao nhiêu những phối hợp dị thường.

Vị Hòa Thượng im lặng vuốt tay trên đầu Lân nhẹ nhàng an ủi:

- Con là sự phối hợp này. Mỗi dòng sông đều có thần linh trú ngụ, họ điều hòa thiên nhiên. Dòng Tiền Giang nơi con sinh ra cũng vậy, Thủy Thần nơi đó có duyên với Mẹ của con từ nhiều đời trước nên vay trả nghiệp là chuyện tất yếu. Con chính là huyết thống của một trong 18 thần tướng của Thủy Thần phương nam. Những biểu hiện trên thân thể con từ mùi vị tới khí sắc là những ký hiệu của thần linh chứ không phải bệnh tật đời thường. Những người như con không phải là ít, nhiều lắm, họ hiện diện khắp nơi như những con người có thiên phú đặc biệt về lĩnh vực nào đó bởi từ ngay trong người đó đã được ký thác một khả năng dị thường. Ta biết rất rõ về con, vì ta được Tử Kim Long ủy thác khai mở suy nghĩ của con và cùng lúc chủ trương giải kết nghiệp duyên nhiều đời cho Tử Kim Long và mẹ của con.

Vị Hòa Thượng bỗng mỉm cười an lạc:

- Người con gái đưa con tới đây cũng là một huyết thống thần linh như con, cô ta là dòng máu của Thủy Thần Áo Trắng, còn con

là con của Thủy Thần Vảy Tím. Cha cô ta là Bạch Y Long, còn cha của con là Tử Kim Long. Các con tìm đến nhau và sẽ trộn lẫn vào nhau bởi vì đó là luật sinh tồn của tạo hóa.

5.

Vào tối nhà, Lân ôm mẹ và nói rằng cuối tuần sau, con sẽ đưa về nhà một người bạn gái mới để giới thiệu với mẹ.

Bà Trang ngần ngừ: Là Jennifer hả con?

- Không một người khác.

Lân kín đáo giấu nụ cười trên môi và tung tăng chạy vào phòng bà ngoại nói vài lời thăm hỏi trước khi về lại phòng mình.

Bà Trang nhìn theo Lân lòng nhiều âu lo hơn là mừng rỡ. Bà yêu thương con và háo hức mong chờ tin vui nhưng dường như bà thấm hiểu sự khó khăn của dòng máu trong Lân nên sợ con thất vọng.

Buổi tối tháng 9 ở vùng đông bắc Hoa Kỳ trời nóng nực không khác Saigon. Bà Trang mặc áo nhẹ, và đi bộ ra phía sau nhà, bà bước dần về phía bờ sông Potomac.

Vừa đi bà vừa thầm gọi tên Tử Kim Long hãy về phù hộ cho con mọi chuyện êm đẹp. Bà Trang ngồi dựa vào chiếc ghế gỗ bên bờ nước, và thầm gọi nhiều lần Tử Kim Long, Tử Kim Long. Mặt nước xao động nhẹ nhàng theo từng đợt gió thổi qua, nhưng bất chợt gợn mạnh hơn và tạo ra một cơn xoáy từ giữa dòng dần dần di chuyển vào bờ, và bà Trang thấy mờ mờ một bóng người bước tới bên cạnh. Trong gió thoang thoảng như có tiếng nói của Tử Kim Long: Duyên số của con đã tới rồi đó, hãy yên tâm và vui vẻ lên đi.

Ngày cuối tuần, Lân đề nghị đưa mẹ và bà ngoại đi chùa, nhưng không phải ngôi chùa Việt Nam mà gia đình thường tới. Lần này Lân muốn đưa bà ngoại và mẹ tới chùa lạ ở tận đầu nguồn dòng sông Potomac. Lân nói là hẹn Kim ở đó để tạo ra một lần gặp gỡ hai gia đình như một bất ngờ có dự tính.

Ba bà cháu lên xe, Lân hào hứng kể cho mẹ nghe về Kim, cô gái người Việt nhưng sinh ở Cao Miên ngoan và hiền với sự yêu thương trù mến qua từng lời kể. Khi gặp Kim bước ra chào hỏi, bà Trang hết sức hài lòng vì khuôn dáng Á châu và lối nói chuyện lễ phép của Kim. Bà Trang thú vị nhìn đôi mắt tròn xoe trong vắt và xanh biếc như màu nước biển của Kim nhưng có lẽ cái làm bà hài lòng và vui vẻ nhất chính là mùi hương nhẹ toát ra từ người Kim, một mùi hương quen thuộc và thân tình.

Kim nói là gia đình con đạo Phật và là tín chủ của một ngôi chùa người Thái Lào Miên này. Tuần trước, con có đưa anh Lân lên chùa lễ Phật và Lục Cự nói là hãy đưa gia đình anh Lân lên chùa gặp Lục Cự, Lục Cự có chuyện muốn nói.

Lục Cự theo ngôn ngữ người Kampuchea thì có nghĩa là Sư Trưởng Trụ Trì một ngôi chùa, thường là một vị cao tăng đắc đạo được bá tánh tôn thờ như một thần linh sống.

Lục Cự tuổi khoảng bát tuần, tướng người khang kiện, ngồi tọa thiền phía sau chánh điện. Khi bà Trang bước vào quỳ xuống hành lễ, Lục Cự từ tốn mở mắt nhìn xuống gập đầu và hỏi bằng tiếng Việt hết sức rành rẽ:

- Bà có biết nghiệp chướng của bà từ nay được giải rồi không? Con trai của bà được hưởng phúc từ những thời kinh Dược Sư mà gia đình trì tụng từ suốt ba mươi năm qua.

Lục Cự gập đầu nhẹ nhẹ nhiều lần... Báo ứng rồi đó, chàng trai sẽ kết duyên với người nữ cũng mang trên người nghiệp báo như chàng ta, và cả hai cùng giải hết lời nguyện nghiệp chướng ngày xưa. Khi họ hòa lẫn vào nhau thì mọi dấu hiệu mà thần linh ký thác vào họ để họ đi tìm nhau không còn cần thiết nữa cho nên sẽ tự biến mất đi.

Bà Trang quay lại nhìn đôi trẻ đang chấp tay đứng sau lưng mình mà ứa nước mắt.

Bà đứng lên ôm cô gái vào lòng. Bà tin rằng con bà sẽ hạnh phúc bởi vì cô gái xinh đẹp kia chính thực là duyên số của con mình. Bà lẩm bẩm trong miệng... Tử Kim Long ơi.

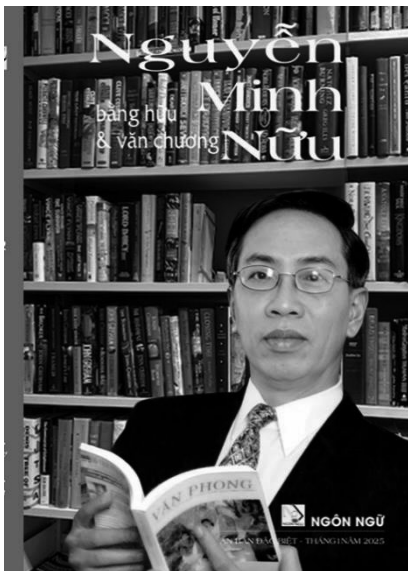
Đợi mẹ buông tay ra, Lân bước tới, trước mặt Lục Cự và ngay trước chánh điện rực rỡ hương hoa, Lân ôm chặt Kim vào lòng và đặt lên môi Kim nụ hôn trều mến. Lân tự tin và hết sức trân trọng nói với Kim:

- Anh muốn có em mãi mãi trong đời được không?

Kim nhắm mắt lại, gật đầu và ngả hẳn đầu mình vào vai Lân. Cặp mắt màu xanh biếc của nước biển khép nhẹ trên vai chàng trai mang dấu ấn ký thác của Thường Luồng. Lân gọi Kim là "Thường Luồng Mắt Biếc của riêng anh".

Nguyễn Minh Nữ

Virginia, November 2015

Nguyễn Minh Nữ
- Bằng Hữu & Văn Chương

Thiết kế bìa:
PHƯƠNG HỒ
Thiết kế sách:
NGUYỄN MINH NỮ

Liên lạc:
Luân Hoán:
lebao_hoang@yahoo.com
Song Thao:
tatrongson@hotmail.com

ĐÔI DÒNG VỀ NGHỆ THUẬT

NGỌC CƯỜNG

Chúng tôi định cư ở Ohio. Các anh chị em khác trong gia đình và phần đông thân hữu, bạn bè, đều ở miền Tây Hoa-Kỳ; còn lại, một số ít sinh sống quanh vùng Maryland-D.C-Virginia. Hằng năm, thường vài ba lần, chúng tôi đi Cali: Trước là thăm gia đình, thân hữu (nếu là mùa Đông, cũng là để lánh cơn lạnh buốt da của Dayton này, mà tìm về nắng ấm của Bolsa, *thủ đô của người tỵ nạn*). Sau nữa, không kém phần quan trọng là để thưởng thức các món ăn ta, mà nơi thành phố chúng tôi đang ở - một tỉnh nhỏ *tiêu biểu* của Hoa-Kỳ - không tài nào kiếm ra được!

Trước khi lên đường, tôi gọi điện thoại báo tin. Sau vài lời thăm hỏi nhau thường lệ, thế nào người thân bên Ca-li cũng kèm theo lời chào đón quen thuộc: “Thế thì vui quá. Qua đây mình sẽ đi ăn các tiệm ăn mới mở mọc nhiều như nấm: nào phở đuôi bò... cơm gà... đang *sale* vừa rẻ vừa ngon, còn ngon hơn cả ở Việt-Nam... À, tụi này mới về Sài Gòn, đi ăn khắp nơi, đủ món mà chả đâu ngon bằng ở Cali.”

Bây giờ món ăn Việt Nam không đâu ngon bằng ở Little Saigon? Đúng thế! Ý kiến đó cũng là của đa số, khiến tôi tự hỏi: tại sao lại như vậy? Có phải nhiều đầu bếp tài tình người Việt của chúng ta đồng thanh rú rê nhau trôi dạt tới Cali hết? Hay do thực phẩm, chất liệu, rau cỏ tươi sẵn có ở đó?.. Và, chẳng lẽ khẩu vị của chúng ta, một khi ra đi -tha phương cầu thực lâu- đã thay đổi cho phù hợp

theo cảnh vật, khí hậu nơi sinh sống? Không khác chi mấy ông Tây già, sau cả một đời sống ở Việt Nam, năm 1954 không chịu về Pháp, vì yêu thích mắm tôm chẳng? Nhưng dù sao đó mới chỉ nói đến nhu cầu sinh tồn của cái bao tử, còn về món ăn tinh thần như văn chương, âm nhạc... liệu có thay đổi luôn không?

Qua chơi Cali được vài ngày, và sau khi đã no nê đủ châu “canh gà cá gỏi”, “trà dư tửu hậu”, và bắt đầu lo ngại cho cái sức chứa của bao tử, như người ta thường than thở: “no đòn đói góp”...Thì bắt đầu như không báo trước, tự nhiên nhu cầu về tâm thần chợt lảng lạng đến (Như đang từ một dân lao động *phàm phu tục tử*, tôi bỗng trở thành một nhà trí thức *hào hoa phong nhã!*) thôi thúc tôi tìm mua sách báo tiếng Việt (mà Ohio không có) đem mang về để thỏa mãn cho cái đầu, cái tâm tình. Nghĩa là đi tản bộ qua nhiều khu chợ búa sầm uất, tôi vẫn thường ghé vào các tiệm sách ở Bolsa, thấy bày bán đủ loại tác phẩm, la liệt vui mắt như đang thực sự diễn ra cảnh “trăm hoa đua nở, trăm nhà đua tiếng”, khiến tôi hân hoan, vui mừng cho tiền đồ tiếng Việt và nền văn học hải ngoại. Đó chỉ là về số lượng, còn phẩm chất thì có lẽ phải *hạ hồi phân giải*, bàn đến sau, vì hay hoặc dở, thành công hay thất bại là do độc giả quyết định, nhưng thị hiếu quần chúng không nhất định, như lịch sử đã chứng minh: sở thích thay đổi theo thời gian và không gian.

Nhưng, tại sao có hiện tượng nhiều người cầm bút, chịu khó sáng tác như thời nay vậy? Phải chăng từ điều kiện dễ dàng về ấn loát? Cái bầu không khí tự do (của xứ sở này) khích lệ họ? Hay một khi gia đình yên bề, êm ấm, và tuổi tác đã “gần đất xa trời” rồi thì chúng ta mong muốn để lại chút gì, nên ‘hạ sinh’ đứa con tinh thần? Tìm không ra câu trả lời, *vì khả năng có giới hạn*, tôi mong những nhà nghiên cứu văn học sẽ cho lời giải đáp...

Sách được bày bán nhiều quá, đầy trên kệ, còn la liệt trên bàn nữa. Không biết lựa chọn cuốn nào, dò trang đầu, đọc lướt qua mục “Lời Tựa”, tôi nhận thấy ở nhiều tác giả (thường là họ mới có tác phẩm đầu tay), hay nói về lý do cầm bút. Họ giải thích “*tôi viết để mà viết ...*”, hoặc “*tôi không dám tự nhận là một nhà văn...*” Những câu tâm sự như vậy trở nên như một thông lệ ở phần đầu cuốn sách. Có thể do sự khiêm nhường hay dè dặt của họ, như để “*rào trước đón sau*”, phòng trường hợp có bị chê thì...*vì tôi đâu phải một nhà*

văn?...Điều này theo tôi đáng tiếc, vì lẽ ít ra họ phải có chút tự tin, và cần được khích lệ vì một khi tác phẩm được xuất bản, *hiển nhiên họ là một nhà văn* (theo định nghĩa), không nên tự phủ nhận một tất yếu như vậy; Và một khi bỏ công ra viết là cố gắng hơn nhiều người, là điều đáng được khuyến khích, nếu không nên được khen thưởng? Người cầm bút không nên có mặc cảm. Mong độc giả rộng lượng, lên tiếng khuyến khích. Còn nếu nói *viết chỉ để viết* thì cũng không trọn nghĩa, vì một khi đã ra mắt, sách là để người khác đọc, nếu không, nên bỏ ở xó nhà chỉ là đóng giấy lộn. J. P. Sartre trong bài tiểu luận "*Văn Học Là Gì*" đã khẳng định là một tác giả chỉ thành một nhà văn *khi có người đọc*. Thật vậy, tác giả nào chả mong có nhiều độc giả, còn nếu không thì đừng mang tác phẩm ra xuất bản - Sách bày ra tất sẽ có người mua đọc. Và như vậy, động lực cầm bút (của một nhà văn), đầu tiên có thể chỉ là *viết để mà viết*, nhưng thật ra nó đã chứa đựng tiềm ẩn nhiều nguyên nhân: giải bày một tâm sự, chia sẻ một kỷ niệm...v.v..., và lý do khác như muốn thỏa mãn tự ái, kiếm chút danh vị... Nên, không thể nói: viết chỉ để viết đơn thuần, mà phải là viết cho người khác thưởng thức. Tất nhiên, cũng có nhiều cuốn hồi ký chỉ nhằm vào số nhóm độc giả chọn lọc nào đó... Một tác phẩm không xuất bản, để quên vùi một xó, không ai biết thì vốn không là một tác phẩm nghệ thuật. Theo Tolstoy: sự thông tin, giao cảm giữa tác giả và người đón nhận tạo thành tác phẩm nghệ thuật. Nhật ký Ann Frank nếu không được ông bố cô bé đem ra in sau khi cô qua đời, thì cũng sẽ chỉ là *một sản phẩm* riêng tư, nó trở thành tác phẩm nghệ thuật khi được chia sẻ, có người thưởng thức. Sở dĩ nêu lên khía cạnh này, vì tôi muốn nhấn mạnh đến vai trò của độc giả. Theo tôi, dù tác giả có công sáng tạo, nhưng chính người đọc mới là *sở hữu chủ* của tác phẩm, ít ra thì đó là dưới quan điểm kinh tế của một cuốn sách. Còn về giá trị, hay hoặc dở là do chủ quan thưởng thức của người đọc quyết định. Một khi cuốn sách được xuất bản, nhiệm vụ nhà văn chấm dứt, như đứa con (tinh thần) đã trưởng thành.

Thường khi cầm bút viết về một đề tài gì, tác giả nếu không qua sự tìm tòi, nghiên cứu thì cũng phải được đào tạo chuyên môn về đề tài đó. Tác giả hẳn có đủ hiểu biết, nắm vững những gì viết ra. Đó là điều kiện tối thiểu, để tôn trọng chính mình và cả độc giả. *Độc*

giả không dễ bị lừa: Bỏ qua đôi giòong đầu sách, có thể họ tin vào tác giả mà không cần suy xét sâu xa; nhưng khi càng đọc họ càng thêm khám phá ra những điều sai hay phi lý của toàn bài... Như vậy điều kiện tiên khởi của một tác giả là biết về điều mình viết.

Xét riêng về cá nhân, tôi đang viết về đề tài văn chương, cống hiến và mua vui quý vị mà tôi chẳng có khả năng chuyên môn gì về văn học nghệ thuật cả! Tại sao tôi lại dám liều mạng, cả gan đến vậy? Câu trả lời thực sự nằm trong nội dung bài này. Hy vọng rằng khi đọc xong lời bạt, quý vị có được sự thông cảm... và đồng ý với tôi là: riêng nghệ thuật, điều kiện đó là một ngoại lệ, ai cũng có thẩm quyền nêu ý kiến, không riêng gì các nhà nghiên cứu hay văn nghệ sĩ mà thôi.

Một điều cần bản khi nói đến nghệ thuật, là xem nó là gì, thường nghệ thuật gồm 6 bộ môn chính như văn học, múa, kiến trúc, hội họa, sân khấu và âm nhạc, và gần đây thêm nghệ thuật thứ 7: ngành điện ảnh. Theo các cuốn từ điển thông dụng, từ *nghệ thuật* được định nghĩa rất vắn tắt và giản dị là... *thực hiện hay diễn tả vẻ đẹp, thực tế... là sản phẩm trí thức và không là khoa học...*

Văn học bao gồm cả văn chương nhưng cộng thêm về lý luận và phê bình. Có thể nói *văn học dùng phương pháp khoa học nghiên cứu văn chương*, trong khi *văn chương thuần túy là sáng tạo do diễn đạt xúc cảm*, như định nghĩa của nó. Văn chương (thơ và văn xuôi) là nghệ thuật dùng chữ để diễn tả tư tưởng và cảm xúc. Như vậy, trước khi nói đến văn chương, ta thử tìm hiểu rõ thêm xem nghệ thuật là gì?

Từ lâu, cách đây trên hai ngàn năm, Plato đã tìm về ý nghĩa của nghệ thuật; và từ đó đến nay, nhiều người cũng đã làm công việc này nhưng *vẫn chưa ai hoàn thành vì nó phức tạp và khó khăn cho định nghĩa nghệ thuật*. Văn hào Tolstoy nước Nga đã viết một cuốn sách nhỏ (*Nghệ Thuật Là Gì, Tolstoy, 1896*), chỉ nhằm định nghĩa hai từ *nghệ thuật*! Dù vậy, định nghĩa của Tolstoy vẫn chưa toàn hảo, chính xác. Một tiêu chuẩn Tolstoy nêu ra (ngoài rất nhiều chi tiết khác) là: *nghệ thuật không phải để giải trí, mua vui mà là phương tiện giao cảm giữa tác giả và người khác... Điều này... có vẻ trái với ý của cụ Nguyễn Du nước ta, khi cụ viết:*

“Lời quê chấp nhặt đông dãi,

Mua vui cũng được một vài trống canh."

(câu kết của Truyện Kiều)

Ở đây, xin đồng ý với cụ Tiên Điền, không phải vì tôi cũng là người Việt, ghét ông người Nga, nhưng vì tận cùng thì nghệ thuật là một vấn đề triết lý, mà triết lý thì đã bị *chôn sống* rồi ("*Triết Học Đã Chết*", S. Hawking, trong cuốn *The Grand Design*, 2010, theo đó, những khám phá mới về vật lý và toán đã có giải đáp khoa học về vũ trụ và đấng tạo hóa... do đó triết học trở nên lỗi thời.)

Căn bản của nghệ thuật là ở tính hấp dẫn, mua vui, thích thú và tự nguyện. Nếu Truyện Kiều được giảng dạy trong lớp học, *khi bị bắt buộc phải đọc* đối với học sinh thì Kiều chỉ là cuốn sách giáo khoa dùng để học, chứ không còn tính nghệ thuật; nhưng khi, cũng ở người học sinh đó, qua lời giảng của vị thầy mà đột nhiên cảm thấy hay, cảm thấy thú vị thì lúc đó Truyện Kiều nó lại mang tính nghệ thuật! Như vậy nghệ thuật không có mục đích rõ ràng vì không thể có *nghệ thuật hoàn toàn vì nghệ thuật* hay *nghệ thuật hoàn toàn vì nhân sinh* được, mà thường như trong cuộc đời, lẫn lộn cả hai thứ, không có gì trắng hoặc đen mà lẫn lộn giữa hai thái cực, trung dung.

Nói chung, nghệ thuật phản ánh cuộc sống nên cũng mơ hồ, phức tạp như thế; và giá trị của nghệ thuật mang tính chủ quan, không thể chỉ do các nhà phê bình đơn thuần cho là hay hoặc dở, đẹp hay xấu, mà *chỉ có nhận định chủ quan của người thưởng ngoạn quyết định*. Nếu khai triển thêm ra, nghệ thuật là sáng tạo có tính hấp dẫn: khen chê là do quyết định của người nhận, độc giả, thính giả hay người xem tranh... Trước kia, khi mới được khai sinh, trường phái họa "ấn tượng" ở Pháp đã bị chê bai gắt gao, ngay cả danh hiệu của họ (impressionism, môn phái ấn tượng) - xuất phát từ bức tranh "*Ấn tượng, một buổi bình minh*" của Claude Monet- bị nhà phê bình Louis Leroy gán cho cái tên "Bọn Ấn Tượng" một cách mỉa mai qua bài đăng trên báo Le Charivari. Không ngờ từ đó Ấn Tượng lại trở thành môn phái quan trọng trong nền hội họa: và gần đây, ở nước ta, thấy xuất hiện một văn phái, họ viết rất hấp dẫn, dùng nhiều từ khó hiểu, ra vẻ cao siêu, đầy triết lý mà độc giả bình thường không hiểu nổi. Xin thí dụ một đoạn như sau "...tiểu thuyết Việt-Nam hiện nay, không phải là xác nhận một trở thành

đã hoàn tất, mà là theo dõi những chặng đường của một vận động đang tuần tự hình thành. Vận động đó là một vận động của ý thức, một vận động của nghệ thuật..." (Mai Thảo, 1965): Những luận điểm như trên khó hiểu và dễ làm lẫn lộn, hoang mang người đọc. Họ tự nhận là nhóm *sáng tạo*, gay gắt với trào lưu văn nghệ tiền chiến, nhưng hình như họ muốn đồng nghĩa *khó hiểu với sâu sắc, tối nghĩa với triết lý*. Sự thật, chuyện bình thường và giản dị trên đời như tình yêu, gia đình, vui, buồn... là những vấn đề sâu xa nhất của con người. Nhóm *sáng tạo* là môn phái *lập dị* thì đúng hơn (Lê Huy Oanh, *Về thơ tự do*, 1957). Dù sao, chỉ có thời gian mới là quan tòa, mới có lời phê phán cuối cùng cho nghệ thuật: Tác phẩm có giá trị khi nó vượt được thử thách của thời gian và không gian (Nhất Linh, *Viết và đọc tiểu thuyết*, 1958).

Nếu đồng ý như vậy, ta có thể nói rằng không có tác phẩm nào tuyệt hảo cả: Nói cho cùng thì dù chỉ được *một* độc giả yêu thích cũng đem niềm vui cho tác giả. Nghệ thuật rõ rệt là chủ quan và phi thời trang nhưng lại mang tính dân chủ (số đông quyết định giá trị). Như trường hợp của Van Gogh, cả một đời vẽ tranh (rất nghèo lại vẫn sống, chết sớm) chỉ bán lẻ tẻ vài bức (dù người em là môi giới hội họa đã cố gắng giúp anh). Thế mà ngày nay, bức "Hoa Diên Vỹ" (Irises, 1889) được bán với giá mấy chục triệu đô! Cùng số phận hẩm hiu với Van Gogh là nữ văn hào Emily Bronte, tác giả cuốn "Đỉnh Gió Hú" (Wuthering Heights, 1847) khi xuất bản đã không được độc giả hưởng ứng mà phải chờ đến cả trăm năm sau mới có lời khen. Ngày nay, tác phẩm duy nhất này của bà trở thành một tuyệt tác của thế giới, được mọi người, mọi nơi công nhận! Sự kiện tương tự sẽ là niềm an ủi cho nhiều nghệ sĩ không thành công ngày hôm nay (trong đó có tôi, nói một cách tự an ủi), và hy vọng rằng có thể sau này, vài chục năm nữa, sẽ có người yêu thích? Phải chăng con người bao giờ cũng bám víu và sống với chút hy vọng vào ngày mai tươi sáng hơn hôm nay?

Thẩm mỹ, hay cái đẹp, - đối tượng chính của nghệ thuật- hiển nhiên là do nhận định chủ quan mỗi người, nhưng liệu ta có thể tìm thấy một tiêu chuẩn, hay mẫu số chung, dựa vào đó, mọi người cùng đồng ý hoặc chấp nhận, dù họ ở đâu và sống ở bất cứ thời đại nào? Lúc trước, khi xem hình ảnh bên Phi Châu chụp *mọi cà răng*

cãng tai, ít ai coi đó là thẩm mỹ, mà còn cho là man di mọi rợ, nhưng đầu ngò, gần đây, ngay ở Bolsa bên Mỹ, lại xuất hiện người đi cãng tai, chà răng và đeo vòng ở lưỡi! Theo tôi, vẻ đẹp (có lẽ) phát xuất từ *ấn tượng* người tiền sử cảm nhận qua thiên nhiên (*tranh vẽ, khắc trên đá, mô tả thú vật ở hang Lascaux, Pháp, khoảng 20,000 ngàn năm trước*) và sau này, khi loài người đã hợp quần thành xã hội), thì từ tình yêu, trước tiên là tình mẫu tử, đôi lứa, vợ chồng... rồi nâng cao, biến dạng trở thành lòng trắc ẩn, thương yêu đồng loại. Không khác gì các giống vật hợp quần (con kiến, loài ong...) để duy trì giống nòi, con người phải hy sinh; và khi sống cho tha nhân, cảm thấy thỏa mãn vì đó là bản tánh chân thật của mình (*Nhân chi sơ tính bản thiện, Khổng Tử, 500 năm trước Công Nguyên*). Thâm tâm con người, không một ai muốn gây đau đớn sâu khổ cho người khác. Phải chăng, tội ác do hoàn cảnh gây ra, vì mà có ai thực sự làm chủ được vận mệnh của mình đâu, nếu như vậy: ý chí tự do

(free-will) chỉ là một ảo tưởng, như người ta thường ví: *cuộc đời là một vở kịch hay canh bạc*, trong đó, con người đóng một vai hay tùy thuộc vào may mắn! Vậy tôi là ai?

Nếu một tác phẩm là đứa con tinh thần của người sáng tác, thì sự liên hệ giữa tác giả và tác phẩm rất mật thiết, như chuyện của một gia đình: Vì lẽ đó, muốn hiểu thấu đáo bức tranh, hoặc cuốn

tiêu thuyết, sự hiểu biết về tác giả giúp ta tận hưởng rõ hơn tác phẩm của họ. Nhưng ta cũng tránh có quan điểm quá khích: như ghét tác giả (vì lý do gì đó, chính trị chẳng hạn) rồi vô thừa kế tác phẩm của họ luôn! Ngược lại, cũng đừng tôn thờ tác giả như là một *fan* của họ (nguyên ngữ từ *fanatic* ra, nghĩa *quá khích*).

Nghệ thuật không là bản sao chép thiên nhiên mà là cách diễn tả cuộc đời qua nhận thức của tác giả- Phải chăng con người nhìn mọi thứ trên đời qua nhận thức chủ quan của mình - Nhưng chính nhờ đó mà tác phẩm trở nên sống động, như được tái sinh, có cuộc sống thứ hai, vì vậy đã đem lại sự thích thú cho người thưởng ngoạn: thu hút họ, làm như chính họ được sống như một nhân vật trong truyện dù câu chuyện đã xảy ra cả trăm năm trước; hay chính mình, như họa sĩ, đang đứng trước cảnh của bức tranh, dù ở một nơi ta chưa hề đặt chân tới. Đó là sự kỳ diệu của nghệ thuật, chứ không phải vấn đề triết lý cao siêu. Câu hỏi nên đặt ra, không phải là “con người, cuộc sống là gì?” mà trở thành “*Cái gì có thật trên cõi đời này?*” (Rainer Rilke, 1912); và đối với người nghệ sĩ thì *cảm giác phải là thật* (Bạn cứ thử đá chân vào hòn đá thì biết!)

Để kết luận, có thể nói, nghệ thuật có rất nhiều mục đích, tùy quan niệm của tác giả: như giúp ta trở nên cao thượng, tận hưởng cuộc sống hơn (như nhận xét của Thạch Lam, Nhất Linh), giải bày vấn đề triết lý (như Sartre, Camus).v.v.. nhưng theo tôi, tất cả những mục đích ấy chỉ là phụ, đến sau, không chủ tâm, nhưng xuất hiện như mấy phản ứng phụ của thuốc tây (side effect) mà có thể lại mãnh liệt hơn cả mục đích chính là mua vui dù là một *thứ đau thương*! Nghệ thuật phải có tính hấp dẫn trước nhất, để giải trí thiên hạ (Nguyễn Du), một món ăn tinh thần cho công chúng. Nếu không có tính hấp dẫn thì nghệ thuật không tồn tại và sẽ không truyền đạt các mục đích khác nữa được.

Phải chăng, với chủ quan và hiểu biết hạn hẹp, tôi đã vừa liều lĩnh trả lời về điều kiện tối thiểu của người viết nêu ra ở phần đầu: đó là ai cũng có thẩm quyền bàn về nghệ thuật cả?

Xin cảm tạ quý độc giả.

Ngọc Cường

DUNG XƯA
PHẠM VĂN HẢI

Tôi có người bạn hiền bé-nhỏ,
Thanh-thanh như hoa cỏ,
Tóc thường bỏ xoã ngang vai.
Ngày mới gặp,
Nàng mười tám,
Đôi mắt thật hiền,
Nụ cười tươi,
Má lúm đồng tiền ắp mộng.
Hai năm sau,
Mỗi người một ngả,
Nàng đi xứ lạ quê người.
Tôi ở lại một mình thui-thui.
Suốt mấy mùa đông,
Biết bao sầu-tủi.
Ngoài trời không lạnh,
Trong lòng tựa giá-băng.
Thư từng ngày,
Nhắc từng giây.
Mỏi-mòn thương-nhớ
Như ngây như điên.
Mới ngày nào,
Chiều-chiều đưa-đón.

Tay trong tay đan từng ngón;
Chuyện học-hành quên cả đường xa.
Mới ngày nào,
Lúc chia tay,
Lời nhẹ như hơi thở:
“Bốn năm lâu lắm,
Tình nào còn thắm!
Anh chẳng còn nhớ tới Dung đâu!”
Ngày trở về,
Phố-phường hoa nở,
Tôi ngỡ là mơ.
“Thế mà em sợ
Tình mình dang-dò!”
Hãy-hãy thắm đượm hương trời,
Tháng-năm mong-nhớ – Bài thơ tuyệt-vời!
Thêm một năm,
Tưởng là hình với bóng.
Ai ngờ loạn nổi khắp nơi.
Chồng ở phương xa,
Vợ ở nhà trông-ngóng.
Vẫn thư từng ngày,
Vẫn nhắc từng giây.
Dù nay đây mai đó,
Nhớ vợ hiền bé nhỏ,
Nhớ bông hoa cỏ dại-chờ,
Tôi lại mơ ngày sum-họp.

Đúng ba năm,
Tôi được thả.
Cả ngàn núi Plê-cu reo-mừng,
Cả muôn rừng Đà-lạt hớn-hở.
Vợ gầy-gò rung-rung nước mắt,
Giọng cười vui như bắt được vàng.
Hai mươi sáu năm sau,
Nhắc kỉ-niệm xưa,
Tôi say-đắm:
“Người yêu bé-nhỏ xinh-xinh,
Em đẹp hơn tiên,
Em hiền hơn hoa cỏ.
Em là mộng-ước của anh.”
Nép vào tôi, nàng thú-thật:
“Em không phải là người trần-tục.
Lúc gần nhau phải nghĩ đến cách-xa.”
Một buổi sáng mờ-mờ trời chưa nắng,
Nàng ra đi không hẹn ngày về.
Nhìn con khóc, lòng tôi tê-dại.
Than ôi!
Tôi có người vợ hiền bé nhỏ,
Thanh-thanh như hoa cỏ.
Từ ngày hoa cỏ héo-tàn,
Nhà xưa hoang-vắng, muôn-vàn xót-xa!

Phạm Văn Hải

1988

TRĂNG ĐẤT KHÁCH

TRẦN CÔNG LÃO MÃ SƠN

Mấy mươi năm lẻ đã trôi qua
Đất khách dung thân vẫn nhớ nhà
Ngày bỏ quê hương còn xanh tóc
Mái đầu nay đã trắng như hoa

Nơi xứ lạ ôm hôn mắt nước
Trên quê người buồn cảnh tan nhà
Vui là vui gượng trên đất tạm
Buồn nào bằng cảnh sống ly gia.

Đêm nay ngòi ngắm Trăng Đất Khách
Chạnh nhớ vàng trăng đất nước nhà.
Trăng ơi, cho nhẩn về quê Mẹ
Nỗi niềm tâm sự kẻ ly gia

Biển dâu thay đổi, trăng tròn khuyết
Ai người thấu rõ nỗi lòng ta?
Nhìn trăng viễn xứ, lòng thương nhớ
Quê hương cách trở mấy sơn hà

Cùng một vầng trăng soi hai bóng
Người nơi đất khách, kẻ quê nhà.
Trần Công Lão Mã Sơn
Hoa đô - Lockwood House.

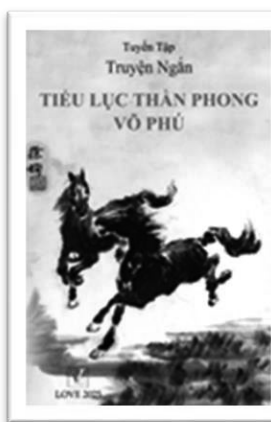

BÁO TIN XUÂN

TIỂU LỤC THẦN PHONG

Những chú groundhogs trời lên trên mặt đất
Tung tăng tíu tít như trẻ con
Mập múp míp, lông dài mượt rượt
Cỏ hoa tươi
Mùa xuân đã về đây
Những chú groundhogs muôn đời báo tin xuân
Chính xác hơn đài khí tượng.
Thảo nguyên mệnh mông
Cuộc sống diễn ra từng phút giây sanh diệt
Những chú groundhogs là mối ngon của bọn đại bàng
Cái chết từ hư không
Giọt máu đỏ vương vãi trên cỏ xanh
Muôn vạn đóa hoa vàng
Cái đẹp mong manh khốc liệt
Thảo nguyên mệnh mông bát ngát cỏ hoa
Một cõi nhân gian lòng người chật hẹp nhỏ bé
Người hại người giành giật hơn thua

Đại bàng ăn groundhogs chỉ khi đói khát
 Người giết người vì vàng bạc và quyền lực, tham lam
 Mùa xuân em ơi, thảo nguyên đẹp lắm!
 Hãy về đây nằm hát với cỏ hoa
 Nghêu ngao một cõi sơn hà
 Người chẳng thấy người
 Phong quang như ngàn năm vĩnh viễn
 Mùa xuân em ơi!
 Tiếng hát bay trên thảo nguyên
 Mắt long lanh nụ cười hiền tha thiết
 Lời thương lời nhớ thăm thì trong làn gió xuân
 Mùa xuân em ơi!
 Nằm trên cỏ ở tận chân trời
 Ngâm cộng cỏ mùa xuân trào tận ý.
Tiểu Lục Thần Phong

truyện ngắn

TIỂU LỤC THẦN PHONG VÕ PHÚ

tranh bìa: Quan Từ

trình bày bìa & layout: Võ Phú

tựa: Tiểu Lục Thần Phong

xuất bản: LOVE publishing, 2025

ISBN: 978-1-300-77058-9

Imprint: Lulu.com

NHỚ XUÂN XƯA

Ý NHI

Ngoài sân gió tuyết lạnh lùng
Nhớ mùa Xuân cũ ấm nồng biết bao
Em ngồi đái đậu làm nhân
Bánh chưng mẹ gói đón Xuân vào nhà

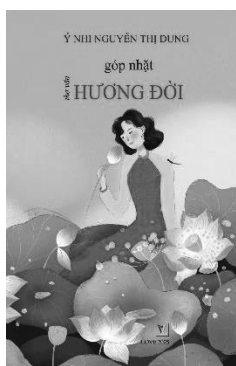
Bố lo canh lửa suốt đêm
Sáng ra ăn thử bánh thơm ngọt ngào
Em theo mẹ ra chợ làng
Hoa tươi trái ngọt cúng mừng Xuân sang

Giao thừa nghi ngút khói hương
Cầu cho năm mới mùa màng tốt tươi
Mừng một diện áo mới tinh
Chúc tuổi bố mẹ thâm tình kính yêu

Mẹ cho phong đỏ lấy hên
Mở ra có mấy đồng tiền xinh xinh
Ba ngày Tết vui biết bao
Đi thăm nội ngoại Xuân chào bách niên

Bây giờ lưu lạc xứ người
Miếng com manh áo dòng đời phôi pha
Chút màu kỷ niệm ấu thơ
Chìm sâu tận cõi xa mơ ngày nào

Bao năm xa biệt cố hương
Xuân sang tết đến lòng vương nỗi buồn
Tuyết rơi trắng xóa hiên ngoài
Quê người đất khách ngậm ngùi nhớ thương
Ý Nhi

tuyển tập thơ văn
Ý NHI NGUYỄN THỊ DUNG
tranh bìa: Nga Phan
trình bày bìa & layout: Võ Phú
phụ bản: thư pháp Thái Phụng
tựa: Võ Phú
bạt: Lê Mai Linh
xuất bản: LOVE publishing, 2025
ISBN: 978-1-300-75266-0
Imprint: lulu.com

XUÂN VIỄN XỨ

NGUYỄN PHAN NGỌC AN

Xuân lại về, ôi mùa xuân đất khách
Nhớ làm sao mái ấm những chiều mưa
Lũy tre xanh, hàng liễu rủ đông đưa
Như điệp khúc ru hồn người tha hương

Xuân lại về, nhắc ta lời son sắt
Dấu phiêu bông đâu quên chữ bại vong
Thân ngục tù hờn căm cơn vọng động
Xót quê hương cho lệ ứa thiên thu!

Năm mươi năm tuyết sương pha mái tóc
Nửa cuộc đời chôn chặt nợ quê hương
Nửa đời sau ly xứ với đoạn trường
Ai hiểu thấu niềm đau người chiến sĩ

Xuân vẫn đến vẫn buồn bao thế kỷ
Đã hết rồi...mơ ước vượt tầm tay
Hy vọng tàn theo gió lững lờ bay
Xuân viễn xứ mang mang sầu chiến sĩ...

Nguyễn Phan Ngọc An 2025

FORSYTHIA,
HOA VÀNG ĐẦU XUÂN
Y THY

Nghe chim ríu rít gọi đàn
Thấy hoa Mai nở rộn ràng trước sân
Ô hay Xuân đến thật gần
Xôn xao lộc biếc muôn phần lung linh

Mai vàng bốn cánh xinh xinh
Dọc theo bờ giậu trăm nghìn đóa hoa
Hôm nay hoa trở trước nhà
Niềm vui mang đến chan hòa thương yêu

Cánh hoa đáng mỏng mỹ miều
Trải qua Đông lạnh ít nhiều cô đơn
Nhưng hoa nào có giận hờn
Chờ mùa Xuân đến điểm son cuộc đời

Hoa cười cất tiếng gọi mời
Tôi lồng khung ảnh treo nơi đầu giường
Cho đời thêm một chút hương
Nghe sao hạnh phúc môi vương nụ cười.
Y Thy

GIAO THỪA NĂM 37 TUỔI

LÊ MAI LĨNH

Ta tù nhân hề, khi nước nhà thống nhất,
Khi độc lập hề, dân đói quanh năm,
Ôi Đảng quang vinh hề, chỉ hay mồm mép,
Mấy mươi năm rồi, nước chỗ yên nằm.
Ta nay đã 37 tuổi tròn,
Đầu lốm đốm với hai thứ tóc,
Nhớ từ thuở còn thơ đi học,
Qua đồng làng, ruộng lúa , nương khoai,
Thấy những đàn trâu ăn cỏ mệt nhòai,
Và những bác nông phu suốt đời vất vả,
Ta thấy xót xa cõi lòng khôn tả,
Mong có ngày đất nước tiến lên,
Mong có ngày cơ giới làm nền,
Để giải phóng sức người lao động.
Ôi tuổi thơ ta với những tháng ngày trầm thống,
Ôi những ngày cuốc đất hái rau,

Cơm không đủ ăn, thiếu thuốc khi đau,
Phải lên rừng vào rừng kiếm củi,
Tuổi thơ ta với những tháng ngày lầm lũi.
Khi lớn lên nhận tay đòi khẩu súng,
Để sửa sai người anh em khoác áo chiêu bài,
Nào Độc Lập, Tự Do, Hạnh Phúc,
Ôi những trò bịp bợm, quái thai.
Nào ngờ đâu trong cơn mặc cả,
Của lũ người mua bán chiến tranh,
Chúng trao ta vào tay đối nghịch,
Ôm hận tù đầy, tội phạm chiến tranh.
Ta được người mệnh danh giải phóng,
Đưa xuống tàu từ già miền Nam,
Ra tới đây núi rừng Việt Bắc,
Tù khổ sai, không được than van.
Nhờ ra đây ta còn thấy lại,
Những chiếc cày và mấy con trâu,
Những cụ già còng lưng cày cấy,
Trên ruộng đồng nước lũ thật sâu.
Và những em thơ chân đất đến trường,
Như ta đã, ba mươi năm về trước,
Ôi em thơ ngây áo quần toi tước,
Đất nước thống nhất rồi, em có hay.
Nhớ một lần đi gánh gạo Bằng-Là,
Ta thấy lại cảnh đòi năm cũ,
Mẹ 60 cày sâu ruộng lũ,
Mắt sáng ngời, khi bắt được con cá to bằng ngón tay.
Và những em nhỏ mặt mày đen đúa,
Thơ ngây đâu, tuổi trẻ cũng không còn,
Sao Đảng nói các em là những,
Đã làm người, Ông chủ tí hon,

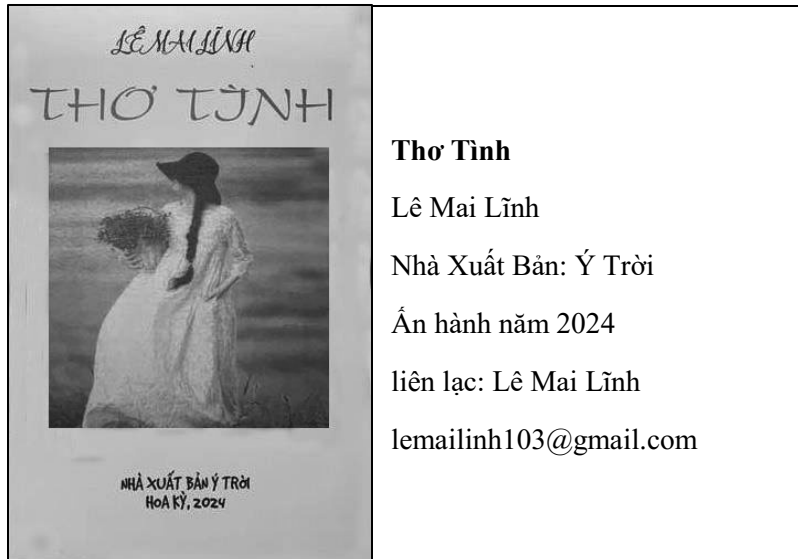
Bác đã cho các em rất nhiều bánh,
Vẽ trên giấy tha hồ mà ăn.
Này em nhỏ cầm đá ném vào đầu ta,
Trên đoạn đường gần ga Hà Nội,
Nếu không nhanh tay ta đã u đầu,
Chắc em buồn lòng không tho thối.
Đôi lúc các em cũng thành công,
Nói cho, để các em mừng,
Bạn ta có đã năm, mười đứa,
Đã sung đầu, chảy máu đây lưng.
Này cô gái chu miệng chửi rửa mẹ cha ta,
Trên đoạn đường gần ga Yên Bái,
Chắc cô vui, vì ta đã nghe,
Chắc cô buồn vì ta đã cười.
Dẫu thế nào ta vẫn khôn hơn cô,
Này cô bé, sao không về đi cày,
Ai bắt cô, đứng đây, giờ đó,
Để diễn trò cầm phấn, lạ thay.
Giao Thừa đến rồi, ban giám đốc đốt pháo,
Bác Tôn chúc thư, trại đã mở đài,
Bánh chưng bóc rồi, ta ăn một nửa,
Từ từ thôi, để hạnh phúc còn dài.
Đã ba năm rồi ăn Tết trong tù,
Vợ con ta ơi, bốn phương lưu lạc,
Thôi đành xin lỗi vợ con,
Đón Giao Thừa hè, ta ôm chiếc bánh,
Nhân thịt, ngón tay hề, ôi chiếc bánh chưng.
Đã lâu lắm, ta thèm miếng thịt,
Nay Tết đến rồi, nhà nước mới cho,
Ôi miếng thịt này, sao ngon đáo để,
Chẳng biết trâu, hay ngựa hay bò.

Mặt trời mọc rồi ở Phương Đông,
Chẳng thể phương nào khác, như chúng muốn,
Chiều nay lặn ở Phương Tây,
Điều chắc chúng sẽ buồn.
Ta thấy rồi, trời Tự Do rộng mở,
Song sắt nào khóa nổi hồn ta,
Đón Giao Thừa trong nhà giam lạnh,
Nhưng ấm lòng ta, niềm tin quê nhà.

Lê Mai Linh

(Trại tù Lào Kai 1978)

=====

THUYỀN TRÊN SÔNG HỒNG VÂN

Thuyền xa rồi bến đỗ
Trên dòng nước dâng cao
Lênh đênh thuyền xuôi ngược
Tiếng mái chèo lao xao

Có dòng sông che chở
Cho con thuyền ngược xuôi
Nghe lời reo của gió
Thuyền ưu phiền Không nguôi

Khách đi thuyền chờ đợi
Người lái thuyền ngoài khơi
Đưa ai về xứ lạ
Thương cho người đi xa

Những lúc không còn khách
Thuyền một mình bơ vơ
Những ngày vui đã mất
Dòng sông cũng ngậm ngùi

Khi thuyền về bến đỗ
Vui ngồi nghỉ bên bờ
Không thấy thuyền sang nữa
Sông lặng lẽ nhớ nhung

Thuyền với sông là bạn
Muôn thuở Không rời xa
Thuyền vẫn đi xuôi ngược
Trên dòng sông thân yêu
Hồng Vân

"KHÚC CA HUYẾT LỆ"

VUI XUÂN

KỂ CHUYỆN NGÀY LỄ TẠ ƠN

PHƯƠNG HOA

- **M**ỹ Tiên ơi! Lẹ lên em, kéo đi trể kẹt xe lắm đó! Tiếng chị Hải gọi dưới nhà.

Mỹ Tiên dạ rồi mở hộp trang điểm ra, bôi chút kem dưỡng da, quét một lớp phấn nhẹ để ngăn mồ hôi, và tô chút son hồng xong thì đứng nhìn chiếc vali mà phân vân mãi. Nàng không biết mặc đồ nào cho phù hợp để đi cùng chị Hải xuống thành phố San Jose dự buổi tiệc Tạ Ơn tại nhà người bà con bên chồng của chị. Xóc tung cái vali quần áo trên giường, nàng cầm cái đầm dài màu đỏ thẫm ướm lên người. Những bộ đồ màu sắc tươi thắm này là do Loan, người bạn thân đã lôi nàng đi sắm sau khi nàng đậu phỏng vấn du lịch Hoa Kỳ.

-Bồ phải đổi đời mới được! Vất hết các thứ màu sắc buồn hiu đó đi! Loan nói, và liền tay thả vào giỏ những chiếc áo váy cô ta cho rằng kiểu cách và màu sắc đều "Hợp với thời trang hiện giờ ở Mỹ". Mỹ Tiên vì quá hào hứng cho chuyến đi xa ngàn dặm đại dương nên để mặc Loan.

Nàng cầm chiếc áo chạy lại nhìn vào tấm gương lớn trong phòng. Màu lụa đỏ satin lấp lánh làm ứng hồng khuôn mặt trái

xoan cùng làn da trắng mịn. Mái tóc dài đen mượt mà xõa xuống bờ vai như điểm tô đôi mắt bồ câu càng long lanh, tươi tắn hơn cho một thiếu phụ vừa tròn ba mươi lăm tuổi. Đây là lần đầu tiên sau hơn mười năm Mỹ Tiên mới để ý nhìn đến nhan sắc, và nàng bất chợt giật mình. Là ta đây sao. Mười năm qua, hơn mười năm trong cái cuộc sống gọi là gia đình như cối địa ngục, nàng đâu có bao giờ ngó ngang đến mặt mũi. Chắc là người đẹp nhờ lụa, nàng nghĩ, nếu khoác lên trang phục như xưa thì mình vẫn là “con lọ lem” của thằng chồng nát rượu.

Nghĩ vậy, nhưng Mỹ Tiên vẫn ngần ngừ, rồi lắc đầu tháo chiếc đầm đỏ xuống giường. Không được, mình vẫn chưa quen. Diện quá coi chừng người ta nói Việt Nam mới qua mà bày đặt điệu đà thì khổ. Thôi mặc đơn giản cho khỏi ai chú ý đến mình là tốt nhất. Nàng lấy bộ váy áo hai mảnh màu kem, có thêu chùm hoa phượng tím trước ngực mặc vào. Trang phục màu vàng nhạt này càng tôn thêm vẻ quý phái, và kiểu áo ngắn tay ôm gọn thân hình làm lộ rõ đôi cánh tay ngà ngọc, nhìn uyển chuyển thêm những đường cong hấp dẫn, vì nàng chưa một lần sinh nở.

Tiếng chị Hải gọi lần nữa từ ngoài nhà xe làm Mỹ Tiên giật mình. Chải vội mái tóc rồi vơ cái áo khoác mỏng cùng chiếc túi xách, nàng chạy xuống nhà xe.

Chị Hải lo lắng đã thừa. Hôm nay cuối tuần xa lộ ít kẹt xe. Mỹ Tiên ngồi ghế trước lơ đãng nhìn ra bên ngoài xa lộ 880 xuôi về hướng Bắc. Trời trong xanh. Từng đám mây trắng bay la đà dịu dàng thanh nhã, thỉnh thoảng chúng đọng lại, hoặc tách ra thành những hình mẫu hay hay, con rồng đang vênh râu cất cánh, hoặc nàng tiên nữ tha thướt xiêm y. Xe chạy ngang qua một vùng ít nhà cửa, nàng thích thú nhìn những hàng cây lá thu ngả màu vàng sẫm, đỏ lóng lánh, và những bờ hoa đại li ti vàng thắm nổi bật bên đường. Rồi thì chúng bị bỏ lại vun vút sau lưng, như những vệt huỳnh quang lung linh trong nắng, lóe lên rồi chợt tắt.

Bất giác Mỹ Tiên thần thờ. Những cảnh đẹp mỹ miều này bị bỏ lại sau lưng rất nhanh “không chút tiếc thương” như thế, sao những chuyện bi thảm thê lương của cuộc đời nàng lại cứ mãi bám theo, dù nàng có đi đến tận cùng trời cuối đất. Đã hơn một năm rồi mà nàng vẫn tưởng như mới hôm qua...

Nhớ lại trước đây, những lần đi dạy về nàng phải lo giặt giũ, nấu nướng, phụng sự cho con sâu rượu và cả nhà chồng mà nước mắt muốn rơi. Những trận đòn bầm dập mỗi khi hấn say khướt, chân nam đá chân chiêu, lết về tới cửa mà nàng vô phúc chạm mặt hấn. Những cú đá, cái đấm vô tội vạ vào mặt, vào đầu cổ, vào khắp người nàng, không hề được sự giúp đỡ hay can gián từ cha mẹ hoặc chị em hấn, dù nàng khóc lóc kêu la cầu cứu. Cái văn hóa “Chồng chúa vợ tôi, chồng nhậu vợ phải lo mồi” của cái xóm chài đó đã hành hạ nàng bao năm dài đằng đẳng. Nàng nghe kể lại, trong xóm đã từng có người phụ nữ bị chồng say rượu đánh cho đến chết. Cho nên hàng xóm dù thương nàng một cô giáo hiền lành, cũng chẳng ai dám ra mặt can ngăn.

-Thấy hấn say, sao mi không linh đi chỗ khác cho khuất mắt, lại “phoi thầy” cho hấn đánh thì kêu gào cái nổi gì! Mẹ chồng đã mắng nàng một cách lạnh lùng như thế. Chưa kể những lúc hấn nổi điên vì nàng không có tiền đưa cho mua rượu. Hấn đánh đập đã đời rồi cột tóc nàng vào chân giường, bỏ nằm đó và hăm he nếu ai mở cửa nàng ra thì hấn sẽ...đốt nhà người đó.

Nàng lấy Trác vì tự nguyện, vì tình yêu, chứ nào phải ai ép buộc, nên tự làm tự chịu đâu dám than thở cùng ai, kể cả cha mẹ anh em. Khi còn học Trung Học, Mỹ Tiên là một cô nữ sinh học giỏi, ngoan hiền, và xinh có tiếng, được bao chàng trai theo đuổi. Trong số đó nàng thân nhất với Trác và Điền, họ là bạn thân của nhau và cả hai đều thích nàng. Mỹ Tiên có cảm tình với cả hai. Điền cũng khá dễ nhìn, thích âm nhạc, mê làm thơ, nhưng tính tình quá hiền lành khép kín nên ít nói. Trác đẹp trai hơn, nhạy bén hơn, thường

tặng quà, ga lăng đưa đón, theo đuổi nàng bằng những lời ngon tiếng ngọt, cuối cùng đã làm nàng xiêu lòng chấp nhận yêu hắn.

Khi Mỹ Tiên và Điền vô Sài Gòn (thành Hồ) học đại học thì Trác nghỉ học vì bà mẹ mua chiếc thuyền đánh cá thật to cho anh ta làm thuyền trưởng ra khơi đánh cá nổi nghiệp cha ông là dân làm biển nhiều đời. Ở đại học, Điền vẫn thường xuyên giúp đỡ Mỹ Tiên. Họ sinh hoạt chung trong các ban văn nghệ mỗi khi trường tổ chức sự kiện. Khi thì đi dự sinh nhật bạn bè, đi thiện nguyện, cùng nhóm bạn du ngoạn miền quê, bất cứ khi nào nàng cần là Điền có mặt. Nhưng tuyệt nhiên anh ta không hề dám hé môi nói yêu nàng, vì sợ mang tiếng phản bội bạn. Cũng có những lúc Mỹ Tiên xúc động vì tấm chân tình của Điền và thầm nghĩ, giá như bây giờ Điền bày tỏ tình yêu chắc mình sẽ nhận lời.

Tốt nghiệp về quê nàng xin dạy ở trường Trung Học gần nhà. Vì lòng chung thủy, giữ lời hẹn, và cũng có lẽ vì sự tự mãn khi thấy có nhiều cô gái khác cũng thích Trác, nên một năm sau nàng bằng lòng đám cưới với anh ta. Lấy một người chồng kém xa về học vấn và cả tính tình, chỉ được cái mã đẹp trai, nhiều người nói ở trong nhà Trác rất gia trưởng, nên bạn bè thân và gia đình Mỹ Tiên cố can ngăn. Họ sợ hai người không hiểu và thông cảm cho nhau thì sống chung nàng sẽ không hạnh phúc. Nhưng nàng mặc kệ, không thèm để ý đến, và đám cưới vẫn tiến hành.

Buổi tối trước ngày Mỹ Tiên kết hôn, Điền xuất hiện trao nàng một tập thơ viết tay, nói đó là tất cả món quà cưới anh có thể tặng. Rồi anh đứng nhìn nàng đắm đắm không nói một lời, như cố khắc khi vào tâm khảm khuôn mặt của nàng. Mỹ Tiên bàng hoàng. Nàng lặng người trong xúc động, run lên dưới cái nhìn thiết tha đầy ấm áp nhưng đau khổ đó.

-Chúc hai người trăm năm hạnh phúc! Điền nói và bỏ đi thật nhanh trước khi nàng kịp thốt lên lời nào. Và ánh mắt nóng bỏng của Điền đã theo nàng từ giây phút ấy. Mỹ Tiên bỗng nhận ra lâu

nay mình yêu Điền chứ không phải Trác, con người rất đẹp trai có cái miệng dẻo quẹo kia. Nhưng mọi việc đã trễ, không còn cứu vãn được nữa.

Tối đó, mặc cho họ hàng xúm xít huyên náo lo chuyện mâm cỗ, trang trí phòng tiệc, mặc cho bộ đồ cưới bỏ sóng soài trên giường chờ được thử, Mỹ Tiên đóng kín cửa phòng và mở tập thơ của Điền ra đọc. Ngay trong hai trang đầu là một bản nhạc đề “Tặng Mỹ Tiên” kẻ bằng tay cẩn thận, những nốt nhạc uyển chuyển viết bằng mực xanh. Nhưng lời ca thì được viết bằng một loại mực đỏ màu hơi nhàn nhạt, và bên dưới ghi sáng tác trong ngày hôm nay, là ngày nàng chuẩn bị theo chồng. Mỹ Tiên đọc những dòng lời ca mà run rẩy, mà ghen ngào, rồi nước mắt không biết tự lúc nào đã rơi đầm đìa trên khuôn mặt.

Ngày Em Sang Ngang

*Em sang ngang gió mây hờn
Lòng anh buốt nhói quay cuồng môi tơ
Từ em hồn quyến vào thơ
Khiến anh chao đảo vật vờ mộng du*

*Chông chênh lạc giữa sương mù
Trắng ời xin gửi thiên thu nỗi buồn
Sao trời nhấp nháy lệ tuôn
Tình sâu xuôi trái trọn nguồn sầu đau.*

*Từ tay nhỏ giọt máu đào
Rưng rưng dòng nhạc dạt dào nhớ thương
Chúc em hạnh phúc miên trường
Còn ta rừng núi sa trường kiếm cung...*

Bây giờ Mỹ Tiên mới chú ý đến những vệt đỏ lốm đốm nằm rải rác trên tờ giấy. Nàng ôm mặt khóc vui. Điền đã trích tay nhỏ máu viết lên bản nhạc này. Không ngờ một người nhút nhác như anh mà lại làm được chuyện chỉ có trong phim ảnh và cải lương. Chắc là anh đã đau khổ đến tột cùng. Đọc hết hơn hai mươi bài thơ tình chứa chan niềm đau thâm kín Điền dành cho mình trong tập vở, nàng cảm thấy mệt lả như người đuối sức. Cầm điện thoại lên, mấy lần Mỹ Tiên gọi cho Điền nhưng anh không bắt máy. Cuối cùng nàng thiếp đi với dòng nước mắt đã khô trên má.

Sáng ra trong đám cưới nàng làm theo các thủ tục như một kẻ mộng du. Sau khi về nhà chồng, nàng nghe tin Điền đã tình nguyện gia nhập nghĩa vụ Quân Sự, dù anh đã tốt nghiệp đại học và có thể xin đi dạy dễ dàng ở bất cứ một ngôi trường nào. Và nàng mất tin tức Điền từ đó.

Sau khi cưới nhau rồi, Trác đâm ra đổi tính. Mấy tháng trăng mật ngọt ngào trôi qua thì hấn hiện nguyên hình là một người thô lỗ. Những lần ra khơi đánh cá hai tuần hay một tháng trở về, anh ta tụ tập bạn câu lại và nhậu suốt sáng thâu đêm. Ngoài khơi lạnh giá, cả tàu tùm tùm lại hút thuốc và uống rượu đã thành nghiện không thể bỏ. Và khi rượu vào hấn ta dễ nổi nóng, chuyện đánh đập và đối xử với vợ như nô lệ xảy ra hầu như thường xuyên. Cuộc hôn nhân đã đầy đọa Mỹ Tiên suốt hơn mười năm. Chử tình yêu ngọt ngào hoa mỹ giờ thành ác mộng. Lòng nàng lạnh giá như băng, cố gắng lánh xa hấn chừng nào tốt chừng nấy. Cho đến năm ngoái. Trong một lần đi nhậu say mèm về hấn đánh nàng tới bất tỉnh. Hấn đá nàng từ trong nhà lặn ra ngoài ngõ, và bỏ nằm đó suốt buổi. Hàng xóm không ai dám nói chỉ gọi Công an, nhưng họ tới rồi bỏ đi, vì “Chuyện nội bộ gia đình không giải quyết”. Một người khác thấy tội nghiệp lén gọi điện thoại báo cho gia đình nàng. Khi ấy Mẹ và mấy cậu em mới biết sự tình, họ tới giúp đỡ và đưa nàng vô bệnh viện cứu chữa xong đưa luôn về nhà cha mẹ.

Chuyện ly hôn kết thúc mau lẹ, vì Mỹ Tiên đồng ý ra đi với hai bàn tay trắng, để lại tất cả tài sản nàng đã khổ công gây dựng trong hơn mười năm trời. Nàng chỉ muốn được tự do. May mà họ không có con. Bác sĩ nói, tâm lý nàng bất ổn ảnh hưởng đến việc sinh sản, và nhà chồng lấy có nàng không sinh con, để mặc nàng bị hành hạ mà không hề bệnh vực...

Xe chợt thắng gấp, kéo Mỹ Tiên trở về thực tại. Nàng bất giác lắc đầu, cố xua đuổi những ý nghĩ lan man về quá khứ. Loan đã căn dặn nhiều lần hôm tiễn nàng lên máy bay. Bỏ hãy quên hết đi, hãy bỏ đằng sau những chuyện cũ, để tận hưởng những gì sắp tới. Bây giờ đã thoát khỏi chốn ngục tù, vì vụ nơi xứ sở tự do, sao lại nhớ làm gì tới những chuyện kinh hãi đó. Xe ra khỏi freeway và chạy vào thành phố San Jose. Chị Hải nói:

- May quá hôm nay không bị kẹt xe. Bây giờ còn sớm lắm, một tiếng đồng hồ nữa mới đúng giờ hẹn. Chị sẽ chở em đến thăm tượng Đức Mẹ Nữ Vương Hòa Bình để mình cùng cầu nguyện nha. Bức tượng đó rất uy nghi và lớn, cao trên 11 mét, nặng hơn 3 tấn, và được làm bằng những mảnh ghép của xác máy bay vỡ vì bom đạn trong chiến tranh Việt Nam ngày trước. Đức Mẹ hiền lành lắm, em tha hồ cầu xin những gì em ước muốn!

Mỹ Tiên mừng rỡ gật đầu lia lịa:

- Tượng Đức Mẹ Nữ Vương Hòa Bình sao? Tốt quá! Nàng nói giọng thích thú. - Bên Việt Nam em cũng có nghe nói rồi. Vậy chúng ta đi nha chị!

Nhà thờ Đức Mẹ Hòa Bình (Our Lady of Peace Church) tọa lạc trên một khu đất yên tĩnh ở vùng ngoại ô thành phố San Jose. Khu vực này có rất nhiều cây xanh, bóng mát phủ rợp cả một vùng, hoa cỏ xinh tươi mon mơn, làm cho du khách đến thăm không khỏi bàng hoàng mê mẩn. Chị Hải bỏ Mỹ Tiên xuống trước sân nhà thờ, chỗ gần những bậc thang lên Thánh tượng và nói:

- Em lên trước, chị kiểm chỗ đậu xe rồi sẽ lên sau.

Mỹ Tiên bước lên vài bậc thang rồi đứng nép sang bên, nhường đường cho vài người lớn tuổi dắt díu nhau cùng bước. Người ta đến viếng thật đông, kẻ lên người xuống nhộn nhịp. Nàng hít một hơi dài bầu không khí trong lành thần thánh xung quanh tượng Mẹ và thấy lòng vô cùng thanh thản. Cỏ cây hoa lá xung quanh tượng cũng được chăm sóc kỹ nên tươi đẹp mỹ miều, rực rỡ như chốn thần tiên. Dưới chân Thánh tượng, kẻ đứng chấp tay xá bái, người quỳ lạy dập đầu, có anh kính cẩn nhắm mắt nguyện cầu, còn chị lại sờ tay xoa xoa lên bàn chân Đức Mẹ rồi vuốt lên đầu lên tóc. Những vết mòn tróc nước sơn trên y áo và bàn chân Đức Mẹ cho thấy rất nhiều bàn tay của khách viếng vuốt ve khi họ cầu nguyện. Mỹ Tiên nhìn cảnh này cảm động đứng chờ.

Nàng chờ người ta ra bớt trống chỗ rồi mới bước vào. Chấp đôi bàn tay, Mỹ Tiên nhắm mắt cầu nguyện. Nàng tạ ơn Chúa ơn Mẹ đã giải thoát cho cuộc đời nàng, đã ban may mắn cho nàng cơ hội được chị Hải giúp đến nước Mỹ thiên đàng, nơi mơ ước của nhiều người bên quê nhà và các nước trên thế giới. Một làn gió nhẹ lành lạnh hút tới thổi vào tai làm nàng mở bừng mắt, nhìn lên Thánh tượng. Nàng có cảm giác như Đức Mẹ đang gọi mình. Từ trên cao vọi, khuôn mặt Đức Mẹ với đôi mắt hiền từ sống động trải xuống cõi nhân gian để nhìn nàng, nhìn đứa con đến từ nơi những mảnh ghép trên thân thể Người từng bị tan vỡ do bom đạn. Đôi tay Mẹ rộng mở, dang ra âu yếm như chực ôm hết vào lòng những kẻ bị nhiễm khổ đau trần thế, trong đó có nàng. Mỹ Tiên chợt ứa nước mắt. Nàng khóc với Mẹ, vì từ trong tiềm thức hình ảnh Điền chợt nhiên hiện về. Nàng nhớ mồn một những tháng ngày trên đại học, thỉnh thoảng Điền chở nàng ra nhà thờ Đức Bà Sài Gòn cầu nguyện dưới Thánh tượng Đức Mẹ trước sân nhà thờ, xong hai đứa ngồi cạnh nhau tại vườn hoa nhỏ trò chuyện băng quơ. Lúc nào Điền cũng mang theo các món ăn vặt mà nàng thích, ô mai, hay cóc ổi ngâm cam thảo. Đã hơn mười năm không nghe tin tức, chẳng biết

bây giờ Điền sống ra sao. Nàng thì thầm cầu nguyện Đức Mẹ hộ trì cho Điền được bình an.

- Em đã cầu nguyện xong chưa?

Tiếng chị Hải vang lên bên cạnh. Nàng quay lại mỉm cười.

- Dạ, em đang cảm ơn Đức Mẹ đã ban ân phước cho em được sự giúp đỡ của chị để ngày hôm nay em có mặt ở Thánh địa này đây. Nhìn tượng Đức Mẹ hiền từ với đôi mắt sống động như người thật, và nhìn người ta cung kính khẩn cầu, em xúc động lắm chị ơi.

-Thôi đi! Chị Hải rầy. -Em mà còn nói ơn nghĩa nữa là chị sẽ không chở em về đó! Bỏ em ở San Jose luôn, rồi muốn đi đâu thì đi, hoặc là người ta lụm rồi đem bán qua... Mế!

Mỹ Tiên bật cười khan, lè lưỡi:

-Eo ơi! Chị của em nói nghe ghê quá! Nếu như lúc trước thì em sẽ để chị bán đi đâu thì bán, em bất cần. Nhưng hiện tại em đang yêu đời mà chị, em vẫn còn muốn sống!

-Đúng vậy, em đã khổ nhiều rồi, từ giờ trở đi em xứng đáng được sống hạnh phúc. Đó là lý do chị lo cho em du lịch sang đây, có thể nói là một chuyến đi để quên quá khứ. Em nên cầu nguyện cho tương lai, Mẹ sẽ phò hộ cho em. Chị Hải nói xong kéo Mỹ Tiên lại chụp một số hình cùng tượng Đức Mẹ và quang cảnh xung quanh nhà thờ. Xong hai người đến chỗ hẹn.

Xe ngừng trước sân ngôi nhà màu kem thật xinh có trồng đầy hoa vạn thọ dọc hai bên lối vào. Cửa garage rộng mở, tiếng nhạc xập xình từ bên trong dội ra rất rộn ràng, náo nhiệt. Xung quanh nhà, trên mái, trên cửa nhà xe, và trên các cành cây trước cửa, đều trang trí nhiều dây đèn màu nhấp nháy, làm sáng rực lên những con gà tây giấy và những chiếc lá phong màu vàng chói lọi được gắn xen lẫn với các bóng đèn màu. Tấm bảng "HAPPY THANKSGIVING" treo nơi cửa chính được "son son phết vàng" trông thật là thú vị.

Mỹ Tiên trầm trồ:

-Ôi nhà đẹp và cảnh cũng đẹp quá chị ơi! Nhìn rất sống động, lại giống bên Việt Nam mình, vì trồng toàn hoa vạn thọ, thích quá!

-Đúng đó em! Toàn Bắc Cali, nhất là vùng San Jose có biệt danh “Thung Lũng Hoa Vàng” này, cộng đồng Việt mình đông lắm, và hầu như ai cũng có job tốt, nhà đẹp, xe xịn, và họ cũng ăn chơi “xả láng” không thua gì người Mỹ bản xứ đâu!

Chị Hải vừa nói xong thì một phụ nữ bước ra từ cánh cửa bên hông nhà xe. Trong chiếc đầm dài thướt tha màu vàng sậm, điểm rải rác những chiếc lá phong màu đỏ, cô ta nhìn trẻ hơn chị Hải nhiều, nhưng ít nhất cũng thuộc vào hàng “đàn chị” của Mỹ Tiên.

-Đây là Kathy vợ Don, em con dì của anh Dậu nhà chị, và đây là Mỹ Tiên, em họ chị đó Kathy.

-Welcome! Welcome! Kathy vồn vã nói. -Mỹ Tiên Xinh quá! Vào nhà đi em.

Vào trong nhà, Mỹ Tiên càng ngạc nhiên hơn. Nàng trở mắt nhìn hết món nọ đến vật kia, rồi bỗng cười thầm, mình sao giống “Mán xuống đồng” như người bên Việt Nam thường nói quá. Không giống nhà chị Hải, nhà này rất rộng, đằng trước có tới hai phòng đều bày biện rục rở. Một chiếc bàn dài phủ tấm khăn màu nâu in dày đặc hình những trái bí đỏ, trên sắp từng chồng chén đĩa, ly tách, khăn giấy, tất cả đều có hình của gà tây, bí đỏ, và lá phong, kể cả những chiếc bình và lọ đựng gia vị như nước mắm, nước tương, tiêu, và ớt. Trên tường, trên những chiếc bàn nhỏ, và kệ sách, đây đó đều được trang trí đậm sắc màu. Những bức tranh bí đỏ, những con gà tây bằng giấy xòe đuôi xù lông trông thật dễ thương; những cái giỏ mây đan màu gỗ gụ trong chắt đầy các loại hoa khô màu vàng đỏ, óng ánh, ngời ngời sắc thu.

Khách khứa đã đến khá đông, cánh đàn ông đang ngồi uống bia vừa nghe nhạc và tán chuyện. Có lẽ phụ nữ đang ở trong bếp phụ giúp chủ nhà, vì nghe tiếng nhiều người trò chuyện ở phòng bên. Căn phòng đang vang lên rộn rã một ca khúc tiếng Anh với

giọng nam hùng hồn. Phía xa hơn trong góc phòng bên kia, người DJ có hàng râu mép rậm rì ngồi bên giàn máy trong trang phục gà tây liên quần, chiếc mũ đầu gà tây với cái mỏ vàng chói thật to và dài che gần phủ mắt, và hai cái mồng đỏ thắm lớn bằng bàn tay từ trên đầu thông xuống đong đưa hai bên má, anh ta trông ngộ nghĩnh hết tấc hình chú gà tây thật lớn treo trên tường. Trên chiếc bàn thấp, chất đầy những chiếc mũ giấy nhọn hình gà tây đủ màu chồng nhau chắc là dành cho khách, vì đám con nít và vài phụ nữ đi qua đi lại cũng đang đội những chiếc mũ này.

-Wow! Tụi em tổ chức mừng Thanksgiving kỳ này lớn quá! Có thuê DJ chơi nhạc nữa! Chị Hải nói. -Vậy mà em nói chỉ đơn giản, kêu chị đừng mang gì cả, làm chị đi tay không nè.

-Nếu không nói như vậy thì mất công chị lụm cụm tùm lum thứ như những lần trước. Kathy cười rồi tiếp: -Lại đây để em giới thiệu Mỹ Tiên với mọi người, chị thì ai cũng biết rồi. Nói xong Kathy chỉ vào Mỹ Tiên và nói thật to, át cả tiếng nhạc: -Hello! Mời mọi người chào đón một người đẹp vừa từ Việt Nam mới qua. Đây là cô giáo Mỹ Tiên, em bà con của chị Hải.

Tiếng nhạc và lời ca bỗng im bật. Tắt ngấm. Rồi chợt vỡ òa một điệu nhạc vui không lời, dập dồn, như điệu quân hành, ngân lên chừng một phút, trong tiếng vỗ tay của mọi người. Mỹ Tiên bên lễn đỏ cả mặt. Nàng luống cuống lí nhí cảm ơn và kéo tay chị Hải bước vội vào phía nhà bếp. -Vô phụ giúp họ đi chị!

Trong bếp, mỗi người một tay, cùng nhau nấu nướng trong tiếng nhạc rộn vang cả nhà. Mỹ Tiên rất ngạc nhiên, vì đây là lần đầu tiên nàng thấy Don người đàn ông Việt Nam đeo tạp dề, lăng xăng trong bếp nướng gà tây. Chả bù với Trác, lần nào nhà có tiệc tùng giỗ quây, một tay nàng làm bánh và nấu nướng chuẩn bị các thứ từ sáng tới chiều, còn anh ta chỉ ngồi nhà trên và nhậu tì tì với bạn. Mẹ và em gái hẳn ở gần kề bên sát vách không hề sang giúp

mà giao phó hết cho nàng. Nếu nhậu hết mồi mà nàng chưa kịp đem thêm, thế nào cũng bị mầy cái bạt tai.

Bên ngoài trời tối dần. Khi bếp trưởng Don nướng xong con gà tây vàng lươm rồi khệ nệ bung ra để giữa chiếc bàn dài, thì những món phụ của mầy chị phụ nữ cũng đã sắp đầy gần kín chỗ. Lốp thì bột khoai tây pho mát, lốp bánh bí ngô, rồi nước sốt cà, hạt bắp xào bơ, măng tây nấm nướng, bánh mì tròn, v.v...nhìn thật hấp dẫn.

Don lại đứng ở đầu bàn, dùng dao cắt sẵn con gà tây ra từng lát lớn. Đường dao bén ngọt, lát thịt trắng phau phau, bên ngoài là lớp da nâu bóng mượt. Cắt xong được nửa con gà, Don khui chai rượu Hennessy rót ra ly mời, tuyên bố lý do buổi tiệc Tạ Ôn và mời mọi người ai nấy tự phục vụ cho mình. Họ đi lấy thức ăn và tự chọn loại bia rượu nào mình thích trong thùng ướp đá. Đây cũng là lần đầu Mỹ Tiên thưởng thức món gà tây nướng, dù nàng đã nghe nhiều về món ăn này qua TV và báo chí bên VN. Nàng gấp một miếng thịt vào đĩa, bỏ vài muỗng bột khoai tây, hạt bắp vào rồi bung lại ngồi gần chị Hải. Một lát sau chị Hải hỏi:

- Em bên đó có biết nhảy không? Lát nữa ăn xong mọi người sẽ ra khiêu vũ bên khoảng trống giữa hai phòng khách bên kia, cho... tiêu com, như là tập thể dục. Em tham gia cho vui nghe.

- Ồ, em không biết nhảy đâu!

Mỹ Tâm lắc đầu nguầy nguậy, rồi vội đem cái đĩa đã hết thức ăn bỏ vào thùng rác, và cầm chai nước lọc lên ra ngồi ngoài nhà xe lúc này đã đóng cửa, để mơ mộng một mình. Nàng thấy cô đơn và lạc lõng vì ngoài chị Hải ra nàng chẳng quen ai trong buổi tiệc này cả. Cũng để tránh người ta thăm hỏi chuyện về nàng như lúc ở trong bếp, điều mà nàng không muốn nhắc tới.

Một bản Tango diu dặt cất lên, Mỹ Tiên nhìn vào thấy những người ăn xong kéo nhau ra sàn nhảy, tung tăng trên đôi chân lá lướn. Đúng là cuộc sống của người bên Mỹ rất sinh động và thú vị, nàng nghĩ thầm. Khi tiếng nhạc sôi nổi rộn ràng đứng lại, thì ca

khúc “Bản Tình Cuối” của Ngô Thụy Miên do Tuấn Ngọc trình bày nổi lên, rất ngọt ngào, và buồn da diết.

“Mây có bay và em có hay

Ta ngại ngừng yêu em lần đầu.

.....

Một lần nào đó bước bên em âm thầm

Một lần nào đó ta vẫn không nói yêu người.”

(Bản Tình Cuối - Ngô Thụy Miên)

Mỹ Tiên thấy lòng xúc động vô biên và đột nhiên nàng muốn khóc. Đây là bản nhạc ngày xưa Điền thường hát mỗi khi trường có văn nghệ, và anh cũng hay ngân nga mỗi khi ngồi một mình. Nếu nàng lại gần là anh im bất. Thấy hơi lạnh lạnh, nàng thu chân lên ghế, hai tay đặt trên đầu gối và gục đầu xuống, úp trán lên hai bàn tay. Tiếng hát Tuấn Ngọc vẫn vang vang nức nỏ như đến tận cõi nào. Bản nhạc chấm dứt trong khi nàng vẫn còn mơ màng to tưởng về quá khứ...

Rồi đột nhiên một điệu nhạc thật dịu dàng trỗi lên, và giọng ca sĩ nam réo rắc đến não nùng:

“Em sang ngang... gió mây hờn...

Lòng anh buột nhói quay cuồng... môi to

Từ em... hồn quyện vào thơ

Khiến anh chao đảo vật vờ... mộng du...”

Mỹ Tiên giật nảy mình. Nàng run rẩy gần như ngồi không muốn vững. Lời bản nhạc này nàng đã thuộc từng chữ và chúng đã ăn sâu trong lòng bao năm qua. Nhưng chưa bao giờ nàng nghe ai hát, lại hát thật hay, thật xúc động lòng người như thế này. Trong lúc nhất thời, nàng không thể nhận ra tiếng hát của danh ca nào, dù nghe rất quen. Nàng còn đang sững sờ thì có tiếng bước chân nhẹ nhẹ sau lưng. Vừa ngoái đầu nhìn lại, nàng bỗng hét to lên, cả người lạng quạng hai tay chới với xém ngã nhào xuống đất.

Đôi bàn tay đàn ông khỏe mạnh ấm áp, vội đỡ lấy nàng, giữ thẳng bằng lại trên chiếc ghế.

-Mỹ Tiên! Là Điền đây mà! Anh ta nói nhỏ, giọng run run gần như thì thầm vào tai nàng, rồi giật phắt cái mũ gà tây trên đầu liệng xuống đất.

Trong ánh đèn mờ mờ của garage, Mỹ Tiên định thần nhìn lên. Thì ra đó là người DJ có râu mép; là “Con gà Tây” với trang phục sắc sảo từ đầu tới chân; là người chạy khúc nhạc không lời rộn rã chào đón nàng khi Kathy giới thiệu; là người từ chiều giờ ngồi lặng lẽ bên giàn máy ở góc phòng xa tận bên kia; và là người liên tục gửi ra những bản nhạc trữ tình cho mọi người thưởng thức, kể cả “Bản Tình Cuối” Điền thường hát. Nàng dụi mắt nhìn nữa rồi đứng bật dậy, ôm chầm lấy anh.

- Đúng là Điền đây rồi! Và nàng bật khóc nức nở. -Tại sao bao năm nay Điền biến mất? Có biết là Tiên đã khổ đau nghĩ tới Điền từng giờ từng phút hay không?

Điền cũng ôm chặt lấy nàng, nước mắt rung rung không thốt ra lời. Rồi họ ôm nhau đứng đó im lặng không biết trong bao lâu. Tiếng nhạc từ phòng khách bỗng dừng im bặt.

- DJ ơi! DJ đâu mất tiêu rồi? Cho bản Tango nữa đi! Mọi người đang ngon trớn nè! Tiếng ai đó gọi lớn. Và Điền cầm tay Mỹ Tiên dắt vô nhà.

Thực khách nhìn thấy hai người tay trong tay đi vào thì tròn mắt há hốc. Họ không thể tin được hai người này làm sao quen nhau lạ thế. Chị Hải cũng “hết hồn” kéo tay Kathy hỏi dồn dập:

-Anh chàng DJ này là ai vậy? Sao quen với Mỹ Tiên? Con bé mới đến Mỹ mấy ngày thôi mà?

Kathy cũng đang ngạc nhiên không kém nên lắc đầu:

-Em không biết! Bạn anh Don giới thiệu. Chỉ biết anh ta tên Davis, qua Mỹ diện kết hôn nhưng đã li dị, sống bằng nghề làm DJ và chơi nhạc cho đám cưới. Đây là lần đầu anh ta đến đây chị.

-Thưa quý vị! Điền cầm lấy micro và lên tiếng. -Chắc mọi người ngạc nhiên lắm. Tôi xin có câu trả lời: Tôi và Mỹ Tiên ngày xưa từng là bạn học, từ cấp hai lên đại học. Mười mấy năm rồi chúng tôi đã thất lạc nhau, hôm nay tình cờ gặp lại. Amazing! Không thể tưởng tượng!

Nhiều tiếng “Whoa!” “Ui!” “Oa!” Rồi bỗng những tràng pháo tay nổ lên như sấm, kèm theo nhiều tiếng la to, “Ôi trái đất tròn! Chúc mừng! Cụng ly! Cụng ly! Dzô! Dzô!”

Điền bước lại chỗ giàn máy mở lên một bản Tango. Và mặc cho mọi người tiếp tục nhảy nhót, hai người ra ngồi trên sofa, thì thầm kể cho nhau nghe về chuyện của mười năm qua...

Phương Hoa – Xuân Ất Ty 2025.

**Tuyển Tập Thơ
Thơ Rải Niềm Vui**

Tác giả: Phương Hoa
Trình bày: Phương Hoa
Đọc bản thảo: Lê Nguyễn Hằng
Cố vấn kỹ thuật: Thái Phạm
Lời TỰA: Cao Mỹ Nhân
Lời Giới Thiệu: TháiNữLan
ISBN 978-1-300-74064-3

NHỚ MẸ HIỀN

TRẦN CÔNG LÃO MÃ SƠN

Nhớ thương Mẹ lắm, Mẹ hiền ơi
Mẹ đã xa con mãi mãi rồi
Đã mấy mươi năm con mất Mẹ
Mà lòng thương nhớ vẫn không nguôi.

Mẹ đã đưa con đến với đời
Khổ công dưỡng dục mới nên người
Đến ngày ly loạn con xa Mẹ
Không gặp được nhau nói một lời.

Ngày Mẹ bước lên tàu thiên cổ
Con đang lưu lạc ở quê người
Con không có mặt đưa tiễn Mẹ
Đau lòng con lắm Mẹ hiền ơi !!!

Nuôi con nhờ lúc Mẹ về già
Đến lúc Mẹ già con bỏ đi
Tích cốc phòng cơ, cơ bất cốc
Dưỡng nhi đãi lão, lão vô nhi .

Hương lòng bốc khói tận trời xanh
Tuông nhớ công ơn đấng sanh thành
Đã lỡ kiếp này, con bất hiếu
Xin nguyện đáp nghĩa kiếp lai sinh.
Trần Công Lão Mã Sơn

CHIỀU XUÂN

LÊ MỸ HOÀN

Chiều trên con phố nhỏ
Trong gió trầm ngây ngất
Mùa xuân mới sắp về
Ngần ấy lời khao khát
Chiều trên con phố nhỏ
Có những bước chân quen
Mang chút hồn gió bụi
Ngọn cỏ may bên đường
Mùa xuân đến thì thầm
Hoa bướm ngày xa xưa
Một mình trong chiều vắng
Vắng chiều nào hai ta

Có tiếng lòng xôn xao
Tiếng chào nghe rất nhỏ
Từ đã xa lắm rồi
Tình xưa cùng chưa tỏ
Bông tuyết còn trên cây
Như chùm bạch cúc gầy
Nụ đã nhú xanh cành
Chút màu xanh hoa lý
Chén rượu đào chưa rót
Lòng đã thấy nao nao
Mai vàng phong bao đỏ
Chiều xuân như giấc mơ.
Lê Mỹ Hoàn - 12/2024

XUÂN LỖ HẸN
MẸ VIỆT NAM OI
DƯƠNG VIỆT CHÍNH

Xuân về sum họp bao người
Riêng con lỗ hện nữa rồi mẹ ơi
Quê cha đất tổ lâu đời
Con không gìn giữ làm người tha hương

Có ai chí hướng chung đường
Cảm thông hiểu được nỗi vương vấn lòng
Năm mươi lần đón chúa xuân
Bên nay bờ biển Thái Bình xót xa

Nhớ thương thương nhớ quê nhà
Cánh chim én lượn la đà trời xanh
Cội mai vàng nở đầy cành
Gió thơm đồng nội bướm ong từng đàn

Ngày ba mươi tết rộn ràng
Bánh chưng xanh nấu củi than lửa hồng
Bàn thờ ngũ quả lư đồng
Đèn hoa tươi đẹp thêm phần trang nghiêm

Chờ giao thừa cúng gia tiên
Pháo đì đùng nổ mừng tân niên về
Xuân tha phương thiếu tình quê
Dư cơn gió lạnh bốn bề tuyết rơi

Hơn hai phần ba tuổi đời
Chưa lần trở lại thăm nơi cội nguồn
Mẹ ơi xin hiểu lòng con
Mùa xuân năm ấy oán hờn chưa nguôi

Dòng đời con đổi hướng trôi
Nhưng giòng máu chảy luôn người Việt Nam
Thành tâm cầu chúc xuân sang
Lộc tài sức khỏe bình an muôn nhà

Chúc thế giới hết can qua
Trọn năm Ất Tỵ chan hòa niềm vui
Dương Việt-Chính - 9/1/2025

MỘNG ĐÊM XUÂN

NGUYỄN PHAN NGỌC AN

Đông hãy qua nhanh cho chồi xanh trỗi dậy
Đón nàng xuân má thắm môi xinh
Dáng liễu đài phương phi cốt cách
Tơ hồng dài giấc mộng nguyên trinh

Nàng đã bước vào tim tôi rất nhẹ
Đêm cô liêu bỗng sáng rực hoa đăng
Lời ru êm dịu tôi vào cõi mộng
Đường thiên thai hoa gấm dệt tơ giảng

Hãy ngồi bên tôi hỡi nàng tiên áo trắng
Đôi mắt huyền như bảo ngọc kim chi
Dù kẻ tục người tiên tôi vẫn muốn
Đến bạc đầu đừng nói chuyện phân ly

Thiếu vắng nàng xuân đòi chẳng nghĩa gì
Đâu chim hót đâu hoa hồng hé nở
Đâu muôn sắc đâu rượu đào pháo đỏ
Tay trong tay dẫu đặt dưới trăng mờ

Đề tao nhân dệt nốt những vần thơ
Ôm giấc mộng liêu trai vừa trở dậy
Hoa tình yêu trăm miền đang mở ngỏ
Nàng xuân ơi tao ngộ phút này đây

Đại dương kia sóng nước vẫn vui đầy
Duyên tái tạo kiếp này ta hạnh ngộ
Chốn trầm luân ta đã nhiều khốn khổ
Đến đây em... cho tình thấm bờ môi...
Nguyễn Phan Ngọc An 2025

ĐỘI XUÂN SANG
HỒNG VÂN

Một mùa xuân nữa sắp trở về
Nhưng sao lòng cảm thấy ê chề
Tuyết đang rơi phủ ngoài sân cửa
Gió lạnh từng cơn thật chán chê

Mong cho tan bớt ngày lạnh giá
Và mùa đông lạnh sẽ mau qua
Tươi cười vạn vật hoa xuân nở
Nhạc tấu vang lừng khúc xuân ca

Nắng ấm hoa tươi, hương với sắc
Pháo Tết thay nhau nổ tạch ðùng
Bao người vui vẻ chào đón Tết
Ôi một mùa xuân ta mãi mong
Hồng Vân

THÁNG TƯ ĐAU THƯƠNG

HỒNG THỦY

Đúng là "Thời gian như bóng câu qua cửa sổ" Không thể tưởng tượng tôi rời xa quê hương đã nửa thế kỷ. Thời gian tôi sống trên đất Mỹ dài hơn cả từ lúc tôi được sinh ra làm người cho đến lúc tôi phải rời Việt Nam thân yêu. Khi tôi đặt chân đến Mỹ tôi còn là một thiếu phụ trẻ trung mới 34 tuổi đời mà giờ đây tôi đã là một lão bà 84 tuổi tóc bạc da mồi.

Suốt 50 năm trôi qua, dù đã có một cuộc sống sung túc, vật chất đầy đủ, tinh thần thoải mái, nhưng mỗi lần tháng 4 đến tôi vẫn ngậm ngùi nhớ đến cuộc đời của Tháng 4 năm 1975.

Tháng 4 oan nghiệt đã khiến chúng tôi phải rời quê cha đất tổ, đã hóa kiếp chúng tôi từ một kiếp sống thật tốt đẹp đầy đủ ở quê nhà biến thành kiếp sống của người bần cùng trắng tay bơ vơ trên xứ lạ quê người. Bởi vậy dù Tháng 4 trên đất Mỹ là tháng đẹp nhất của mùa xuân ở vùng Thủ Đô Hoa Kỳ vì là tháng trăm hoa đua nở. Đặc biệt nhất là Hoa Anh Đào đã thu hút không biết bao nhiêu du khách từ khắp nơi đổ về. Suốt cả tháng 4, đủ các loại hoa đua nhau khoe sắc. Hoa đào tàn, thì hoa "tulip", hoa dogwood v.v... tiếp tục đơm hoa. Cả vùng thủ đô rộn ràng lễ hội mùa xuân. Là người mê hoa và phong cảnh đẹp, như vậy tôi phải vui sướng mà đón mừng tháng đẹp nhất của vùng Hoa Thịnh Đốn. Nhưng, cái chữ nhưng quái ác, tháng 4 lại là tháng đau thương nhất của quê hương tôi,

của dân tộc tôi, của gia đình tôi. Do đó “người buồn, cảnh có vui đâu bao giờ?”

Cứ đến tháng 4, tôi lại nhớ đến những ngày cuối cùng buồn thảm ở quê hương tôi, quê hương Việt Nam yêu dấu. Những ngày thật hoảng loạn, đau thương. Trước đó các tỉnh miền Trung bỗng dưng thất thủ quá nhanh vì quân đội được lệnh buông súng thật đột ngột và phải tìm cách rút lui về miền Nam. Chồng tôi đang là Chỉ Huy Trưởng Trung Tâm Huấn Luyện Hải Quân ở Cam Ranh. Anh phải lo di tản gần 4 ngàn khóa sinh và nhân viên từ Cam Ranh về Saigon thật cấp bách. Quả là những ngày kinh hoàng với dân Việt nói chung và với riêng gia đình tôi. Việc di tản trong một thời gian quá gấp rút không phải dễ dàng. Chồng tôi phải tìm cách gửi tôi với 2 đứa con gái nhỏ theo máy bay không quân về trước. Hai thằng con trai mới 12 tuổi và 10 tuổi phải gửi máy bay trực thăng của mấy người lính Mỹ đưa về dùm, nghe nói các cháu sợ quá vì phải đi theo những người Mỹ xa lạ trong khi các cháu không biết một chút gì về tiếng Mỹ. Chồng tôi phải ở lại cho đến giây phút cuối cùng chờ tàu Hải quân tiếp cứu.

Suốt cả tuần tôi sống trong nỗi lo âu bất tận. Tất cả đường dây điện thoại bị cắt đứt, tôi không sao liên lạc được với chồng tôi trong khi tin tức thời sự cho biết Cộng Sản đã chiếm Nha Trang. Cam Ranh với Nha Trang quá gần nhau. Tính mạng nhà tôi và gần 4 ngàn khóa sinh và nhân viên như treo trên sợi tóc. Chỉ cần mấy quả pháo kích là Trung tâm huấn luyện HQ tan hoang.

Cuối cùng, cảm ơn Chúa, nhà tôi và cả trung tâm được tiếp cứu an toàn về đến Sài Gòn và tạm trú ở Trung Tâm Sản Xuất quân trang gần bến Bạch Đằng. Tất cả phải cắm trại liên miên, mỗi ngày chỉ được về nhà ăn cơm vội vàng rồi phải trở lại trại ngay. Những lời dăn dò của nhà tôi khiến tôi luôn có cảm giác lo sợ như những lời chia tay cuối cùng.

" Em phải lo chuẩn bị tinh thần. Cộng sản có thể tấn công Sài Gòn bất cứ lúc nào. Nếu chúng vào bằng ngã Hàng Xanh (gần khu cư xá Hải Quân Thị Nghè nơi gia đình tôi ở), anh không thể về đón gia đình được. Em phải thu xếp đưa các con về ở với ông ngoại và mẹ. Cố gắng nuôi con. Anh nói giọng nghẹn ngào. Anh không biết số phận mình sẽ ra sao. Nhưng chắc chắn anh không về nhà với em và các con được. Anh phải ở bên cạnh các khóa sinh và nhân viên của anh cho đến giây phút cuối, nếu chưa có lệnh tan hàng. Anh em sống chết có nhau.

Nếu Chúa thương, anh còn sống, anh sẽ tìm cách liên lạc với em và các con. Những lời dặn dò nát lòng đó vẫn còn văng vẳng bên tai tôi. Cũng may, chiều 29 tháng 4, ông Tư lệnh Hải Quân ra lệnh cho các đơn vị về nhà đón gia đình tập hợp để di tản bằng tàu Hải Quân. Theo chương trình tất cả tàu Hải quân sẽ được di tản sang Phi Luật Tân để trao trả cho Mỹ. Họ không muốn những tàu HQ lọt vào tay Cộng Sản.

Tôi mừng rỡ đến chảy nước mắt khi nhà tôi điện thoại cho biết anh sẽ về đón gia đình di tản theo lệnh cấp trên. Tôi quỳnh quáng kiểm soát lại hai valise quần áo của vợ chồng con cái và 4 túi xách nhỏ đựng vật dụng cần thiết cho 4 đứa con. Tôi chợt nhìn thấy mấy cuốn album. Trời ơi! Bao nhiêu là kỷ niệm quý giá của tôi mà tôi quên mất. Tôi vội vàng dở từng cuốn, chọn những tấm ảnh mang nhiều kỷ niệm đặc biệt trong đời để mang theo. Chồng tôi bước vào nhà, anh la lớn khi thấy tôi ngồi lúi húi gỡ hình trong mấy cuốn album. Anh hét lên - Bây giờ mạng sống là cần nhất, lo thuốc men và chút đồ ăn cho các con để sống cầm hơi. Gia đình mình chưa biết sẽ lưu lạc đi đâu, ở đó mà lo mấy tấm hình. Những lời nói của anh rất đúng, nhưng khốn nỗi với con người quá tình cảm lắm cẩm của tôi, anh có biết đâu, kỷ niệm là những bảo vật vô giá, làm sao tôi có thể không mang theo những tấm ảnh đó được.

Dắt bốn đứa con, theo anh bước ra cửa. Tôi ngoái nhìn lại căn nhà thân yêu với bao nhiêu đồ đạc, vật dụng dùng hàng ngày. Tôi có cảm tưởng như chúng có linh hồn, chúng đang gào thét, sao tôi nỡ bỏ chúng ra đi. Lòng tôi đau như cắt, nước mắt thi nhau chảy, tôi biết là sẽ chẳng bao giờ còn có cơ hội trở về sống ở căn nhà thân yêu nữa.

Mẹ tôi đến tiễn tôi, bà đứng nhìn theo mắt đắm lệ. Mẹ tôi phải ở lại vì ông ngoại tôi quá già yếu, mắt lại mờ, đi đứng chậm chạp nên không thể nào theo nổi đoàn người di tản trong hoàn cảnh gấp thiết, dầu sôi lửa bỏng như thế này.

Bước chân lên chiếc xe Jeep để đi ra bến tàu, ruột tôi như đứt từng khúc. Xe chuyển bánh, tôi ngoái nhìn ra phía sau, bóng mẹ tôi nhỏ dần rồi mất hút. Nước mắt tôi thi nhau chảy, những hình ảnh cuối cùng của khu phố quen thuộc thân yêu nhạt nhòa theo những giọt nước mắt.

Trời đổ mưa và bóng tối như một tấm màn mỏng nhẹ nhàng buông xuống khi chúng tôi chen chúc khó nhọc bước lên chiếc tàu Hải quân đang trong tình trạng sửa chữa nằm trong Hải Quân công xưởng. Người dân đã chờ từ lâu ở bến Tàu, ồ ạt chen lấn xô đẩy nhau để cố rời Sài Gòn trước khi Việt cộng tràn vào.

Khi con tàu rời bến phải tắt đèn tối om vì sợ Việt cộng đã ở đâu đó sẵn sàng pháo kích. Trời vẫn mưa lâm râm, mọi người ngồi la liệt chen chân trên sàn tàu. Nước mưa hắt nhẹ vào mặt tôi hòa với những giọt nước mắt đang lăn dài trên má. Tôi ghen ngào "vĩnh biệt Sài Gòn, vĩnh biệt quê hương thân yêu, vĩnh biệt cuộc sống đầy đủ tốt đẹp". Tôi chột tui thân và òa khóc khi nghĩ đến cuộc sống tương lai, bơ vơ, không cửa không nhà, chẳng biết sẽ lưu lạc đến bến bờ nào.

Hồng Thủy

TÌNH THUỜNG GIA ĐÌNH

VỖ PHÚ

Mồng bốn Tết, chú từ chiến trường về, gọi hai đứa lại và bảo:

- Chú mừng tuổi hai cháu chút tiền ngày Tết.

- Dạ, con cảm ơn chú...

-oOo-

Mấy năm nay, Tết cũng như ngày thường, nhà không có khách. Chú từ chiến trường về, hai đứa mừng lắm. Cầm hai trăm đồng trên tay, Tú run run cảm ơn, bỏ vào túi.

Tối đó, Tú nằm ngủ, hai tay đề lên túi áo, lo sợ tờ tiền có cánh bay mất.

Sáng mồng năm, thức dậy thật sớm, Tú ra giếng múc nước trước khi mọi người đến múc nước cho ngày đầu năm. Những tờ tiền trong túi áo đã rơi ra. Dù cố gắng vớt, chúng vẫn chìm xuống, Tú thần thờ như người mất hồn.

Em gái Tú; Trâm bảy tuổi, hỏi:

- Anh Hai sao buồn vậy?

Tú ghen ngào, nước mắt rơi, nói với em gái:

- Tiền chú lì-xì hôm qua, anh làm rớt xuống giếng rồi.

- Em còn tiền mà, anh đừng buồn.

- Nhưng... đó là tiền của em.

- Em không cần, em cho anh Hai nhé. Anh Hai đừng buồn nữa.

Em gái chìa ra tờ tiền rồi nói:

- Anh Hai cất kỹ nha, đừng để rớt nữa.
- Ủa, hay là anh em mình đi đâu xóm ăn trứng vịt lộn?
- Có đủ tiền mua ba trứng không anh?
- Mua đủ bốn trứng.
- Dạ chịu, em thích lắm... Mình đi liền nha anh Hai?
- Ủa...

-oOo-

Bụng tô trứng vịt lộn có bốn cái trứng về nhà, mỗi đứa ăn một trứng, còn lại hai trứng để trong tô chờ mẹ về. Dù miệng còn thèm, muốn ăn nốt, nhưng hai anh em vẫn để lại. Mẹ về, em gái kể:

- Hôm qua chú lì xì, anh Hai làm rớt tiền xuống giếng bà Năm. Còn tiền của con, con cho anh Hai mua trứng vịt lộn để phần cho mẹ.

- Sao hai con không ăn thêm đi?

- Dạ, tụi con ăn rồi. Đó là phần của mẹ. Mẹ lớn hơn, ăn hai trứng. Mẹ ôm hai con vào lòng rồi nói:

- Cảm ơn hai con. Nhưng mẹ không thích ăn trứng lộn. Để mẹ hâm lại, mỗi đứa ăn thêm một trứng nhé?

- Vậy mẹ cho con và anh Hai ăn luôn hả? Anh Hai, mẹ không ăn, mình ăn luôn hả anh Hai?

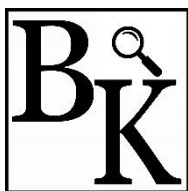
Anh nhìn mẹ, dò hỏi:

- Mẹ không thích thiệt chứ? Thôi mẹ ăn một trứng, em ăn một trứng?

- Không, mẹ không thích ăn trứng vịt lộn. Với lại hồi nhỏ mẹ đã ăn nhiều rồi. Thôi để mẹ hâm nóng lại cho hai con ăn cho khỏe.

Nhìn hai con háu ăn, nước mắt mẹ chột trào.

Võ Phú

TIẾNG VIỆT TẠI HẢI NGOẠI SAU 50 NĂM VÀ VYEA - HỘI GIÁO DỤC TRẺ EM VIỆT NAM VÙNG HOA THỊNH ĐỔN

PHAN NỮ LAN

Suy từ câu nói bất hủ của học giả Phạm Quỳnh, "*Truyện Kiều còn thì... nước ta còn*", thì người Việt nơi hải ngoại phải nói, "*Tiếng Việt còn thì nước Việt còn*". Mà theo nhạc sĩ Trịnh Công Sơn, "*Sống trên đời sống cần có một tấm lòng*", mình có được tấm lòng thì ý nghĩa cuộc đời mình không lẽ để gió cuốn hết đi. Cho nên tấm lòng quý nhất là giữ gìn và bảo tồn Văn hóa cùng Việt Ngữ của quê hương.

-Như bài hát vỡ lòng "*Tôi yêu tiếng nước tôi*", vào đời mà biết

đọc biết viết cũng nhờ các cô các thầy của những ngày đầu tiên ấy. Nay ở hải ngoại, cũng nhờ những thầy cô có tâm, có lòng yêu tiếng Việt mà từ những

phương trời luân lạc xa quê hương, người Việt nhìn ra thế giới - có thể hãnh diện là thế hệ con cháu của mình vẫn còn gìn giữ tiếng mẹ đẻ và những phong thái Việt, tục lệ Nam. Quan trọng nhất, cũng nhờ các bậc cha mẹ khổ công thúc đẩy con cái ráng học nói tiếng Việt và dạy dỗ chúng đừng quên công cha, nghĩa mẹ, ơn thầy.

Sống ở cái xã hội đa nhiều hợp chủng, nỗi lo mất tiếng mẹ càng canh cánh bên lòng những nhà làm văn hóa và giáo dục Việt. Thế nên từng ngày một, trên khắp cộng đồng người Việt hải ngoại đã mọc lên nhiều trường tiếng Việt trong những khu Little Saigon bên cạnh các chợ Việt Nam, các quán Phở, mà ngay cả ở những ngoại ô thưa người, cũng có các lớp tiếng Việt cho trẻ em Việt học ê a..

Việc truyền bá duy trì tiếng Việt và văn hóa Việt từ lâu vẫn là ăn cơm nhà vác ngà voi, nhưng các thầy cô đều tình nguyện cung cúc hàng chục năm trời cho nghĩa vụ này. Thật là đáng quý cho những tấm lòng của họ.

Một thí dụ là gia đình thầy Chữ Bá Anh và nữ sĩ Vi Khuê, xưa hai người từng là hiệu trưởng trung học Văn Học & Văn Khoa, Đà Lạt trước 1975. Họ tiêu biểu cho lớp tiền phong trong công việc gìn giữ nguồn Việt, qua các hoạt động với hội Giáo Dục Trẻ Em Vùng Hoa Thịnh Đốn (VYEA). Hội hoạt động liên tục từ 1977 cho đến khi thầy CBA qua đời năm 1996 và rồi tiếp tục với các cộng sự viên và các con cái của ông bà, cho đến năm 2023 thì ngừng hẳn.

Mỗi năm trong suốt 46 năm ấy, "Lớp Hè Tiếng Việt" của VYEA với sự đóng góp của hàng trăm cha mẹ, hơn 50 thầy cô, đã dạy tiếng Việt chữ Việt cho khoảng 400 học sinh tuổi từ 6 đến 18 tuổi. Ngoài việc dạy chữ, các thầy cô bỏ rất nhiều công tạo các sinh hoạt cho các trẻ em trong không khí đầm bọc của một nhà Việt Nam.

Vùng thủ đô Hoa Kỳ có khoảng dưới một trăm ngàn người Việt gốc Mỹ, một con số khá lớn nhưng không bằng các vùng Orange

County hay San Jose ở California, hoặc ở Houston Texas, chưa kể ở Âu Châu như Ba Lê, Luân Đôn, v.v...

Theo Thanh Trúc, RFA (2015) Nối gót tiên phong từ Hội Giáo Dục Trẻ Em Việt Nam vùng Hoa Thịnh Đốn, nhiều trường Việt ngữ vùng Virginia và phụ cận lần lượt thành hình. Bà Lê Tổng Mộng Hoa, trước là giáo viên, từng dạy tiếng Việt nhiều năm trong Hội Giáo Dục Trẻ Em Việt Nam vùng Hoa Thịnh Đốn: “Ngoài trường Việt ngữ của Hội Giáo Dục Trẻ Em Việt Nam, gọi tắt là VYEA, còn có trường Việt ngữ Thăng Long, trường Việt ngữ nhà thờ St. Michael, trường Việt ngữ Nhà Thờ Các Thánh Tử Đạo, Lớp Việt ngữ chùa Hoa Nghiêm, và Nhà Việt Nam sau này cũng có mở Lớp Việt ngữ. Trong các hoạt động của Hướng Đạo thì các huynh trưởng cũng có dạy Việt ngữ cho các em.

Bang Maryland có lớp dạy tiếng Việt của Giáo Xứ Mẹ Việt Nam và trường Việt ngữ Hoài Hương. Maryland, tuy ít mà cũng được khoảng 100 em theo học.

Rồi miền Đông Bắc Hoa Kỳ với dân số Mỹ gốc Việt đông hàng thứ ba nước Mỹ, Texas là tiểu bang có số người Việt đông hàng thứ hai. Năm 1986, tại thành phố Houston, Texas, ba nữ sinh viên Vân Anh, Nguyệt và Huyền, đứng ra thành lập trường Việt ngữ Hùng Vương. Hiện tại trường Việt ngữ Hùng Vương đã yên vị trong Đại Học Cộng Đồng Houston với số học sinh thay đổi từ 400 đến 450:

Không chỉ trường Việt ngữ Hùng Vương với bề dày sinh hoạt gần ba thập niên, nhiều lớp Việt ngữ khác trong thành phố Houston

cũng góp mặt đều đặn hàng tuần. Theo ký giả Dương Phục, giám đốc đài Saigon Houston:

“Các cơ sở tôn giáo, các chùa các nhà thờ đều có lớp Việt ngữ. Những lớp Việt ngữ này bền bỉ vì có số học sinh đều đặn. Hiện giờ có một số những người trẻ hoặc là giáo chức cũng mở những trung tâm dạy Việt ngữ không những cho trẻ em mà cả cho lớp lớn tuổi nữa. Bây giờ giới trẻ dù đi vào đại học rồi mà vẫn muốn thông thạo Việt ngữ hơn mặc dù đã sử dụng Việt ngữ cũng tàm tàm trong sinh hoạt gia đình. Cho nên có những lớp Việt ngữ dạy cho lớp 12 trở lên hay cả những sinh viên đại học. Đây là điều cho thấy giới trẻ bây giờ không phải đi học vì bố mẹ bắt ép đi học mà họ tình nguyện đi học.

Dallas hay Austin cũng là những thành phố có đông người Mỹ trong tiểu bang Texas, mỗi nơi đều có từ ba đến bốn trường dạy tiếng Việt lớn nhỏ. Tại Dallas, trường Văn Lang được coi là một trung tâm Việt ngữ lớn và đông học sinh trong thành phố.

Từ Texas ngược lên California với cộng đồng cư dân Việt đông hàng đầu nước Mỹ, chủ tịch Ban Đại Diện Các Trung Tâm Việt Ngữ Nam California là cô Nguyễn Khoa Diệu Quyên, giáo viên Toán và năm nay thêm môn Việt ngữ tại trung học Pacifica, học khu Garden Grove: Ban Đại Diện Các Trung Tâm Việt Ngữ giới thiệu bộ sách giáo khoa từ lớp Mẫu Giáo cho tới Lớp Năm, đã được ấn hành cũng như đã được quý thầy cô tại các Trung Tâm Việt ngữ sử dụng để dạy tiếng Việt cho các em mỗi cuối tuần. Ngoài ra còn có bộ sách

lịch sử bằng tranh, có hai phần tiếng Việt và tiếng Anh, để dạy cho

các em lịch sử bằng những hình ảnh dễ nhớ và có thể học hỏi nhanh hơn.

Các cơ sở tôn giáo, các chùa các nhà thờ đều có lớp Việt ngữ. Những lớp Việt ngữ này bền bỉ vì có số học sinh đều đặn. Hiện giờ có một số những người trẻ hoặc là giáo chức cũng mở những trung tâm dạy Việt ngữ không những cho trẻ em mà cả cho lớp lớn tuổi nữa”.

Theo bà Huỳnh Thị Ngọc, một trong những người sáng lập Trung Tâm Văn Hóa Hồng Bàng: “Trung Tâm Văn Hóa Hồng Bàng chính thức thành lập năm 1993, niên khóa 93-94, trên 20 năm rồi. Đầu tiên hết chỉ có 60 em học sinh thôi, thầy cô giáo thì trên dưới 10 người. Qua chặng đường dài hai mươi mấy năm thì số học sinh bây giờ xấp xỉ trên dưới 800 em. Tất cả thành viên của Hồng Bàng khoảng 80 người, giáo viên đứng lớp là 72 người. Tất cả chúng tôi đều là những thành viên thiện nguyện. Chúng tôi sinh hoạt tự túc, sách cũng tự túc in ra”.

Trong lúc Bắc California, thành phố San Jose, không thua với những trường Việt ngữ tầm cỡ như Trung Tâm Việt Ngữ Văn Lang, thì quá trình thành lập trường tiếng Việt ở Sacramento, thủ phủ bang California, cũng phát xuất từ nỗi lo con trẻ Việt quên tiếng Việt.

Ở Australia có Vietnamese Cultural Schools Association, Liên trường Văn Hóa Việt Nam, là hệ thống 6 trường Việt ngữ với tổng cộng trên hai nghìn học sinh thuộc sáu quận hạt của thành phố Sydney, tiểu bang New South Wales. Nhiều em học dưới Tiểu Học xong lên đây học 4 năm, nhìn chung qua những thông tin từ các trang mạng tôi thấy các em học được, không có kiểu học lấy lệ do cha mẹ bắt ép.

Về những trường Việt ngữ lâu năm ở Canada thì không thể không nhắc đến trường Văn Hóa Việt Nam thuộc Trung Tâm Văn Hóa Giáo Dục Hồng Đức ở thành phố Montreal.

Trở về với thầy cô Chữ Bá Anh / Vi Khuê và các hoạt động của họ tại thủ đô Hoa Kỳ, tôi thu thập được một số tài liệu thú vị, xin trích lại dưới đây.

Năm 2006, cô Phương Anh, phóng viên đài RFA có nhận định như sau.

Đôi với đại đa số những người Việt Nam định cư ở nước ngoài, thì một trong những vấn đề ưu tư nhất là làm sao để con cháu có thể nói, đọc và viết tiếng Việt, mặc dù chúng sinh trưởng tại nước ngoài hay rời quê hương từ khi còn quá nhỏ. Nỗi ưu tư này rất lớn vì trẻ học hành, sinh hoạt với các bạn đồng trang lứa trong khung cảnh văn hóa và ngôn ngữ nước sở tại mỗi ngày hàng chục giờ. Cho dù ở nhà có nói tiếng Việt, thì nhiều khi các em cũng không tha thiết vì lẽ những chuyện mà ông bà nói thì ngày càng xa lạ với những gì các em thật sự quan tâm.

Điều may mắn cho cộng đồng là luôn luôn có những người nhìn thấy vấn đề và sẵn sàng bỏ thì giờ tiền bạc cùng công sức vào việc vun bồi văn hóa Việt Nam cho giới trẻ. Cố gắng ấy đã có từ những ngày đầu cộng đồng Việt Nam tại hải ngoại được thành lập, và trong hơn 30 năm qua, chưa bao giờ dừng lại.

Điều làm cho những ai quan tâm đến vấn đề xúc động và lạc quan, là cố gắng ấy ngày càng được nhận biết, được hoan nghênh và được tham gia tích cực.

Một hình ảnh điển hình của tiến trình vừa mô tả là hoạt động của Hội Giáo Dục Trẻ Việt Nam vùng Hoa Thịnh Đốn mà Phương Anh trình bày cùng quý thính giả trong khuôn khổ Câu chuyện hàng tuần kỳ này, nhân dịp Hội vừa tổ chức lễ bế mạc khóa hè Việt Ngữ 2006 hôm đầu tháng tám.

Được biết, trong suốt 30 năm qua, lớp Hè tiếng Việt VYEA được tổ chức vào mùa hè và hoàn toàn miễn phí. Các học sinh chỉ phải đóng một số tiền lệ phí tượng trưng, giúp cho nhà trường trong việc mượn trường ốc và in bài vở cho các em. Các thầy cô giáo đều là những tình nguyện viên đến lớp sau mỗi ngày làm việc. Buổi tối là giờ sum họp của gia đình, giờ nghỉ ngơi, nhưng họ đã hy sinh thời gian quý báu đó để giúp cho các em.

Cô Lê Tổng Mộng Hoa, trong Ban chấp hành của Hội cho biết thêm: “Trong mùa hè, các em được nghỉ nên đi học tiếng Việt khoẻ hơn. Lớp học tiếng Việt với tinh thần vừa học vừa chơi...không khí trong lớp rất vui, các em tới trường lại được gặp các em khác để nói tiếng Việt. Điều quan trọng nhất là ban ngày các em không phải đi học, nên buổi tối các em đến trường tràn đầy nghị lực. Do đó, tuy chỉ học 6 tuần, nhưng sau 6 tuần thì thầy cô cũng như phụ huynh thấy các em tiến bộ rõ rệt.”

Được biết, tuy gọi là khoá Hè, nhưng để chuẩn bị cho phần giảng dạy, Hội đã thành lập ban tu thư, để chuyên lo phần giáo trình cho các thầy cô

và học sinh. Các giáo trình được soạn thảo rất kỹ lưỡng và in ấn rất chu đáo. Thi sĩ Vi Khuê, một người trong ban tu thư phát biểu: “Ngày xưa thì làm đơn giản, nhưng càng ngày thì càng tiến lên hơn, đã trải qua nhiều giai đoạn. Mấy năm sau này, chúng tôi soạn bộ sách hướng dẫn từ cấp 1 đến cấp 7. Chúng tôi soạn những tập sách về căn bản tập nói và tập viết tiếng Việt, theo tinh thần của quyển Quốc Văn Giáo Khoa Thư, quyển sách xưa nhưng được coi là gương mẫu cho trẻ em.

Chương trình được soạn bằng ca dao, tục ngữ. Nhưng muốn cho hợp thời thì tôi đã viết bằng thơ, ca dao, hợp với thời đại mới. Gần đây, chương trình phải làm sao cho phù hợp với trẻ em ở Hoa Kỳ. Ngoài việc trau dồi ngữ vựng, các em còn được đọc những truyện ngắn và truyện tranh, những bộ hình để dạy bằng video, projector...

Các em học hát, học hát rất quan trọng, vì khi học hát các em được học mặt chữ, dễ nhớ được lâu dài hơn. Đó là đối với các em nhỏ. Còn các em lớn thì chúng tôi soạn bài bằng Anh ngữ, nhưng khi các em trả lời thì bằng tiếng Việt, như thế các em hiểu tiếng Anh và trả lời tiếng Việt, chứ không dạy tiếng Việt hoàn toàn.”

Theo lời của tiến sĩ Chữ Nhị Anh, tuy đã có những giáo trình thật kỹ lưỡng, soạn thảo rất công phu, nhưng vẫn còn nhiều khó khăn, ông nói: “Khó khăn thứ nhất là làm thế nào để dạy cho các em ngữ vựng, một số văn phạm, và đọc được một số bài văn. Do đó, cách đây vài năm, chúng tôi thay đổi, thay vì nhồi nhét vào mùa hè thì chia thành 6 năm. Tức là nếu các em muốn học hết thì các em phải trở lại vài năm. Khó khăn khác là các em có thể đánh vần được ngay, nhưng chẳng hiểu gì cả. Các em rất nhanh, đánh vần rất mau, nhưng phải làm sao cho các em hiểu được và thích nói tiếng Việt, thì chúng tôi vẫn chưa làm được một cách thật hiệu quả vì đầu sao các em cũng sinh ra ở Mỹ. một vài cha mẹ có kể chuyện là các em về Việt Nam một vài tuần thì tự nhiên các em nói ra những cái các em học được từ lớp hè. Chúng tôi cũng hy vọng là khi nào các em có dịp đi chơi đâu đó hay lớn lên thì vốn tiếng Việt của các em sẽ tự động có.”

Về phần cô giáo Hoàng Lan Hương, đã tham gia tình nguyện dạy cho lớp hè Việt Ngữ này được 18 năm, thì cho rằng: “Tôi thấy được tầm quan trọng của việc gìn giữ tiếng Việt nên tôi đã tình nguyện giúp. Phần lớn các em sinh ở Mỹ, gia đình, bố mẹ nói tiếng Việt với các em, các em hiểu được nhưng phần đọc và viết thì không được dạy ở nhà vì phần lớn bố mẹ bận rộn, lại không có chương trình rõ ràng chỉ bảo cho các em. Thành ra,

tôi nhận thấy chương trình này rất tốt, buổi đầu tiên chưa biết đọc, biết viết, nhưng chỉ sau 6 tuần mùa hè là các em bắt đầu đọc được những câu thường như “ba đi làm”, những em ở lớp cao hơn thì có thể làm văn.”

Để duy trì và nuôi dưỡng tiếng Việt, khoá Hè Việt Ngữ của Hội Giáo Dục Trẻ Em Việt Nam vùng Hoa Thịnh Đốn còn mở thêm lớp 7, cho những em đã tốt nghiệp. Thầy giáo Hoàng Việt Dũng cho biết: “Sau khi học xong lớp 6 thì các em ra trường, nên chúng tôi muốn giữ các em lại nên mới lập ra lớp phụ giáo. Tức là các em học xong lớp 6 thì có thể vào lớp này. Nói là phụ giáo nhưng thực ra chỉ giúp cho các cô sửa bài, chấm bài, nếu cần làm gì trong lớp thì các cô giáo mượn làm.”

Ông Phạm Đăng Lương, có con 13 tuổi và đã theo học tại đây 5 năm qua, cho biết lý do tại sao cứ mỗi mùa hè đến, ông lại cố gắng mỗi tối chở con đến lớp. Ông nói: “Để cho nó nói được và nói được tiếng Việt, ở nhà thì làm luận văn thêm... nó cũng quên chút chút, nhưng ở nhà vẫn nói tiếng Việt với cháu thành thử nó vẫn giữ được tiếng Việt.”

Bà Nguyễn Thị Lý, mẹ của em Huỳnh Trung Đà Giang, cô nữ sinh đã đoạt giải nhất trong kỳ thi viết văn về người Mỹ gốc Á châu do Đài truyền hình NBC tổ chức, thì kể lại việc em đã học tiếng Việt nơi đây như thế nào: “Nó học lớp hè ban đầu nó không hề biết viết văn cho thành câu. Đến khi hết lớp, thì nó có thể viết những bài luận. Tôi phải công nhận rằng họ dạy rất tiến bộ.”

Một phụ huynh khác, anh Nguyễn Minh Dũng, có hai con đang theo học lớp 7 phát biểu: “Mình là người Việt Nam, muốn cho con mình có thể nói, đọc và viết tiếng Việt như mình thì đó là lý do chính mà tôi đã đưa hai cháu đi học. Tôi thấy chương trình này rất hiệu quả vì con tôi năm đầu tiên đi học về có thể đọc và viết được, nói chuyện rành rọt hơn. Ban ngày thì phải làm bài ở nhà, phải tập viết, làm luận, nói chuyện với nhau. Tôi thấy kết quả rõ ràng lắm.”

Nhân đây, Phương Anh cũng liên lạc với em Nguyễn Minh Duy, 14 tuổi, hiện là phụ tá cho cô giáo lớp hai ở khoá Hè, em nói: “Con học 3 năm và phụ giúp 3 năm. Ở nhà mẹ con đã dạy con chút ít rồi, nhưng khi con học con thích nhất là học về lịch sử Việt Nam, vì lần nào cũng có cái mới, học hoài không hết, rồi gặp bạn bè... Trong lớp, con phụ cô giáo ôn bài lại, chấm bài cho cô, phụ học sinh.”

Còn em Nguyễn Thùy Vi, 16 tuổi, thì nói: “Con học 4 năm và phụ hai năm. Con học được ngữ vựng và đọc truyện như truyện “Chiếc bó đuũa”. Con thích tới đó vì được gặp bạn bè ở lớp hè.”

Tôi có đứa con, cũng học đến lớp 7 ở trường này, khi nó về Việt Nam, nó nói là nó người Việt Nam, vì nó được tiếng Việt, nó cảm thấy đó là nước của nó. Điểm chính là mọi người yêu tiếng Việt Nam và muốn duy trì tiếng mẹ cho thế hệ mai sau.

Với cuộc sống nơi xứ người đây bận rộn, thời giờ thật quý hiếm, thế nhưng, vì lòng nhiệt huyết muốn duy trì ngôn ngữ mẹ đẻ cho thế hệ mai sau, nên dẫu cho vất vả đến đâu chẳng nữa, các thầy cô vẫn hy sinh đến lớp đều đặn trong suốt 6 tuần lễ. Phụ huynh Nguyễn Minh Dũng nói: “Họ cực hơn cha mẹ nữa, vì họ đi làm xong phải đến thẳng chỗ làm, đến khuya mới về, trong lúc đó thì con cái chúng tôi đã ăn uống đầy đủ rồi mới tới trường. Chúng tôi luôn nhớ đến các thầy cô, nhờ sự hy sinh tận tụy của các thầy cô hướng dẫn nên con cái chúng tôi mới nói được tiếng Việt.

Được biết, ngoài việc dạy tiếng Việt, để hướng dẫn thêm cho các em về văn hoá Việt, trong hai năm vừa qua, trường còn tổ chức ban nhạc hoà tấu Phượng Hoàng dưới sự hướng dẫn của nhạc trưởng Phạm Dương Hãn và cô Hoàng Kim Chi, quy tụ các em từ 16, 17 tuổi trở xuống, với các nhạc cụ dương cầm, vĩ cầm, sáo, cello, trống để trình diễn những bài nhạc dân ca Việt Nam.

Đến đây, mời quý vị nghe một đoạn trong bài Hòn Vọng Phu do các em trình tấu: (Xin theo dõi trong phần âm thanh bên trên) Vì sao mà suốt 30 năm qua, khoá Hè tiếng Việt của Hội Giáo Dục Trẻ Em Việt Nam vùng Hoa Thịnh Đốn lại được duy trì lâu bền như thế, cô hiệu trưởng Nguyễn Phan Trinh tâm sự: “Tôi có đứa con, cũng học đến lớp 7 ở trường này, khi nó về Việt Nam, nó nói là nó người Việt Nam, vì nó được tiếng Việt, nó cảm thấy đó là nước của nó. Điểm chính là mọi người yêu tiếng Việt Nam và muốn duy trì tiếng mẹ cho thế hệ mai sau. Phụ huynh cũng như thầy cô giáo ai cũng có đời sống rất bận rộn nhưng đến mùa hè lại đến với nhau. Cái sức mạnh để cho mọi người đến với nhau, đó là ai cũng có một tấm lòng nhiệt tình.”

Phụ huynh Nguyễn Nhật Huy, vốn từng dạy học tại quê nhà, cho cảm nghĩ:

Ở một số tiểu bang ở Mỹ, tôi được biết có nhiều nhà thờ, nhiều chùa tổ chức lớp dạy tiếng Việt cho trẻ em người Việt. Đây là việc làm rất đáng hoan nghênh. Nghĩ, giá mà nhà nước Việt Nam chú ý đến mảng này, nghị quyết 36 về người Việt Nam ở nước ngoài chú ý đặt nặng vấn đề này (**) thì tương lai tiếng Việt sẽ không bị mai một qua thời gian. Nhưng đó chỉ là ý nghĩ vì ngay ở trong nước, vẫn có nhiều chủ trương phá hoại tiếng Việt mà Bùi Hiến là một điển hình, sách giáo khoa tiếng Việt sai be bét mà chính phủ không lên tiếng thì hy vọng, chỉ là hảo huyền!.

Một cộng tác viên kỳ cựu của thầy cô CBA/VK là cô Lê Tổng Mộng Hoa, tiếp nối thầy dẫn dắt hội Giáo Dục trong năm đầu sau buổi giao thời năm 1997, đã viết về công trình giáo dục này, nhân dịp chào mừng năm thứ 40 hoạt động, như sau.

Lễ Mãn Khóa Lớp Hè Tiếng Việt Năm Thứ 40 của hội Giáo Dục Trẻ Em Việt Nam vùng Hoa Thịnh Đốn (Vietnamese Youth Education Association of Washington D.C.- VYEA) đã hoàn tất thành công mỹ mãn tại trường Trung Học Robert E. Lee 6540 Franconia Road, Springfield, Virginia với hơn 600 người tham dự.

Theo lời cô Chủ Nhật Anh: “ Ngày hôm nay, VYEA là một trong những hội đoàn lâu đời nhất của Cộng Đồng Người Việt tại hải ngoại. Cùng chung một tiếng nói, một mục đích và với sự cố gắng không ngừng nghỉ, có lẽ trong trái tim chúng ta ít nhiều cũng rộn rã một niềm vui vì đã và đang cùng nhau góp một bàn tay xây dựng một môi trường tốt đẹp với Lớp Hè Tiếng Việt, các lớp học đặc biệt cũng như những sinh hoạt lành mạnh cho con em chúng ta vào mỗi mùa hè.”

Sau đó cô đã dâng lời cảm tạ đến người cha khả kính, tài ba, rộng lượng, sáng lập viên của trường Việt Ngữ Hoa Thịnh Đốn- VYEA; cố giáo sư Chủ Bá Anh và thân mẫu, nữ sĩ Vi Khuê, trưởng ban Tu Thư của trường VYEA cùng tất cả các Cộng Tác Viên thiện nguyện khác. Cô giáo Lê Tổng Mộng Hoa, người cao niên duy nhất còn sót lại trong nhóm nhỏ các Thầy Cô dạy lớp tiếng Việt thuở ban đầu chập chững ấy, đã chia sẻ tâm tình bằng giọng nói run run đầy xúc cảm, cô nói: “ ... Lễ mãn khóa năm nay đánh dấu một quá trình hoạt động bền lâu và tích cực của hội GDTEVN-HTD- VYEA, một chặng đường dài với nhiều đổi thay, mất mát cũng như thành tựu lớn lao; sinh nhật thứ 40 của trường VIỆT NGỮ HOA THỊNH ĐỐN-VYEA.

Vì dấu ấn đặc biệt và quan trọng này nên tôi, với tư cách là cựu Hiệu Trưởng của Trường VYEA những năm về trước mạo muội đặt tên cho ngày Mãn Khóa năm nay là: “ Ngày Nhớ Ôn Người” và gọi “Đôi Lời Tâm Tình” như là một “ Nén Tâm Hương” thành kính dâng lên hương linh các thầy cô đã tận tình, tận lực đóng góp công sức cho VYEA mà nay đã cất cánh “ cao chạy xa bay” về vùng trời miền viễn một cách đột ngột, bất ngờ khiến cho chúng ta, những người còn lại khó nguôi ngoi niềm thương tiếc, lòng cảm phục!

Năm 2016 này cũng đánh dấu 40 năm tròn mà cố G.S. Chủ Bá Anh-người sáng lập ra VYEA- và đã dốc lòng vun xới, tưới tắm, chăm sóc. “khu vườn Giáo dục Văn hóa” này đã đột ngột lìa trần, bỏ lại khu vườn VYEA hoa tàn, cỏ úa, phải đóng cửa trường, không thể dạy vào năm ấy 1996!

Ngoài thầy Chủ Bá Anh còn có các thầy cô khác cũng đã ra đi vĩnh viễn, mà nay qua 40 năm, trí nhớ của tôi đã lệch lạc, chỉ còn nhớ được tên vài người như: Cụ Phạm Ngọc Hương, cụ Nguyễn Hữu Phú, ông Nguyễn Văn Sâm, Thầy Chủ Tam Anh, cô Nguyễn Minh Ngọc... và hương linh quý vị phụ huynh học sinh của trường mà tôi không nhớ tên... Quý vị này tuy không còn hiện diện trong các sinh hoạt của Lớp Hè Tiếng Việt nữa nhưng hương linh họ luôn theo dõi, độ trì cho chúng ta – các thầy cô giáo của VYEA- được chân cứng đá mềm, tiếp tục công tác hữu ích, lành mạnh dạy Tiếng Mẹ cho các trẻ em người Mỹ gốc Việt- thế hệ thứ 3, thứ 4, thông minh, sáng trí, học mau, hiểu rộng.

Nhân đây cô Mộng Hoa cũng xin gửi đến tất cả các Thầy cô giáo cùng quý vị phụ huynh học sinh trường VYEA LỜI CẢM ƠN SÂU XA về sự hy sinh cao quý, thì giờ, công sức, nhân lực, tài lực để cho hoạt động của hội GDTEVN được phát triển bề ngang lẫn bề dọc , lớn mạnh sau 40 năm.

Các cựu học sinh của trường VYEA ngày nay đã trở nên các chuyên gia tài giỏi: bác sĩ, nha sĩ, dược sĩ, tiến sĩ kinh tế, luật sư, kỹ sư, dịch thuật gia biết nhiều ngoại ngữ khác nhau và giữ những chức vụ trọng yếu trong xã hội hiện tại ở nhiều quốc gia trên thế giới như Pháp, Anh, Úc, Mỹ, Canada ...nhưng các em này vẫn nhớ và nói được tiếng Việt rõ ràng, thông thạo, thật đáng mừng!

“ Quả ngọt” này sở dĩ có được là nhờ “Nhân lành” do công lao và Tình Thương vị tha của các Thầy cô giáo cùng các bậc phụ huynh đã cho ra không ngừng nghỉ để hỗ trợ, khuyến khích việc học tiếng Việt của các

*em. Xin CẢM TẠ quý Thầy Cô giáo và phụ huynh trường VYEA! Xin
gởi tặng quý Thầy cô và quý phụ huynh VYEA 4 câu thơ ca ngợi Tình
Thương của Tôn Nữ Hỷ Khương:*

*Còn gặp nhau thì hãy cứ thương
Tình người muôn thuở vẫn còn vương,
Chắt chiu một chút Tình Thương ấy
Gởi đến muôn phương, vạn nẻo đường...*

Xin mời xem một số tài liệu đăng tải trên trang nhà của hội
vyea.com.

Đặc biệt là cuốn Kỷ Yếu kỷ niệm 40 năm hoạt động của hội, có
thể xem trực tiếp tại đây:

<https://indd.adobe.com/view/4e529768-df6d-46a2-8ef3-cddbe8fa90fb> .

Một lần nữa, đầu đã muộn màng, xin cảm tạ thầy Chủ Bá Anh, cô Vi Khuê và gia đình VYEA. Bài viết thô thiển này là một nén nhang để tưởng nhớ người xưa. Cũng xin cảm ơn các thầy cô, các thiện nguyện viên, các trường Việt ngữ, các phóng viên của đài Radio Free Asia.

Cho dù VYEA đã ngưng hoạt động, nhưng âm hưởng của Hội vẫn còn vang mãi trong lòng các phụ huynh học sinh với niềm tiếc nuối. Những công trình giáo dục tiếng Việt của hội không bao giờ mất đi, mà vẫn tồn tại trong trí óc các em, và sẽ được tiếp tục truyền đi theo cả chiều rộng không gian lẫn chiều sâu thời gian trong cộng đồng Việt Nam hải ngoại của thế hệ mai sau.

Xin Vinh Danh Hội Giáo Dục Trẻ Em Việt Nam vùng Hoa Thịnh Đốn VYEA đã đi tiên phong trong việc giữ gìn tiếng Việt qua bao khó khăn và hy sinh của những ngày đầu.

Phannưlan
Dallas, TX

ĐÓN XUÂN

PHAN KHÂM

Còn tôi vẫn kiếp trầm luân
Đêm nay lưu lạc đón xuân nơi nào
Nhìn ai trông giống hao hao
Phải chăng em đó chiêm bao giao thừa
Nụ hồng đã nở hoa chưa
Vìn cảnh gai nhọn thấy vừa tái tê
Nửa đời đắm đuối con mê
Chắc trông tiền kiếp lạc về Phương Đông
Thương em duyên nợ đèo bồng
Thương anh hồ thỉ tang bồng phù vân
Xuân về rồi đó hả xuân?
Bâng khuâng rồi lại bâng khuâng một mình
Em cười như vỡ thủy tinh
Ta ôm hồ rượu một mình ta say
Còn đây xuân có còn đây
Ta mơ nhân dáng ngất ngây ngọc ngà
Còn xuân mai lại còn hoa
Vẫn còn duyên nợ đậm đà đa mang.
Phan Khâm

MÙA XUÂN NÀY

LÊ MỸ HOÀN

Tôi muốn Xuân này thấy lại tôi
Đứng bên cửa sổ ngắm mây trời
Dấu bao ngày cũ bên hiên cửa
Để nghe lòng rộn những xôn xao
Để nghe gió sớm trong lồng ngực
Thở những hương trời theo lá bay
Thở những xuân xanh nghe rạo rức
Những lao xao rừng lá mây ngàn
Tôi muốn thấy Xuân mưa lệ đá
Dòng lệ âm thầm đã bao lâu
Đã lạnh tan hồn tôi một thuở
Khát khao mưa như mối tình đầu
Anh về giữa kinh thành mưa bụi
Và tóc tôi ướt cả thanh xuân
Tôi đã nghe khói thuốc bay dần
Những áng mây hoàng hôn hoang dại

Tôi muốn thấy hồn tôi trong lá
Mai anh đi bát ngát mây trời
Tôi con chim nhỏ roi dòng lệ
Dòng lệ buồn như tuyết hôm nay
Tôi muốn thấy tôi chiều nương rẫy
Cánh đồng bất tận tựa sương sa
Tôi chìm trong núi ngàn lát phất
Cuối đông về mai nở vàng hoa
Cội nguồn tôi đứng ngày hôm ấy
Mưa Xuân bùng nổ ngát hôm qua.

Lê Mỹ Hoàn - 1/2025

CHỊ TÔI

LÊ THỊ Ý

Mùa Xuân ấm áp ngọt ngào,
Chị tôi bỏ cuộc đi vào thiên thu.
Sáng Xuân lan tỏa sương mù,
Cỏ non khoe sắc trong khu địa đàng.

Người giàu có, kẻ cơ hàn,
Buông tay tịnh khẩu dưới hàng thông xanh.
Trăm năm vụt tắt rất nhanh.
Lăn ranh đi ở bỗng thành mong manh.

Ngày hè nắng trải lung linh.
Giả say để tự khen mình thế thôi
Thời gian như con nước trôi ,
Người đi, tên để lại đời, mộ bia.

Mùa thu mây trắng đường về,
Dậu thừa chim cú giọng lê thê buồn.
Mưa roi, thấm đất, lạc, hồn
Giọt mưa gõ nhẹ mái tôn tan dòn

Đông sang tuyết phủ đường mòn,
Chị tôi lạnh lẽo phấn son nhạt nhòa.
Lá vàng bật cuống quanh ta,
Từ thâm sâu vẫn xót xa phận người

Thì thôi, thôi thế một đời
Môi khô dấu kín mấy lời yêu thương.
Chị ơi, tất cả vô thường,
Ai rồi cũng sẽ đoạn trường như nhau,

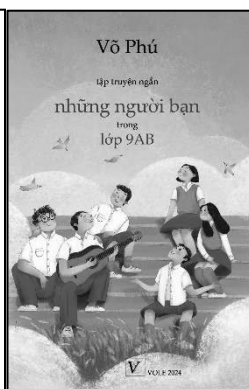
Giờ tim em nát ruột đau,
Một phần thân thể xám màu vut bay,
Tha hương ngóng nghịu vũng lầy.
Cám ơn vùng đất giang tay đón chào.

Mong một đêm sáng trăng sao,
Âm dương cũng sẽ bước vào bến mê.

Lê Thị Ý

**tập truyện
những người bạn trong lớp 9AB**

trình bày: Võ Phú
minh họa: Nga Phan
xuất bản: Võ Lê, November, 2024
ISBN: 978-1-300-81519-8
Imprint: Lulu.com
liên lạc: Võ Phú
phuvophotography@gmail.com

NHỚ TẾT

NGUYỄN THỊ THANH DƯƠNG

Ai đi chợ giùm tôi ngày giáp tết
Mua về nhà đây ắp một mùa xuân,
Mùi tết thơm trong bó lá dong xanh,
Mùi tết ngon từng củ hành củ kiệu.

Xa quê bao năm mà tôi vẫn đợi,
Ngày tết về vẫn nhớ phố chợ hoa,
Ai mang giùm tôi hương sắc về nhà
Rực rỡ mai vàng chưng bên thềm cửa.

Sân nhà tôi buổi chiều đây nắng gió,
Gió xuân về đừng làm rụng hoa bay,
Hoa rụng rồi thì cứ ở lại đây,
Dấu hoa tàn mùa xuân chưa vội héo.

Ai vừa đốt giùm tôi một tràng pháo,
Hình như trong tiếng pháo có linh hồn,
Nghe vọng về từ quá khứ thân thương,
Mùi pháo tết làm tôi buồn muốn khóc.

Ai đứng trước bàn thờ mong một tết,
Mời ông bà đoàn tụ thắp nén hương,
Xa mà gần giữa hai cõi âm dương,
Khói hương tàn bên bình hoa vạn thọ.

Ba ngày tết ông bà về đầy đủ,
Phù hộ cháu con năm mới an lành,
Ai kiêng cử giùm tôi lúc xuất hành,
Ra ngoài ngõ sẽ gặp nhiều may mắn.

Ngày và đêm hai phương trời xa lắm,
Khác biệt nhau nhưng xuân ở trong lòng,
Bôn ba nhiều đời vẫn một mùa xuân,
Một quê hương. Làm sao mà quên được.

Ai làm cỗ hóa vàng mong bốn tết,
Đốt giấy tiền vàng mã tiễn xuân đi,
Tiễn ông bà trở về cõi bên kia,
Hương khói ấy sang bên này. Cay mắt...
Nguyễn Thị Thanh Dương.

CÙ LAO PHỐ
PHONG CHÂU

Có lần ngồi nhớ một dòng sông
Ta thấy ta trôi giữa bèo bồng
Một nửa chân vương theo bờ đá
Một nửa hồn chìm cõi mệnh mong

Cù lao phố bập bênh liêu trai
Khói bay mờ dấu cũ chân hài
Bóng ai thấp thoáng về trong mộng
Chiều ngả nghiêng buồn ai nhớ ai

Đôi nhánh sông xưa nước phai màu
Đồng Nai Gia Định biết về đâu
Chuyện xưa cổ tích buồn thần thoại
Phù sa còn phủ mượt nương dâu?

Nhớ cù lao phố mờ dáng ai
Bến sông che khuất dấu trang đài
Trang giấy một chiều phai phai mực
Sách vở nhạt nhòa tựa sương mai

Người nơi đâu ta ở nơi đâu
Đôi nhánh sông chung một nhịp cầu
Người về bên ấy chiều phai mộng
Ta đứng nơi này hẹn nỗi đau

Chiều xưa cù lao phố thang lang
Dòng nay con nước rẽ đôi đàng
Trên phiến đá xưa mờ kỷ niệm
Lá vàng che khuất lối xuân sang.

Phong Châu

KHÔNG BIẾT YÊU
CUNG THỊ LAN

Tôi chẳng biết yêu nên thiếu lời
Chữ tình câu hẹn ước xa xôi
Người xưa lấy hết không đem trả
Đâu để cho tôi một chút rồi
Cung Thị Lan

TRƯỚC và SAU DƯƠNG VŨ

Ngày xưa ta chỉ biết trời
Bây giờ em dạy trên đời nhiều sao
Ngày xưa ta tính tào lao
Bây giờ em dạy ra vào phải thừa

Cũng may còn có ngày xưa
Để khi ăn nhậu giả mưa....lè nè
(*Giả mù sa mưa***)

Rằng xưa, “Tui có thời tuổi trẻ
Sách trong túi, thuốc trên môi ngạo nghễ
Tui ngày xưa
Đốt năm tháng như không bao giờ hết
Đời quanh năm mưa nắng chạm ngoài da
Mấy anh biết
Ai cũng có một thời chưa vợ
Sống dọc ngang chỗ trọ là nhà
Cha với mẹ là người quen ít gặp
Bạn với bè mới chia xẻ ruột gan
Sáng chiều ở tiệm của em

Tối về mới gặp người quen cúi chào
Rồi sau đấy
Đòi thay đổi hẳn
Tui là tui nhưng em hết là em
Khi em chấp nhận sang ngang
Có người đứng bên hai hàng lệ rơi
Còn tui lúc đầu thì cười
Sau này mới biết là đời trái ngoe
Vô thường từ lúc gởi xe
Thằng nào khóc trước sẽ cười lúc sau
Tính tui xưa rất tào lao
Bây giờ em dậy ra vào phải thừa
Xưa nay tui vẫn là tui
Nhưng em hồng phải em tui ngày nào"
Đòi người bỗng tắt con vui.
Dương Vũ

*“**M**ỗi đêm chúng ta đi ngủ mà không hề biết rằng vào sáng hôm sau ta có còn còn sống hay không, tuy nhiên chúng ta đặt đồng hồ báo thức. Điều này được gọi là hy vọng.”*

Babilown – ThaiLan dịch

MÙA XUÂN CHỢT TỚI

CAO MỸ NHÂN

Thực tình đêm có dài hơn
Khi anh vắng mặt trong hồn muộn em
Khi mây thả mộng êm đêm
Anh mang tất cả nỗi niềm em đi

Thực tình em cứ mê si
Mùa xuân chợt tới giữa khi mong chờ
Suốt ngày ra thân vào thơ
Suốt đời hết mộng lại mơ một mình

Tại anh mang đến cuộc tình
Cho em say đắm hành trình yêu đương
Thực tình anh có vấn vương
Từ khi anh biết em thương nhớ nhiều

Thực tình anh rất nuông chiều
Khiến em vui ít, hờn nhiều thiết tha
Xuân cười chúc tụng chúng ta
Tình ơi, sao lại kiêu sa quá chừng...

Cao Mỹ Nhân

XUÂN MÃN KHAI

KIM OANH

Có một mùa xuân thơm nắng mai
Có hương mùi nhớ ủ tháng ngày
Cho đôi lúa thỏa say bí tỉ
Lạc bước vào vườn xuân đắm say!

Rồi có một mùa xuân xa bay...
Trôi về đất Hứa biệt lưu đầy
Hoa rơi lá rụng đông băng giá
Song hành nhịp sống chẳng hề hay!

Và một mùa xuân xưa thái lai
Hương yêu ngày cũ thời thơ dại
Mãi mãi tràn đầy trong ký ức
Tình đẹp muôn màng ... Xuân mãn khai!

Kim Oanh

Melb một mùa Xuân 7.1.2025

MỘT CẢNH HOA ĐẠI

ĐĂNG NGUYỄN

Tặng người yêu dấu một cảnh trâm
Nét đẹp thân thương hồn lặng thầm
Hư thật giữa đời đành giấu kín
Đâu còn phân biệt gốc giai nhân.

Mỗi sáng nhìn em mẩn mẩn dần
Tóc mềm bối rối nẻo băng khuâng
Ly cà phê đắng hương mùi nhớ
Gió núi mây ngàn động bước chân.

Trôi dạt về đây đời lắm bụi
Tuồng rằng duyên số đã chia phân
Nào ngờ ánh mắt linh linh cảm
Một sớm hoa đời bỗng hóa thân.

Không thể nào quên dù một bước
Mỗi ngày xa cách mỗi lâng lâng
Mơ mơ tưởng tưởng như hồn bướm
Bay lượn đâu đây phách hóa thân.

Không biết màu da em có thắm
Mà người như ngọc dáng như tân
Để hồn lay động theo hương sắc
Lạc lối đi về nẻo cố nhân.

Đăng Nguyễn

XUÂN XƯA, XUÂN NAY

LÊ THỊ NHỊ

Năm mươi năm đón Xuân nơi đây khách,
Dạ vẫn sâu tường nhớ chốn quê cha.
Nghìn trùng vời vợi tuy xa cách,
Ấp ủ tình quê vẫn thiết tha.

Nhớ Tết năm xưa trời trở rét,
Trên đường làng tiếng guốc khua vang,
Nắm tay mẹ lên chùa lễ Phật,
Cầu bình an cho khắp dân làng.

Câu cho giặc Pháp đừng về nữa,
Để các em thơ được đến trường,
Để cánh đồng kia xanh mướt lúa,
Để tiếng cười rộn rã trong thôn.

Đón Tết năm nay trên xứ lạ.
Bên song, đầu bạc ngắm tuyết bay.
Quây quần đông đủ con cùng cháu,
Mà sao giọt lệ vẫn voi đầy?

Trên ban thờ nghi ngút khói nhang.
Di ảnh mẹ cha, hồn phảng phất,
Cùng con, cùng cháu đón Xuân sang.
Lê Thị Nhị

MÙA XUÂN TRỞ NÊN ẤM ÁP

KIM OANH

Ba thương yêu của con ơi!

(Ba Lê Văn Sang

& Má: Võ Thị Thoại)

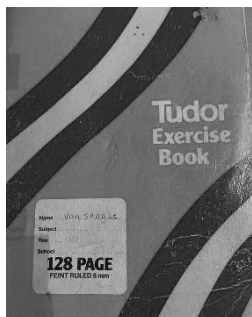
Nhiều lần con tự hỏi, vì sao “ Mùa Xuân trở nên ấm áp?” Rồi con chợt mỉm cười thích thú và khẳng định là... Vì Ba Là Mùa Xuân... nên cuộc đời con trở nên ấm áp phải không ba của con!

Những gì ba má để lại, con cất giữ tất cả, những lúc nhớ và phiền muộn con đã giờ từng món ra xem, để tự an ủi mình và làm niềm vui trong cuộc sống. Con rất ước ao làm một bản sao của ba má. Nhưng không biết là có đủ bản lãnh hay không. Nhưng người đời thường nói” con nhà tông không giống lông cũng giống cánh” con mong con chỉ giống “một chút chéo cánh” của ba thôi, được không ba hihhi...

Ba biết không đêm nay con mở những kỷ vật của ba. Những tập vở ba má học Anh Văn, khi bước chân đến nước Úc này. Những bài tập viết bằng tiếng Anh và những bài dịch từ tiếng Anh sang tiếng Việt. Con đọc và rất tự hào về kiến thức của ba. Cùng niềm tự hào đó con nói thầm trong bụng “ Ba ơi, sao ba tài quá vậy ba”.

Con xin viết lại bài dịch của ba để anh chị em, con cháu có thể đọc được và nghĩ gì về ba, có như con đã nghĩ chẳng! Nét chữ của ba rất mạnh mẽ và đẹp y như cá tính của ba. Mặc dù má thường hay nói: “ Minh ơi, anh viết chữ khó đọc quá!”. Ba ơi, chữ ba viết má khó đọc nhưng lòng ba thì má đọc được hết phải không ba. Đó

thấy chưa ba trẻ cặp mắt kính xường và nhìn con cười nháy mắt đồng tình rồi há ba hihhi...

(Quyển tập của ba
Lê Văn Sang)

Đây là đoạn văn dịch của ba - 1987, sau 3 năm ba má định cư trên nước Úc này.

“(1) Mỗi ngày, mặt trời mùa xuân trở nên ấm áp. Những loài chim đã thức dậy thật sớm và vui mừng hát cho mùa đông đã qua.

Con ong chúa đã dùng hết tất cả lương thực của mùa đông trong một cái tổ nhỏ nằm dưới tảng đá.

Lúc mặt trời đã ấm tảng đá, con ong chúa thức dậy. Thế nó còn nửa thức nửa say, nó vẫn bò từ nơi ẩn trốn ấm áp. Bầu không khí mát mẻ thổi ngược lại lông trên lưng của nó, làm cho nó trở nên lạnh, và nó cảm thấy rất yếu ớt. Nó đã không còn lương thực hơn 6 tháng.

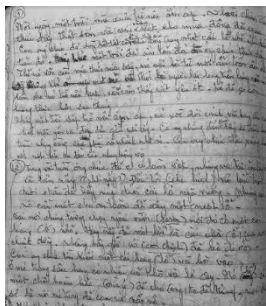
Nhưng mặt trời sắp trở nên ấm áp, nó xòe đôi cánh và bay đến bên cây liễu mềm yếu và đáp nơi ấy. Có những đám chùm bông hồ đào bao trùm nhụy vàng che phủ những nhánh nhỏ. Con ong chúa đậu xuống với một bữa ăn đầu của nhụy.

“(2) Trong vài tuần ong chúa đã không có làm việc, nhưng nó tự ăn lấy và tắm nắng(phơi nắng). Đến tối nó lần trốn dưới một tảng đá hay một chiếc lá rụng xuống. Nhưng nó cần một chỗ an toàn để xây ổ.

Tại nơi chúng thường chạy ngoài vườn, nơi có một cái hang nhỏ. Hang này đã một lần là cái nhà của con chuột đồng. Nhưng bấy giờ chuột đồng đã bỏ đi rồi.

Con ong chúa tìm một cái hang và bò vào ở, mé trong sâu có nhiều cỏ khô và lá cây. Sẽ là một chỗ hoàn hảo, vừa ý để cho ong đẻ trứng, nơi đó sẽ là nơi để con nó nẩy nở.

“(3) Một khoảng cách mé trong cứng hơn và lớn hơn cái khuôn trứng, cô ong chúa đã bắt đầu làm khuôn lỗ nhỏ trong tổ ong bằng sáp(wax cell), uốn nắn thành cái khuôn trứng(cup).... (Tiếp theo trang 2)....”

(Nét chữ của ba)

Ba thương yêu oi.

Nhờ bài dịch này con biết được sự sinh sôi nảy nở của loài ong thật lý thú. Tiếng chim hát mừng đón xuân.

Ba được sinh ra vào mùa xuân, khí hậu mát mẻ ôn hòa, hoa lá đua nở, chim muông vang hót, ba cho con yêu thương cho con nong nàn với bao mùa xuân thắm tươi.

Ba cũng ẩn mình chịu lạnh, chịu khó để che chở đùm bọc cho đàn con, ba xây tổ ấm cho con nướng nấu để con biết yêu và được yêu thương suốt cuộc đời...

Nhưng rồi ba lại ra đi vào một mùa xuân, nhưng 27 năm qua thời gian có buồn, nhưng con cũng có vui vì mùa xuân vẫn trở lại. Hoàng Đan, cháu ngoại cưng của ba, từ Anh về Úc đúng dịp ngày trăng nhớ giỗ ba.

Đêm nay trong tĩnh lặng, con nguyện cầu cho ba hưởng trọn vẹn mùa xuân hạnh phúc và đầy yêu thương nơi thiên đường cùng má nha ba. Trong sự hiệp thông ba có nghe được lời cầu nguyện của một người ở xa nhưng không xa lạ với ba phải không ba.

Con cảm ơn ba đã cho con tìm lại được Mùa Xuân Trở Nên Ấm Áp như lời mở đầu bài dịch của ba.

Ba là mùa xuân... Mùa xuân vĩnh cửu trong cuộc đời con...!

Thương yêu con gửi về ba. Giỗ lần thứ 27.

Con gái 9 Kim Oanh của ba

Xuân Melbourne 30.10.2024

DẦU LÌA NGÓ Ý

TIỂU THU

Huệ Khanh làm xong món cánh gà chiên bơ, nhìn đồng hồ thấy đã ba giờ. Vội vàng tắm rửa, thay quần áo, trang điểm là đúng bốn giờ. Nàng cẩn thận để thau cánh gà vào cốp xe rồi cho xe ra khỏi garage. Định đến nhà Kim mới bày ra đĩa. Tuy hai nhà cách nhau chỉ hăm lăm phút lái xe, nhưng phải quẹo tới hai ba cái xa lộ. Có lần nàng đi loanh quanh, phone tới phone lui... mất cả tiếng đồng hồ mới tới được nhà Kim. May mà thiên hạ vừa nhập tiệc, nên món ăn của nàng mang tới không bị ế! Vì thế Huệ Khanh luôn luôn đi sớm và nhìn đường thật kỹ.

Kim là cô bạn nhỏ, kém Khanh cả chục tuổi. Nhưng Kim rất dễ thương, tính tình cởi mở và tinh tế trong giao thiệp. Huệ Khanh quen Kim qua một người bạn làm cùng sở. Hằng và Kim có sở thích ca hát giống nhau, vì thế họ rất thân. Nhà Kim ở ngoại ô nên rất rộng rãi. Dưới basement, vợ chồng Kim trang trí đầy đủ như một phòng trà với âm thanh và sân khấu, đèn màu... Có dịp là vợ chồng Kim mời chừng 15, 20 cặp là đã đủ cho một party thân mật. Mỗi cặp mang lại một món ăn là xong. Ca sĩ và nhạc sĩ đánh đàn chỉ có... dư chứ chưa bao giờ thiếu. Trong nhóm này, từ khi Trung, ông xã Huệ Khanh qua đời thì nàng trở thành người độc thân duy nhất. May mà Huệ Khanh không biết hát, nhưng những "thính sĩ" như

nàng rất được quý trọng. Bình thường Huệ Khanh tìm một chỗ ngồi khuất, thả hồn lâng lâng theo từng lời ca tiếng nhạc của bạn bè trình diễn trên sân khấu. Nàng ý tứ tránh những lời mời ra sàn nhảy, dù trước đây Trung và Huệ Khanh là một cặp khiêu vũ thuộc hàng điêu luyện.

...Cách đây năm năm, căn bệnh mất trí nhớ của Trung càng ngày càng trở nên nặng hơn. Nhiều lần chàng lái xe ra đường để đi siêu thị mua món gì đó, rồi không nhớ đường về nhà, cứ lái loanh quanh hết đường nọ đến đường kia. Đi làm về không thấy chồng đâu, Huệ Khanh lo lắng gọi điện thoại di động cho Trung. May mà chàng có đem theo trong túi. Khanh dặn chồng đậu xe ở góc đường. Cho Khanh biết tên đường để nàng đến kiểm. Huệ Khanh đi làm mà lòng cứ phập phồng lo sợ. Lâu lâu phải phone về nhà thăm chừng. Có lần, thay vì cho hộp thức ăn vợ làm sẵn để trong tủ lạnh vào lò vi sóng để hâm, Trung cho vào nồi, mở bếp rồi bỏ đó, ra phòng khách ngồi tỉnh bơ xem TV. Cái nồi cháy khét lẹt, khói bay mù mịt làm alarm hú lên inh ỏi. Lúc đó Trung mới sực nhớ và lén quýnh gọi 911. May mà chưa sao, nhưng Huệ Khanh phải lau chùi nhà bếp ám khói mấy ngày mới hết mùi hôi. Hú hồn là không cháy nhà.

Sau lần đó, Huệ Khanh thuê một bà đứng tuổi đến trông chừng Trung. Nhưng ngày nào đi làm về Huệ Khanh cũng nhức đầu vì những lời phàn nàn, dĩ nhiên là vô căn cứ, của chồng. Trung buộc bà Lưu cái tội luôn luôn dòm ngó, rình mò chàng, chắc là có ý đồ xấu gì đây. Rồi còn đổ cho bà tội ăn cắp vặt, mắng mỏ bà ta một cách thậm tệ, khiến bà Lưu khóc bù lu bù loa và nhất định xin nghỉ việc. Huệ Khanh đã suy nghĩ nát óc vẫn chưa tìm được cách giải quyết. Trung nghỉ làm mấy năm rồi, bây giờ không lý nàng cũng xin về hưu ở cái tuổi năm mươi lăm? Cả đồng bill phải trả hàng tháng. Với tiền lương hưu trí ít ỏi so với lương chính thức, cuộc sống của hai vợ chồng chắc chắn sẽ không còn thoải mái! Hai đứa

con, thì cậu con trai lớn làm việc ở Vancouver xa lắc xa lơ và cô gái út với 2 đứa con còn quá nhỏ cũng chẳng giúp đỡ gì được cho mẹ. Thịnh thoảng chúng ghé thăm hoặc mời ba mẹ đi ăn. Chỉ tội có lần cả nhà đang ăn uống vui vẻ ở nhà hàng, Trung đứng lên nâng nặc đòi về. Thế là... tan hàng và từ đó Huệ Khanh không dám đưa chồng đi ăn tiệm! Ôi, căn bệnh gì mà quái ác! Cuối cùng thì Huệ Khanh cũng đành xin nghỉ không lương một năm, để ở nhà săn sóc cho Trung. Qua khám nghiệm trong bệnh viện cho thấy những tế bào nằm trước trán của Trung càng ngày càng teo nhỏ, nên căn bệnh chỉ có tăng chứ không giảm.

Cho tới một hôm....

Cái ngày kinh hoàng mà Huệ Khanh không bao giờ quên được. Nàng đang tắm thì nghe tiếng Trung la bài hãi. Huệ Khanh lật đặt khoác cái áo choàng tắm chạy ra xem thì hỡi ôi, Trung đã té lăn đùng xuống cầu thang, đang nằm bất động dưới basement. Huệ Khanh run lấy bấy bấm số gọi 911 trước khi hồi hả chạy xuống quý bên cạnh chồng. Trung rên rĩ muốn ngồi dậy, nhưng đau quá lại nằm vật xuống. Huệ Khanh nắm chặt tay chồng, luôn miệng trấn an Trung, trong khi chờ ambulance tới chở đi nhà thương. Lần đó chàng bị nứt xương cổ tay và gãy ống chân, phải bó bột. Không kể nhiều chỗ bầm tím cả tháng sau mới khỏi. Huệ Khanh săn sóc Trung khổ sở vô cùng. Vì từ hồi bệnh nhiều lại bị bó bột cả tay lẫn chân, Trung phải ngồi yên một chỗ. Suốt ngày chỉ có ăn, ngủ và ngồi xem TV nên Trung càng ngày càng mập phì. Mỗi lần vào toilettes là Huệ Khanh phải đánh vật với chồng suốt cả mồ hôi. CLSC (chẩn y viện) trong vùng có cho người đến săn sóc, tắm rửa Trung 3 lần một tuần nên Huệ Khanh cũng nghỉ xả hơi được chút đỉnh. Bạn bè mỗi lần đến thăm đều xót xa cho nàng. Bởi Trung càng mập ra thì Huệ Khanh càng teo tóp đi. Mặt mày xơ xác, héo úa đến thảm thương! Từ ngày Trung bệnh, mọi người cũng không dám mời Huệ Khanh đến dự tiệc tùng như trước. Mà có mời nàng cũng

từ chối. Họ hoàn hảo, những lúc có y tá đến nhà săn sóc cho Trung, thì Huệ Khanh mới dám chạy đi ăn với Kim một tí. Kim cứ rên rì:

- Chị Khanh ơi, chị tính sao đi chứ. Chị còn chịu được đến bao giờ đây hả? Lúc này chị gầy như que củi, chỉ còn da bọc xương! Hay chị đưa anh vào trung tâm dành cho người bị bệnh mất trí nhớ đi. Trong đó họ có nhân viên đầy kinh nghiệm, chắc chắn sẽ săn sóc chu đáo hơn mình.

Huệ Khanh cười buồn:

- Chị biết tính sao bây giờ? Thôi thì đợi đến khi nào chị hết sức hăng hay. Chị không nỡ đưa anh vào đó. Xa chị, không biết anh sẽ như thế nào?

Kim nhăn mặt:

- Em biết trước sau gì chị cũng sẽ gục cho mà xem!

Huệ Khanh bóp bóp bàn tay Kim, giọng cảm động:

- Đừng lo cho chị. Chị phải báo đáp ân tình của anh dành cho chị trong mấy mươi năm qua. Anh Trung là một người chồng tuyệt vời. Bây giờ anh ấy mắc bệnh, bốn phận chị là phải hết lòng chăm lo cho anh ấy. Số phận đã an bài, chị còn biết làm sao hờ em?

Và Huệ Khanh đã gục như Kim tiên đoán vào đầu mùa thu năm đó. Mùa thu xứ này lạnh và ẩm. Một hôm trời mưa lất phất, Huệ Khanh vội vàng mang thùng rác ra đường vì xe đổ rác sắp trở tới. Quá vội nên nàng không mặc áo mưa, đầu lại để trần. Kết quả là Huệ Khanh bị cúm một trận toi bời. Sốt li bì và ho xé phổi. Lần đó cậu con trai ở Vancouver phải xin phép về Montréal thay mẹ săn sóc cho bố cả 2 tuần lễ. May mà nó còn độc thân, muốn đi bao lâu cũng được. Lần này về thấy sức khỏe mẹ kém quá, nó bàn với cô em xin chỗ trong một trung tâm dành cho người bị bệnh chronique ở gần nhà. Huệ Khanh suy nghĩ cả mấy ngày trời. Sau cùng nàng đành chiều ý hai con, ký đơn xin chỗ cho chồng. Trung tâm cách nhà nàng chỉ 10 phút lái xe nên cũng tiện. May mắn chỉ hơn 2 tháng sau là họ gọi lại báo tin là Trung được nhận. Sờ dĩ có chỗ trống là

vì một bệnh nhân vừa mới qua đời! Thật là không biết nên vui hay buồn?

Ngày đưa Trung vào chỗ ở mới, Huệ Khanh đã khóc như mưa. Nàng có linh cảm như là sẽ có chuyện gì đó không hay, tuy rằng trung tâm này nổi tiếng là nơi chăm sóc bệnh nhân rất kỹ. Trung thì vẫn tỉnh rụi, vì trí nhớ của chàng bây giờ như bị bao phủ bởi một màn sương dày đặc. Trung còn nhận ra vợ, nhưng với những người khác thì rất mơ hồ. Những lúc con gái dẫn 2 cháu ngoại vào thăm, mắt chàng sáng lên, miệng cười cười. Nhưng khi hỏi tên tuổi các cháu thì ông ngoại chẳng nhớ gì cả! Trừ khi rất bận, ngày nào Huệ Khanh cũng vào thăm chồng. Nàng thường nấu những món Trung thích ăn mang vào cho chàng. Cơm tây ban đầu lạ miệng, Trung ăn một cách thích thú. Nhưng sau một thời gian thì đâm ngán. Thấy hôm nào bữa ăn của chồng cũng còn thừa, mà sức khỏe của Trung lại kém đi, Huệ Khanh xin phép cho nàng đem thức ăn nấu ở nhà vào cho chồng. Được ăn cơm Việt Nam Trung sung sướng cười hoài khiến Huệ Khanh thấy thương chồng dạt dào. Cách đó một tháng, Huệ Khanh sang Cali một tuần để ăn cưới con người em họ. Khi về nàng thấy có tin nhắn của trung tâm trong điện thoại. Huệ Khanh vội vàng vào thăm chồng mới hay những ngày vắng nàng, Trung không chịu ăn uống gì cả. Thấy mặt vợ, Trung mừng rỡ ôm chặt nàng trong tay như vừa tìm lại được một món đồ quý giá. Huệ Khanh cảm động bồi hồi, nhủ lòng từ đây về sau sẽ không đi vắng lâu ngày như lần vừa qua. Lúc nàng từ già ra về, Trung bịn rịn nắm tay vợ không muốn buông khiến Huệ Khanh thấy khóe mắt và đầu mũi cay cay!

Noel năm ấy, con trai từ Vancouver về thăm bố mẹ nên mọi người đồng ý sẽ tổ chức Réveillon ở nhà Huệ Khanh. Trung được vợ con đón về nhà từ sáng. Nhìn hai đứa cháu ngoại vui đùa, cười giòn rộ rần, nhìn cây thông đặt cạnh lò sưởi được trang hoàng lộng lẫy, đèn màu chớp tắt không ngừng... Trung cũng tỏ vẻ vui

vui. Khi thằng cu tí mới lên 2 sà vào lòng ông, miệng bi bô "Ông ngoại, ông ngoại có mua quà cho con không?" thì Trung cũng biết đặt tay lên đầu thằng bé xoa xoa một cách trìu mến. Thấy ông không trả lời, thằng bé cứ nắm tay ông lắc lắc và lặp lại câu hỏi thêm mấy lần nữa. Huệ Khanh vội vàng nắm tay cháu ngoại kéo về phía cây thông, chỉ vào một gói to tướng, dịu dàng nói:

- Quà của ông ngoại mua cho Cu Tí nè. Đợi ăn xong mình sẽ mở.

Thằng bé sung sướng quay về phía ông ngoại, đang chăm chăm nhìn hai bà cháu, chu môi gửi một chiếc hôn gió. Nhìn cảnh này Huệ Khanh thấy lòng quặn thắt. Hai đứa cháu của nàng không có cái diễm phúc được ông ngoại nắm tay dắt đi chơi ngoài công viên, hoặc thỉnh thoảng mấy ông cháu dẫn nhau vào tiệm McDonald, Pizza Hut... Chỉ là những điều rất bình thường mà cả ông lẫn cháu đều không được hưởng. Thương cho ông và tội cho cháu... Lại một tiếng thở dài! Biết bao tiếng thở dài đã phát ra trong nỗi cô đơn và tuyệt vọng từ khi Trung mắc bệnh? Lúc Trung mới vào trung tâm, một mình trên chiếc giường rộng thênh thang, Huệ Khanh không tài nào dỗ giấc ngủ. Càng không ngủ được, đầu óc lại càng suy nghĩ. Mà toàn là những ý tưởng tiêu cực. Rồi những giọt nước mắt buồn tủi rơi tuôn ướt cả gối chăn. Một buổi sáng đánh răng rửa mặt xong, nhìn vào gương, bắt gặp một gương mặt gầy gò, xanh xao trong đó khiến Huệ Khanh giật mình. Nàng tự nhủ "Mình đây sao? Không khéo mình sẽ về bên kia thế giới trước ông chồng tội nghiệp!" Ai cũng biết những người mắc bệnh mất trí nhớ sống rất lâu, vì đầu óc họ ngây ngô như một đứa trẻ thơ. Chẳng biết lo lắng, nghĩ ngợi gì trong cuộc sống! Từ đó Huệ Khanh nhất định phải kiên cường, không được để sự chán nản đánh gục. Trung rất cần nàng. Nếu nàng đi trước, ai sẽ lo cho chàng? Đời sống xứ này rất bận rộn, không thể trông cậy vào con cái. Cuộc sống của chúng cũng có quá nhiều vất vả, lo toan...

Mùa đông năm ấy rất lạnh và tuyết đổ đầy trời. Tuy vậy Huệ Khanh vẫn vào thăm chồng đều đặn. Sức khỏe Trung tốt, chàng đã xuống cân so với lúc chân còn bó bột. Huệ Khanh khôn khéo lấy lòng nhân viên trong trung tâm bằng cách thỉnh thoảng tặng họ vài chục chiếc chả giò nóng giòn, khi thì chiếc bánh kem thơm phức. Vì thế nhân viên nơi này rất quý mến Huệ Khanh và săn sóc Trung cũng đặc biệt hơn. Mỗi bệnh nhân ở một phòng riêng biệt, có cả toilette riêng. Người nhà tự trang hoàng căn phòng cho bệnh nhân, nên Huệ Khanh lên chùa thỉnh một bức tranh Đức Phật A Di Đà với vầng hào quang sáng ngời trên đầu. Nàng treo tấm tranh Đức Phật trên tường, đối diện giường ngủ của Trung với hy vọng, hằng ngày nằm trên giường ngắm bức tranh, đầu óc chàng sẽ sáng ra được chút nào chẳng? Huệ Khanh đã từng dạy Trung niệm Phật, nhưng chàng có nhớ gì đâu? Trung bây giờ còn ngu ngơ hơn cả hai đứa cháu ngoại.

Tháng Năm tới với những luống hoa Uất kim hương đủ màu, hoa Thủy tiên trắng muốt nhụy vàng thơm ngát, hoa chuông nhỏ nhỏ màu xanh tím rất xinh nở đầy trước sân nhà. Sân sau, cây Mộc Lan đã nở hoa trắng xóa. Những đóa hoa đẹp như làm bằng sứ. Ngày cũng dài hơn và ấm áp dần. Mỗi sáng, tiếng chim đã bắt đầu rộn ràng trên cây cerise trong góc vườn. Cặp chim Áo đỏ cũng đã trở về. Chúng tất bật đuổi nhau, chuyển từ cành nọ sang cành kia, điệu bộ rất vui vẻ. Mùa Xuân là mùa cây cỏ hồi sinh, không vui sao được. Chính Huệ Khanh cũng cảm thấy như trong người đang chảy một giòng máu mới đầy sinh khí. Nàng định bụng thứ bảy sẽ đón Trung về nhà và gọi gia đình con gái tới chơi. Nàng sẽ làm chả cá Lã Vọng và nấu nồi bún bò Huế, những món mà Trung rất thích ăn. Ngày thứ sáu Huệ Khanh sẽ làm món bánh flan. Món này cả nhà đều thích. Nàng đã làm xong danh sách những thứ cần mua cho bữa ăn cuối tuần.

Thế nhưng, cái câu "người muốn nhưng trời định" sao mà đúng y như rằng. Sáng sớm thứ năm, Huệ Khanh đang còn ngủ thì điện thoại reo. Người y tá trong trung tâm báo tin Trung vừa bị té. Họ đã gọi ambulance. Huệ Khanh vội vàng thay quần áo, quên cả chuyện trang điểm, chạy hộc tốc vào trung tâm. Nàng đến vừa lúc họ sửa soạn đưa Trung xuống ambulance đem vào nhà thương. Thấy vẻ mặt chồng tỏ vẻ rất đau đớn, Huệ Khanh lo quá. Nhưng chỉ biết nắm tay chàng và luôn miệng dỗ dành. Theo lời y tá trực của trung tâm thì không hiểu sao sáng nay Trung vừa bước xuống giường thì té nhúi nằm luôn dưới sàn nhà. Có vẻ như chàng muốn vào toilette. Lúc họ đưa đi, Trung nhất định không chịu buông tay vợ nên Huệ Khanh đành để xe đó và lên ambulance đi với chồng vào nhà thương.

Sau khi chụp quang tuyến, hình ảnh cho thấy Trung bị gãy xương hông và tất nhiên phải làm phẫu thuật. Không hiểu linh tính báo trước thế nào mà khi nghe nói phải mổ, Huệ Khanh bỗng hồi hộp lạ thường. Nỗi bất an xâm chiếm trong lòng mạnh đến nỗi nàng phải chạy vào toilette gần đó, vốc nước thật lạnh rửa mặt cho tinh thần tỉnh táo trở lại. Cuối cùng thì Huệ Khanh cũng đành chấp nhận. Chuyện gì tới ắt phải tới. Nàng chỉ còn biết cầu nguyện ơn trên ban phước lành cho Trung tai qua nạn khỏi. Ca mổ thành công tốt đẹp. Huệ Khanh vào với chồng từ sáng đến chiều tối mới về. Hằng ngày Bác sĩ bắt bệnh nhân phải thổi vào một cái ống, đầu kia là những quả banh nhựa nhỏ như viên bi. Thổi hơi ra thật dài cho những viên bi phải nhảy lung tung, rồi hít vào một hơi cũng thật dài. Mỗi ngày phải thổi nhiều lần. Mục đích cho hai lá phổi có đủ oxygene ra vào để không bị xẹp vì nằm nhiều quá. Nhưng với một người mất trí nhớ thì thật là vạ nan. Trung thổi vài ba lần là nhắm mắt ngủ hoặc mím miệng không chịu thổi tiếp! Kết quả thật tệ hại, vì chỉ hai tuần sau là chàng bị viêm phổi nặng. Nhìn chồng thở khò khè và oằn người bởi những cơn ho xé phổi, Huệ Khanh cảm thấy

tâm can mình như bị cào xé. Nhưng đành bất lực, ôm chồng trong trong tay mà nước mắt lưng tròng! Nàng chỉ còn biết cầu nguyện và cầu nguyện liên miên.

Sau những biến chứng liên tiếp thì các bác sĩ đành bó tay. Trung ra đi sau một tháng nằm bệnh viện. Đối với nhiều người, sự ra đi của Trung là một giải thoát cho chàng, mà cũng là một giải thoát cho Huệ Khanh. Nhưng đối với nàng, chàng ra đi để lại một khoảng trống không nhỏ. Cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng. Huệ Khanh cảm thấy hụt hẫng một thời gian khá dài mới lấy lại được thăng bằng. Từ khi nàng xin nghỉ không lương cho đến lúc Trung mất chưa đầy một năm. Huệ Khanh đã có thì giờ bán căn nhà lớn và dọn vào một condo nhỏ xinh gần nhà con gái. Yên ổn rồi nàng xin trở lại nhiệm sở cũ. Làm việc cho Chính phủ lợi ở chỗ đó. Hằng và Kim là hai người nâng đỡ tinh thần Huệ Khanh rất nhiều trong thời gian qua. Nàng chân thành biết ơn họ. Tình bạn cũng nhờ đó trở nên khăng khít hơn. Sáu tháng sau ngày Trung mất, Hà và Kim rù:

- Tuần tới là sinh nhật của Kim. Chị Khanh tới chơi nha. Tụi em chỉ mời ít thôi. Toàn bạn thân không hà.

Nhưng Huệ Khanh lắc đầu, xua tay:

- Thôi em ơi. Anh Trung mất mới sáu tháng. Chị đi chơi thiên hạ xàm xì không tốt!

Kim giãy nảy:

- Trời! Chị tới chỉ ngồi nghe bọn em ca hát chứ chị có lên sân khấu đâu mà sợ. Ai nói gì em sẽ cho một trận.

Huệ Khanh phá lên cười:

- Khiếp! Cứ như bà chằn lửa. Thôi được chị sẽ tới. Muốn chị phụ món gì nói.

Kim ôm vai Huệ Khanh, hôn chụt vào má:

- Như vậy mới ngoan chứ. Sinh nhật của em đâu thể vắng mặt chị. Cho em xin món bún xào cua nhá. Chị làm món đó là ngon nhất.

Trái với sự lo ngại của Huệ Khanh, bạn bè tỏ ra rất vui khi gặp lại nàng.

Thế rồi lần nọ kế tiếp lần kia. Hôm nay là lần thứ mấy Huệ Khanh đến dự party nhà Kim cũng chẳng nhớ rõ... Chỉ nhớ là lần trước cách đây 2 tháng nàng đã gặp vợ chồng người anh ruột của Kim ở bên Úc sang chơi. Hai ông bà ở Victoria. Bà vợ cũng trạc tuổi Huệ Khanh. Ông là dân du học trước 75. Sau khi mất nước thì ở lại luôn và kết hôn với bà là dân tị nạn giống như Huệ Khanh. Ông đã về hưu nên 2 ông bà sang Montréal thăm em gái. Kim giới thiệu nàng với anh chị và Huệ Khanh mừng tượng như đã gặp Huyền, chị dâu của Kim, ở đâu rồi thì phải. Khoảng 10 giờ, hai bà rủ nhau lên lầu để tránh cái không khí ồn ào và nóng nực ở dưới basement. Lúc này bà Huyền mới hỏi có phải trước kia Huệ Khanh đã từng học trường Văn Học của thầy Nguyễn Sa? Hỏi ra thì hai người học cùng lớp. Nhưng Huệ Khanh ngồi bàn đầu, còn Huyền ngồi phía sau, cách ba bàn nên Huệ Khanh chỉ nhớ mải mại chứ không rõ lắm. Mừng ơi là mừng. Những ngày sau đó Huệ Khanh mời vợ chồng Huyền đến nhà dùng cơm và tháp tùng đi chơi với họ khi có thì giờ. Kim đã chụp rất nhiều hình cho Huệ Khanh và vợ chồng Huyền để kỷ niệm. Hai bà bạn như được sống lại những ngày còn cắp sách đến trường. Đã một năm từ ngày Trung mất đi, đây là những giây phút mà Huệ Khanh cảm thấy thật sự rất vui.

Hai tuần sau vợ chồng Huyền sang Cali trước khi trở về lại Úc. Hai bà bạn đã trao đổi email để thường xuyên liên lạc. Cho đến một ngày, cách đây hai tuần, sau bữa cơm tối Huệ Khanh ngồi vào trước máy vi tính xem điện thư như thường lệ. Nàng bỗng chú ý đến một bức thư lạ đề "Thư thăm", tên người gửi là Sang Trần. Huệ Khanh tò mò mở ra xem. Một tấm ảnh úa màu hiện ra trên màn hình khiến Huệ Khanh kinh ngạc đến há hốc miệng và... bủn rủn tay chân. Nàng ngồi im lặng, mắt đắm đắm nhìn hình ảnh cô gái trẻ trên màn hình, trái tim run lên như muốn ngừng đập. Cô gái trong tấm ảnh

úa màu với nụ cười tươi và cặp mắt trong veo đầy nét ngây thơ. Chiếc băng đô màu tím trên đầu... Không phải là mình đây sao? Huệ Khanh của tuổi 17 đây mà. Tấm ảnh này Sang đã chụp cho nàng trước ngày lên máy bay sang Úc tu nghiệp và... kẹt lại luôn. Huệ Khanh không ngờ Sang vẫn còn giữ nó. Sau khi cảm xúc lắng xuống dần, nàng mới đọc hàng chữ bên trên tấm ảnh và không khỏi chớp mắt cảm động: "Công Chúa có nhận ra hình ai đây không?" Trời! Chỉ một hàng chữ thôi mà xiết bao tình ý. Những kỷ niệm tràn về như nước vỡ bờ. Huệ Khanh nhắm mắt lại, hít một hơi dài để trấn áp xúc cảm. Sang. Sang của những ngày xưa thân ái. Chưa bước chân vào đời, nhưng trong tim đã đầy ắp hình bóng chàng. Những lần Sang đón nàng từ nội trú để đi ciné, đi ăn và lần đi xa nhất là Thủ Đức. Cũng chính lần đó, trong vườn măng cụt của gia đình chàng, Sang đã chụp cho nàng tấm ảnh này sau khi đã trao nhau một nụ hôn nồng nàn. Có lẽ nhờ nụ hôn mà đôi môi nàng đỏ thắm và cặp mắt long lanh... long lanh. Hai tuần nữa chàng sẽ lên đường đi tu nghiệp bên Úc và Sang muốn có tấm ảnh của Huệ Khanh để mang theo. Đúng ra Huệ Khanh cũng có giữ một tấm hình của chàng, nhưng khi kết hôn với Trung thì nàng đã hủy nó rồi. Xem như vĩnh biệt mối tình đầu. Để dĩ vãng ngủ yên. Giờ đây, tấm ảnh cũ và dòng chữ đã khơi dậy tất cả những gì Huệ Khanh muốn quên. Ủ, mà có lẽ mấy ai quên được mối tình đầu? Trái tim lúc đó còn sạch như tờ giấy trắng nên mới in đậm những rung động đầu đời đến như thế. Bỗng dưng Huệ Khanh nhớ tới một câu trong bài hát của NS Trịnh Công Sơn "Tuởng rằng đã quên, cuộc tình đã yên..." Đúng. Tuởng rằng quên, nhưng nó vẫn còn đó. Hằn sâu trong ký ức, chỉ chờ dịp là trời lên!

Sau rất nhiều đắn đo, cuối cùng Huệ Khanh cũng bấm reply "Chào anh Sang. Huệ Khanh đây. Anh khỏe không?"

Hầu như ngay tức khắc, thư trả lời của Sang hiện lên màn hình "Anh còn tuởng Huệ Khanh không thèm trả lời anh nữa chứ. Anh

khỏe. Huệ Khanh thế nào?"... Thư qua thư lại, cuối cùng Huệ Khanh đi ngủ vào lúc 1 giờ sáng. Khó khăn lắm mới viết được câu giã từ, vì ngày mai nàng còn phải đi làm sớm. Qua lời kể của Sang thì ông xã của Huyền là bạn của chàng từ mấy mươi năm qua. Sau 75, Sang bị kẹt lại luôn bên Úc. Chàng xin được tị nạn và kiếm việc làm. Trong số, chàng gặp ông xã của Huyền và họ trở thành bạn thân. Cách đây mười năm, khi Sang li dị với cô vợ người bản xứ thì cũng nhờ cặp này an ủi, săn sóc, không để cho Sang cô đơn buồn bã. Tuy lấy nhau không hẳn là vì tình yêu, nhưng chia tay rồi cũng cảm thấy buồn. Hôm hai người từ Mỹ về có mời Sang đến nhà ăn cơm và khoe những hình ảnh chụp chuyến viễn du qua xứ Canada và Mỹ. Thấy hình Huệ Khanh, Sang kinh ngạc tột độ. Sau khi dò hỏi và biết chắc là nàng thì Sang bèn thành thật kể lại mối tình của hai người cho vợ chồng Huyền nghe. Lúc biết được Huệ Khanh bây giờ đã trở lại tình trạng độc thân, Sang đã mạnh dạn xin email của nàng. Trước khi từ giã, Sang muốn hai người liên lạc qua Skype nhưng Huệ Khanh không chịu:

- Em bây giờ già lắm. Gần sáu mươi tuổi rồi còn gì. Nhìn em anh sẽ thất vọng...

- Không đời nào. Huệ Khanh vẫn mãi mãi là công chúa nhỏ trong lòng anh. Em quên là anh đã xem hình em chụp với vợ chồng Huyền hay sao? Em vẫn rất xinh đẹp. Hơn nữa Huệ Khanh nên nhớ rằng anh bây giờ cũng là cụ ông trên sáu mươi rồi đấy nhé. Anh về hưu hai năm nay rồi đấy. Anh cũng có 2 cháu nội rất dễ thương.

Huệ Khanh bật cười, tự thấy mình ngớ ngẩn. Ủ thì nàng già đi, nhưng Sang cũng đâu có đứng dậm chân tại chỗ. Chàng cũng phải già đi theo thời gian chứ bộ! Đêm đó Huệ Khanh trần trọc đến 3 giờ sáng mới chìm vào giấc ngủ. Nàng gặp lại Sang trong mơ. Sang và Huệ Khanh của những năm trước ngày mất nước. Cả hai dung dăng dung dẻ trong vườn măng cụt Thủ Đức. Nhưng khi họ sắp hôn nhau thì đồng hồ báo thức reo. Huệ Khanh giật mình, ngơ ngác

mất mấy giây... mới nhớ lại tất cả những gì xảy ra tối hôm trước. Nàng bước xuống giường với tâm trạng rất vui. Nhưng khi đứng đánh răng, nhìn vào gương Huệ Khanh bỗng cảm thấy bồn khoăn. Nàng tự hỏi không biết nàng có lỗi gì với Trung khi nối lại tình xưa với Sang hay không? Nhưng chắc gì họ sẽ nối lại? Hơn 40 năm trôi qua, biết bao nhiêu vật đổi sao dời... Nhưng thôi, thắc mắc làm gì. Tối hôm qua, Sang nói sẽ thu xếp qua thăm Huệ Khanh một chuyến. Sớm nhất có thể. Vậy để chàng qua rồi xem sao. Nếu còn duyên thì... sẽ tính.

Chuyện này Huệ Khanh vẫn còn giữ kín chưa kể cho Hằng và Kim nghe. Nhưng bữa nay nàng cố ý đến sớm. Một là để phụ Kim một tay, hai là để kể cho Hằng và Kim nghe chuyện của nàng và Sang trước khi khách tới. Huệ Khanh sẽ hỏi ý kiến hai quân sư quạt mo này. Ba cái đầu nhất định sẽ sáng hơn một cái...

Mãi suy nghĩ, Huệ Khanh lại chạy qua khỏi ngã tư quẹo vào nhà Kim.

Nàng chắc lưỡi: đành phải quay lại lần nữa. Oii, Có lẽ tơ lòng của nàng với Sang vẫn còn vương nhiều quá!

Tiểu Thu

- **Sartre:**

“Cuộc sống là sự cam kết và chịu trách nhiệm. Cuộc sống là những gì bạn tạo ra mỗi ngày, thông qua hành động và lựa chọn của bạn.”

ThaiLan dịch

HÃY NGHE TIẾNG GIÓ

NGUYỄN THỊ THÊM

Ta đã biết anh mang bao hoài vọng.
Chỉ làm trai mong trả nợ núi sông
Nhưng bổng chốc đất bằng như nổi sóng
Cuốn trôi đi những ấp ủ trong lòng.

Ta cũng biết anh tung hoành một thuở
Dẹp bạo quyền vút phá những xiềng gông
Rồi cúi xuống nghe tim mình tan vỡ
Mộng không thành đau xót với non sông.

Ta cũng biết anh ăn cơm trộn sạn
Miếng khoai mì cứng quá nuốt không vô
Chút nước trà đun nóng lon Guizo
Chia nhau uống ghen ngào thân tù tội.

Ta cũng biết những chuỗi ngày u tối
Hổ trong chuồng ngậm nuốt những hòn căm
Được sổ lòng chỉ còn lại số không
Nuốt nước mắt đòi mình giờ khánh tận.

Ta cũng hiểu kiếp con người như mộng
Tình và mê sống cũng như không
Quyết tìm đến hẹn nhau Trên Đỉnh Nhỏ
Điểm Hẹn Sau Cùng cũng chỉ hoài công.

Anh đau đón đành tự tình với biển
Vì đời vô thường Như Thật Như Mơ
Muốn trả hết một lần cho hết nợ
Nhật nguyệt nhìn anh háy mắt làm lơ .

Hãy nằm xuống anh lắng nghe tiếng gió
Gió của muôn phương rủ đến hẹn hò
Gió bảo anh đừng bao giờ tuyệt vọng.
Một ngày tâm an tận hưởng tự do.

Đã biết chắc con đường còn rất ngắn
Đừng bất an đừng buồn khổ phân vân
Hãy đi tới bằng bước chân tự tại
Bời đời người sinh tử có và không.
Nguyễn Thị Thêm

MÙA XUÂN CÓ MẸ

KIM LOAN

Những năm tháng thuở xưa có mẹ
Xuân về với hạnh phúc tuổi thơ
Tôi nôn nao từng ngày ngời đếm
Tờ lịch rơi nhanh để tôi chờ

Mẹ dẫn tôi đi phiên chợ Tết
Mua kiệu, củ hành, trái cây tươi
Thịt đùi, đậu xanh và gạo nếp
Kịp gói bánh chưng chiều ba mươi

Tôi được thỏa thuê ăn quà bánh
Ngắm người qua lại phố đông vui
Chợ ồn ào âm thanh ngày Tết
Tôi ước thời gian mãi ngừng trôi

Rồi mẹ may cho tôi áo mới
Hớn hờ tôi mặc đón mừng Xuân
Ngây thơ, cô bé tôi nào biết
Mẹ đổi gian lao với tảo tần

Tôi chạy nhảy, vui đùa khắp xóm
Cùng lũ bạn bè ngắm hoa mai
Tung tăng xem người ta đốt pháo
Khoe nhau tiền mừng tuổi xôn xao

Êm đêm là lúc chiều dần tối
Mải mê tôi ngồi xem ti vi
Mẹ lo dọn dẹp nơi nhà bếp
Nũng nịu tôi đòi ăn chè kho

Đêm đến giấc ngủ đầy mộng mị
Rộn ràng tôi thấy trời bướm hoa
Chẳng nghe tiếng thở dài của mẹ
(Thêm một tuổi đời sao chóng qua)

Ôi những mùa xuân của tuổi thơ
Ngọt ngào biết bao kỷ ức xưa
Bây giờ tôi cũng là người mẹ
Mới hiểu tình kia quá bao la

Ước gì trở lại mùa xuân cũ
Mẹ đã cho tôi một thiên đường...

Kim Loan

MỘNG XUÂN XƯA

THANH SONG KIM PHÚ

(Bát vận đồng khuôn)

Ất Ty hoài Xuân ước mộng lành
Mùi ngâu tỏa ngát tuổi ngày xanh
Đào Mai lộc nảy hoa đầy nhánh
Thọ Cúc chồi đơm nụ kín cành
Thận trọng cha gò câu đối cảnh
Nhẹ nhàng mẹ nấu ấm trà chanh
Bà giao chụm củi canh nồi bánh
Gà gặt sương đêm lạnh buốt mảnh
CA.Xuân Ất Ty (2025)

XUÂN THA PHƯƠNG

THANH SONG KIM PHÚ

Xướng

Dõi mắt quê nhà cách biển Đông
Ngưỡng mong Ất Ty rực dương hồng
Hàng mai búp nở băng khuâng nhớ
Luống thọ hoa vàng khắc khoải trông
Ngũ quả nhang đèn chào đón Rắn
Mâm cơm bầu rượu tiễn đưa Rồng
Hương quan cố quận cầu an lạc
Quyển thuộc thân bằng vạn sự thông

ThanhSong KimPhú

CA.Xuân Ất Ty (2025)

NIỀM VUI NGÀY XUÂN

NGUYỄN THỊ THANH DƯƠNG

Ông Minh chải lại mái tóc điểm bạc, ở tuổi ngoài 60 tóc còn nhiều để chải ông cay đắng nghĩ tóc nhiều là nặng nợ đời là khổ nhiều. Cuộc đời của ông chỉ cần diễn tả một câu là đủ: “Vợ con bạc mệnh, nhà nghèo xơ xác”

Ông Minh chẳng cần nhuộm lại mái tóc đi đâu ông đội lên đầu chiếc mũ là xong.

Khoác thêm chiếc áo khoác cho ấm, ông Minh chuẩn bị ra ngoài. Tháng hai thời tiết còn lạnh lạnh, là mùa Xuân thấp thoáng về, là những ngày tết âm lịch Việt Nam trên đất Mỹ.

Hôm nay là ngày cuối cùng của hội chợ mùa Xuân tổ chức trong mall, khu thương mại người Việt. Hội chợ kéo dài trong ba ngày thứ sáu thứ bảy và chủ nhật. Ông cố tình đi đủ ba ngày cho vui với người ta.

Thứ sáu ông đã đi ngắm hội hoa Xuân mua về một giỏ hoa cúc vàng, thứ bảy ông dạo chợ tết là những quầy bán thực phẩm tết của những hội đoàn, nhà thờ, nhà chùa v.v.. và mua về một bánh chưng một bánh tét cùng vài món ăn ngày tết, những thứ mà vợ ông lúc còn sống hay mua mỗi khi đón Xuân về.

Ông chưng giỏ hoa vàng trong nhà cho vui mắt, cho bớt lạnh lẽo cô đơn. Trên bàn thờ một bên chiếc bánh chưng là sở thích của ông và một bên đòn bánh tét là món ngon của người vợ quá cố. Cứ y như bà vẫn đang ở cạnh ông chẳng hề đi xa.

Chương trình ca nhạc mừng xuân sẽ bắt đầu lúc 7 giờ chiều nay chắc sẽ đông người vì là ngày cuối cùng.

Khu mall cách nhà ông chỉ một block đường, vào đến bãi xe đã đông kín, điều ấy không thành vấn đề vì ông chẳng bao giờ bon

chen vào chỗ đông đúc để đậu gần làm gì. Ông đậu xe chỗ rất xa và thông thả đi bộ vào trong mall, nơi chốn này ông quá thân quen.

Kể từ ngày về hưu hơn một năm nay ông Minh đều mỗi ngày lái xe đến Mall, chẳng phải để mua sắm gì mà trước là tìm niềm vui nhân thể và sau là đi dạo bộ cho khỏe người.

Ông đi ngược đi xuôi dọc theo các hành lang trong mall, thỉnh thoảng ghé vào chợ xem hàng hoá, nhờ thế mà ông rành rẽ giá cả các món đồ hơn các bà nội trợ. Khi mỏi chân ông ngồi nghỉ ở chiếc ghế đá hay xem các ông già về hưu ra đây đánh cờ tướng ở một góc nào đó trong hành lang mát mẻ sạch sẽ. Hôm nào mãi xem quá giờ cơm trưa thì ông ghé vào nhà hàng ngay đây ăn tô hủ tiếu, tô bún hay bát cháo, bát miến, đổi món cho ngon miệng và đỡ chán thay vì về nhà ăn cơm với những món mình tự nấu.

Cuối tuần ông vào quán cà phê vỉa hè cũng nằm trong khu thương mại này để nhâm nhi ly cà phê với ổ bánh mì thịt nóng giòn vừa đọc mấy tờ báo chợ vừa nhìn người ta đi mua sắm.

Niềm vui thường ngày của ông là thế. Những niềm vui vay mượn để tâm hồn đỡ trống trải cô đơn.

Những dịp trong mall có tổ chức sinh hoạt cộng đồng không bao giờ thiếu mặt ông, nhất là vào dịp xuân về tết đến ông lại đi tìm những niềm vui ngày xuân để tin rằng đời mình cũng có một mùa Xuân như thiên hạ.

Sân khấu ca nhạc tổ chức ở hành lang lớn trong mall vì những năm ngoài tổ chức ngoài trời gió càng về khuya càng lạnh khán giả về sớm.

Những dãy ghế đã có nhiều người ngồi, ông Minh chọn một chỗ ngồi khoảng gần cuối ít người để dễ bước ra bước vào khi cần. Yên ổn chỗ ngồi xong ông Minh thông thả nhìn mọi người rộn rịp xung quanh, những cặp đôi, trẻ có già có đang tìm chỗ ngồi, lòng ông lại buồn man mác, nếu vợ con ông còn sống thì chắc ông đã không ngồi lẻ loi một mình giữa đám đông cuộc đời này.

Đã mấy mùa xuân ông một mình tủi thân. Thương người vợ cuộc đời buồn nhiều hơn vui, thương đứa con phần số ngắn ngủi.

Vợ chồng ông Minh cùng đứa con trai duy nhất 15 tuổi qua Mỹ diện đoàn tụ do cô em vợ bảo lãnh, công chờ đợi mười mấy năm trời cùng với tấm lòng người bảo lãnh, vợ chồng ông mong muốn một cuộc sống đời đời đầy đủ ấm êm và kỳ vọng tương lai tốt đẹp cho thằng con trai yêu quý.

Năm đó ông Minh vừa ngoài 50, ông đã làm việc cật lực để nuôi vợ con dù là nghề lao động vất vả. Bà vợ thì bệnh đau xương khớp từ hồi ở Việt Nam, đứng lên ngồi xuống đều khó khăn nên đi làm một thời gian ngắn thì ở nhà cơm nước cho chồng con. Cuộc sống ăn ở đều phải tiết kiệm tính toán từng đồng.

Thằng con học hành ngoan ngoãn như ý nguyện của cha mẹ, ông bà hạnh phúc biết bao cho đến khi nghe tin con tử nạn xe cộ khi đi chơi cùng bạn bè, ông chới với trong cơn ác mộng, bà chìm đắm trong biển sầu và từ giã cõi đời sớm ngoài dự đoán của bác sĩ.

Từ ngày vợ con mất, gia đình cô em vợ ở tiểu bang khác đã thưa thớt dần sự liên lạc, chỉ thỉnh thoảng gọi phone hỏi thăm nhau.

Ông vẫn ở lại căn apartment lúc trước đã ở. Đây là căn nhà kỷ niệm thân thương của gia đình ông.

-oOo-

Những chiếc ghế bên cạnh ông Minh đã có đủ người, bây giờ ông Minh mới để ý thấy người ngồi cùng dãy ghế, sát bên trong tường là một phụ nữ chạc tuổi như ông, bà khoác áo tím ngồi ôm cái túi xách và chăm chú theo dõi trên sân khấu.

Đàn trống đang rộn rã tung bừng, ban đầu là các ca sĩ địa phương sau là ca sĩ từ California về. Nhạc Xuân vui tươi có, buồn tha thiết có, toàn là những bài hát gọi lại một thời kỳ niệm những mùa Xuân quê nhà đã rất xa làm lòng ông buồn vui nao nao..

Một anh ca sĩ trẻ từ California ra sân khấu hát nhạc Bolero đã nhận những tràng pháo tay không ngớt, người ta réo tên anh, yêu

cầu anh hát thêm bài nọ bài kia, ái mộ tiếng hát của anh lắm. Hát liền tiếp mấy bài theo yêu cầu của khán giả xong anh vui mừng trân trọng giới thiệu CD nhạc Xuân mới phát hành của mình và mời khán giả mua ủng hộ.

Thế mà chẳng mấy ai mua CD cho anh cả, ông Minh thấy ái ngại cho anh ca sĩ liền rời khỏi hàng ghế ra phía sau sân khấu tìm anh ca sĩ mua giùm anh 2 CD và tặng anh những lời khen nồng ấm, anh ca sĩ cảm động tặng thêm cho ông 1 CD nhạc nữa.

Càng về khuya khán giả lần lượt ra về nhưng ông Minh vẫn ngồi lại, tham dự bất kỳ sinh hoạt cộng đồng nào ông Minh đều đến đúng giờ về đúng giấc, có đầu phải có đuôi, ông tôn trọng ban tổ chức, tôn trọng người trình diễn và ở lại đến phút cuối cùng.

Ông Minh thấy bà khán gia bên cạnh cũng vẫn chăm chú lắng nghe. Chắc bà này giống ông sẽ là người khán giả cho tới phút sân khấu hạ màn.

Khi người ca sĩ cuối cùng hát xong và chúc khán giả một mùa Xuân an lành, một cái tết vui vẻ cùng lúc ban nhạc chơi bài tạm biệt thì ông Minh mới đứng dậy ra về.

Ông đi dọc theo hành lang để ra phía cửa thì một cô bán hoa nín kéo mời chào thăm thiết:

- Bác ơi, còn mấy giỏ cúc, con bán rẻ 20 đồng ba giỏ bác mua về chưng tết cho vui nhà vui cửa.

Ông Minh chưa kịp nói gì, cô bán hoa ngọt ngào thêm:

- Mới lúc tối con còn bán 12 đồng một giỏ cúc, bác mua 3 giỏ 20 đồng coi như tiết kiệm được 16 đồng. Mua giúp con nha bác.

Không mua thì không tốn đồng nào, nhưng bỏ 20 đồng ra mua lại ...tiết kiệm được 16 đồng. Cô bán hàng hoa khéo ăn nói thật.

Ông Minh nhìn quầy hoa kê bên lối đi, chỉ còn lại hơn chục giỏ hoa cúc, ông luôn cả nể và thương người, nhà ông đã có một giỏ cúc là đủ rồi, thôi thì giá rẻ mua thêm về tặng hai vợ chồng già hàng xóm gần đó.

Ông cất 3 cái CD nhạc vào túi áo khoác và hai tay xách 3 giỏ hoa ra bãi đậu xe. Lòng ông cảm thấy vui vui vì đã làm cho người khác vui, anh ca sĩ California và cô bán hoa.

Vừa đi vài bước thì bà áo tím ngồi cạnh ông lúc nãy ở đâu đi tới bên ông:

- Đưa tôi xách đỡ cho ông một giỏ hoa nào.

Ông Minh ngạc nhiên và ngại ngần:

- Xe tôi đậu xa lắm, ở phía nhà hàng buffet kia cơ.

Bà ngạc nhiên :

- O, xe tôi cũng đậu phía ấy, tôi luôn tìm chỗ vắng đậu xe để tránh vướng bận xe khác.

- Tuổi chúng ta lái xe ngoài đường thì chậm, đậu xe thì chọn chỗ vắng và không phải lùi xe vì mắt đã kém và tay lái đã vụng về theo tuổi đời chồng chất.

Hai người cùng đi bộ trong bãi xe rộng và trống vắng với gió lạnh sương khuya. Ông Minh chuyện trò xã giao :

- Bà có vẻ yêu thích văn nghệ, tôi với bà đều trong số những khán giả cuối cùng.

- Vâng, ca sĩ có lòng hát thì mình có lòng nghe, nhà tôi gần đây lại chẳng bận rộn con cháu gì.

- Tôi cũng thế, dù ngồi khuya hơi mệt và buồn ngủ tôi chẳng nỡ ra về, sẽ cảm thấy như mình có lỗi. Nhà tôi khu apartment “Oak Tree” kia.

Bà áo tím lại ngạc nhiên :

- O, tôi cũng ở trong apartment ấy. Sao tôi và ông lại giống nhau thế nhỉ. Tôi mới dọn về đây được vài tháng.

- Tôi ở đã nhiều năm nay. Từ ngày bà nhà tôi và con trai tôi còn sống....

Giọng ông chợt khựng lại như mắc nghẹn. Bà có vẻ cảm thông:

- Thôi, ông đừng nhắc tới chuyện buồn đã qua.

Ông Minh cảm thấy thân thiện hơn với bà bạn vừa quen, ông đổi đề tài:

- Tôi tặng bà hai giỏ hoa cúc này. Còn một giỏ sẽ tặng hai vợ chồng Việt Nam hàng xóm.

- Vâng, tôi xin nhận món quà của ông.

Ông Minh lại chợt nghĩ ra:

- Còn nữa, tôi tặng bà một đĩa CD nhạc tôi mua lúc nãy, bà nghe cho vui mùa xuân.

- Vâng, cảm ơn ông.

Ra tới xe, hai chiếc đậu cách nhau chẳng bao xa. Họ chia tay nhau, bà ân cần nói:

- Vài ngày nữa là mừng một tết tôi mời ông sang xông nhà và dùng bữa cơm đầu năm chắc là may mắn cho tôi lắm. Tôi đã thấy khi ông đi mua mấy đĩa nhạc và mấy giỏ hoa, chuyện bình thường nhỏ nhoi nhưng ông có tấm lòng nhân ái cảm thông chia sẻ trong đó.

Ông Minh thành thật:

- Tôi mua hai CD nhạc hao tốn gì đâu, nhin ăn vài tô phở thôi, còn mua mấy giỏ hoa là giúp cô bán hoa thành thạo về nhà, mình lại có hoa tặng hàng xóm vui Xuân.

Nhà bà dãy F đằng sau nhà ông dãy E. chỉ cách nhau vài chục bước chân mà phải có sự tình cờ trong buổi ca nhạc này họ mới gặp nhau.

Ông Minh mang giỏ hoa sang để trước cửa nhà vợ chồng hàng xóm rồi mới về nhà mình. Sáng mai vợ chồng hàng xóm người Việt này sẽ thấy món quà và hiểu là của ông.

Lòng ông thêm ấm áp khi nghĩ đến mừng một tết ông sẽ sang xông nhà bà bạn hàng xóm vừa quen. Ông sẽ không đón xuân trong lặng lẽ một mình nữa.

Mùa Xuân này ông thật sự có một niềm vui.

Nguyễn Thị Thanh Dương.

XUÂN TRÊN XỨ ĐÀI

TT-THÁI AN

Tết Ta năm 1975 là cái tết cuối cùng gia đình tôi xum họp và ăn tết tại Sài Gòn, Nam Việt Nam.

Tết Ta năm 1976, là cái tết đầu tiên gia đình tôi ăn tết trên xứ người, hoặc xứ Đài Loan. Quê hương của cha tôi.

Tết Ta ở Việt Nam theo Âm Lịch của người Tàu, vì thế tết của Tàu vào ngày nào thì tết mình cũng vào ngày đó. Người Tàu gọi Tết là Tiết Xuân. Có lẽ người Việt cổ xưa đọc trại theo âm Hán Việt “Tiết” thành ra “Tết”?

Ở miền Nam Việt Nam, đón tết phải có cành Mai Vàng, phải có dưa hấu đỏ. Dù có rất nhiều loại hoa bán ở chợ tết, nhưng hoa Mai vàng vẫn là hoa tượng trưng cho ngày tết, cho mùa xuân.

Miền Bắc Việt Nam thì Tết phải có hoa Đào đỏ thắm, dù Thủy Tiên cũng được các gia đình trung lưu đem về tía tốt để nở hoa đúng ngày mừng một Tết. Dù có rất nhiều loại hoa bày bán ở chợ Tết, hoa Đào vẫn được xem là hoa của mùa Xuân. Nhà nào cũng cố mua cho được một cành đào về trưng bày mấy ngày tết.

Nhưng tại Đài Loan thì chẳng có hoa nào được xem là đặc biệt của Tiết Xuân, dù ngoài chợ bán cả trăm thứ hoa, dù đa số các phụ nữ trung lưu đều học qua nghệ thuật cắm hoa của Nhật, họ cắm hoa thật đẹp, đặt trong phòng khách thật lịch lãm. Một chậu hoa khi cắm xong kết hợp nhiều loại hoa khác nhau, mỗi nhà mỗi kiểu tùy theo người cắm thích các loại hoa gì thì cắm các thứ đó. Dù hoa

Mai là Quốc Hiệu của Trung Hoa Dân Quốc, ngoài chợ tết cũng chẳng có cành hoa Mai nào được bày bán cả.

Củ Thủy Tiên cũng được bày bán ở chợ trước tết cả 2-3 tuần nhưng ít người biết chơi hoa này vì họ chỉ đem gần chục củ thủy tiên về xếp vào chậu hoa tròn và thấp rồi chế nước vào xâm xấp, chứ không biết tía cho củ nhỏ vào trong trước khi xếp vào chậu để cành hoa mọc ra không bị cao quá. Có nhà thủy tiên mọc ra tự do cao, ngã sóng soài trên mặt bàn thì họ lấy dây màu đỏ buộc cả chùm lại cho đứng lên. Vì một giò hoa thủy tiên thường có cả chục củ xếp vòng tròn trong chậu tròn, khi ra cây và trở hoa sẽ thành cả cụm.

Chợ tết tại Đài Loan chỉ là những buổi chợ thông thường, tăng cường thêm những hộp quà gói sẵn để người ta mua về biếu tết. Quà gói sẵn thường là sản phẩm quý như: Trứng cá đối ướp muối và ép bằng 2 tấm gỗ dẹp một đêm cho buồng trứng dẹp xuống, đem phơi hai nắng, vừa khô, còn dẻo, một hộp gồm 2 buồng trứng, cân nặng khoảng trên dưới 1 cân tàu (600 gr). Cá đối biển mỗi năm đến kỳ đẻ trứng thường bơi ngang đảo Đài Loan từng bầy rất lớn vào khoảng tháng 12. Các tàu đánh cá Đài Loan canh sao đánh được vài chuyến, mỗi chuyến đầy một tàu là phát tài. Con cá đối khi gần sinh bụng phình rất to vì hai buồng trứng rất lớn. Khi lấy trứng ra khỏi mình cá, con cá chỉ còn chút da bụng và thịt rất mỏng. Không thấy người ta đem cá đối đã lấy trứng ra chợ bán, vì có lẽ chẳng ngon lành gì nữa. Trứng của nó rất béo, khi đã phơi vừa khô sẽ có màu hổ phách. Khi mua về ăn chỉ cần nướng sơ trên rọ có 40° cồn, mùi trứng cá nướng bay lên thơm phức. Sau đó đem ra cắt lát mỏng, sẽ không còn thấy các hạt trứng nhỏ nữa, mà chỉ còn nguyên một khối dính liền nhau, ăn dẻo và béo hơn pho mai. Ở Đài Loan, một trong bốn món khai vị ở tiệc cưới, nếu có món trứng cá đối nướng là sang đó. Ở tiệc cưới, họ bào thêm củ cải trắng thành từng sợi dài để ăn chung với trứng cá nướng. Một buồng trứng cá đối bán khoảng \$40 US thời giá năm 1976-1980.

Hoặc quà tết là một hộp nắm đông cô thứ đẹp như cái dù cúp xuống tròn trĩnh, hoặc một cái đùi heo ướp muối phơi khô gần 10 kg. Nếu cần biếu những ông chủ ngân hàng hoặc các đại gia, họ phải biếu rượu Mỹ, rượu Pháp, kẹo sô cô la Pháp hoặc của Âu Châu.

Chợ Tết bên Đài Loan không bán các thứ mứt trái cây như ở Việt Nam vì họ không có phong tục ăn mứt. Nhưng họ bán các thứ kẹo bình dân sản xuất quanh năm, hoặc “thèo lèo, cứt chuột”, loại kẹo mè đen và kẹo đậu phộng bọc đường từng viên sần sùi. Tết thì bán kẹo nhiều hơn để người ta mua về đãi khách ăn cho ngọt ngào đầu năm. Họ cũng có phong tục ăn hạt dưa nhưng hạt dưa to như móng tay cái, vỏ màu đen dày cứng, ai răng yếu sẽ cắn không nổi. Hơn nữa, hạt dưa đen không có mùi thơm và vị béo như hạt dưa nhỏ hạt, nhuộm đỏ của Việt Nam. Và hạt dưa màu đen trông không đẹp và vui mắt như hạt dưa màu đỏ. Nhưng vì giống dưa lấy hạt có hạt màu đen tự nhiên, nên họ cứ để như thế.

Họ có phong tục cúng bánh tổ trên bàn thờ gia tiên và ăn bánh tổ vào ngày mừng ba tết (sau khi đã cúng cho ông bà ăn hai ngày trước). Họ gọi bánh tổ là Niên Cao, có nghĩa là bánh dẻo dính. Nhưng vì “niễn cao” đồng âm với chữ “Niên Cao” là cao niên trong tiếng Hán Việt, có nghĩa là cao tuổi. Vì thế họ ăn bánh niên cao vào ngày Tết Xuân để mong được tăng tuổi thọ. Đa số họ tự làm lấy bánh niên cao ở nhà. Ở Đài Loan những năm 1975-1989 chưa thấy bán bột nếp ở các tiệm چاپ phô, nên các bà phải xếp hàng đi xay gạo nếp ở các tiệm bán sữa đậu nành và trả tiền cho họ xay hộ, tính theo cân. Ngoài chợ cũng bán sẵn bánh niên cao cho những ai không có thì giờ tự làm bánh.

Cái bánh thứ nhì được mọi nhà gói lấy là bánh ú mặn, người Tiều ở Việt Nam gọi là bánh Bá Chạn. Bánh này được gói bằng lá trúc tươi hoặc khô, bán quanh năm ở chợ, nhưng mùa đông thì chỉ có lá trúc khô mà thôi. Bánh ú mặn gồm nếp xào với xì dầu, nắm

huong, vài hạt đậu phộng và 1 miếng thịt heo kho, gói lại thành hình khối tam giác như cái bánh ú. Tết họ làm bánh ở nhà thêm lòng đỏ trứng mặn và hạt giẻ khô. Người Quảng Đông gói bánh ú mặn cho thêm đậu xanh. Người Tàu ăn tết phải có bánh Bá Chạn giống như người Việt ăn tết phải có bánh Chung hoặc bánh Tết.

Món thịt ba chỉ phơi khô còn gọi là Lạp dục và Lạp xưởng là hai thứ mà những người Tàu phương Bắc như Sơn Đông, Hồ Nam, Hồ Bắc, Bắc Kinh không thể không làm trước tết hai hoặc 3 tuần. Mùa đông sang xuân trời rất lạnh ở phía Bắc nước Tàu, vì thế thời gian này rất lý tưởng để làm hai món thịt này vì trời lạnh và có nắng phơi thịt vài ngày là khô và không bị hư.

Họ mua thịt ba chỉ để làm Lạp dục, miếng thịt cắt dày độ 3-4 cm, ướp với muối đã rang với hoa tiêu và rượu cho thơm. Ướp 1 đêm, sáng ra xỏ dây lạt hoặc dây gai rồi treo trên cây sào trước hiên nhà hoặc sau nhà. Độ năm hôm thịt sẽ khô vừa tới. Sau đó chum củi và vỏ quýt, vỏ cam bên dưới để phun khói cho thịt có mùi khói. Lạp xưởng thì khói cần phun khói. Mỗi tỉnh nếm nếm gia vị có khác nhau khi làm Lạp xưởng, nhưng thế nào cũng có muối diêm và rượu, có nơi dùng rượu Mai Quế Lộ, có nơi dùng rượu Cao Lương, là những thứ rượu có nồng độ cồn gần 40 độ. Muối diêm khiến thịt có màu đỏ, không thâm đen khi đã khô, nhưng ăn nhiều không tốt. Rượu làm cho Lạp xưởng có mùi thơm.

Lạp Xưởng không lạ gì với người Việt Nam. Nhưng Lạp dục có lẽ không thịnh hành ở Việt Nam vì không biết mua về làm gì dù vài thớt thịt heo của người Tàu có bày bán. Các dân tộc thiểu số ở Lào Cai, Cao Bằng hay Lạng Sơn, Bắc Việt Nam hay làm thịt trâu phơi khô treo gần bếp và gọi là “Thịt trâu gác bếp”.

Cách ăn Lạp dục dễ lắm, mua Lạp dục về rửa sơ nước sôi rồi xắt lát xeo xéo theo bề ngang, dày độ gần 1 cm, cho vào đĩa sâu đáy, rải đường phèn lên đem hấp cách thủy độ 20 phút. Khi chín, phần mỡ có màu trong veo. Người ta hay ăn Lạp dục và Lạp xưởng chung với

nhau nên hay hấp chung hai món này. Khi thịt chín, đem ra xịt xì dầu lên, ăn với cơm cho thêm vài cọng cải xanh loại cải Làn hay cải Thượng Hải đều ngon.

Pháo chuột của người Đài Loan cũng khác với pháo chuột của người Việt vì nó to hơn, nhưng cuốn lỏng hơn vì họ không cuốn chặt, họ nhuộm màu hồng đậm chứ không phải màu đỏ, và chỉ nhuộm một lớp bên ngoài nên khi đốt lên pháo không kêu thanh và giòn như pháo của Việt Nam mà kêu bộp bộp. Xác pháo khi bay rớt xuống trước nhà là một đám giấy vụn màu nâu nhạt như bao xi măng, trông không đẹp như xác pháo màu đỏ ở Việt Nam trước 1975, vì họ nhuộm đỏ từ trong ra ngoài vỏ pháo.

Họ còn một thứ hàng tết mà ở Việt Nam từ ngày hết dùng chữ Hán thì hết thịnh hành, đó là câu đối, câu liễn. Thời buổi văn minh nên không còn các ông đồ ngồi viết câu đối thuê ở các chợ. Họ đã có các công ty in ấn sản xuất hàng loạt các câu đối, câu liễn trên các nền giấy đỏ láng bóng và chữ thếp vàng rất bay bướm. Có những người cả năm không bán hàng chợ, nhưng tết lại kiếm thêm chút đỉnh bằng cách bán câu đối, bày trên 1 cái xe ba bánh có thanh ngang để treo câu đối đầy chung quanh xe, trông rất đẹp mắt.

Các tiệm bán quần áo thì tha hồ hốt bạc vì ai cũng vội mua sắm quần áo mới cho mình và con cái. Họ cũng có phong tục dắt con về nhà ông bà nội để chúc tết ngày mừng một. Mừng hai thì dắt con về nhà ông bà ngoại chúc tết.

Chiều 30 tết khoảng giờ cơm tối, mọi đường phố đều im lìm vì các cửa tiệm đã đóng cửa. Khu nhà ở cũng im lìm. Có người về quê, có người ở lại thì chuẩn bị bày bàn thờ trước cửa nhà, đồ ăn thức uống bày ê hề đầy nhóc, kín cả cái bàn loại bàn ngồi học bài của con cái. Đồ cúng giao thừa thế nào cũng có con gà luộc, miếng thịt luộc, niễn cao và bánh kẹo. Có lẽ họ cúng Ông Thiên, Ông Thần Tài, Ông Phúc, Ông Lộc, Ông Thọ. Nhà nào ở tầng trên (vì đa số ở chung cư nhiều tầng, nhà ở Đài Loan đắt lắm) thì bày bàn thờ ở ban

công. Bắt đầu thấp hương từ chiều tối. Còn vài phút đến 12 giờ đêm, tiếng pháo đã nổ rền vang từ các con hẻm, các tầng lầu, khói pháo bay mịt mù. Ai bị hen suyễn vì dị ứng với khói thì giờ phút này khó thoát khỏi lên cơn nên phải trốn trong phòng kín. Ai yếu tim khi nghe nhiều tiếng pháo nổ thật to và thật lâu thì không chỗ nào trốn khỏi. Ráng bịt tai thật chặt thôi.

Hình như người Tàu không đi hái lộc ở chùa hay ở miếu đêm giao thừa vì thấy họ ở yên trong nhà. Cúng xong thì đem bàn thờ vào nhà. Sáng mừng một lại đốt thêm một tràng pháo nữa là xong thủ tục đầu năm. Họ không qua nhà hàng xóm chúc tết như người Việt hay làm. Nhà ai nấy ở, ít khi qua lại. Dù ở chung một chung cư, cùng một tầng lầu, gặp nhau ngoài cầu thang thì chào nhau một tiếng, thế thôi. Đầu năm gặp nhau thì ai nấy thuộc lòng câu chúc “Cống Hi Phát Tài!” Vì ai cũng muốn được phát tài, không chúc người ta phát tài là bị ghét đó.

Tết năm 1976, cha mẹ tôi thấy ngoài chợ có bán lá trúc khô mà người Đài Loan mua về gói bánh ú nên bàn nhau mua về gói bánh chưng. Mẹ chưa gói bánh chưng bao giờ, còn bố thì nhìn thấy hàng xóm ở Hưng Yên gói trên 20 năm trước, bây giờ cứ làm thử xem, thành cái bánh chưng nhỏ xíu cũng được, miễn có bánh chưng ăn tết là vui rồi.

Lần đầu tiên trong nhà có nồi bánh chưng đun bếp gas, mùi bánh xông lên tận trên nhà khiến tôi hít hà tận hưởng cái mùi vị dân tộc mà khi xưa ở trong nước chưa được hưởng.

Đêm giao thừa ăn cái tết đầu tiên không có ông ngoại, mẹ và chị em tôi rất buồn. Khi cả nhà quây quần bên bàn ăn, tự dưng bố nhắc đến ông ngoại: “Không có ông, buồn nhỉ!” Cả nhà chỉ biết ậm ừ, vì mẹ đã rưng rưng nước mắt rồi.

Sau khi ở Đài Loan hơn 3 năm, bố lại dẫn cả nhà đi Bolivia, một nước ở Nam Mỹ. Tôi đi theo 2 tháng thì quay về Đài Loan đầu năm 1979 vì không chịu nổi cú sốc văn hóa lần thứ hai. Dân Bolivia nói

tiếng Tây Ban Nha. Rất ít người Á Châu ở đây nên thức ăn Á Châu rất khó kiếm, đừng nói tới nước mắm hay bún, phở, bánh tráng.

Tôi lập gia đình và không có nghề gì cả nên đi làm công, gói giò lụa cho một gia đình Việt Nam đã ở Đài Bắc lâu năm. Mỗi ngày chỉ gói khoảng 30 cây giò, mỗi cây 1 kg. Cuối tuần thì 40-50 cây. Đa số khách hàng là những hoa kiều Việt Nam qua Đài Loan du học trước 1975 rồi ở lại luôn, cũng có người chạy ra sau 1975. Vài nhà hàng Việt Nam ở Đài Bắc lúc này cũng do một vài Hoa Kiều Việt Nam mở, bán đắt hàng không ngờ được, ai đến ăn cũng phải xếp hàng chờ cả nửa tiếng. Lúc đầu họ bán Phở là chính, sau khi có những bà Việt Nam được con cái bảo lãnh qua đến xin việc, họ tăng cường thêm thực đơn. Riêng giò lụa, bánh cuốn và bì khô thì lấy của vợ chồng bác Quang là nơi tôi làm.

Gần tết, tự dưng khách gọi đến đặt bánh chưng hay bánh tét dù bác Quang không quảng cáo nhận làm bánh. Vì thấy số đặt hàng lên đến vài trăm cái bánh nên bác ham quá nhận đại rồi giao cho tôi gói. Tôi ngỡ vì chưa từng gói bánh tét, bánh chưng bao giờ. Bác gái bảo bác nhận làm bánh tét thôi vì gói giống gói giò lụa ấy, “Cháu cứ thế mà gói”

Tôi thấy gói giò thì dễ vì cục giò sống đặt đâu cứ nắm y nguyên đó, còn nếp với đậu thì chạy lung tung. Nhưng không dám cãi, nên tôi gói xong vài chục cây giò thì gói đến bánh tét. Hàng tết có khác, người ta đặt giò lụa, chả quế nhiều hơn ngày thường, bây giờ lại thêm bánh tét. Thay vì mỗi ngày làm 4-5 tiếng là xong, riêng cả tuần lễ trước tết, ngày nào tôi cũng phải đứng 8-9 tiếng mới xong việc. Về đến nhà rụng rời chân tay, muốn xỉu.

Ngày cuối gói xong bánh tét, bác gái đem ra cái khuôn bánh chưng dạy tôi gói bánh chưng. Bác bảo cả làng bác (trong tỉnh Hải Dương) không ai biết gói tay, chỉ gói khuôn mà thôi nên không làm bán được vì gói khuôn chậm lắm. Bác dạy tôi gói bánh chưng để bác có bánh bày bàn thờ cúng ông bà.

Tôi thích thú vì biết thêm cách gói bánh chưng. Ở Đài Loan thời đó rất hiếm người Việt, tự dưng có người chỉ cho mình gói giò, gói bánh tét và bánh chưng tôi cảm thấy mình may mắn.

Làm xong hàng tết, bác cho tôi một đòn bánh tét và thêm tiền lương để nghỉ tết một tuần.

Tôi làm cho bác Quang chưa được 1 năm thì có thai đứa con đầu lòng nên xin nghỉ vì không đứng nổi mỗi ngày 5 tiếng, hai tay phải xiết chặt dây lạt khi gói giò. Hai tay và hai chân mỏi nhừ vì đứng lâu.

Mùng 3 Tết năm 1987, tôi dắt đứa con trai 6 tuổi theo hai cô Hoa kiều Việt Nam đi thăm anh trai của cô Ngân đang dạy học và sống ở Thảo Viên, cách xa Đài Bắc vài giờ ngồi xe bus.

Cô Ngân mua sẵn 2 cây giò lụa của bác Quang đem làm quà cho anh và chị dâu. Tôi đem theo 2 cái bánh chưng gói lấy. Thảo Viên là một quận lỵ miền núi, dân cư thưa thớt, không khí mát mẻ quanh năm. Đường lên thành phố chạy qua các núi đồi có trồng cây bạch mai hai bên đường, mùa này hoa đang nở rộ đầy cành, một màu trắng chạy dọc vài cây số trông đẹp mắt nhưng tôi ước nó là hoàng mai thì màu vàng trông huy hoàng hơn, rực rỡ hơn. Hoa Bạch Mai cũng có 5 cánh, nhưng bé hơn hoa Hoàng Mai.

Anh của cô Ngân tên Trực, được cha mẹ cô chạy chọt cho qua Đài Loan học để tránh đi lính (tôi đoán thế vì tôi gặp nhiều thanh niên Hoa Kiều Việt Nam qua Đài Loan theo diện này). Học xong, anh xin được việc dạy học ở một trường tiểu học trên đây, được bộ giáo dục cấp nhà cho ở. Lương thầy giáo tiểu học tuy không nhiều, nhưng không tốn tiền nhà, vật giá trên đây cũng thấp hơn dưới thành phố nên hai vợ chồng anh sống thoải mái. Vợ anh là người Đài Loan bản xứ trên này nên có miếng đất nhỏ trồng cam sinh hoa lợi, phụ giúp ngân quỹ gia đình. Anh không có con được vì cô Ngân cho biết lúc ở Việt Nam anh đi chơi bởi sao đó bị bệnh “khó nói” nên bác sỹ bảo anh không có con được nữa. Nghe thấy buồn

cho anh, nhưng anh may mắn lấy được cô vợ quê, hiền lành, siêng năng cần cù và không chê trách chồng gì cả. Không chừng cô còn thần tượng ông chồng mô phạm của mình nữa chứ! Mấy anh em cô Ngân nói tiếng Việt rất Việt Nam, không bị lơ lớ như người Tàu Chợ Lớn. Nhưng anh Trục tự nhận lâu quá không nói tiếng Việt nên quên nhiều rồi.

Vợ anh Trục dọn cơm tết mời chúng tôi vì mừng 3 vẫn còn là tết. Khi ra về, vợ anh còn bọc cho chúng tôi mỗi người một túi cam nặng trĩu. Tôi không muốn tha lễ mễ lên xe bus nên từ chối. Nhưng chị nhất định ai cũng phải lấy chị mới yên tâm đãi khách tận tình. Thế là chúng tôi lấy cho chị vui. Anh Trục bịn rịn tiễn khách ra cửa vì biết khó có lần gặp lại. Tôi cảm thấy mấy anh em cô Ngân gần như đã Việt hóa, nếu còn ở Việt Nam thì có lẽ họ sẽ thành người Việt Nam.

Từ khi biết gói bánh chưng, bánh tét, không tết nào tôi không gói bánh. Qua Mỹ, vẫn gói bánh, được cái vui là cả ba cậu con trai của tôi đều hào nết nên thích ăn. Cậu thứ nhì lại còn có tâm hồn ăn và học làm các món Việt Nam mà cậu thích. Những năm cậu còn ở nhà, tết đến thấy mẹ ngâm nếp, rửa lá là cậu mau mắn xin giúp mẹ gói bánh để học gói.

Bây giờ cậu đi xa bên kia bờ Tây của nước Mỹ để học, lễ Giáng Sinh về thăm mẹ cũng xin mẹ gói bánh chưng bánh tét cho con phụ một tay, và cho con 5 cái để con đem về ăn từ từ.

Kỳ này nó về, mẹ gói thêm bánh ú để nó học gói, vì bánh ú dễ gói và kích cỡ đủ ăn một lần, không cần cắt ra nhiều miếng như bánh chưng hay bánh tét. Mẹ học gói bánh ú khi ở Đài Loan. Cô hàng bánh ú gói bánh ngay cái xe bán hàng của mình. Cô treo sẵn chùm dây khoảng 50 sợi, dài độ 80 cm. Khi gói bánh xong thì kéo 1 sợi dây ra buộc, cô làm rất nhanh, khoảng 15 phút gói xong 50 cái bánh, rồi bỏ vào xúng hấp. Họ không luộc bánh ú như người Việt nên khi bánh chín, mở ra lấy đũa xắn, nếp rời ra như xôi chứ

không dính thành một khối như bánh ú người Việt Nam gói. Bánh ú mặn của người Đài Loan gần giống như Xôi Gối Lá Sen bán trong các tiệm Tim Sấm của Quảng Đông và Hồng Kông.

Tôi cũng nghe nhiều người nói họ nấu bánh chưng hoặc bánh tét cho đỡ tốn gas hoặc điện bằng cách nấu nếp với chút nước cho nở trước rồi gói, khi nấu bánh mau chín. Có người dùng nồi áp suất nấu bánh cho mau chín cũng đỡ tốn gas, tốn điện. Nhưng tôi nghĩ một năm gói bánh 1 lần, tốn thêm chút xíu tiền điện có là bao! Cốt sao cái bánh dẻo chắc nịch, không dẻo mà nát như “nấu tắt” kiểu tiết kiệm nhiên liệu như người bán hàng.

Mẹ dặn nó rằng, khi nào mẹ già yếu quá không ngồi gói bánh được nữa thì con phải gói cho hai đứa kia để anh và em con có bánh ăn. Nếu không biết gói thì phải đi mua cho có bánh ăn tết nhé. Nó trả lời “Con thích ăn bánh mẹ làm vì ăn quen rồi, vừa nếp, vừa đậu, vừa thịt, mẹ nấu đến 8 tiếng nên bánh mẹ làm ăn khác bánh mua. Con đã mua một lần ở WA rồi, không giống bánh mẹ làm”. Nghe con nói cũng vui vì nó biết thưởng thức món ăn truyền thống. Muốn ăn bánh giống mẹ làm thì con phải học làm, như thế nó có thể bảo tồn “Văn hóa ẩm thực Việt Nam” cho hết thế hệ của nó, sau này đến con nó thì chưa biết thế nào.

Nó học ở thành phố Pullman, cách Seattle 4.5 tiếng lái xe. Thế mà thỉnh thoảng vẫn lái xe đến khu Việt Nam ở Seattle để mua các món ăn bán sẵn. Có lần nó bày hết các món ra rồi chụp ảnh gửi mẹ xem, nào là bánh cuốn, bánh bèo, bánh giò, bánh dầy, bánh bột lọc, gói cuốn, chả giò, bánh rán, bánh mì thịt. Rồi kèm theo lời nhắn “Cám ơn mẹ đã cho con ăn các thứ này lúc bé nên bây giờ con biết thưởng thức các món ăn truyền thống Việt Nam”.

Khi nào có gia đình rồi, thế nào nó cũng cho các con nó ăn bánh chung, bánh tét và các món ăn thuần túy Việt Nam. Sẽ có đứa có tâm hồn ăn uống và muốn bảo tồn văn hóa ẩm thực Việt Nam như nó sẽ học làm thôi.

Đứa con trai lớn ở NH đã có gia đình và 3 con. Năm nào cũng xin mẹ gói bánh chung bánh tét gửi lên cho con ăn với vợ con. Có năm nó còn biếu bánh cho một người bạn Việt Nam đang sống một mình ở gần nhà nó.

Đứa con trai thứ hai, và con trai út cũng rất thích bánh chung, bánh tét nên mẹ cũng gửi bánh lên

NY, đi WA cho con ăn tết. Tiền shipping đắt hơn tiền làm bánh. Nhưng mẹ vẫn vui vì các con vẫn còn nhớ đến tết Việt Nam và đón tết với bánh chung, bánh tét.

TT-Thái An

1/13/2022

XUÂN XƯA
PHẠM PHAN LANG

Xuân ấy em mười một
Anh cũng độ mười ba
Hai đứa ở gần nhà
Chỉ cách nhau con ngõ

Mông Một em áo đỏ
Đầu thắt chiếc nơ xanh
Tung tăng đi tìm anh
Đưa em đi hái lộc

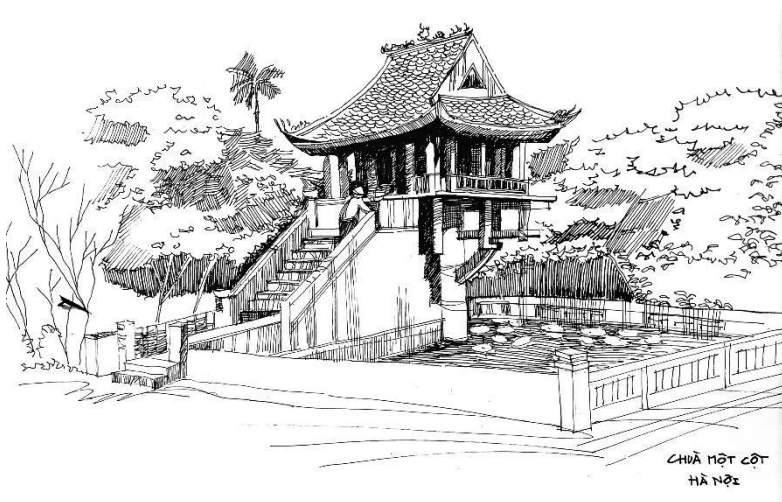
Anh dìu em lên dốc
Chùa nhỏ ở trên cao
Anh hái em cành đào
Và cài hoa lên tóc

Trong chùa hương ngậy ngất
Phật nhìn em mỉm cười
Dâng Phật cành hoa tươi
Cầu xin Ngài phù hộ

Bỗng dung trời mưa đổ
Hai đứa chạy về nhà
Vội vàng em vấp ngã
Rơi mất cánh hoa cài

Về nhà em khóc mãi
Anh dỗ dành không thôi
Bắt đèn hoa cúc mới
Em lắc đầu không ưa...

Xuân này nhớ xuân xưa
Anh nay không còn nữa
Thương nhớ nói sao vừa
Chuyện những ngày thơ ấu
Phạm Phan Lang

TRĂNG VIỄN PHƯƠNG
CAO MINH NGUYỆT

Trăng đã về đây trăng viễn phương
Đón thu xa bạn dạ hoài thương
Người xưa biết có còn tri kỷ
Hay đã năm dài nhạt nhớ thương

Sông xưa còn đó con đò nhỏ
Vườn cũ hoa hời hợt gió sương
Nếu biết tình ai không vĩnh viễn
Thà đừng quen trước để buồn vương

Quê ngoại dặm trường sa nước mắt
Xứ người đơn lạnh kẻ tha hương
Tháng Tám sao trăng buồn quá nhỉ
Hay là trăng khóc khách trùng dương.
Cao Minh Nguyệt

BỨC ẢNH YÊU THƯƠNG

NGUYỄN THỊ THÊM

Tôi đến thăm con.

Một ngôi nhà xinh xắn trong một khu gia cư khá mới tại San Antonio Texas.

Trong nhà bày biện đơn giản, không có gì đắt tiền. Đòi lính cứ 3 năm là phải chuyển đơn vị nên

con tôi quen rồi với cuộc sống thay đổi chỗ ở. Nhà 3 phòng ngủ và một phòng làm việc của con trai khang trang. Cháu không thích ở nhà tầng lầu nên chọn căn nhà nhỏ nhắn ấm cúng này.

Tôi bước vào bên trong, đứng ngay nhà bếp, trước mặt là phòng khách. Con tôi chỉ:

- Phòng má ở bên này.
- Kế phòng má là phòng hai cháu.
- Nhà vệ sinh và phòng tắm đối diện.

Tôi bước vào phòng, con tôi đã chuẩn bị sẵn giường cho mẹ. Gối nệm, khăn trải giường thẳng tắp, phẳng phiu. Đầu giường con đặt một bàn nhỏ với cây đèn ngủ ấm cúng, đồng hồ và hộp khăn giấy. Bên cạnh cửa sổ, con tôi đặt một bàn làm việc cho mẹ viết lách. Con đặt sẵn cho mẹ cái monitor to dùng sẽ gắn vào laptop cho mẹ nhìn rõ chữ khỏi đau mắt:

-Cây đèn này ánh sáng rất tốt để má viết vào ban đêm khỏi chói mắt.

Con mở cái closet nói với tôi:

- Đây là chỗ má treo quần áo, con để sẵn móc áo cho má khá nhiều, nếu má cần thêm con sẽ lấy. Khăn tắm con để trên kệ. Đôi dép má mang trong nhà con để ở đây nè!".

Con lấy tay chỉ chỉ rồi ôm lấy tôi cười cười:

- Chiều nay mấy đứa nhỏ về chắc sẽ mừng lắm. Cám ơn má đã tới thăm chúng con.

Tôi hài lòng cám ơn con rồi bước ra khỏi phòng. Tôi đưa mắt nhìn bao quát, chợt mắt tôi dừng lại trên vách tường hành lang. Đó là những bức hình gia đình của con tôi.

Hình hai con tôi hôn nhau ngày cưới. Hình mấy đứa cháu ngày đầu tiên chào đời. Con mèo nhỏ Simba. Trên cùng những bức hình là tấm hình hai bàn tay nắm với nhau.

Tôi xúc động nghẹn lời. Cám ơn hai con đã lấy hình này để biểu tượng cho hai chữ Hạnh Phúc và Yêu Thương của gia đình. Hai bàn tay già nua nắm lấy nhau. Hai bàn tay hằn lên những đường gân nhả nhúm thâm hại. Bàn tay vợ nắm lấy bàn tay chồng như nhắn gửi sự tin cậy và gắn bó. Hình không đẹp nhưng quý giá vì người được nắm tay đã khuất núi qua đời.

Tấm hình này con tôi chụp khi hai vợ chồng tôi đi thăm con tại Nhật. Trên chuyến xe lửa từ Tokyo về lại Fussa. Tôi và anh ấy đã ngồi ở ghế dành cho người Handicap.

Xe lửa ở Nhật lúc nào cũng đầy ngập lấy người. Gia đình tôi đi 6 người mà phải đem theo hai xe đẩy trẻ con và chiếc xe đẩy người bệnh. Ba người đẩy ba người lên một chuyến xe lửa ở Nhật thật không dễ dàng. Mặc dù xe lửa đến đúng giờ, mọi người xếp hàng thật lịch sự. Nhưng thời gian lên xe giới hạn, đúng giờ cửa xe lửa tự động đóng lại. Số người lên xe ở mọi cánh cửa đều thật đông. Chân người trước đặt vào cửa xong là người khác bước lên liền. Họ

không mất lịch sự hay xô đẩy hỗn độn, nhưng họ cứ lấn tới để được vào nếu không sẽ không kịp chuyển xe.

Trên xe lửa người ngồi đã đầy ghế, người đứng không còn chỗ. Xe chạy lắc lư, tay bầu chặt cái nắm tay treo tòng teng được móc cứng trên nóc, tôi cũng lắc lư theo. Dưới chân tôi, đứa cháu nội đang ngủ trên xe đẩy, những chiếc áo măng tô dài che khuất mặt cháu tôi. Con dâu không còn nắm tay để vịn, nó cố đứng giang hai chân ra rộng một chút để giữ thăng bằng cũng để có thể nhìn con cũng đang nằm lọt thỏm trong một chiếc xe đẩy khác. Ông xã tôi được thằng con đẩy vào trước nên đứng cách con dâu tôi một khoảng đầy kín cả người không thể di chuyển.

Chiếc xe lửa lao về phía trước, tôi nhìn ông xã tôi mà thương. Đầu ông ngoẹo một bên vì mệt và ngộp hơi người. Trên những hàng ghế ngồi, rất nhiều người Nhật đang ngủ gà ngủ gật đáng thật mệt mỏi. Có người ngủ thật say, miệng há to bất cần đẹp xấu. Có người chăm chú đọc sách, đọc báo, đa phần họ chúi mũi vào chiếc Iphone. Rất nhiều người trên chuyến tàu này họ đã dùng khẩu trang bịt kín miệng. Họ giữ gìn vệ sinh cho chính bản thân họ và không muốn ảnh hưởng tới người khác. Ông xã tôi qua đây cũng mang khẩu trang khi ra ngoài. Như vậy khi anh nhều nước miếng không ai thấy và tôi không cần phải lau, chỉ thường xuyên thay khẩu trang là được.

Người Nhật trên xe họ không nói chuyện ồn ào, họ thì thầm nho nhỏ nếu cần. Dường như họ kiệm lời nói. Dường như họ đã quen lắm rồi không gian chật chội như thế này. Họ đã thường xuyên mỗi ngày đón xe lửa đi làm, đi về và coi đây là tiện nghi tốt nhất. Họ hài lòng vì điều đó. Họ tự hào và kiêu hãnh là có một phương tiện di chuyển tốt nhất thế giới. Tôi chưa đi nhiều nơi nên không biết các tuyến đường xe lửa khác chẳng chịt như thế nào, nhưng ở nước Nhật này, xe lửa là phương tiện chính, những đường ray xe lửa chẳng chịt khủng khiếp. Tàu đến và đi từ rất nhiều tuyến

đường, cứ vài phút là có một chiếc dừng lại, đường ray như màng nhện, chỉ cần lệch đường ray vài giây thôi cũng là một tai nạn kinh hoàng, khủng khiếp không dám nghĩ tới.

Người Nhật, một dân tộc kiên cường và chịu đựng. Họ đã làm nhiều điều mà dân tộc khác phải ngưỡng mộ. Đó là một đất nước nhỏ bé nhưng sức mạnh tiềm ẩn. Một đất nước nhiều thiên tai và cũng lắm người tài. Một đất nước từng gieo kinh hoàng cho nhiều đất nước láng giềng bên cạnh, nhưng cũng là đất nước mà kẻ thù phải khiếp sợ và học hỏi vì sự phát triển đi lên vượt bậc. Một đất nước nhận hai trái bom nguyên tử kinh hoàng nhất trong lịch sử chiến tranh. Và rồi đất nước nhận bom và thả bom lại là hai người bạn đồng minh thân thiết.

Chúng tôi là những người Mỹ. Nói đúng ra chúng tôi là những người Mỹ gốc Việt, một dân tộc đã bị nhiều tang thương chết chóc khi quân phát xít Nhật xâm chiếm quê hương tôi. Trận đói năm Ất Dậu 1945 đã giết chết biết bao người dân VN vô tội vì sự tàn ác của quân đội Thiên Hoàng. Con trai tôi, một sĩ quan quân đội Mỹ, đất nước đã thả hai trái bom nguyên tử hủy diệt hai thành phố của Nhật. Tất cả những nạn nhân chiến tranh bây giờ đều là bạn. Tất cả đều đã trở nên tốt đẹp khi ta biết nhìn về phía trước để làm cuộc hành trình.

Khi tiếp xúc với người Nhật, tôi rất kính phục họ về cuộc sống, tinh thần trách nhiệm và cách hành xử. Một đất nước nhận nhiều thiên tai như vậy, nhưng họ lúc nào cũng đứng thẳng, kiên cường và tự hào về bản thân và dân tộc. Trên xe lửa, họ không vì mình lớn tuổi mà muốn người khác nhường chỗ. Họ không cần điều đó vì họ có thể đứng được như mọi người. Một đứa bé học lớp một, tự bản thân có thể đáp những chuyến xe lửa để đến trường một mình. Đứa bé 3 tuổi đến lớp phải tự mình đánh răng, đi vệ sinh, ăn uống và thu dọn chén đĩa cá nhân.

Nếu bạn có dịp đến ga xe lửa của Nhật vào giờ tan sở. Bạn sẽ thấy rõ sự vội vã của người Nhật. Hành khách đông như kiến, họ đi như chạy. Họ tới lui, xuôi ngược như nước chảy liên tục xung quanh bạn. Nếu bạn đứng im để nhìn họ, một hồi bạn sẽ bị chóng mặt với số lượng người di chuyển liên tục đó.

Những chuyến xe lửa đổ về mọi vùng khác nhau rất đúng giờ. Cứ 5 phút là có một chuyến và nhiều trạm như vậy. Bạn có thể mua vé đi một lần hay mua thẻ đi thường trực ở một máy tự động. Vé vào cửa sẽ trừ thẳng vào thẻ của bạn. Hết tiền bạn sẽ được báo động và bỏ tiền thêm vào để đi tiếp. Ở thẻ này bạn có thể mua thức ăn, nước uống bán tự động ở mọi sân ga. Ở cổng bạn đưa thẻ vào máy, một tiếng tíc vang lên, cửa cổng mở và bạn vào trong. Sân ga nhiều tầng lầu và túa đi nhiều nơi. Nếu bạn qua cổng mà sai chuyến đi thì bạn phải tìm cách trở ra và tìm đúng tuyến để cạ thẻ lại một lần nữa. Lầm cạ sai, bạn phải chịu mất tiền.

Chỉ đón sai một chuyến xe lửa bạn sẽ gặp khó khăn khi tìm cách quay về. Vì trạm đến và đi không phải là một chỗ mà phải tìm đúng tuyến.

Có một lần, gia đình tôi cũng đi chơi như vậy. Người đông, xe lửa chật, tôi và con dâu với hai chiếc xe đẩy vừa vào được thì cửa xe lửa đã tự động đóng lại, Con trai và ông xã tôi bị bỏ lại ở sân ga. May là con dâu đã kịp thời lên cùng chuyến xe lửa với tôi, nếu không một mình tôi không biết sẽ ra sao. Nếu chỉ một mình tôi được lên tàu tôi sẽ không biết mình sẽ xuống ga nào và đi về đâu. Phone tay tôi không thể liên lạc với con vì tôi không mua đường dây điện thoại viễn liên. Một số rất lớn người Nhật bảo thủ họ không học nói tiếng Mỹ vì họ muốn bảo vệ ngôn ngữ nước họ. Con dâu nhìn tôi an ủi:

- Không sao Mom! Mình sẽ xuống trạm kế tiếp và mua vé về ngược lại.

Hai mẹ con tôi xuống ở ga kế tiếp. Con dâu phải dẫn tôi đi một vòng ở trạm, tìm đúng tuyến đi ngược về để gặp con trai và ông xã đang đứng đợi chỗ cũ lên tàu. Từ đó tôi rất sợ đi xe lửa ở Nhật. Tôi xin một bản đồ để thủ thân. Mỗi lần đi xe lửa, lúc nào thấy có thể ba người cùng lên chúng tôi mới bước lên tàu.

Xe lửa là phương tiện thông dụng nhất ở Nhật để đi làm, đi chơi và đi shopping. Giờ tan sở các trạm xe lửa người đông như kiến. Những toa xe chật kín người đứng, người ngồi. Người Nhật không kể làm nghề gì họ đều ăn mặc rất tươm tất khi đi làm. Họ không chen lấn, xếp hàng lên xe theo thứ tự, nhưng nếu bạn không nhanh chân bước lên thì người xếp hàng sau bạn sẽ lấn lên ép bạn lên tàu vì thời gian là vàng bạc. Trên xe lửa, họ không lớn tiếng nói chuyện như người Tàu. Họ ngồi yên lặng xem sách, theo dõi trên Iphone nhưng đa phần họ ngủ gà ngủ gật vì mệt. Cứ gần tới trạm để xuống là họ thức dậy và bước ra dồn về phía cửa để nhanh chóng bước xuống để hành khách chờ đợi đủ thời gian bước lên.

Các cháu tôi đều học trường tư ở Nhật. Mặc dù trong căn cứ có trường cho con lính. Nhưng con tôi dè sẻn chi tiêu để cho con đi học ở trường Nhật. Con tôi muốn các cháu tôi những ngày còn nhỏ được học những cái rất hay của người Nhật làm nền tảng sau này. Trường tư và cả trường công của Nhật đều phải mặc đồng phục có ghi huy hiệu của trường, lớp và tên của học sinh (Do đó một học sinh làm sai nơi công cộng, người ta biết ngay học ở trường nào, lớp mấy, tên gì)

Giá của bộ đồng phục không hề rẻ, cái cặp cũng khá đắt tiền và học phí cũng là một gánh nặng cho một gia đình. Nhưng những gì cháu tôi học được ở đây cũng xứng đáng với những hy sinh của cha mẹ chúng.

Mặc dù chỉ 3 hay 4 tuổi, cháu phải biết tháo giày, áo khoác ngoài, nón, ba lô đặt đúng vị trí của mình trong phòng học. Phải biết đi nhận thức ăn vào giờ trưa, tự mình ăn và dọn rửa chén đĩa

của mình bỏ vào hộp đem về. Phải biết rửa tay trước và sau khi ăn. Tự đi vệ sinh cá nhân. Những lớp lớn hơn được chia từng nhóm để phục vụ và dọn dẹp phòng ăn. Tất cả đều có những giờ đi thực tập trong rừng, trồng rau cải và thu hoạch. Có giờ tập bơi lội, thể thao và văn nghệ. Có những bài học về đời sống rất hay và lợi ích mà tôi rất tâm đắc.

Tôi đã có dịp đến đó trong những lần gặp gỡ thầy cô. Chúng tôi cũng được mời tham dự những buổi biểu diễn văn nghệ sau mỗi khóa học của cháu. Chương trình văn nghệ lớp đòi hỏi tất cả học sinh trong lớp đều phải ra trình diễn, chứ không phải chỉ vài em biểu diễn đại diện. Cô giáo phải chịu trách nhiệm tất cả về y trang, bài hát và trang trí sân khấu. Phụ huynh đến hội trường, ngồi ở ghế khán giả. Tối lớp con mình biểu diễn, phụ huynh được mời lên gần sân khấu nhất và ngồi hẳn dưới sàn để dễ chụp hình hay quay phim. Sau màn biểu diễn, họ được chụp hình với con và các bạn chúng trong thời gian cho phép trước khi lớp khác chuẩn bị lên sân khấu. Dù đông đúc nhưng rất trật tự và ấm cúng. Do đó cô giáo phụ trách phải qua trường lớp hẳn hoi. Có trách nhiệm, có năng khiếu về vẽ, hát, dàn dựng và nhất là yêu nghề nghiệp của mình.

Giáo dục ở Nhật không đặt nặng vấn đề chữ nghĩa mà chú tâm nhiều về cách sống, yêu thiên nhiên, làm chủ hoàn cảnh, phát triển bản thân về chân thiện mỹ. Người Nhật đặt tổ quốc và tinh thần dân tộc lên hàng đầu, họ luôn luôn giữ chuẩn mực trong cách giao tế và bản thân mỗi người dân Nhật là một phần đại diện cho đất nước họ. Cho nên ở Nhật bạn không sợ bị mất cắp hay móc túi. Tôn trọng từng con người, trân trọng từng củ khoai, bông hoa, quý từng cọng rau vì đó là công sức lao động. Trẻ con được dạy như vậy và các cháu được dẫn đi trồng hoa, trồng khoai lang, cà rốt ngay từ khi học lớp mẫu giáo.

Con dâu tôi nhờ cô giáo Nhật đến nhà dạy cháu tôi đàn piano. Cô đến dạy đúng giờ, nhiệt tình và kiên nhẫn. Cô lịch sự trong giao tiếp và chỉ bàn luận về chuyên môn rồi ra về.

Một số học trò Anh Văn người Nhật của con dâu tôi cũng hay đến thăm viếng. Tôi được tiếp xúc với họ, rất mến họ trong cách giao thiệp, cảm phục họ trong tinh thần học hỏi. Mỗi lần đến thăm

hay đến gặp con tôi để học tại nhà, lúc nào trên tay họ cũng có một món quà nho nhỏ. Đó là một thói quen trong giao tiếp của người Nhật. Bạn có tin không? Một cô gái lái xe 4 tiếng để đến học nói tiếng Anh với con dâu tôi 2 giờ học. Một tinh thần học hỏi rất đáng nể phục.

Đi thăm vài nơi của nước Nhật, tôi hết sức kính phục và ngưỡng mộ văn hóa và tinh thần người Nhật. Sự điềm tĩnh và nhẫn nại của họ đáng cho chúng ta học hỏi. Bạn đến cửa tiệm của họ, mua hay không mua khi bạn bước ra họ vẫn cúi đầu thật sâu chào với một nụ cười. Khi vào siêu thị bạn sẽ ngạc nhiên khi thấy họ trân trọng những sản phẩm họ bày bán. Ba củ cà rốt, hai củ khoai lang, vài trái cà chua...tất cả đều được bọc cẩn thận. Cầm một bịch rau củ trên tay tôi suy nghĩ đến giá trị và công sức của người nông dân trồng ra nó. Trái cây, rau quả rất mắc, nhưng bạn yên chí vì đây là hàng nông sản tươi và đạt chất lượng.

Khi đi ra đường họ luôn luôn chuẩn bị cho mình một túi nhỏ dùng để đựng rác cá nhân. Vì vậy họ ít khi nào cần thùng rác công cộng. Ngoại trừ ở park hay những nơi có bán thức ăn.

Phòng vệ sinh công cộng của Nhật phải nói hơn hẳn nước Mỹ. Ở những trung tâm thương mại, phòng vệ sinh thật rộng, sang trọng, lịch sự và tiện nghi. Có nhiều phòng dành cho các bà mẹ, các bé và trẻ con vui chơi. Phòng vệ sinh của mẹ có con nhỏ, thiết kế một cái ghế treo như cái võng. Mẹ đặt con vào đó vừa đi vệ sinh vừa trông con.

Vào mùa lạnh, vào phòng vệ sinh, ngồi lên bồn cầu bạn sẽ thấy thật tuyệt vời vì độ ấm của nó. Khi xong có những nút bấm bạn sẽ được phục vụ rất thoải mái. Nhưng xin bạn chú ý. Tất cả phòng vệ sinh của Nhật, có nước và xà bông để rửa tay nhưng không hề có giấy lau. Họ có trang bị máy sấy khô tay. Nhưng đa phần người Nhật khi đi ra đường hay đi chơi công viên, họ luôn chuẩn bị cho mình thêm một khăn lau tay nhỏ. Hỏi tại sao, được trả lời là để tiết kiệm giấy, bảo vệ môi trường.

Thật lòng mà nói, ngoài cảm phục, tôi lại có ý nghĩ thật thương người Nhật. Nền giáo dục dạy họ phải tuân thủ nề nếp, khắc khe với bản thân. Họ đã mang trên người một trách nhiệm quá lớn. Phải bảo vệ và thể hiện những cái tốt nhất của người Nhật. Họ làm việc căng thẳng, sống dường như quá khô khan. Trên xe lửa, trong quán ăn, ngoài đường, họ chăm chú vào Iphone. Họ vội vã, tất bật, sống nội tâm, ít khi tỏ ra cảm xúc với người xung quanh. Tôi nghĩ đây cũng là lý do người Nhật tự tử khá nhiều. Một số không thích lập gia đình hay sinh con. Đây chỉ là ý nghĩ của riêng tôi, có thể đúng mà cũng có thể là sai.

Khi đi chơi ở Nhật tôi bắt gặp những người đẩy những chiếc xe trẻ con nho nhỏ rất đáng yêu. Trên đó là những con chó hay con mèo được mặc quần áo xinh xắn. Họ coi như đây là con họ để yêu thương và chăm sóc. Tuổi trẻ của Nhật cũng rất năng động và văn

minh. Họ ăn mặc rất thời trang và sống khá tự do. Nếu bạn đi chơi nhóm và cần chụp hình. Bạn cứ nhờ họ mà không sợ họ giật mất Iphone hay máy chụp hình. Họ nhiệt tình, vui vẻ chụp dùm bạn đến khi bạn vừa ý mới thôi.

Người Nhật luôn luôn sắp hàng và họ rất kiên nhẫn khi chờ tới phiên mình. Họ nằm ngồi la liệt cả mấy tiếng đồng hồ để được tham dự một trò chơi chừng 10 phút mà họ thích. Nếu bạn đi có con nhỏ, bạn cứ để xe đẩy và các đồ đạc ở phía dưới hay ở ngoài cửa tiệm và sắp hàng chờ tới phiên mình. Bạn sẽ không hề mất bất cứ một món đồ nào sau khi bước ra. Nước Nhật thật văn minh.

Trên chuyến xe lửa về Fussa hôm ấy, xe lửa dừng ở từng trạm. Hành khách xuống để về nhà sau một ngày lao động vất vả. Hành khách lên tàu cũng không nhiều. Chúng tôi dần dần được về chỗ ghế ngồi dành cho người bệnh và trẻ con. Ông xã tôi trên xe đẩy và tôi ngồi trên băng ghế. Tôi ngồi đối diện anh ấy. Tôi nắm lấy hai bàn tay anh ấy để anh an tâm là đã có tôi bên cạnh. Chúng tôi già rồi. Hơn 45 năm cùng chia sẻ những đắng cay hoạn nạn, chúng tôi

nhìn vào mắt nhau đã hiểu người đối diện muốn nói gì.

Ngày 14 tháng 8 âm lịch mỗi năm là kỷ niệm ngày anh ấy mất. Ngày rằm Trung Thu anh lìa xa chúng tôi đi theo bóng dáng chị Hằng. Anh đa tình muốn làm chú Cuội bên cạnh Hằng Nga. Hay anh muốn lên trên ấy thưởng thức điệu múa Nghê Thường quên hết muộn phiền trần thế. Anh an bình ngồi dưới gốc cây đa nhìn xuống thế gian. Ánh sáng lung linh đẹp nhất của chị Hằng đêm Trung Thu có chồng tôi trên đó.

Anh đã không còn đau đớn thân thể vì bệnh đau hậu chấn bởi tù tội đọa đày. Tâm hồn anh không còn bị dày xéo vì những lời thóa

mọ của quần áo, công an. Không bị cơm áo gạo tiền của đời sống quay đến chóng mặt. Nhất là không phải ưu phiền vì mình đau bệnh dài lâu làm vợ con vất vả.

Bàn tay tôi bây giờ trống trải không còn có tay anh để nắm, để xoa bóp để dịu anh đi. Tôi thấy mình dường như dư thừa và vô dụng. Bao nhiêu năm theo anh như chiếc bóng không rời, tôi đã quen với những tánh tốt và tật xấu của chồng. Anh ấy là một người chỉ huy nên bản tính cương nghị và quyết đoán. Anh ấy lúc nào cũng rộng rãi và hào phóng với bạn bè. Cuộc sống nay đây mai đó, đối diện với cái chết khiến người lính đặt gia đình sau bốn phần với quê hương và dân tộc. Sau 8 năm tù tội chồng tôi trở về chẳng chít những vết thương tâm lý và thể xác. Tất cả những thứ ấy đầy đọa tâm hồn anh và làm một rào cản trong hạnh phúc gia đình. Con cái không nhận được từ cha những vui tươi cởi mở, những nụ cười trọn vẹn thương yêu và sáng khoái.

Mất anh có người mừng cho tôi bớt vất vả. Nhưng bản thân tôi thấy mình thật cô đơn và không làm hết trách nhiệm với chồng.

Ngày anh mất, hai thằng con đi lính xa nhà được phép đơn vị về thọ tang cha. Hai đứa con dâu đều có mang gần ngày sinh nở. Tôi đã không ngăn được nước mắt khi hai con tôi đứng nghiêm chào cha theo lễ nghi quân cách lần cuối trước khi chúng bấm nút lò thiêu. Năm nay, tháng tám trăng tròn. Hai cháu nội tôi cũng gần được hai tuổi. Chúng đã biết nói, biết mừng khi bà nội tới thăm và ở lại. Chồng tôi không được thấy mặt khi cháu sinh ra đời. Tôi lấy ngày rằm Trung Thu để nhớ ngày chồng mất và là cái mốc để nhớ sinh nhật hai đứa cháu nội nhỏ nhất.

Ông Trời cũng từng háy mắt với tôi, ban cho tôi ân huệ được cận kề mỗi ngày, hàng giờ bên chồng như tôi từng ước nguyện khi anh đi lính xa nhà. Bây giờ anh ấy đã hết hợp đồng ký kết với tôi và với ông trời. Anh ấy đã đi theo chị Hằng và mỗi năm về vui Trung Thu với con với cháu. Anh ấy thật đa tình.

Hãy yên tâm đi ông xã, cuộc đời tan hợp bởi chữ duyên. Chúng mình đã sống với nhau trọn vẹn nghĩa tình. Anh đã làm hết trách nhiệm của một người trai với đất nước. Anh đã không phản bội quê hương và lá cò anh phục vụ. Anh đã sống tình nghĩa với đồng đội. Anh không bỏ rơi anh em lính tráng. Anh đã vào tù vì thua cuộc và cũng đã đem con qua đất nước tự do để làm lại cuộc đời.

Hãy ra đi thanh thản và yên lòng vì mẹ con em sẽ sống thật tốt, thật bình an.

-oOo-

Thưa các bạn,

Tôi viết bài này nay cũng vài năm để nhớ lại thời gian tôi và ông xã tôi đến thăm con trai công tác ở căn cứ YOKOTA ở Nhật. Tôi là một người vợ lính, chồng tôi là một sĩ quan trong quân đội VNCH. Chúng tôi có với nhau đứa con gái đầu lòng trong thời gian chiến tranh gay go nhất. Cháu chỉ vài tháng tuổi chồng tôi đi tù Cộng Sản. Tám năm sau anh ấy được thả về tôi có mang lần thứ nhì. Người con trai tôi viết trong bài sinh sau chị nó 10 năm. Gia đình tôi đến Mỹ khá muộn, phải làm lại từ đầu khi tuổi không còn trẻ. Sau khi tốt nghiệp đại học thăng lớn tôi gia nhập vào lực lượng không quân Hoa Kỳ, được tài trợ học nha khoa 4 năm và tốt nghiệp Đại học ở USC.

Khi đã hoàn tất các khóa huấn luyện quân sự ở Mỹ, con tôi nhận công tác ở thành phố Las Vegas tiểu bang Nevada ba năm. Nơi đây con tôi thành hôn và tôi có đứa cháu nội trai đầu lòng. Sau ba năm ở Mỹ con tôi được điều động sang Ý công tác. Nơi đây tôi có đứa cháu nội thứ hai là một cô bé xinh đẹp. Hết 3 năm con tôi nhận lệnh qua Nhật công tác 3 năm. Đây là thời gian Bắc Hàn gây hấn. Tôi đã thấy những máy bay chiến đấu sắp hàng trên phi đạo chờ lệnh. Những chiếc máy bay thật lạ, tối tân sẵn sàng cất cánh. Con tôi công tác tại bệnh viện mà mỗi sáng đi làm nai nịch ứng chiến với áo

chống đạn, mặt nạ chống hơi độc... Cả căn cứ rất ngột thở và đặt trong tình trạng thiết quân luật.

Tôi đã đem chồng sang Nhật thăm con một chuyến. Đây là lần đầu cũng là lần cuối anh đến nước Nhật. Anh được con đẩy đi chơi, được ôm cháu và được con trai săn sóc. Trở về Mỹ không bao lâu anh ấy mất. Khi chồng tôi mất, con dâu tôi đang mang thai đứa cháu trai hơn 8 tháng tuổi cùng chồng con về thọ tang. Tôi trở lại Nhật vài lần nữa. Một mình đi trên những con đường trải đầy hoa anh đào trong căn cứ để nhớ anh ấy. Nhớ những nơi chúng tôi đi qua, nhớ những món ăn ở Nhật anh ấy thích. Để mẹ được vui nổi buồn, con tôi đã đưa tôi đi nhiều nơi, tiếp xúc nhiều người trên nước Nhật. Đó là lý do tôi có những nhận xét về người Nhật một cách khách quan.

Sau ba năm ở Nhật, con tôi được chọn về học tại Mỹ. Sau khi tốt nghiệp cháu được điều động qua công tác ở Đức 3 năm trước khi trở về Mỹ công tác. Tôi lại có một đứa cháu gái sinh tại Đức. Như vậy với thằng con đầu, tôi đã có 4 đứa cháu nội lần lượt sinh tại Mỹ, Ý, Nhật và Đức.

Tôi thường đi thăm con mỗi khi cháu chuyển qua một nước khác. Các nước Châu Âu gần nhau nên tôi được con đem đi du lịch bằng xe nhà hay bằng xe lửa. Nước Nhật là nơi tôi có nhiều cảm tình và thích hơn cả nhất là vấn đề an ninh. Bây giờ các cháu tôi vẫn còn nhớ những người bạn học ở Nhật. Điều tôi rất vui là những điều tốt đẹp cháu học được từ Nhật bây giờ tôi thấy vẫn thấy cháu tôi còn áp dụng.

Thằng con thứ nhì tôi sinh cách anh nó 3 năm. Sau khi tốt nghiệp đại học, con tôi ghi tên vào Hải quân Hoa Kỳ. Khác với anh, thằng út tôi công tác trên chiếc tàu USS Boxer lênh đèn ngoài hải phận quốc tế. Mỗi lần đi công tác kéo dài hơn nửa năm. Vì lý do bí mật quân sự tôi không hề biết được con đang ở đâu và sinh hoạt như thế nào. Lâu lắm con mới được phép nhắn tin bình an với tôi

qua Facebook. Cháu tôi một đứa sinh tại Virginia khi con tôi công tác ở đó. Một đứa sinh tại San Diego căn cứ hải quân của tiểu bang California.

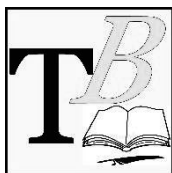
Người Việt Nam mình (tiêu biểu là mẹ chồng tôi) rất mong sinh con trai để nối dõi tông đường, được con trai phụng dưỡng khi tuổi xế chiều. Nhưng như các bạn thấy, với hai đứa con trai làm lính như con tôi, tôi đành ở với con gái cho yên thân già.

Mùa Xuân đã về, Tết Ất Tỵ sắp đến, con gái tôi đã bàn với mẹ đón Tết như thế nào, cúng ông bà ra sao. Nếu các em có phép được về ăn Tết mình nên nấu món gì cho các cháu ăn và gia đình mình sẽ làm những gì cho ngày Tết truyền thống. Cám ơn con gái và con rể đã cùng mẹ săn sóc cho ba những ngày đau yếu bệnh tật. Đã gánh vác thay các em chu toàn những ngày cuối đời của ba. Cám ơn hai con đã cho mẹ một mái nhà ấm áp cuối đời. Con trai tôi rất có hiếu với mẹ, nhưng tôi già rồi, cần một nơi ở ổn định.

Gia đình mãi mãi là mái nhà ấm áp. Một bà mẹ già không làm gì được như tôi, nhưng là nơi con cháu về quây quần những dịp lễ hay Tết. Hãy bên nhau chụp một tấm hình vì đó là giờ phút đặc biệt mà biết đâu ta không còn có thể gặp lại nhau. Tấm hình đôi bàn tay nhăn nheo tôi và chồng nắm chặt không thể nào có lại một lần nữa. Có lẽ đây là bức hình đẹp và ý nghĩa nhất đối với con tôi và cả chính tôi. Hãy cho nhau sự yêu thương và chăm sóc nhau khi còn có thể.

Một đôi dép đã mất đi một chiếc. Bàn tay tôi không còn bàn tay của chồng để nắm giữ nhau đi đến cuối cuộc đời. Thì thôi ngoài tình yêu thương gia đình, con cháu tôi chọn thêm một niềm vui khác cho mình. Niềm vui bình yên và thảnh thơi cùng với những phím nhạc văn chương đen đen trên màn hình trắng. Mong rằng bài viết này sẽ đem đến cho bạn một chút băng khuâng khi hoa Anh Đào nở rộ đón Xuân về.

Nguyễn Thị Thêm

CÂY TRÚNG CÁ TRONG TRẠI “CẢI TẠO”

KIM LOAN

Chuyến đi thăm chồng “cải tạo” đầu tiên, bà chị Cả cho tôi đi theo, dù tôi lúc ấy mới 9-10 tuổi.

Lý do chính, là vì trại ở Thành Ông Năm, chỉ cần một chuyến xe đò từ nhà tôi ở Hạnh Thông Tây, đến chợ Hóc Môn rồi lấy một chuyến xe lam đến thẳng nơi trại “cải tạo”. Hơn nữa, lúc ấy má tôi mới mất, ba vẫn còn bị giam giữ “cải tạo”, chị mới sanh đứa con thứ hai được vài tháng, nên chỉ mang theo thằng con lớn 5 tuổi đi thăm bố, thêm ông anh Tư đi theo để phụ hồ chị xách đồ đạc, còn tôi thì có nhiệm vụ đi... chơi chung thằng cháu 5 tuổi cho nó đỡ quấy má nó trên đường đi thăm nuôi.

Chiếc xe lam thả chúng tôi xuống ngay gần cổng Thành Ông Năm, nơi đây đã có nhiều người đến trước, và lai rai đến sau đó, cũng là thân nhân của “tù cải tạo”. Dù không quen biết, nhưng cùng hoàn cảnh, nên mọi người mau chóng trở nên thân thiện, hỏi han nhau đủ điều. Chị tôi nhận ra người đồng hương Gò Vấp, chỉ cách nhau con đường song song, nhà tôi trên đường Phan Văn Trị, còn nhà cô ấy bên đường Quang Trung, ngay cư xá sĩ quan Phan Chu Trinh (cũ). Cô ấy tên Thảo, dắt theo hai đứa con trai, đứa lớn tên Tuấn, bằng tuổi tôi, đứa nhỏ là Tú, cỡ 3-4 tuổi, được bà ngoại ẵm. Hai gia đình bỗng gần nhau hơn, cho nhau địa chỉ để sau này dễ dàng liên lạc, thăm nhau khi cần thiết.

Đến giữa trưa, một quản giáo bước ra, cầm tờ danh sách, điểm danh đầy đủ thân nhân có mặt, chúng tôi được đi vào cổng trại, rẽ phải ngay khu nhà chờ. Người lớn nôn nao hồi hộp, còn lũ trẻ chúng tôi bắt đầu quanh quẩn nơi khu vực chờ đợi, có cây trướng cá thiết lớn, xum xuê lá và những chùm trái nhỏ xú đỏ mọng. Một số người lớn tuổi tìm chỗ ngồi nơi vài chiếc ghế dài được kê rải rác xung quanh.

Giây phút trùng phùng cũng đến, một đoàn tù nhân “cải tạo” rảo bước từ xa, các bà các cô nhốn nháo ngóng tìm người thân, nhưng chẳng ai nhận ra ai vì tất cả họ đều mặc áo quần xập xệ, màu xám tối đen, những mái tóc húi cua, những khuôn mặt hốc hác đen đúa. Có một số phụ nữ bật khóc, nhưng nhìn thấy hai quản giáo đứng kế bên liền lau vội những giọt nước mắt vừa trào ra khoé mi. Tôi cũng trong đám người ngo ngắc, xúc động, dù chẳng nhìn ra anh rể mình là người nào trong đám đông đang bước về khu nhà chờ. Ngày anh lấy chị, tôi mới lên 3 tuổi, anh rể chiều em vợ, thường bông bế tôi, chở tôi đi chơi trên chiếc xe Honda 67 của anh, anh để tôi ngồi phía trước nơi bình xăng và chở tôi đi đó đây trong xóm tới bao giờ tôi chán thì thôi.

Mọi người được lừa vào nhà chờ, các tù nhân “cải tạo” ngồi một bên bên chiếc bàn dài, thân nhân ngồi bên đối diện, trong phòng các quản giáo đứng cầm súng canh gác, nghe tất cả những câu chuyện của gia đình tù nhân.

Ngẫu nhiên, gia đình tôi và gia đình cô Thảo ngồi kế bên nhau, hoá ra anh rể tôi và chồng cô Thảo chung nhóm lao động trong trại. Tôi chỉ cười cười nhìn anh rể, anh nhào người với qua bàn, nắm tay từng người, hôn thẳng con, rồi chúng tôi kéo ra ngoài sân, chỉ còn lại bà chị Cả tiếp tục ngồi với chồng. Bên nhà cô Thảo cũng vậy, sau khi thằng Tú 3 tuổi đứng giữa bàn, ngây thơ hát tặng bố bài hát “Cháu lên ba, cháu vô mẫu giáo”, bà ngoại và thằng Tuấn- Tú cũng

đi ra ngoài sân, để hai vợ chồng cô Thảo tiếp tục câu chuyện thăm nhau.

Tôi đang đứng dưới tàn cây trứng cá, thằng cháu và mấy đứa nhóc chạy nhảy tung tăng rộn ràng cả khu đất, Tuấn đến bên tôi, chìa ra cái bánh bao:

-Bạn ăn bánh bao nè, ngon lắm, bà ngoại tui làm đó.

Trong khi ông anh tôi và bà ngoại Tuấn đứng nói chuyện và coi chừng lũ trẻ chơi đùa, tôi và Tuấn ngồi xuống ăn bánh bao, kể nghe câu chuyện về trường lớp:

-Tui học trong trường Phan Chu Trinh, ngay trong khu quân đội.

-Còn tui, trường Đồng Tháp, cũng trong khu quân đội trại Đoàn Dư Khương.

-Ở khu tui, cũng có cây trứng cá, thích lắm, trưa nào tan trường, tui tui cũng hái một mớ, ăn vào ngọt lịm.

- Trường tui cũng có cây trứng cá nghen! Mà bây giờ chính quyền mới đổi tên khu Phan Chu Trinh và Đoàn Dư Khương qua tên mới, nghe lạ hoắc!

Ăn xong bánh bao, hai đứa theo đám nhóc hái trứng cá, vừa hái vừa reo cười thích thú, mỗi đứa được cả bọc nhỏ, thì đến lúc hết giờ thăm nuôi. Đoàn người thân nhân lại lục tục kéo ra cổng. Trước khi lên xe lam, tôi ngoái lại, nhìn cây trứng cá, tự dưng thấy buồn, rom róm nước mắt. Tuấn cũng có vẻ buồn, nhưng cố tỏ ra “bản lĩnh”, nhìn tôi, chọc quê:

- Loan nhớ cây trứng cá hả? Lần sau tui mình sẽ hái nhiều hơn.

Tuấn đưa tôi bọc trứng cá của Tuấn, bảo đem về chia cho mấy đứa bạn trong xóm ăn cho vui. Tôi biết Tuấn làm vậy để tôi (và cả Tuấn) bớt buồn vì phải xa nơi chốn này (mới đến mà sao thân thương quá chừng!). Tôi vốn là cô bé nhạy cảm, nghĩ rằng, chúng tôi được trở về nhà, với cuộc sống thường nhật, còn cây trứng cá sẽ

cô đơn hiu hắt vắng lặng với những người tù lặng câm, đất trời căn cỗi nặng bụi mịt mù.

Sau lần đó, chị tôi và cô Thảo thỉnh thoảng đến nhà nhau khi có thông tin nào đó về trại, về các tin đồn mong manh cho ngày trở về đoàn tụ, cho những chuyến thăm nuôi sắp đến. Có lần chị dẫn tôi đến căn nhà trong cư xá sĩ quan của nhà cô Thảo thật đẹp. Dù đang trong thời kỳ “Cả Nước Xuống Hồ”, đồ đạc trong nhà thừa thớt, nhưng vẫn còn nét sang trọng của căn nhà nhỏ, có lầu đúc hai tầng, sân thượng trồng cây cảnh, lan can trước nhà có trồng giàn giây hoa lan leo, và trong sân nhà là cây táo Thái sum suê trái. Tuấn đưa tôi ra sân hái táo, những trái táo màu xanh, cỡ như trái chanh, cắn vào giòn rụm ngọt ngào. Ăn táo no nê, chúng tôi vào phòng học của Tuấn, căn phòng gọn gàng, sách vở bàn học ngay ngắn, nét phong lưu của gia đình còn in rõ trên từng góc vách của căn nhà.

Rồi là cái Tết đầu tiên sau ngày Sài Gòn bị “giải phóng”, dù muốn dù không thì Xuân vẫn về, dẫu lòng người đang buồn hay vui. Hôm chiều cúng ông Táo, chị tôi mừng rỡ nhận được giấy báo thăm nuôi vào đầu tháng sau. Chị đem một cái bánh Tét, chở tôi trên chiếc xe đạp đến nhà cô Thảo, trước là tặng quà Tết, sau là hỏi thăm bên nhà cô có giấy thăm nuôi cùng ngày hay không. Cô Thảo mừng rỡ đón chúng tôi, và cho biết sẽ cùng gặp nhau tại trại thăm nuôi kỳ tới.

Suốt buổi ngồi nghe chị tôi và cô Thảo nói chuyện, tôi không thấy Tuấn như lần trước, chỉ có bà ngoại đang chơi với thằng Tú ngoài bếp, tôi hỏi:

-Cô ơi, Tuấn có nhà không cô?

Cô Thảo nhìn tôi, cười:

-Tuấn đi chơi với Dì Ba rồi con.

Nghe vậy thì tôi biết vậy, chắc đang mùa Tết nên đi chơi với Dì, là em của cô Thảo, dù tôi chưa bao giờ gặp mặt Dì Ba.

Tháng sau, tôi háo hức dậy từ sớm, chuyển đi thăm nuôi lần này sẽ vui hơn lần đầu tiên, vì tôi đã biết nó sẽ diễn ra như thế nào, và tôi lại được gặp Tuấn, lại ngồi ăn bánh bao, hái trứng cá, kể nhau nghe chuyện học hành. Nhưng tôi đã thất vọng, vì nhà cô Thảo chỉ có cô, bà ngoại và thằng Tú, chẳng thấy bóng dáng Tuấn. Khi đứng ngoài sân dưới cây trứng cá, tôi hỏi bà ngoại:

-Bà ơi, sao Tuấn bữa nay không đi thăm bố?

Bà cười, hiền hậu:

- Chút nữa cô Thảo nói cho con nghe, nghe!

Tôi nôn nao, linh tính có chuyện gì đó, chẳng biết là buồn hay vui. Tôi chẳng còn bạn để cùng hái trứng cá, để nói chuyện trường lớp, tôi ngồi dưới gốc cây trứng cá suy nghĩ vẩn vơ, cây trứng cá không biết nói nhưng đang là “người bạn” cho tôi nương tựa lúc này, cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng. Rồi tôi chợt lo lắng, hay là Tuấn bị bệnh? Mà phải là bệnh nặng lắm nên mới không đi thăm ba được.

Cuối giờ thăm nuôi, gia đình cô Thảo kéo đến nhóm gia đình tôi, vui vẻ:

-Bây giờ tụi mình đón xe lam ra chợ Hốc Môn, tôi mời cả nhà bữa hủ tíu.

Đến chợ, trong lúc chờ thức ăn, cô Thảo nói thì thầm cho đủ hai gia đình nghe, trong khi cô nhìn tôi:

-Con ơi, Tuấn nhà cô đi vượt biên với Dì Ba, đã đến trại tỵ nạn Songkhla, Thailand, đã có thư về rồi.

Lúc ấy, trong xóm đã có vài gia đình đi vượt biên nên tôi cũng hiểu vấn đề, một cảm giác buồn bã xâm chiếm hồn tôi. Không hẳn vì tôi nhớ Tuấn, mà chính là chạnh lòng, là có chút ghen tỵ, vì Tuấn may mắn, đến một phương trời mới, tương lai mới, trong khi tôi vẫn ở lại mảnh đất đang bị chính quyền mới tàn phá tang thương, chuyện học hành và cuộc sống đây rầy những khó khăn, bất mãn.

Vài tháng sau, tôi lại được theo chị đến nhà cô Thảo. Cô hôn hờ kéo hai chị em vào nhà:

-Thằng Tuấn đã đến Mỹ, vào đây xem hình Tuấn nè.

Vào phòng khách, cô lấy ra một phong bì trắng đầy cộp, thom phức (sau này tôi gọi đó là mùi ... Mỹ, khi gia đình tôi có hai ông anh vượt biên thành công, qua Mỹ, gửi thư về). Cô rút ra hai tờ thư và một số tấm hình:

- Thư này Dì Ba gửi bà ngoại, còn tờ thư này Tuấn gửi cho cô, con đọc cho vui.

Tôi đón lấy tờ thư Tuấn viết:

“Má ơi, con vừa đến Mỹ là được đi học liền à! Buổi sáng có xe đến rước, buổi trưa ăn ở trường luôn, thức ăn ngon lắm. Trường có cả hồ bơi, tha hồ tắm, các bạn và thầy cô người Mỹ ai cũng dễ thương. Má cho con gửi lời thăm Loan, em của cô Thanh nha. Nói với Loan ở đây không có cây trứng cá!...”

Tôi xúc động, thấy được an ủi vì Tuấn còn nhớ tôi. Đêm hôm ấy, tôi thao thức với giấc mơ vượt biên. Những tấm hình Tuấn đứng bên xe yellow bus của trường học, đứng chung với bạn trong lớp nơi sân trường, chụp với Dì Ba trước cửa nhà rợp đầy bóng mát bình yên...là những hình ảnh cho tôi khát khao được tìm đến, thoát tương lai mù mịt nơi quê nhà, phong trào vượt biên bắt đầu nên rầm rộ, mà ai đó đã từng “cây cột điện nếu có chân cũng đi”.

Sau chuyến thăm nuôi ấy, tôi không được đi thăm anh rể nữa vì anh chuyển trại về Hàm Tân Thuận Hải, còn ba của Tuấn bị chuyển ra ngoài trại phía Bắc. Hai gia đình liên lạc thưa thớt dần, rồi cô Thảo chuyển nhà về đâu, hoặc cũng có thể đã âm thầm đi tìm tự do, không ai biết.

-oOo-

Anh rể tôi "học tập cải tạo" hơn 6 năm mới được về. Thoát khỏi nhà tù nhỏ anh rể về nhà tù lớn với vợ con, tiếp tục cuộc sống khó khăn cả về tinh thần lẫn vật chất, vì anh vẫn bị phường quản lý, đi đâu làm gì cũng phải viết đơn trình báo. Cho đến năm 1991 thì gia đình anh chị tôi sang Mỹ định cư diện HO.

Còn tôi, dù muộn màng hơn Tuấn, tôi cũng ra khơi cuối năm 1989, may mắn đến bến bờ tự do và định cư ở Canada năm 1994.

Tuấn đang ở đâu đó trên đất Mỹ, nếu đọc được bài này, hy vọng Tuấn sẽ nhớ ra kỷ niệm thăm nuôi ba "cải tạo" ở thành Ông Năm, có cây trứng cá với cô bạn "bé nhỏ" dễ cười dễ khóc thuở nào.

Tháng Tư này tròn 50 năm biến cố tang thương của miền Nam Việt Nam, những người Việt hải ngoại, đời họ và thế hệ con cháu đã trưởng thành và thành công trên xứ người về mọi mặt học vấn cũng như công ăn việc làm. Họ đang hưởng đời sống ấm no tự do hạnh phúc đúng nghĩa không cần ai phải tuyên truyền nhồi sọ. Nhưng trong lòng họ vẫn còn bao nhiêu kỷ niệm thân thương nơi chốn quê nhà.

Tôi cũng thế, cũng có những kỷ niệm êm đềm thời bé thơ bên cha mẹ anh chị em, kỷ niệm hai chuyến đi thăm anh rể ở Thành Ông Năm, tôi đứng chơi dưới gốc cây trứng cá chỉ trong chốc lát mà không thể nào quên, để khi ra về tôi bỗng thương cây trứng cá ở lại, có lẽ vì tôi thương anh rể tôi cùng bao người tù "cải tạo" khác còn ở lại chốn tù tội đọa đầy lao khổ ấy.

Bao nhiêu năm trôi qua, mà mỗi khi nhớ lại, tôi vẫn còn thương.

Kim Loan

Edmonton, Tháng 4 Đen 2025

“QUỐC HOA” CAO MỸ NHÂN

Mặc dầu hoa sen mang nhiều phẩm chất quý giá, nào là màu sắc đẹp, trắng thanh khiết, vàng rực rỡ, xanh lá non lọt dịu dàng, hay hồng cánh sen đặc biệt chỉ có ở hoa sen...vv, với hương thơm ngào ngạt cả lúc hoa tươi lẫn khi đã được ướp trà, xấy khô...

Hoa sen mọc trên sinh lầy, ao hồ chẳng được thường xuyên vết rửa, thay nước ...nên mùi tanh tươi của bùn phảng phất xông lên, song không thể nào phá tan được hương ngát nhụy hoa

đằm thắm của loài hoa tự tôn, tự trọng đó.

Vì thế cho nên, hoa sen còn được ví như biểu tượng của người trong sạch, cao quý, quân tử...

Đã vậy, hoa sen còn không bị bướm, ong là 2 loài sinh vật bay trong không gian, đi tìm hương hoa để hút mật.

Nên, một lần nữa đặc tính hoa sen lại được tôn sùng tính chất thiêng liêng, đạo hạnh, đã khiến người dân VN phải khiêm tốn (là bốn tự kiêu) rằng:

*Trong đầm gì đẹp bằng sen
Lá xanh bông trắng lại chen nhị vàng
Nhị vàng bông trắng lá xanh
Gần bùn mà chẳng hôi tanh mùi bùn
(ca dao)*

Ca tụng phẩm chất của hoa sen như vậy, để thừa với quý vị là, tôi chẳng biết ngày xưa dân tộc ta có định lấy hoa sen làm biểu tượng cho đất nước VN, hay hoa gì khác.

Nhưng mới đây tôi đọc được điều VN đã đưa hình ảnh hoa sen lên làm "Quốc Hoa".

Tôi đang ngẫm nghĩ, chúng ta đã thường đề cập tới những danh xưng như: quốc kỳ, quốc ca, quốc huy, quốc hiệu, quốc túy, quốc hồn, quốc lễ, quốc tang, nay thêm quốc hoa cũng chẳng có gì làm lạ, hay mới mẻ gì.

Thậm chí cũng không hoàn toàn đặc biệt, vì trong bản danh sách quốc hoa trên thế giới, cũng đã có một nước châu Á chọn hoa sen làm quốc hoa là Ấn Độ.

Tôi chỉ chú ý tới mấy quốc hoa đặc biệt và gần gũi với sự tìm kiếm của tôi là:

Hoa hồng (đỏ) Quốc hoa của Hoa Kỳ

Hoa anh đào Quốc hoa của Nhật Bản

Hoa sen (màu hồng cánh sen) Quốc hoa VN

Có một điều đặc biệt loại hoa thuốc phiện, tên văn hoa là hoa Anh Túc, thì có tới 5,6 nước trên thế giới chọn làm quốc hoa của họ.

Sắp xỉ số nước dùng hoa anh túc (màu tùy theo mỗi nước), là mấy quốc gia lựa hoa tuy líp làm quốc hoa, cũng không thấy nói màu sắc thế nào.

Như vậy quý vị đã biết từ nay, cứ thấy ở đâu có cái nhãn bông hoa sen, màu cánh sen nở toàn vẹn, ấy là dấu hiệu quốc hoa VN, cũng có nghĩa là địa phận, cơ sở, sản phẩm, công trình vv...có in hình hoa sen nở màu cánh sen, chính là của người VN vậy.

Bình thường hoa nào cũng đẹp, như phụ nữ nào cũng không xấu, chu choa xin phép kể cả ...tui. Chỉ khác nhau là đẹp nhiều hay đẹp ít thôi, nên cần trang điểm cho đẹp thêm vậy.

Nếu hoa không thể tự vươn ra trang điểm cho mình, tức hoa, nên mặc nhiên người ta hay liên tưởng, hình dung loài hoa ấy được

người đòi áp cho một ý nghĩa gì, thí dụ hoa chung thủy, hoa bất tử, hoa trường sinh, hoa đừng quên tôi vv...kèm theo màu sắc thế nào.

Chẳng hạn hoa hồng bạch như anh vẫn tặng cho mình, là muốn mình, người được tặng, hãy luôn làm đẹp cho cuộc tình thanh khiết, thanh cao...

Nhưng nếu vẫn anh gởi cho mình đóa hoa hồng vàng, là muốn người được tặng mãi đắm say trong yêu thương lẫn ngoài sự nghiệp, tròn vẹn tinh thần, vật chất...

Hay là bông hồng màu da cam công danh, mơ mộng.

Nhưng nếu hồng màu đỏ thắm, ấy là yêu đương cuồng nhiệt, cùng lúc với sự quyết thắng trong vinh quang vv...

Khi nói chuyện về hoa, thì lập tức tôi bị méo mó nghề nghiệp công tác xã hội của tôi ngày xưa trước 30 -4 - 1975 ngay, ấy là chúng tôi ở trong hoàn cảnh chiến tranh, thiếu thốn nhiều, có thể nói đồng còn không trồng nổi lúa khoai rau đậu, làm sao có dư dả đất đai trù phú để vỡ đất trồng hoa?

Nhưng chúng tôi vẫn duy trì sự việc thực hiện những vòng hoa chiến thắng choàng lên cổ các chiến sĩ trở về từ mặt trận, đồng thời cũng cố gắng mang những bó hoa ân nghĩa đặt bên tử sĩ đã hy sinh vì tổ quốc VNCH thân yêu.

Trong tiến trình xây dựng niềm thông cảm, chia sẻ nỗi gian lao trên đường hành quân, bảo vệ chính nghĩa quốc gia... hầu như quân nhân các cấp QL/VNCH luôn nhớ về nhau từng gói cơm xấy tới bông hoa rừng chan chứa tình thương.

Trung Tướng Nguyễn Vĩnh Nghi, khi ông mang cấp Đại Tá, làm Tham Mưu Trường Bộ Tư Lệnh QĐI /QKI của ...tôi, ông cứ luôn luôn chỉ thị chúng tôi lo phần việc nêu trên, không nên và không được quên công ơn chiến sĩ VNCH.

Cả trong ngoại giao cũng vậy, chúng tôi phải lo hoa hoét đón chào các phái đoàn quân đồng minh, khi có việc biểu lộ tình thân lửa đạn...

Do đó có lần chúng tôi phải chia nhau đi tìm hoa nơi các nhà tư để thực hiện hoa mừng chiến thắng cho vui vẻ đơn vị, bởi ngoài chợ Hàn giá rét, hoa đã không còn một cành nhỏ.

Quốc hoa? Có lẽ vì thế mà đoạn phim "chơi" trên mạng X đã chiếu một cảnh phái đoàn tổng thống Hoa Kỳ mới nhứt tới sân bay Đà Nẵng, dù ông tổng thống Mỹ ấy còn đang chu du nơi khác cũng châu Á như thông báo...

Người làm phim "chơi" đã thực hiện nhiều tình tiết như chẳng một nhân vật lớn nhỏ CSVN nào ở địa phương được tới sát phái đoàn dù chỉ 1 m, vì hàng trăm mật vụ Mỹ cản bước để tránh khủng bố vv...

Thì hồi ơi, một cô hoa hậu cơ sở,, được vinh hạnh ôm bó Quốc Hoa với dự trù dâng lên Tổng Thống Hoa Kỳ, là chục đoá sen chưa nở, tím ngắt, có lẽ chờ lâu, đã héo quẹo, gục xuống một lượt.

Tôi không có ý khôi hài quốc hoa VN hiện nay, là những bông hoa sen thom ngắt, dạt dào tình quê hương dân tộc, vì hoa đã vô hình chung hiện diện ở hầu hết các nơi thờ phượng, đã là những sản phẩm quý giá như trà sen, bánh hạt sen vv... mà tôi rất mến chuộng.

Như tôi đã trình bày, là tôi chỉ thấy sao kể vậy.

Đang "thao thao" bấm trên bàn phím về một loài hoa chứa chan tình nghĩa, hương sắc vẹn toàn là Sen, thì nhận được cái "túp" anh gọi khẩn cho mình vào lúc 12 giờ khuya nay 8 qua 9 - 11 - 2017, phái đoàn Tổng Thống Hoa Kỳ đang bước vô đại lễ của Trung Cộng bành trướng, với biết bao hân hoan bởi sự đón tiếp dềnh dang của Trung cộng, không thấy hoa hoét gì cả.

Trung cộng mà tiền thân là Trung Hoa phong kiến kia, với số dân chiếm 1/4 tổng số dân trên thế giới, thì họ chỉ có nguyên liệu "người" là chính.

Nên tất cả những lễ nghi tiếp đón là công trình biểu diễn tài nghệ của những người và người ... dân họ.

Nhưng dù Tự Do như Phái Đoàn Tổng Thống Hoa Kỳ, hay cộng sản như Trung Quốc hiện nay, qua video của HẢI NGOẠI PHIÊM ĐÀM mà anh đã gởi cho mình, thì mình cũng thấy được sự kiện "Hoành tráng, vĩ đại" e chỉ những nước lớn, mới có phương tiện biểu diễn được, để lại thờ dài nhớ tới loài hoa cố gắng khiêm nhường, mà vẫn chẳng ... an ổn tâm tư đâu, mặt nào cũng thua sút vì thói quen "nhược tiểu" rồi.

Anh sẽ an ủi mình trong suy nghĩ, rằng thôi chi là phù vân, dù cho phô trương khiếp đảm như đã từng phô diễn với mấy lần đăng cai Thế Vận Hội, Trung cộng vẫn chỉ là phồn vinh giả tạo đúng nghĩa. Họ, Trung cộng giống như những cái máy biết nói vậy.

Thường khán giả coi video, nghe YouTube, là muốn thấy tận mắt, nghe tận tai những gì không chối cãi được, kể cả những cuốn phim "chơi" như tôi nêu dẫn ở trên, rằng Tổng Thống Hoa Kỳ chưa đến Đà Nẵng mấy hôm nay, mà phim "chơi" cứ tò le cho đồng bào kiểu không biết gì như tôi tò mò.

Tuy là chuyện ngoài đường, nhưng trong lòng tôi cứ dạt dào nhớ về anh với hình ảnh sen nở kín mặt hồ Tĩnh Tâm xưa, thừa đầu tiên mình biết Huế.

Dấu Hoa Sen có đang là quốc hoa, thì anh Thân Kính vẫn đang là nguồn hương bất tận cho tình thơ mình say đắm, ngất ngây, để không thể nào không ví anh như vị vua tình cảm của mình được:

Hỡi vị vua tình cảm của em

Đưa tay em nắm, bước qua thêm

Ta xô đổ hết tường rêu cản

Anh dẫn em vào chơi ngự viên

(Nhịp Tim Thơ, Cao My Nhân.)

Mình ngâm câu: sen Huế là sen của vua, của người quân tử... để tĩnh tâm trước sự thất bại ở đời...

Cao My Nhân

THEO DÒNG NƯỚC XOÁY

ĐỖ DUNG

1.

Mưa xối xả như giận dữ trút nước xuống thành phố, thỉnh thoảng sấm sét đi đùng và những lần chớp ngoằn ngoèo trên không. Cu Chou nép mình trong lòng mẹ ngủ ngon lành. Ngọc ôm chặt thằng bé như cổ gấu che chở con, mắt mờ lung nhìn qua cửa sổ. Những chùm bông giấy tím trên bờ tường rào run rẩy và cây bông sứ như đứng oằn mình chịu đựng cơn dông. Nhìn khuôn mặt ngây thơ của con, hai dòng lệ ứa ra rồi nàng dụi mặt vào người con, thút thít khóc.

Chiều hôm ấy, khi đi làm về, Khương buồn bã, chẳng nói năng gì, cất cặp sách, thay quần áo rồi ngồi thừ ra suy nghĩ, chẳng thiết đến bữa ăn. Thấy không khí nghiêm trọng Ngọc không dám lên tiếng, đợi đến tối sẽ gạn hỏi cho ra nhẽ.

Buổi tối, sau khi cơm nước, dọn dẹp xong, hai vợ chồng đang sửa soạn cho con đi ngủ thì tiếng chuông cửa reo. Mở cửa ra, sáu người trong quân phục với súng ống lăm lăm, đứng ngay trước cổng. Ngọc hoảng hốt, sợ hãi không biết tai ương nào sắp giáng xuống gia đình nàng đây. Khương ra mở cổng, sáu người bộ đội tràn vào, dàn trận như đang hành quân bố ráp, bốn người súng AK cặp nách, hai người súng ngắn trên tay.

Mấy người mang súng AK ngừng lại ngoài sân. Hai người bộ đội có vẻ như cấp chỉ huy bước vào phòng khách cùng vợ chồng

Khuong, hỏi tên và một số chi tiết về cá nhân chàng rồi nói như ra lệnh:

- Mời anh theo chúng tôi về Ủy Ban Quân Quản làm việc.

Ngọc cuống quýt:

- Thưa các anh, các anh cho địa chỉ để sáng nhà tôi lên trình diện các anh được không?

Người ấy lạnh lùng:

- Chúng tôi được lệnh đưa anh đi ngay. Khẩn trương lên!

Trong khi Khuong vào thay quần áo, Ngọc lấy một túi vải sắp một bộ đồ mặc nhà, một áo lạnh và một số vật dụng vệ sinh như bàn chải đánh răng, khăn mặt ... cho chồng. Nàng nghĩ nhớ Khuong phải ở lại qua đêm.

Nhìn chồng đi giữa những người bộ đội, bước lên chiếc xe bát bưng, dù không bị còng tay nhưng cũng bị áp giải như tội phạm, Ngọc bàng hoàng, thảng thốt. Đang đêm khuya, nhà không có phương tiện để liên lạc với bên ngoài, Ngọc điếng người vì sợ hãi. Cả đêm nàng không ngủ, nằm ôm con, miệng lầm rầm niệm Phật và mong trời mau sáng để chạy về nhà mẹ hay nhà chị Lan, để rúc vào lòng mẹ hay lòng chị mà khóc, mà kể lể, mà tìm sự chở che.

2.

Sáng sớm tinh mơ, chị Lan đang đảo đều nếp với khoai mì trong chảo, sửa soạn cho mỗi người một chén đây xôi khoai mì trộn chút muối mè-đậu phộng cho chắc bụng trước khi người đi học, kẻ đi làm. Nhìn chỗ xôi chị bất giác thở dài, trưa hôm qua sau khi được gọi ra xếp hàng ở tổ dân phố để mua thực phẩm, chị vác về một bao khoai mì, khoai lang mà ngân ngấm. Khoai lang đã nhiều chỗ bị sùng, khoai mì sắp chạy chỉ. Chị phải bỏ nguyên buổi tối ngồi gọt vớt những chỗ hư, chừa lại một ít nấu ăn ngay ngày sau, chỗ còn lại sắp vào cái mẹt lớn, định phơi khô để sẽ độn với gạo nấu ăn dần. Anh Luận, chồng chị, sĩ quan cấp tá đã đi trình diện học tập, tướng

một tháng thì về mà đến nay đã hơn một tháng vẫn bắt vô âm tín. Nhìn đàn con đại, bốn đứa từ 10 đến 16 tuổi, đang sức lớn, com chẳng đủ mà ăn, tương lai mờ mịt, biết sẽ về đâu.

Bỗng tiếng đập cửa rồi tiếng Ngọc như rên rì:

- Chị Lan! Chị Lan ơi...!

Thằng Chương, con trai lớn nghe tiếng dì, chạy vội ra đỡ chiếc xe đạp mini của Ngọc, bế cu Chou đang phụng phịu vì còn ngái ngủ vào nhà. Ngọc như đổ ập vào người chị, tiếng nói đứt quãng qua tiếng nấc uất hận, nghẹn ngào:

- Đêm hôm qua... người ta... đến nhà em... bắt anh Khương đi rồi... chị ơi...

Nói xong nước mắt Ngọc tuôn ra như suối, ướt đầm vai áo chị Lan.

- Cả đêm qua em không ngủ được phải không? Thôi vào đây nằm nghỉ, chị pha cho em ly sữa nóng, uống cho khỏe, em hãy ngủ một giấc cho lại sức. Ốm đau lại khó! Từ từ... ta tính!

Nói để vờ về, an ủi em nhưng hai dòng lệ cũng chảy dài qua khoé mắt chị Lan.

Một đêm thức trắng vì sợ hãi, quá mệt mỏi nên sau khi uống ly sữa nóng, Ngọc nằm ngay xuống chiếc đi văng trong phòng khách nhà chị ngủ thiếp đi. Nhìn nét mặt mệt mỏi của cô em út, chị Lan thở dài. Con bé được cưng chiều từ nhỏ, cả nhà yêu thương vì Ngọc xinh xắn, học giỏi và ngoan ngoãn. Khi lập gia đình lại gặp nơi tử tế, chồng quý, chồng cưng... Thế mà giờ đây gặp con bão tố thế này. Thật tội cho em.

Hôm nay không có giờ dạy, Lan rút một tờ giấy trắng viết đơn cáo bệnh xin nghỉ hai ngày để ở nhà giúp Ngọc. Chị đưa lá đơn cho Chương, dặn con khi đi học nhớ ghé qua trường của mẹ nộp cho mẹ. Đợi Ngọc thức dậy Lan sẽ cùng em sang báo tin cho bố mẹ nàng, báo cho bên nội thằng cu Chou.

3.

Cụ Tham Minh đang cầm cây chổi lông gà phủi bụi trên những khung ảnh Ông Bà bày trên bàn thờ bằng gỗ cấm lai vẫn còn được đặt trang trọng trong phòng khách. Nghe tiếng bi bô của thằng bé con, cụ quay lại, hai cô con gái đang dắt tay thằng bé bước lên thềm.

- Bố ạ!

- Hai chị em có việc gì mà rủ nhau sang đây sớm thế?

Lan ngập ngừng:

- Thừa bố... Chú Khương bị bắt đêm hôm qua.

Cây chổi lông gà rơi tuột khỏi tay, cụ bước vội đến chiếc tràng kỷ ngồi phịch xuống:

- Kể cho bố nghe, sự việc thế nào?

Lan thay Ngọc kể lại những diễn biến xảy ra tại nhà Ngọc hôm qua trong khi Ngọc ngồi bên tủi thân ôm con rấm rứt khóc.

Mặt cụ ông như sạm lại, cụ không biết nói sao. Năm nay cụ đã hơn bảy chục tuổi, suốt đời hai cụ đã lo nuôi dạy bày con sáu đứa đến lớn khôn, học hành thành đạt. Tưởng rằng hai cụ sẽ được hưởng những ngày tháng bình yên tuổi già, vui với mấy cháu kiếng ngoài sân, thỉnh thoảng con cháu về thăm hay có nhớ con nhớ cháu thì cụ chỉ cần ra đường vẫy chiếc xích lô là có thể đến với chúng nó.

Bây giờ hai người con trai của cụ nhà bị niêm phong từ 30/4 đến nay. Chưa biết hai gia đình đó sống chết thế nào, có đi được đến nơi, đến chốn hay không. Hai cô con gái kẹt lại, cô lớn chồng đi cải tạo không biết ngày về, cô út chồng bị áp giải đi thế này. Đúng là tai trời ách nước. Vận mệnh con người phải nổi trôi theo vận mệnh chung.

Cụ nghĩ đến Khương, anh con rể út hợp tính, hợp nết với cụ, một thanh niên cương trực, thẳng thắn, trong sạch, nặng lòng với quê hương. Những lúc giỗ tết, trong khi đàn bà con gái lo việc cỗ bàn dưới bếp Khương hay ngồi tiếp chuyện cụ, thân tình như con trai. Anh kể cho cụ về những ngày anh mới chân ướt chân ráo đến Paris, kinh thành ánh sáng, còn ngơ ngác hoang mang đã bị những

cán bộ CSBV nín kéo mua chuộc bằng những phương pháp rất tinh vi. Những thành phần quốc gia nhưng thiên tả cũng có rất nhiều, họ thu phục đám thanh niên nhẹ dạ, dòi quê hương khá lâu và không am tường về hiện tình đất nước. Trong khi nhân viên của toà Đại Sứ VNCH lại quá lo là, không để ý đến cuộc sống, đến sinh hoạt của sinh viên du học. Khương còn kể với cụ rằng có lần anh đã cùng nhóm sinh viên thuộc phe VNCH chính thức đối đầu với nhóm cán bộ Cộng Sản. Sau đó phe Quốc Gia cũng mời anh vào hoạt động chính trị với họ nhưng anh đã từ chối.

Mới đây, một anh bạn học cùng thời với Khương, về giảng dạy tại Trường Y khoa, đang âm thầm thành lập Mặt Trận Phục Quốc, có liên lạc và thuyết phục anh hợp tác. Anh đang phân vân giữa trách nhiệm với đất nước và trách nhiệm với gia đình. Bây giờ nghe tin này, cụ chưa biết mức độ nghiêm trọng cỡ nào. Khương bị bắt oan hay anh đã nhúng tay, hợp tác với tổ chức mà anh đã có lần kể với cụ. Nghĩ thương chàng rể lại xót xa cho con gái mình. Cụ chẳng biết nói sao, nhìn lên trần nhà, một con thạch sùng giương đôi mắt nhỏ, đen láy nhìn cụ như chia sẻ rồi tặc lưỡi, quẫy đuôi bỏ đi.

Lan và Ngọc sửa soạn ra về thì cụ bà tay xách giỏ chợ bằng nylon có bó rau muống thò ra khỏi miệng giỏ, đẩy cửa bước vào đơn đả:

- Hai chị em sang chơi hả? Các con đến lâu chưa?

Cụ như khựng lại:

- Sao hai đứa mắt đỏ hoe thế này? Có chuyện gì vậy con?

Như được khơi nguồn, Ngọc khóc nức nở, cụ bà chạy vội đến ôm cô con út. Ngọc được thể gục vào lòng mẹ tức tưởi. Cu Chou giương đôi mắt tròn xoe nhìn mọi người rồi cũng bật lên khóc oà. Sau khi nghe con kể rõ nguồn cơn cụ bà thở dài:

- Hai chị em ở lại ăn cơm với bố mẹ, mẹ mới mua được miếng thịt thăn ngon tính làm ruốc, thôi để mẹ rim lên cả nhà ăn với rau muống luộc, nhà cũng còn lọ dưa muối. Từ từ ta tính.

Cụ lập lại y như những lời Lan đã an ủi em, từ từ ta tính.

Cơm nước dọn dẹp xong xuôi, con cháu ra về hết, hai cụ ngồi nhìn nhau buồn bã. Buổi sáng, sau khi ghé khu chợ trời bán bớt một mớ quần áo cũ của Quân và Nga, hai người con bên Pháp, cụ bà đi ngang qua nhà Vinh, anh con trưởng. Căn nhà đã được trưng dụng, mặt tiền nhà đã là cửa hàng hợp tác xã của phường chứa đầy cá khô. Đã gần ba tháng mà chưa có tin tức chính thức nào của con, hai cụ cũng rất nóng ruột. Cụ thương anh con trưởng hiền lành như đất, chọn nghề giáo, làm tròn bốn phận giảng dạy, uốn nắn thế hệ tương lai. Chị Vinh con nhà tử tế, bạn học với Lan, cũng nhà giáo nhưng lạnh lợi hơn chồng, sanh được hai thằng con khỏe mạnh, đẹp trai, thằng lớn đã vào đại học, thằng em cũng sắp xong trung học. Cụ mừng lắm, sau khi gả chồng cho Ngọc, cô gái út cụ đã định bụng khi già yếu sẽ thu xếp về với nhà anh cả nhưng nay có sự thế này! Nghĩ đến Khanh, con trai Út, cụ lại thương, lấy vợ mấy năm trời, vợ còn đi học nên chả dám sanh đẻ, cô vợ vừa ra trường, mới mừng rỡ báo tin với cha mẹ là sắp được làm cha thì lại trời đất tai ương thế này, cho đến nay vẫn chưa tin tức. Cuộc sống của cụ từ ngày về nhà chồng êm ả, sanh sáu người con cứ đôi đầu, một trai rồi một gái, Vinh-Lan-Quân-Nga-Khanh-Ngọc. Nghĩ đến Ngọc cụ không ngăn được dòng nước mắt xót xa. Một thân một mình với đứa con nhỏ chưa đầy hai tuổi, Ngọc làm sao chống chọi với đời. Cụ bàn với cụ ông sang bảo mẹ con Ngọc thu xếp về nhà bố mẹ mà ở, mà nương tựa với nhau.

4.

Lan là cô giáo của một trường Nữ Trung Học lớn tại Saigon. Sau ngày 30/4 chị đến trường trình diện ngay và ghi tên xin đi dạy lại, mong được là công nhân viên, có công việc ở thành phố để gia đình khỏi bị đi kinh tế mới.

Sau những lớp học tập chính trị cho thông suốt chủ trương đường lối cách mạng, chị được lưu dụng nhưng phải đổi sang một trường Trung Tiểu Học nhỏ tại Quận Mười Một. Hàng ngày phải

gò lưng đạp xe từ Tân Định sang suốt khu Chợ Lớn với đồng lương chết đói không nuôi nổi một miệng ăn. Vì sự thay đổi cả một ý thức hệ nên mọi sinh hoạt trong trường cũng đảo lộn. Đứng trên bục giảng nhìn lũ học trò lẫn lộn trai gái; áo quần luộm thuộm, nhom nhếch; mặt mũi ngo ngáo, bơ phờ. Xuống phòng giáo viên những khuôn mặt đồng nghiệp xa lạ, lạnh lùng. Chẳng biết tư tưởng người khác như thế nào nên mọi người đều lặng thinh. Ai cũng phập phồng lo lắng và chẳng biết tin ai mà tâm sự.

Anh Luận, chồng chị, đi học tập đã mấy tháng vẫn chẳng có tin tức gì. Nhìn bốn đứa con còn nhỏ dại, Chương 16, Văn 14, Nhu 12, bé Út Hiền mới hơn 9 tuổi, không biết tương lai chúng ra sao, cuộc đời mấy mẹ con chị trôi về đâu. Làm sao một mình chị có thể cáng đáng công việc vừa làm mẹ vừa làm cha, vừa phải kiếm tiền nuôi con, vừa phải có thì giờ theo dõi, dạy dỗ, giáo dục con trong thời buổi nhiễu nhương này. Nhất là trẻ con ở lứa tuổi mới lớn, dễ bị ảnh hưởng bởi môi trường xung quanh như bây con của chị.

Đồng lương không đủ sống, Lan phải gom góp đồ đạc trong nhà, bán đi những thứ không cần thiết để lo tiền chợ. Ngày nay đi dạy học không mặc áo dài nữa, chị soạn mấy chiếc áo dài cũ và một số quần áo đã chật của các con bỏ vào chiếc giỏ cói đem ra chợ trời.

- Cô ạ!

Giọng nói quen thuộc khiến Lan quay lại.

-Cô, em không thấy cô lên trường...em tưởng...Cô khoẻ không?

Nhìn con bé Liên, học trò cưng ở trường cũ rung rung nhận cô giáo, Lan cũng nghẹn ngào.

- Cô chuyển trường khác. Trường mình hồi này ra sao hả em?

Liên kéo Lan vào quán cà phê nhỏ gần đó

- Em mới nghỉ học rồi cô ạ.

- Em đang học Lớp Mười Một mà, còn chưa đầy hai năm nữa là hết bậc Trung Học sao em không cố gắng cho xong?

- Thừa cô, ba em đi học tập, chị em xong Tú Tài có được vào Đại Học đâu cô, chị xin dạy lớp mẫu giáo ở gần nhà, không biết được bao lâu. Hai thằng em trai em chắc đến tuổi cũng phải đi nghĩa vụ. Mẹ em cực quá, em quyết định ở nhà buôn bán kiếm tiền giúp mẹ em.

Lan thở dài:

- Em là học sinh giỏi, bỏ ngang như thế này uống quá.

- Học làm gì hả cô? Vào trường chỉ lo phấn đấu để được là đối tượng đoàn. Bọn học trò ngoài Bắc vào phần nhiều hỗn xược. Thầy cô cũng lo trăm thứ việc bên ngoài, tối ngày lo họp, lại còn phải vào những tổ sản xuất, thi đua lao động tốt để lập thành tích... học gì cô?

Rồi cô bé hạ giọng:

- Em lo kiếm tiền, kiếm đường đi cô ạ. Em không thể sống dưới chế độ này.

Nhìn Liên, Lan nhớ cô học trò giỏi, ngoan, hiền mà chị thương mến, nhớ hình ảnh cô học trò mắt sáng long lanh nhìn lên bục giảng. Bây giờ em mặc bộ bà ba đen, gầy gò, phờ phạc. Một nỗi xót thương dâng trào. Chị nghĩ đến thân phận mình và chạnh nghĩ đến bây con. Không biết trong những tâm hồn non trẻ đó, chúng suy nghĩ những gì.

- Cô muốn bán những thứ gì hả cô?

Liên hỏi, Lan hé chiếc giỏ cói cho Liên xem.

- Cô đưa em, cô ngồi đây đợi em một chút em đem bán hộ cô. Cô lạ mặt họ ép giá.

Nhìn con bé xách chiếc giỏ thoăn thoắt bước đi, ruột Lan như quặn thắt. Chỉ một thoáng, Liên cầm chiếc giỏ không về, dúm một nắm tiền vào tay Lan cười ngòn ngọt:

- Em đứng lẩn quẩn ở đây, ai bán gì em mua, ai mua gì em bán cô ạ. Em không có hàng quán nào hết, chạy hàng thôi.

- Sao em giỏi thế?

Lan rút vài tờ giấy bạc đưa Liên:

- Cám ơn em, cho cô gửi.

Liên ngậm ngùi:

- Cô ơi, cô cầm lấy, nhìn cô mặc áo bà ba, đội nón lá, đạp xe đạp, phải đi bán cả quần áo cũ là em xót xa lòng dạ lắm rồi. Cô về đi, khi nào cần gì cô cứ ra khu này là có em.

Thầy trò nắm chặt tay nhau cùng ngăn dòng nước mắt chỉ trực tuôn trào.

Chia tay Lan, hòa mình vào dòng người xuôi ngược trong khu chợ trời, Liên không cầm được nước mắt. Hình ảnh cô giáo Lan mà Liên đã tôn thờ, yêu quý thay đổi đến thế sao. Cô giáo Lan dịu dàng, áo quần luôn tươm tất, giảng bài rất rõ ràng, dễ hiểu. Cô luôn để ý, ân cần với tất cả học trò, uốn nắn từ lời ăn, tiếng nói, cách cư xử ở đời... Cô là thần tượng của biết bao thế hệ nữ sinh. Cô ơi, chúng em vất vả, lam lũ thì được nhưng nhìn cô như thế này em không chịu được, đau lòng lắm, cô ơi.

Đạp xe đi giữa lòng phố Sài Gòn nằng nặng nhưng lòng Lan như tê buốt. Hôm nay gặp cô học trò cũ ở hoàn cảnh này khiến Lan nhớ lại bao sự việc đau lòng mà chị đã chứng kiến. Một hôm nhìn thấy một thầy giáo dạy cùng trường đang cong lưng đạp chiếc xích lô chở khách ngược chiều gió, Lan phải lảng ngay, tránh cảnh gặp gỡ bề bàng của hai nhà giáo. Chị biết ông thầy đó có năm đứa con thơ mà đứa bé nhất chưa đầy một tuổi. Chỉ có lương giáo chức không thôi thì làm sao nuôi nổi từng ấy miệng ăn, thương làm sao! Rồi một lần chị gặp một cô bé trạc tuổi thằng Chương đứng thút thít ở gần cầu xa lộ. Cô bé nhìn thấy chị thì òa lên khóc gọi tên cô Lan. Hoá ra cô cũng là học trò nơi trường cũ chị dạy. Hỏi chuyện mới biết cô đi buôn than từ Long Thành về, bị cảnh sát kinh tế bắt được nên tịch thu hết hàng hóa, may là không bị bắt giam. Khổ quá, đúng là tính quẩn tính quanh, buôn bán lời lãi bao nhiêu với một nhúm than nếu đi chót lọt! Tuổi các em phải đang ngồi trong lớp học, bồi

đắp kiến thức để sửa soạn cho tương lai. Lan lại nghĩ đến học sinh nơi trường mới. Chị dạy đệ nhị cấp nhưng trường này chỉ có tới lớp Chín nên chị được xếp dạy hai lớp Tám và Chín. Ngày nào loa nhà trường cũng phát động chương trình “Kế hoạch nhỏ”. Các em phải từng nhóm, mỗi đứa một cái túi và một đôi que tre, đi bới gắp từng mẩu giấy vụn, từng mảnh bao ni lông rách dưới đường, trong bãi rác, trong khe rãnh... Em nào muốn đạt danh hiệu “Dũng sĩ kế hoạch nhỏ” thì về

nhà vét hết sách báo cũ, thậm chí ngay cả những cuốn sách giáo khoa còn tốt nguyên đem nộp. Đầu óc đầu để học, lúc nào cũng nghĩ đến việc thi đua để làm dũng sĩ, để làm anh hùng lao động. Phận giáo chức cũng thê lương không kém, thiên chức nhà giáo bây giờ không phải là uốn nắn, dạy dỗ, vun trồng những đứa trẻ trở thành những người hữu

dụng sau này. Những khóa học chính trị nhồi nhét như vẹt để rồi thầy cô lại lập lại như vẹt với học sinh, dù chính trong thâm tâm nhà giáo cũng biết đó là những điều dối trá. Dưới mắt học trò thầy

cô cũng eo sèo khi chia nhau từng miếng thịt, từng xương cá lúc có loa gọi xuống nhận nhu yếu phẩm. Rồi vì sinh kế thầy cũng phải chạy xe ôm, ngồi đầu đường làm nghề vá lốp xe, sửa đồng hồ, bơm bút bi. Cô lo bán quà ở cửa trường hay đi bán quần áo cũ như Lan hôm nay. Thì giờ đâu, tâm trí đâu lo chuyện giáo dục, dạy dỗ. Còn đâu hình ảnh tốt đẹp của thầy cô cho học trò chiêm ngưỡng, noi theo.

Lan nhớ đến số tiền mới có mà chị đã cẩn thận bỏ vào túi áo trong. Nghĩ đến các con, chị tự nhủ, chị sẽ trích ra một chút, vào chợ mua một miếng thịt quay và ít rau. Chị sẽ luộc mớ mì sợi do chị mới đổi túi bột mì được mua phân phối hôm qua. Đãi các con một bữa ăn cho thơm tất. Tội nghiệp hai thằng con trai đang sức lớn phải bóp mồm bóp miệng, ăn như chẳng đủ no vì chúng nó cũng ý tứ nhìn trước nhìn sau. Không có bánh hỏi thịt quay như ngày xưa nhưng các con chị cũng sẽ có mì sợi luộc thay cho bánh hỏi. Chị sẽ pha một tô nước mắm thật ngon với rau sống đủ thứ, các con chị có một bữa ăn cải thiện, mì luộc thịt quay ngon lành.

Đỗ Dung

**Hãy Cho Tổ Quốc
Mượn Đôi Chân Của Bạn**

Lê Mai Linh

Nhà Xuất Bản: Ý Trời

Ấn hành năm 2024

liên lạc: Lê Mai Linh

lemailinh103@gmail.com

BỐ TÔI

TẠ QUANG TUẤN

*Chữ Hiếu bao giờ mới trả xong
Buồn đau vương vấn mãi trong lòng
Tuy nay cách biệt lòng con vẫn
Nhớ Bố từng ngày Bố biết không?
TQT*

Đối với tôi, kể từ khi tôi gọi tiếng

Bố đầu đời và cho đến khi tôi đưa Bố
tôi vào lòng đất thì Bố tôi luôn luôn và
mãi mãi là người mà tôi ngưỡng mộ và
hạnh diện nhứt.

Bố, tiếng gọi thiêng liêng đầu đời đó đã đi cùng
với tôi suốt cả một chặng đường dài bao gồm những vui, buồn, tức
giận, hờn trách nhưng tất cả đều không qua được lòng yêu thương
vô bờ bến mà Bố đã dành cho chúng tôi.

Tôi may mắn được sinh ra và lớn lên trong một gia đình mà Bố-
Mẹ đã dày công dạy dỗ chúng tôi trên 5 yếu tố "NHÂN-LỄ-
NGHĨA-TRÍ-TÍN" làm hàng đầu. Tôi nhớ lúc nhỏ, những khi tôi
giận, tôi buồn thì Bố tôi không phải là người đầu tiên vuốt ve hay
chạy lại hỏi han nguyên nhân tại sao tôi buồn mà luôn luôn là người
Mẹ. Có lẽ ông trời sinh ra người Mẹ là để gần gũi, yêu thương, chiều
chuộng và vỗ về con mình hơn là người Cha. Tuy nhiên đó không
phải là người Cha không biết thương con; người Cha thương con
bằng cách khác của một người đàn ông. Tôi nhớ có người nói với
tôi rằng khi bạn đói, người mẹ sẽ cho bạn con cá để ăn cho qua cơn
đói rồi sẽ chỉ con cách bắt cá, còn người Cha sẽ đưa cho con cần câu
để con học cách tự lực cánh sinh. Dẫu gì đi chăng nữa thì sự thương

yêu vô bờ bến của Bố Mẹ lúc nào cũng có thể được ví như là một cây dù to lớn mở ra và bao bọc cho những đứa con của mình.

Bố tôi không những làm Cha và còn là người Mẹ “bất đắc dĩ” khi Mẹ tôi qua đời. Từ sau khi Mẹ tôi mất, Bố tôi đứng với danh hiệu “Gà trống nuôi con”. Ông vừa dạy bảo cho chúng tôi nên người và ông còn là một người nấu ăn chính cho những bữa cơm của gia đình.

Người ta thường nói “Công Cha như núi Thái Sơn Nghĩa Mẹ như nước trong nguồn chảy ra”. Tôi không biết núi Thái Sơn là núi nào mà người ta lại có thể ví công Cha như núi Thái Sơn nhưng tôi biết chắc chắn rằng công Cha phải cao hơn bất cứ tất cả các núi trên thế giới này gộp lại. Đối với tôi, công Cha là một bầu trời rộng lớn bao la. Ban ngày Cha là ánh mặt trời soi sáng đường cho con và ban đêm Cha là hàng ngàn hàng triệu vì sao lấp lánh soi sáng đời con để cho con không đi lầm đường lạc bước giữa màn đêm bao phủ.

Sau năm 1975, Bố tôi không còn được chính quyền mới trọng dụng nữa. Từ một người chỉ biết cầm phấn đứng bảng dạy học để kiếm miếng cơm thì nay Bố tôi trở thành người “nhàn rỗi” nhứt hành tinh. Mỗi buổi sáng, Bố tôi rời khỏi nhà thật sớm để lên nhà Bác tôi. Lúc đó tôi còn nhỏ và không biết Bố tôi đã đi đâu và làm gì cho đến khi tôi lớn lên thì mới biết Bố tôi lên nhà Bác tôi để tìm đường vượt biên cho gia đình.

Cuộc sống từ sau tháng 4 năm 1975 của gia đình tôi thật khó khăn và khổ sở. Bố tôi không thể nào làm được những công việc nặng nhọc để kiếm tiền lo cho gia đình. Mẹ tôi thì không biết buôn bán gì. Thêm vào đó, gia đình tôi cứ bị công an phường tới hăm he đuổi đi vùng kinh tế mới. Tuy Bố tôi không phải đi “học tập cải tạo” nhưng Bố tôi cứ phải lên phường trình diện thì họ mới để cho Bố tôi yên. Chính vì thế chỉ sau 5 năm Bố tôi trông gầy và già hẳn đi so với số tuổi của ông lúc bấy giờ. Mẹ tôi cũng vì cuộc đời thay

của chế độ mà buồn rầu rồi mang trọng bệnh qua đời ít lâu sau khi tôi vượt biên.

Ngày rời bỏ quê hương hay nói đúng ra là ngày vượt biên đối với tôi là ngày hoàn toàn buồn nhiều hơn vui. Làm sao vui cho được khi tôi chỉ đi có một mình và bỏ lại sau lưng cha mẹ anh em. Ngồi bên cạnh Bố tôi trên chiếc xe xích lô máy trong một buổi sáng sớm tinh mơ để vượt biên, tôi không nói một tiếng nào vì thật ra tôi chẳng biết nói gì vào lúc này vì tôi không muốn đi một mình và càng không muốn xa gia đình. Nếu có đi thì tôi vẫn thích đi chung cả gia đình chứ không thích người đi kẻ ở rồi biết bao giờ mới được gặp lại nhau.

Sau những biến cố trong đời, gia đình tôi cuối cùng cũng được đoàn tụ ở hải ngoại nhưng mà vẫn thiếu đi một người; người đó chính là Mẹ tôi. Ở hải ngoại, Bố tôi làm cho "American Institutes for Cancer Research". Cũng như bao người khác, ông dậy thật sớm sáng đi chiều về. Những lúc trời mưa tuyết, tôi thấy ông một thân thui thủi đón xe bus để đi làm (vì ông muốn lái xe vô trong thành phố), nhìn thật thương. Tuy nhiên, song song với việc ông đi làm mỗi ngày, tôi còn thấy ông cầm viết trở lại, có lẽ đó là cái nghiệp cầm bút của ông chăng? Tôi cũng đã từng hỏi Bố tôi là tại sao Bố không ở nhà cho khoẻ, phải cực nhọc đi làm chỉ dưới trời mưa, trời tuyết mà đón xe như vậy? Thì Bố tôi cho biết là ông không muốn ngửa tay xin tiền trợ giúp của chính phủ, ông còn đầy đủ tay chân, ông phải cố gắng cho xã hội và cho con cháu nhìn thấy mà noi gương theo. Nước Mỹ đã cư mang gia đình mình tức là đã có công rất nhiều, mình không thể nào là một gánh nặng thêm cho nước Mỹ. Những lời dạy bảo đó thực sự đã in vào trong tâm trí của anh em chúng tôi. Chúng tôi dù cực nhọc bao nhiêu cũng có thể chịu đựng được chứ không đi làm mà ở nhà ngửa tay xin trợ cấp xã hội là chúng tôi không thể làm được. Thế là cuối cùng, Bố tôi cũng đã cầm viết trở lại và ông đã viết rất nhiều những truyện ngắn và

truyện dài để đăng trên những báo chí và tập san ở hải ngoại. Tuy nhiên Bố tôi không có muốn làm kinh doanh vì thế những truyện của Bố tôi viết không có in ra thành sách để bán mà chỉ in ra thành sách để cho con cháu giữ gìn những tác phẩm đó của ông mà thôi. Và bây giờ thì anh em chúng tôi đang giữ những tác phẩm đó của ông. Ngoài những tác phẩm đó, đặc biệt Bố tôi còn có 3 cuốn sách đã được lưu trữ trong thư viện Quốc Hội Hoa Kỳ (Library of Congress).

Từ ngày Bố tôi rời Việt Nam, Bố tôi chưa lần nào quay trở về thăm lại quê hương. Bố tôi nói khi trở lại nơi đó Bố tôi buồn nhiều hơn vui vì nơi đó Bố tôi đã có tất cả và cũng nơi đó ông đã mất hết tất cả để ra đi. Thậm chí từ ngày Bố tôi rời đất Bắc để di cư vô Nam thì Bố tôi cũng chưa lần nào trở lại về thăm nơi mà Bố tôi đã sinh ra. Có lần tôi cũng hỏi tại sao sau năm 1975 Bố không ra thăm lại mộ phần ông bà nội ở ngoài Bắc thì Bố tôi cho biết là vì vào khoảng thời gian đó cuộc sống quá khó khăn nên đi ra Bắc cũng là cả một vấn đề và Bố tôi không muốn làm giàu cho cộng sản.

Hôm nay, tuy Bố tôi đã vĩnh viễn rời xa chúng tôi, chúng tôi không còn nghe những câu khuyên dạy của ông nữa nhưng những gì ông dạy cho chúng tôi đã quá đủ để cho chúng tôi làm hành trang vững tin tự đi trên con đường đời này. Tuy chúng tôi không còn nghe tiếng nói tiếng cười của ông nhưng trong tim tôi Bố tôi mãi mãi và luôn luôn có một vị trí rất tôn kính mà suốt đời này tôi mang theo cho đến khi tôi gặp lại Bố Mẹ tôi ở bên kia thế giới.

Chúng con luôn thương nhớ Bố rất nhiều!

Mến chúc tất cả những ai còn Cha hãy yêu thương Cha mình nhiều hơn vì họ đã yêu thương mình, nuôi nấng dạy dỗ mình và luôn luôn nhớ rằng bước chân đầu đời của mình là do Cha Mẹ dìu dắt để cho mình có thể một mình đi xa vạn dặm ngày hôm nay...

Con của Bố,

Tạ Quang Tuấn

CHỜ XUÂN

THÁI HƯNG/PGH

Đầu Xuân Dương lịch tuyết rơi!
Quanh đây tuyết trắng bỗng khơi mạch buồn
Mong sao nắng ấm khởi nguồn?
Tình Xuân chất ngất đang cuồn cuộn dâng!

Nhớ Xuân đất Mẹ băng khuâng.
Saigon nắng ấm vui dâng ngập trời!
Tuổi Xuân phơi phới một thời?
Được mang áo trắng nhìn đời yêu thương!

Bao Xuân viễn xứ vấn vương?
Nhớ về cố quốc quê hương xóm làng.
Ước mơ giờ lúc Tuổi vàng?
Mơ ngày tái ngộ ngõ ngàng phân vân!

Đón Xuân với tuyết đầy sân?
Phải lo xúc tuyết tay chân rã rời?
Đón Xuân bao lễ hội mời!
Đường đi dù chẳng xa vời bao nhiêu?

Dù cho tuyết ít chẳng nhiều?
Mùa Xuân băng giá nắng chiều tối mau!
Mất già khó thấy trước sau?
Nên đành từ chối hẹn nhau ấm Trời!
Thái Hưng/PGH

CHÚT TÌNH

(tặng O)

NGUYỄN TƯỜNG GIANG

Buổi sáng thức dậy
Nhìn lá đổi màu
Cây thoa môi đỏ
Sương trắng mặt hồ

Em còn yên giấc
Tóc bạc phai màu
Hôn lên đôi má
Em ơi thu về

Thanh xuân còn nhớ
Môi má hồng đào
Em ơi còn nhớ
Đôi ta thuở nào...

Nguyễn Tường Giang
tháng tám 2022

NĂM BỆNH

(Có O trong phòng cấp cứu)
NGUYỄN TƯỜNG GIANG

nằm trong vùng bóng tối
may có em bên mình
nỗi đau là hơi thở
bàn tay em rất mềm

tôi thêm được nhắm mắt
trở về căn nhà xưa...
Nguyễn Tường Giang
9/20/2021

XUÂN SẦU

LUÂN TÂM

Nhớ ba lá lá mai vàng
Bên thềm vạn thọ nhẹ nhàng gió xuân
Má làm mứt bí mứt gừng
Chuối ngào bánh trắng chờ mừng tết ta

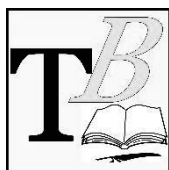
Xong mùa lúa trúng đầy nhà
Đầu trần chân đất khổ qua đèo cười
Chị em anh líu lo vui
Nghe con chim khách chìa vôi chào mào

Cu kêu gà gáy nôn nao
Làng trên xóm dưới gọi nhau giao tình
Lễ chùa cúng miếu hát đình
Múa lân hát bội hẹn mình chờ ta

Trời xanh mây trắng bao la
Sáo diều giấy trắng nở hoa môi hồng
Đôi chim én nhỏ tâm đồng
Cầm tay tập viết võ lòng khát khao

Lìa quê đứt ruột vì sao
Mẹ cha anh chị em đau nhang tàn
Xuân về huyết lệ để tang
Thiên thu hôn bóng sen vàng chiêm bao...

Luân Tâm - MD. 02/06/15

MÙA ĐÔNG
HOA THỊNH ĐỐN
NGỌC HẠNH

Dù thời tiết bằng giá hơn
mọi năm, thương xá Tyson
Corner vẫn đông khách.

-oOo-

Bạn thân mến,

Mình viết thư cho bạn lúc
bên ngoài âm u không ánh nắng,

buồn hiu. Theo dự báo thời tiết hôm nay sẽ có “freezing rain”,
mưa đóng thành băng trơn trượt gây khó khăn cho người lái xe
hay khách bộ hành.

Cùng khi đó truyền hình cho biết Úc đang vào mùa hè nóng
kỷ lục. Cảnh bãi biển quá đông người chen chúc tránh nắng nóng
kinh khủng làm người mệt mỏi, thú vật ngất ngư. Quả là thái quá
và bất cập!

Bởi vì, bạn ơi thật trái ngược với nhau, bên Hoa Kỳ hiện đang
vào mùa Đông và rất lạnh. Thường những tiểu bang gần Canada
như Boston, Nữu Ước... lạnh nhiều hơn nhưng năm nay vùng Hoa
Thịnh Đốn, cũng lạnh chẳng kém nơi khác bao nhiêu. Vào cuối
tháng 12 trời lạnh nhưng khô, tuyết rơi một lần chưa đến 1 tấc.
Trương đối chịu được trừ hôm nào có gió mới thê thảm, rét oi là
rét, 22 độ F ban ngày. Ống nước nhà bạn mình bị nứt vì lạnh, nước
chảy tràn lan ngập sàn nhà.

Sang tuần lễ đầu năm vùng Hoa Thịnh Đốn lại có tuyết. Sáng
sớm nhìn qua cửa kính tuyết trắng xóa phủ đầy sân cỏ. Các mái
nhà đối diện và chung quanh nhà mình đầy tuyết trắng phau.

Hôm qua khí tượng cho biết tuyết rơi vào chiều hay tối nhưng mãi đến khuya không thấy, chẳng biết Tuyết đến lúc nào. Hóa ra nàng đến lặng lẽ khi thiên hạ ngon giấc. Nhìn hàn thử biểu thấy 20 độ F. Vì quá lạnh tuyết đóng thành băng. Lối đi từ nhà ra đường tuyết có nơi thành đá, trong vắt như gương. Con mình đi làm phải bước lên sân cỏ để ra xe đậu ngoài đường thay vì theo lối cũ tráng xi măng. Đi vòng xa hơn một chút nhưng an toàn không sợ trơn trượt, té ngã.

Năm nay vùng Hoa Thịnh Đốn lạnh nhiều và lâu hơn mọi năm. Trường học có nơi trễ 2 tiếng, có nơi đóng cửa, học trò nghỉ học. Công chức được làm việc tại nhà, truyền hình thông báo nên hạn chế ra đường. Chị bạn ở xa điện thoại hỏi thăm khi cho biết thời tiết hôm nay, chị phán một câu “Hoa Thịnh Đốn lạnh đâu có bằng Nữ Uớc, tuyết cao 1,50 mét, ngập cả xe, lên tận cửa sổ...” À mình cũng thấy tin đó trên TV nhưng thật ra năm nay lạnh nhất kể từ khi mình đến Hoa kỳ. Có 2 cá mập, 1 con chó chết công vì thời tiết khắc nghiệt. Mặt trời đi ngủ sớm, bạn ạ. Sáng lên khoảng 1 buổi hay vài giờ rồi bầu trời âm u giống mùa Đông nước Anh. Trước kia mình thường tự hào vùng Hoa Thịnh Đốn vào mùa Đông nắng vẫn rực rỡ chan hòa khắp nơi nơi, không âm u ảm đạm như những nơi khác.

Bạn có biết trời lạnh đến nỗi ông trưởng nhóm “Hợp Mặt Ngày Thứ Năm” của nhóm ban gia cho dời buổi họp mặt lại thứ năm tuần sau. Theo khí tượng tuần tới ấm đến 57 độ F, tuyết tan, lái xe an toàn hơn. Kể bạn nghe chuyện “hợp hành” nghe thật... oai bên nước Mỹ. Thịnh thoảng nhóm cao niên độ 10 hay 12 người họp mặt tại nhà hàng hàn huyên, cũng vui.

Mình nhớ Canada mùa Đông dài và lạnh hơn Hoa kỳ. Chị họ mình ở Canada mỗi năm vào tháng 12 chị đến Virginia, Hoa kỳ ở với người con gái nhỏ trốn lạnh đến tháng 3 chị trở về Canada. Chị cho biết người Canada thích mùa Đông vì họ trượt tuyết, môn

thể thao phổ thông ở xứ lạnh. Họ mặc áo ấm, đội mũ xanh đỏ, di động giữa tuyết trắng trông vui mắt, hay lắm...

Tuy lạnh nhưng tuần rồi, 26/12, hai chị bạn cũng rủ mình đến thương xá xem cho biết “sự tình”, xem người địa phương năm nay buôn bán ra sao và xem cách họ trang hoàng ngày Noel. Xe chị Ngọc tốt nên không sợ đường xấu. Mấy chị em đi Tyson Corner, Virginia. Tưởng vắng vẻ, khách đến thương xá chỉ để trả các món quà biếu tặng từ ngày lễ Giáng Sinh hôm qua. Nhưng mình lầm. Dù đi sớm, 10 giờ 30 đã đến thương xá nhưng bãi xe trong nhà, ngoài sân, trên sân thượng đều kín mít. Có cảnh sát đứng chỉ đường nhưng phải chạy loanh quanh chỗ nọ chỗ kia mới tìm được chỗ đậu. Bên trong thương xá đông người đi lại tấp nập. Các quầy trả tiền người ta sắp hàng dài ngoằn. Mình nhìn về phía quầy “trả hàng hóa” còn vắng, chưa có ai. Kinh tế tốt hơn chăng?

Càng muộn thương xá càng đông. Các cửa hàng ăn uống đầy thực khách. Cây Giáng Sinh trong những tiệm buôn rực rỡ ánh đèn, lấp lánh các quả bóng, các dây kim tuyến, hình ảnh trang hoàng cho ngày lễ còn nguyên. Năm trước nữa mình cũng đến thương xá vào dịp Giáng sinh các tiệm buôn không đông khách bằng. Thật là nam thanh nữ tú. Như thế là mấy chị em đoán sai vì nghĩ ngày nay thiên hạ thường mua hàng hóa từ đồ điện tử, gia dụng, đến quần áo qua online, các tiệm buôn sẽ vắng khách. Vả lại mới mua sắm trước lễ Giáng sinh, nếu đến thương xá chắc để trả hàng mà thôi. Hóa ra họ đi mua tuy giá hạ chưa nhiều lắm, có thứ giảm 20%, có loại 40%... Thường vào tháng 2 quần áo có nơi giảm giá đến 75% nhưng lúc đó ít khi tìm được thứ mình thích. Đồ chơi trẻ em cũng còn nhiều và mình liên tưởng đến trẻ em vùng cao nguyên Việt Nam. Mùa Đông các em có đủ áo mặc ấm cho qua mùa rét hay vẫn co ro với gió núi sương rừng. Cầu mong các em đây đủ sung túc hơn như trẻ em miền xuôi...

Vào ngày Tết Tây các con lại đưa mình ra thương xá Tyson Corner lần nữa. Mình nghĩ trừ nhà hàng ăn uống, các hiệu buôn sẽ đóng cửa ngày đầu năm nhưng bạn biết không, họ vẫn mở cửa đón khách. Người ta đông như ngày hội. Thông thường cây thông và các trang trí ngày Giáng Sinh sẽ giữ lại cho đến hết năm mới nào ngờ họ dọn sạch, không còn cây Noel trong các tiệm buôn hay ngoài hành lang. Các nơi dành cho trẻ em chơi như các tuần lộc và các trò chơi khác bày biện công phu đã đẹp hết, sạch gọn, không còn dấu vết các vật dụng để các trẻ em nô đùa, leo trèo, chụp ảnh cách đây 1 tuần.

Lúc ăn trưa cũng chờ, không còn bàn trống. Trời lạnh nhưng bãi đậu vẫn hết chỗ, phải chạy lòng vòng mới có chỗ đậu. Buổi chiều mình ra thương xá Eden chợ Việt nam, tương đối vắng hơn ngày thường. Còn nhiều chỗ đậu xe. Tiệm ăn đông khách, các trang hoàng ngày lễ còn nguyên Cái fountain và hồ nước nhỏ ở Eden, nước đóng thành đá. Chẳng thấy ai ngồi chung quanh hồ nước như mùa hè.

Về nhà xem truyền hình thấy Washington Monument, phía trước nhà quốc hội, những nơi ngày thường đông du khách nay chỉ có 5,7 người lèo tèo. Họ mặc áo đội mũ lùm xùm như người Bắc cực. Hồ nước đóng băng và Tidal Basin, các trò chơi dưới nước vắng hoe, không thấy du khách. Đêm ấy hàn thử biểu chỉ 12 độ F.

Nơi bạn cư ngụ khí hậu ôn hòa ấm áp, có lẽ bạn chưa thấy tuyết rơi và chưa “thường thức” cái lạnh vùng Hoa Thịnh Đốn năm nay. Ngồi nhà nhìn qua cửa kính thấy hoa tuyết rơi rơi hay xem trên màn ảnh thấy tuyết trắng phao phủ lên cành cây, đường phố, đẹp như bức tranh tuyệt mỹ của nghệ sĩ tài ba. Nhưng nếu bạn phải cào tuyết dọn sạch lối đi hay quét tuyết bám lên xe để có thể đến sở đến trường cho đúng giờ thì mùa Đông không dễ thương đâu.

Hôm nay bên ngoài thời tiết khắc nghiệt, tuyết rơi lạnh lẽo được ngồi trong nhà thoải mái với gia đình, có chăn nệm ấm êm mình bù ngùi nhớ bà con nghèo quê nhà, những người vì mưu sinh, vì nhiệm vụ phải làm việc nơi gió rét, những người vô gia cư... mình ước ao họ có đời sống tốt đẹp hơn.

Bạn thân mến,

Được sống ổn định trên đất nước tự do này, mình luôn cảm ơn bà con thân hữu với cả tấm lòng, những người đã giúp gia đình mình, đưa đón đến trường, sở, ghi danh nhập học... trong lúc đầu khó khăn khi mới định cư nơi xứ lạ. Mình cảm ơn nước Hoa Kỳ đã đón nhận, cứu mang, tạo công việc làm ăn cho gia đình mình, giúp điều kiện các con được đi học để thành người hữu dụng lúc trưởng thành như hiện nay.

Cuối thư, mình xin chúc bạn và gia đình, quý đồng hương Việt khắp nơi trên thế giới một năm mới luôn tươi vui, mọi sự tốt lành như ý. Mình có bài thơ “con cóc” gửi bạn xem cho vui:

*Năm Mới thủ đô rét buốt da,
Mùa Đông lạnh lẽo xứ cờ Hoa
Đường đi trơn trượt nhiều băng tuyết
Ấm áp vui tươi kẻ có nhà*

*Hết lòng mong ước đồng bào ta,
Công việc làm ăn được thuận hòa.
Bạn hữu gia đình đều hạnh phúc,
Người người no ấm trẻ hay già.
Ngọc Hạnh*

GÓC HUẾ SAN JOSE

VUI MỪNG TÂN NIÊN

MINH THÚY THÀNH NỘI

Sau nhiều ngày mưa đầu mùa. Sáng ni trời bỗng dưng tạnh ráo, nắng hồng vươn lên tươi sáng. Vợ chồng tui sửa soạn sớm, nôn nao đi gặp mặt làng Huế được tổ chức tại nhà chị Cindy, anh Bào. Lần mô tập dợt văn nghệ cho sinh nhật Huế Online cũng đều tụ họp nơi đây, được ăn uống, được chụp hình tha hồ vì nhà chị trồng nhiều bông hoa rất đẹp.

Mười một giờ bà con tới mỗi người mang theo một món vì lo ngại chủ nhà mệt. Dĩ nhiên màn đầu tiên của mấy O, mấy mẹ là ham muốn chụp hình. Những tà áo dài khoe sắc màu đẹp như rửa không chụp hình thì uổng lắm. Thấy mặt ông mô cũng nhờ hết á, ban đầu còn nói đủ câu lịch sự “nhờ anh chụp cho vài tấm hình”, sau vì thấm mệt do chạy lui chạy tới nên bị hụt hơi, ông mô không quen dù lạ cũng kêu ới ới “chụp, chụp...hình”. Cuối cùng ôn chồng của Huê bị chiếu tướng cầm bao nhiêu phone bấm liên tục.

Mở đầu chương trình,

Trung Trực - người điều khiển trang Huế Online ở San Jose đứng ra nói đôi lời cảm ơn chủ nhà, giới thiệu từng người trong bàn tiệc. Quý lắm với những người không phải dân Huế mà yêu Huế vô cùng tận, nên đã bước vào làng Huế sinh hoạt. Chị Thái Nga từ Hội An ra học Đại Học Sư Phạm Huế, chốn ni đã khiến chị tương tư lưu luyến. Em Mỹ Phụng (người Bắc) lơ đem tâm hồn gọi Huế qua những bản nhạc, những bài thơ, những hình ảnh thơ mộng trầm mặc của Huế. Chị nhà văn Xuân Hồng tâm tình có nhiều kỷ niệm với Huế nên nặng tình khôn nguôi...Chao ơi!

không phải Huế mà gia nhập làng Huế, nghe chị em ca tụng Huế thì hỏi quý vị hẳn rằng không vui cho được, trong bụng sung sướng rứa thôi.

Tiếp tục màn ăn uống, nhiều món ngon như bánh bao, bánh chuối chiên, chả giò, xôi thịt hơn (chị Botin nấu thiệt ngon), dĩ nhiên không thể thiếu hương vị của Huế như bánh bột lọc trần, bột lọc gói, bánh bèo, bánh ít ram và có cả xôi cá mặn nữa. Trung Trực bày trò chơi xổ số lấy hên đầu năm, bằng cách mỗi người ghi tên mình trên tờ giấy \$10 và bỏ vào thùng. Ngoài ra mỗi người đem theo món quà đến trao đổi, thêm nhiều món quà extra của Trung, có mấy chục câu hỏi mọi người cùng bốc và trả lời. Màn ni thiệt vui nhộn với nhiều câu đố chơi chữ cũng như hài tếu. Đến phiên tui bốc, câu hỏi là “bạn có thể đi chào và nói lời thân ái hết tất cả những người ở đây. Chờ ơi! tui vì ham quà quá gồng mình đứng lên đi vòng chào hỏi, lúc tới ôn Mỹ chồng của Kymberly Mỹ Phượng thay vì nói “Nice to meet you” thì tui lại nói lộn “I love you”. Chao là đầu óc mê tới hồi u mê, lẫn lộn, lỡ rồi biết làm răng chừ, hy vọng ôn Mỹ hiểu theo kiểu đạo là tình yêu rộng lớn, yêu chúng sinh muôn loài, yêu vạn vật chung quanh, yêu trời đất bao la... (cho nổ chút bà con nghe).

Có nhiều câu đố về địa lý nhân văn của Huế, tui thiệt ốt dột hết sức: miệng thì luôn nói nhớ Huế, yêu Huế mà không nắm vững sự hiểu biết về Huế, bà già lắm cẩm đã yêu cầu người trẻ tuổi thông minh Trung Trực nhắc lại nhiều lần các câu trả lời.

1/ Có bao nhiêu cầu bắc qua sông Hương?

- Có 7 cầu: Chợ Dinh, Vĩ Dạ, Trường Tiền, Phú Xuân, Bạch Hổ, Nguyễn Hoàng (chưa khánh thành), cầu Tuần.

2/ Có bao nhiêu trường ở Huế?

- Trường Công lập Đồng Khánh, Quốc Học, Nguyễn Tri Phương, Nữ Thành Nội, Hàm Nghi, Nông Lâm Súc (sau này đổi thành Đại Học).

- Trường Tư thực:

Bồ Đề (Hữu Ngạn, Tả ngạn), Nguyễn Du, Bán Công, Jeanne D'Arc (chắc còn nhiều nữa kể không hết).

3/ Có bao nhiêu nhóm Huế Online trong và ngoài nước?

- Có các nhóm:

Huế Thương (trưởng nhóm anh Lương Hồ Bá)

Huế Kết Nối (Chị Lan Ngô)

Huế Online - Sông Hàn (chị Nguyễn Thị Hương)

Ly Cà Phê Số -Sài Gòn (Nguyễn Lan Hương)

Huế -San Jose (chị Botin)

Đọc câu thứ ba tui được truyền cảm giác thiết ấm lòng. Huế tàn mát trên khắp nẻo quê hương và lưu lạc ở nước ngoài, nhưng đi mô cũng nhớ về Huế, cũng lập nhóm nhắc nhở Huế qua thơ văn hình ảnh, và ôn lại những từ ngữ rằng, tê, mô, rúa, chi lạ rúa, nhớ rúa thê, ốt dột, dị òm...

Quay về Huế là đi qua vùng quá khứ. Rằng mà nhớ những địa danh như chợ Xếp mạ thường sai đạp xe xuống mua chanh ớt lúc 8, 9 tuổi. Nhớ mùa lụt Huế quá thê thảm, nhà nghèo ra vườn cắt buồng chuối non vô, mạ xắt lát kho với ruốc, ăn hao cơm ngon chi lạ. Nhớ mỗi mùa lễ Vu Lan bạn bè rủ nhau ra chợ Đông Ba mua bó hoa Sen rồi leo xe đò lên Chùa Từ Đàm, Chùa Bảo Quốc hoặc Thiền Lâm Tự trên núi. Nhớ thừa “mê trai” yêu tập thể, cả nhóm rủ nhau tới quán nhỏ đối diện cổng Đại Nội uống cà phê trong khung chiều nên thơ, ngồi nhặt những giọt nắng vàng chờ đợi, chờ bóng dáng anh chàng học ngành hội họa điêu khắc tan trường phóng xe Honda ra khỏi cổng Đại Nội. Nhớ chiều mưa gió ngồi uống tách trà Lipton trong quán cà phê “Hoa Hồng 9” thưởng thức nhạc tiền chiến với giọng ca Thái Thanh, nhìn qua khung cửa sổ những hạt mưa rơi nhặt nhòa đường lối. Hoặc chờ mùa hè nhìn Phượng rụng ngập đò ối đường Mai Thúc Loan mà tơ vương ngập hồn. Bước chân thật chậm trên đường Phượng Vỹ

như sợ sắp hết lối đi, nhưng rồi cũng phải chấm dứt theo lời Nguyễn Sa” dù chậm thế nào thì mình cũng phải xa thôi”.

Nhớ mùa thu điệu một chút dặn nhau mặc áo tím cho nhạc sĩ Hoàng Nguyên gặp, chứ ông cứ nhờ ca sĩ than thở hoài trong bài “Tà Áo Tím”

Để rồi chiều chiều lê chân bên giòng Hương Giang

Mong tìm lại tà áo ấy

Màu áo tím nay thấy đâu

Người áo tím nay thấy đâu

Giòng nước vẫn trôi cuốn mau...

Vì Huế yêu kiều nên đồn tim không biết bao nhiêu chàng thi sĩ ghé chân thăm. Nói là có bằng chứng liền đây nè.

Thuyền nan đứng đĩnh sau hàng phượng

Cô gái Kim Luông yếu điệu chèo.

Tôi xuống thuyền cô, cô chẳng biết

Rằng Thơ thấy Đẹp phải tìm theo.

(Nam Trân)

Cảm ơn thành phố tuổi thơ

Cho tôi sống lại những ngày xưa xa

Từ đây cùng với thi ca

Tình yêu tuổi trẻ không già trong tôi.

(Giấc Mơng Xuân - Tế Hanh)

Xanh mượt bờ xanh Huế Huế ơi!

Cỏ cây đây đã hoá vườn trời

Người đi bước nhẹ không nghe tiếng

Mà nặng lòng yêu biết mấy mươi.

Huế hoa thiên lý mùi hương thoảng

Huế tím chiều thu dậy ước mơ

Mái đây câu hò ngân ánh nước

Sông không trôi bởi luyến lưu bờ.

(Huế Vấn Vương -Huy Cận)

Giời mưa ở Huế sao buồn thê!

Cứ kéo dài ra đến mấy ngày

Thêm cũ nôn nao dần kiến đối

Giời mờ ngao ngán một loài mây

(Giời Mưa Ở Huế -Nguyễn Bính)

Ở đây có nước sông Hương

Có cây Núi Ngự, có đường Nam Giao

Bồng bồng sáu nhịp cầu cao

Thờ ơ bóng mát nơi nào cũng xanh

Thâm u một dải Hoàng Thành

Đình sông con én không đành bay đi

(Vài Nét Huế - Nguyễn Bính)

Một nàng Tôn Nữ cười trong nón

Sông mở lòng ra đón bóng yêu

(Quỳnh Dao)

Đó! Hãnh diện cho Huế của mình chưa?!!! Còn nhiều tác giả có ý tưởng về Huế rất hay, rất lãng mạn nhưng tui tạm lấy những bài thơ đúng luật, chọn vài câu thơ Lục Bát, thơ làm theo thể Tứ Tuyệt, và chừ tui làm bài thơ Thất Ngôn Bát Cú góp phần về mục “Nhớ Huế”, bà con đọc cho vui hi.

Nhớ Huế

Trường Tiền mấy nhịp nước chìm sâu

Huế hời còn ai dạo bước cầu

Đại Nội mưa bay đường xóm ấy

Hoàng Thành gió lộng bóng người đâu

Trăng lên đỉnh Ngự khung tình ảo

*Nắng nhuộm Kim Long lồi mộng sâu
Áo tím bờ Hương Giang vẫn tưởng
Đông Ba kỷ niệm thừa ban đầu.*

Minh Thúy Thành Nội

Ui chào! Đụng tới thơ là tui mê lắm, cứ muốn đắm mình dưới giòng sông Hương mà thả thơ cho tắm nước rửa thể, thơ là bất tận vì Huế là thơ mà. Ủa! ủa ...đi lạc đề hồi mô ri hê. Cho tui U turn trở về hí.

Kể lại chuyện xổ số lấy hên đầu năm thì ông dôn tui trúng số, tui hứa sẽ tặng bà con mỗi người một chai nước lọc có được không hê. Cuối cùng sau khi giải câu đố dù trúng hay trật, ai ai cũng có quà hết mới là vui chứ. Nói chớ mang tiếng ở San Jose nhưng mấy tháng mới được gặp nhau một lần. Gặp chị Liên (thủ quỹ của Huế Cổ Đô), gặp MC Thu Hương duyên dáng, gặp chị Botin, Huê, Cúc, chị Phúc, chị Cindy trong ban văn nghệ Yamaha (già mà ham) và các anh chị chưa nhớ hết tên rất là thân thiện chan hòa. Được nhìn người mẫu thi sĩ Mỹ Phượng vừa đẹp vừa thơ hay dạt dào. Chưa kể người đẹp tên Hương vợ nhà văn Thái NC là cặp trai tài gái sắc. Văn chương anh này thì hết biết, rất Huế, rất lãng mạn và có chiều sâu. Bài anh này xuất hiện ở nơi mô tui đều có đọc, cũng là chị em đồng hội đồng thuyền sinh hoạt chung từ Cơ Sở Văn Thơ Lạc Việt và Việt Bút, có điều tui thuộc hàng hậu học của sư phụ Thái NC, tui chỉ mới tập tễnh làm thơ, viết văn.

Nhắc tới chuyện ni cho tui có lời trần tình tý xíu là: vì mê thơ văn nên hội nào mời gia nhập tui cũng nhận lời, cốt để học hỏi các lớp anh chị đi trước rất giỏi. Giờ chừ đã là hội viên của mười ba diễn đàn nên mang “Nợ Thơ Văn” rồi. Các hội yêu cầu nạp bài viết, thơ cho từng mùa, từng đề tài, nhất là mùa xuân để in sách bên ngoài hoặc sách điện tử. Tui nặng ân tình với hội thơ Đường Luật là loại thơ khó nhất, áp dụng đúng luật Bằng Trắc và hai cặp Thực & Luận phải đối nhau. Nơi đây tui học hỏi được rất nhiều

kiểu thơ như Ngũ Độ Thanh, Đồng Thanh, Toán Thi, Sắc Thi...v..v... giờ những Tiền Bối đã lần lượt ra đi. Hội ni mỗi ngày đều có vài bài thơ xướng mời họa, tui thấy trang Huế Online có số người làm thơ Đường, muốn gia nhập tui giới thiệu cho. Những bài Xướng Họa đều được đưa lên hai trang nhà Lăng Phong và Đường Thi Quán, tui thấy thơ được che chở có mái che nắng che mưa thiệt ấm áp tâm hồn. Hội này không nói chuyện qua lại, chỉ có thơ đưa lên (hợp với bản tính của tui). Những hội khác vừa thơ vừa văn, mỗi lần có sinh nhật người lớn tuổi, hay có đám tang hội trưởng đều yêu cầu xướng họa. Trên Facebook chỉ có số bạn học cũ và số chị em chung trường giới hạn. Tui không dám kết bạn rộng vì tính bất lịch sự của mình, ít nói chuyện với ai, mà lên đó thường chóng mặt, và cũng quá bận rộn không có thì giờ, chỉ thỉnh thoảng bỏ vài bài thơ, hình ảnh để Facebook giữ dùm. Tui mong những ai muốn kết bạn thì hiểu và thông cảm giùm nghe.

Tui cũng âm thầm theo dõi Huế Online, đọc những bài thơ, bài văn, những bài viết về lịch sử vua chúa, và nhiều kiến thức rộng sâu nữa rất thích thú.

Dù hội trưởng Trung Trực đã cảm ơn chủ nhà Bào-Cindy, nhưng tui cũng muốn nói nữa lời cảm ơn tình nghĩa của anh chị luôn dành cho Huế, cởi mở vui vẻ chân tình rất đáng nể. Anh hiền như ông Bụt, chị thì có khoa kể chuyện tếu và ưa đùa giỡn.

Giờ phút cuối sắp ra về, chị Cindy mới có thì giờ hỏi thăm Thầy Lê Chí Tế đôi câu. Trung Trực muốn đùa một chút.

- Thầy đang đọc thân, chừ muốn tìm bạn già an ủi nhau cho vui.

Mắt chị Cindy sáng lên:

- Rửa à, tau đây nì, mi thấy tau với Thầy có xứng không?

Trực nói:

- Xứng lắm, xứng nhất là...chiều cao.

Thiệt hết nước nói dè Thầy mà chọc. Thầy biết đùa giỡn nên nở nụ cười hiền lành hoan hỷ. Kể về Thầy trước đây dạy trường Hàm Nghi, có rất nhiều tài, Thầy đem theo cây kèn Harmonica thổi bài “Xuân Và Tuổi Trẻ” (nhạc sĩ La Hối -lyrics Thế Lữ), cuối cùng giờ chia tay Thầy thổi bài “Joyeux Au Revoir (các đoàn viên Scout hát khi chia tay nhau)

*“Giờ đây anh em chúng ta chia tay ra về lòng còn quyến luyến...
Chúng ta lại họp cùng nhau, anh em ta ơi, buồn rầu mà chi.”
được đệm trong phim “La Valse Dans L’ombre” họp lúc thật hay,
thật tuyệt vời. (tài liệu: Hoàng Hải Thủy).*

Ra về lòng phơi phới như vừa được trở về thăm Huế mấy tiếng đồng hồ, nói tiếng Huế thân thương, ăn món Huế cay xé lưỡi, thỉnh thoảng cũng nghe trong nhà bếp có tiếng chửi “mụ cô tam đội mi...”

Cám ơn Trung Trực có những idea hay, dàn dựng trò đồ vui để học, để nhớ về quê hương yêu dấu.

Minh Thuý Thành Nội

XUÂN MƠ MÀNG

MINH THÚY THÀNH NỘI

Thấp thoáng nàng Xuân đến ngự này
Mây buồn nắng nhạt lá lìa bay
Cà phê bốc khói hồn mơ mộng
Ánh mắt buồn chiều dạ ước say
Lãng đãng mùa xưa vương vấn khổ
Lênh đênh bến cũ nhớ thương đầy
Ru êm khúc nhạc tình ngày ấy
Thấp thoáng nàng Xuân đến ngự này.

Minh Thuý Thành Nội

XUÂN CA
TƯỜNG DUNG

Mùa Xuân có phải
là những giọt sương
long lanh cuối mắt
khi ta nhìn nhau
ngọt ngào nỗi nhớ?

Mùa Xuân có phải
là những nụ hồng
trên cành lá biếc
như môi xinh tươi
chờ người hôn vội.

Mùa Xuân có phải
là những bình minh
ngồi nghe chim hót
lời ru bình yên
trên miền đất lạ.

Mùa Xuân có phải
à những hoàng hôn
cùng mây phiêu lãng
về thăm vườn xưa
làm mưa thấm đất.

Mùa Xuân có phải
là sóng dòng sông
quê nhà, xa lắc
đang vỗ dạt dào
trong lòng êm ả?

Mùa Xuân có phải
là bản tình ca
anh đàn em hát
về quê hương xa
mãi là... tất cả!

Tường Dung
Tháng 12, 2009

ĐÊM OI THƯ KHANH

Đêm oi ! sao đêm quá dài!
Cho lòng cô phụ đứng ngồi không yên.
Cô đơn hòa với bóng đêm,
Co tay làm gối chiếu mền lệch xô
Lệ sâu nhỏ xuống môi khô,
Hứng bao nhiêu lệ cho vừa từng canh
Gió đông lay động trước màn,
Ngỡ người tri kỷ nhớ mình về thăm
Nhớ từ cái thuở xa xăm
Xây bao nhiêu mộng tháng năm đợi chờ
Mất huyền tựa bến sông mơ
Bao bài thơ tặng bao giờ mới quên.
Đêm oi ! vẫn chỉ "mình ên",
Sao đêm dài thế cho thêm buồn lòng
Chúa về Chúa có hay không
Người yêu con đã muôn trùng cách xa
Bỏ con ở cõi Ta Bà
Chỉ mong chóng sáng tiếng gà Thọ Xương

Thư Khanh

(Gửi về ông xã Kỷ niệm giỗ đầu 2021 của Phan Lạc Giang Đông.)

MÂY VÀNG

PHẠM VĂN HẢI

Mây vàng lãng-đăng bay đi,
Nhớ lời ước hẹn: “Em đi sẽ về!”
Em đi! Đi mãi! Chẳng về!
Ngày đi thì có, ngày về chỉ mơ.
Ngày đi nước chảy vỡ bờ;
Ngày về chỉ thấy mờ-mờ sương rơi.
Ngày đi tình thắm đầy-voi;
Ngày về em đã là người chờ-mong.
Phạm-Văn-Hải

“CUỘC SỐNG LÀ GÌ BẠN NHỈ?

- **Dostoyevsky:** Là địa ngục.
 - **Picasso:** Là nghệ thuật.
 - **Chúa Giêsu:** Là tình yêu.
 - **Schopenhauer:** Cuộc đời dao động như cái đồng hồ quả lắc, từ đau khổ đến buồn chán.
 - **Epicure:** Cuộc sống là tìm kiếm niềm vui và trốn tránh nỗi đau, nhưng trong sự chừng mực.
 - **Seneca:** Cuộc sống không phải là chờ đợi cơn bão đi qua. Mà là học cách khiêu vũ dưới mưa.
 - **Marx:** Cuộc sống chỉ là một cuộc đấu tranh.
- ThaiLan dịch*

XUÂN VỀ TRONG ÁO EM BAY LUÂN TÂM

Xuân về trên áo em bay
Trong hương suối tóc tiên dài hứng thơ
Giữa dòng sông mộng câu mơ
Trước hoa sau bướm thom bờ tình ca

Mộng về trên sóng thuyền hoa
Trong mây trắng áo tiên nga học trò
Giữa rừng bạch tuyết hẹn hò
Trước hiên trăng xuống thăm dò lửa hương

Thơ về trên bến văn chương
Trong vầng trăng nhớ ngàn thương đỗ dành
Giữa trời quê mẹ đất lành
Trước mưa sau nắng liền cành ca dao

Em về trên điệu ngọt ngào
Trong thơ ngây ngắt nguồn đào nguyên sinh
Giữa chùng xuân hồng ân tình
Trước thềm hoa chúc quê mình thiên thai

Xuân về trên áo hoa mai
Trong hương môi ngọt chân dài câu thơ
Giữa dòng mắt biếc bao giờ
Trước mây sau núi vô bờ tình ca...

Luân Tâm - MD. 02/23/13

CHỜ XUÂN DÂN TỘC

THÁI HƯNG/PGH

Mùa Xuân đoàn kết chờ mong?
Gặp nhau lễ hội tay trong tay mừng!
Nâng cao ly rượu tung bừng.
Trai thanh gái lịch đón mừng trao duyên.

Hoa tươi bướm lượn thần tiên!
Môi hồng má thắm kết duyên đôi mình?
Mừng Xuân Ất Ty an bình.
Khung trời hoa mộng đôi mình yêu nhau!

Mong sao nước Việt tiến mau?
Toàn dân nước Việt cùng nhau một lòng!
Tô tông giòng giống Tiên Long?
Con dân nước Việt ngoài trong đồng tình?

Đón Xuân dân tộc linh đình!
Bảo tồn đất nước của mình muôn năm.
Mặc dù viễn xứ xa xăm
Mỗi khi Tết đến lòng đắm chiêu chờ!
Thái Hưng/PGH

NĂM MƯƠI MÙA XUÂN QUA ĐẶNG NGUYỄN

Năm mươi Xuân mất nước qua rồi
Lịch sử dài theo vận nước trôi
Thân thể trôi theo dòng định mệnh
Nửa đời xa nước nửa chia phôi.

Sông núi giờ đây ngàn cách trở
Thời gian ghi lại dấu chân Người
Chiến trường xưa cũ còn lau sậy
Bia đá rêu phong năm tháng dài.

Đâu rồi chiến hữu còn hay mất
Lưu lạc quê người chẳng mấy vui
Mỗi độ Xuân về trên đất khách
Nhớ thương về cố quốc xa xôi.

Năm mươi Xuân đời người nửa chặng
Số phận voi đây có mấy mươi?
Được mất hơn thua rồi cũng hết
Mùa Xuân Vĩnh Cửu nhờ ơn Trời.

Đặng Nguyễn

Maryland, Xuân 2025

BIÊN HÒA
PHONG CHÂU

Quê xưa miền sông nước Biên Hòa
Rặng tre xanh ngát lũy quê cha
Trầu cau quấn quít vườn quê mẹ
Thẳng cánh cò bay ruộng bao la

Nhớ đất phương Nam vững bao đời
Tổ tiên khai phá mở nguồn khơi
Một thuở cha ông dày công dựng
Xẻ núi khai sông bãi đắp bồi

Đồng Nai tặng phẩm của đất trời
Sông dài xuôi nước tận biển khơi
Đồng ruộng bốn mùa thơm hương lúa
Tiếng vọng câu chiêu hát lả loi

Nước về qua làng xóm quanh co
Chiều xuống đêm lên những chuyến đò
Chở tình thôn dã vào phiên chợ
Một chuyến đò ngang đẹp hẹn hò

Hoa bưởi ven sông nở trắng màu
Anh về nhẩn mẹ hái buồng cau
Sang sông để đón em về bến
Đôi ta chùng ý hợp tâm đầu

Giờ đã xa sông nước Biên Hòa
Nương chiều còn đồng vọng lời ca
Hay đã mịt mờ trong sương khói
Kỷ niệm ngày xưa bóng nhạt nhòa
Phong Châu

BÓNG XUÂN

THANH SONG KIM PHÚ

(Hồi Văn Thuận Nghịch Độc)

Khứ

Ta ngắm bóng Xuân cảnh rục ngời
Hững hờ tim muốn lệ châu rơi
Hoa chờ ước phận duyên an lạc
Kẻ đợi mong phần số tốt tươi
Qua tối lúc mờ sương ngập nẻo
Đến đêm khi lạnh gió run người
Xa tình mắt ướt nhòa mưa nắng
Tha thiết dạ xui khiến gượng cười

Hồi

Cười gượng khiến xui dạ thiết tha
Nắng mưa nhòa ướt mắt tình xa
Người run gió lạnh khi đêm đến
Nẻo ngập sương mờ lúc tối qua
Tươi tốt số phần mong đợi kẻ
Lạc an duyên phận ước chờ hoa
Voi châu lệ muốn tìm hồ hững
Ngời rục cảnh Xuân bóng ngắm ta

ThanhSong ntkp

(Họa thơ Hàn Mặc Tử)

NẾU MAI NÀY

PHẠM PHAN LANG

Nếu mai này ta về thăm làng cũ
Cây trầu xanh có còn ở sau hè
Chiếc ghế buồn có còn dưới gốc me
Ta ngồi đó mỗi lần về thăm Mẹ

Nếu mai này đi lại con đường bé,
Bên hông nhà dẫn tới khóm tre xanh,
Có còn chăng ẩn khuất mái nhà tranh
Nằm êm ả bên dòng sông im vắng

Nếu mai này con về khăn tang trắng
Lạy Mẹ hiền giấc ngủ đã bao năm
Mộ hoang sơ bên triền núi Mẹ nằm
Con sẽ khóc Mẹ ơi con nhớ Mẹ

Nếu mai này khi ta không còn trẻ
Ta về đâu và biết ở chốn nào
Mộ của ta với cỏ úa lao xao
Quê hương Mẹ hay xứ người, ai biết?
phamphanlang

MỘT NGÀY VÕ HƯƠNG PHỐ

Nếu một ngày
Tôi không vào nhà dưỡng lão
Tôi sẽ ngồi vào
Trong góc bếp nhỏ kia
Nơi tôi đặt chiếc bàn gỗ
Xưa tôi đã ngồi mớm cơm cho con

Trên chiếc bàn chông chênh
Dấu chân đời vàng úa
Vài cuốn sách lặng im
Dạy nấu chín đời mình
Để một ngày mang theo

Cây viết hoang sơ
Bình mực cạn
Tôi thay ngòi bút tre bằng chiếc máy
Có phím gỗ nhẹ
Như chiếc đàn không dây to

Hồn ngu ngơ
Tôi cũng biết bấm vào
Mỗi phím thơ là phím đời qua
Bài thơ làm
Đã nhạt nhòa con mộng

Tay run run
Nú quá khứ quay về
Trong góc buồn
Tôi lầm nhẫm câu thơ
Bài thơ từ thuở xưa
Thơ nay đã chín
Thành câu kinh buồn cho vợ

Tôi quỳ trong góc tối
Câu kinh đọc mãi
Càng đọc càng quên
Có hứa rồi xin
Thượng đế cho ở lại thêm
Vài giây nữa trong đời

Nếu có ngày tôi được diu
Chân khắp khiêng
Qua mảnh đời cứng ngắc
Tôi xin ngồi một nơi
Cạnh góc bàn
Mòn dần khoanh ký ức

Có một ngày
Mắt tôi không trông đen
Nhìn cuộc đời
Thản nhiên như sỏi
Vô tình như đá cuội
Lặng lẽ bên bờ một nụ cười

Nếu một ngày nữa
Hình như tôi không sợ
Bóng nguy nga
Hung thần hay quỷ dữ
Nhập vai thế thiên thần
Tôi mũ áo đi sau

Nhưng, một ngày đang còn đây
Cuộc đời đi qua vai
Tôi còn ngồi
Trong góc bếp buồn
Để nhà dưỡng lão
Vắng đi đôi mắt ngây ngô
Không còn thấy
Những nụ cười khờ khạo
Ngồi yên nhìn lơ lảo
Qua khung cửa vô tình

Nếu một ngày
Tôi sẽ vào nơi ấy
Người hãy đến bên tôi
Cho tôi một ngày cùng người.
Rồi mai tôi sẽ đi
Võ Hương Phố

- Spinoza:

“Cuộc sống là chấp nhận rằng chúng ta không hoàn toàn tự do , nhưng chúng ta có thể đạt được mức độ tự do bằng cách biết những nguyên nhân chi phối hành động của mình và tìm thấy niềm vui trong hành trình tìm kiếm kiến thức về Thiên nhiên”

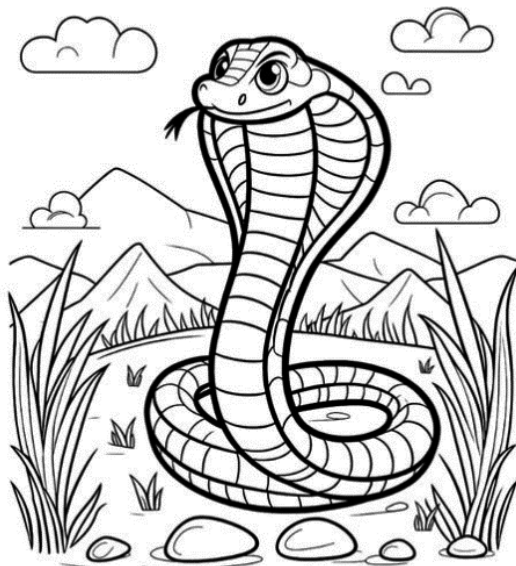
ThaiLan dịch

RẮN CỨU MẠNG

DƯƠNG VIỆT CHINH

Từ thuở nhỏ cho đến bây giờ tôi nhát gan lắm, luôn sợ rắn, có lẽ rắn vừa độc và trông rất hung dữ. Nhưng mặt khác trong thâm tâm tôi lúc nào cũng tri ân rắn đã từng cứu mạng ba chị em tôi vào một đêm bom nổ kinh hoàng. Nhân mùa xuân Ất Ty 2025 tôi muốn gửi lời cảm ơn đến rắn mặc dù không biết rắn năm xưa có còn sống hay không, và lời cảm ơn hôm nay

có quá muộn màng tôi vẫn muốn nhắc lại câu chuyện linh thiêng mấy mươi năm về trước.

Nhà cha mẹ tôi có ba gian hai chái và mái ngói ở vùng ngoại ô Miền Trung. Trong những năm chiến tranh khốc liệt khoảng 1966 – 1968, cha tôi luôn chuẩn bị hai hầm tránh bom đạn để gia đình trú ẩn khi cần. Hầm xây theo hình chữ L, một cái (nửa chìm) ở gần chái bên trái và cái thứ hai nổi dựa vào phía sau lưng nhà. Tường hầm làm bằng bê tông và trần hầm được đóng chắc bằng những cây gỗ kiên kiên to kiên cố, trải các tấm tôn rồi tới lớp đất dày cả thước và trên cùng là những bó rom lớn. Cánh cửa là tấm chắn đan bằng rạ, có lẽ thông thoáng không khí hơn.

Mỗi đêm, cha bắt ba đứa con nhỏ là tôi và hai em phải ngủ trong hầm vì nhỡ khi xảy ra chuyện chạy không kịp. Đó là thời gian mà tôi khổ sở nhất bởi ngủ trong ấy hơi nóng nực và rất tù túng, nhiều lúc cựa quậy chưa kịp lặn một vòng thì đã đụng phải đứa em hoặc là bức tường. Tôi thèm được ngủ trong phòng trên cái giường có chiếu hoa, có cửa sổ gió mát trông ra vườn để ngắm chị Hằng vào những đêm trăng sáng, nên tôi thường mè nheo cằn nhằn với các anh chị ít nhất 5 đến 10 phút trước khi chui vào nơi mà anh tôi gọi đùa là “cổ mộ”. Mỗi buổi chiều sắp tối như thường lệ, chị lớn của tôi có trách nhiệm kiểm soát hầm và trải mền chiếu trước khi các em vô đó ngủ. Khi chị bước vào cửa và giơ đèn pin soi trần hầm thì bắt gặp một con rắn hổ to màu xanh nằm ngang, đầu hơi thấp xuống góc nhìn thẳng vào mặt chị dữ tợn như đe dọa. Thế là chị hoảng hồn bỏ chạy thực mạng, gọi ầm ĩ tìm cha. Lúc cha tôi vào hầm thì con rắn đã bò đi đâu mất, cha xem xét khắp nơi rất kỹ nhưng vẫn không thấy nó nên quyết định cho ba đứa nhỏ qua hầm thứ hai ngủ. Tôi đã một phen mừng hụt vì tưởng sẽ có được một đêm thoải mái ngon giấc ở trong nhà.

Khoảng 9 giờ đêm hôm đó súng đạn bắt đầu nổ ran, tiếng bom roi rít trên bầu trời như xé không gian. Tôi và hai em thức giấc

run sợ khóc om sòm; vừa lúc ấy cha mẹ và các anh chị cũng chạy vào hầm, đông người càng thêm chật chội, khó chịu. Bỗng có tiếng nổ ầm ầm rất lớn như long trời lở đất làm hầm chúng tôi đang ngồi bị rung rinh, đất cát rơi rớt xuống đầu, và có mùi cháy khét từ bên ngoài. Khoảng nửa giờ sau không còn nghe tiếng rít của bom nữa nhưng chẳng ai dám ra ngoài, và ngủ thiếp đi vì mệt.

Rạng sáng, láng giềng đến nhà chúng tôi nhìn thấy cảnh tượng quá hãi hùng tưởng không ai còn sống. Nghe tiếng lao xao kêu gọi của mọi người, cha mẹ và anh chị em tôi mới lần lượt chui ra. Thật khủng khiếp, không biết có mấy quả bom đã rớt trúng ngay trên nóc hầm thứ nhất mà nó sập tan nát, mảnh vỡ văng khắp nơi, và còn lại là một hố sâu trông thật rùng rợn. Chính cái hầm đó có con rắn mà chị tôi đã gặp chiều hôm trước. Giải thích về con rắn như thế nào đây? Một sự may mắn ngẫu nhiên, một điềm dữ báo trước hay thần linh cứu hộ? Nhưng tôi tin là trên đời có những chuyện thiêng liêng mà lòng mình cảm nhận được.

Sau lần thoát chết thần kỳ của ba đứa con, cha tôi quyết định đưa cả gia đình về thành phố sống; để lại ruộng vườn và căn nhà thân yêu không ai canh giữ. Chiến tranh chưa chấm dứt, thỉnh thoảng ban đêm vẫn nghe tiếng pháo kích nổ lúc gần lúc xa, và có lần một quả pháo rơi trúng sân sau nhà. Thế là cha tôi lại xây hầm trú ẩn, và đương nhiên là cuộc đời thơ ấu của tôi và hai em tiếp tục ngủ trong ổ mộ cho đến khi chúng tôi bước vào tuổi thiếu niên.

Dương Việt-Chính – 11/1/2025

TẢN MẠN ĐẦU NĂM

VĂN DUY TÙNG

Hôm nay là những ngày đầu năm, thân chúc bạn thêm một tuổi với sức khỏe và nhiều an lành, nhất là thêm sự khôn ngoan trong đời sống.

Bạn mến,

Ông Bà ta thường nói: "49 chưa qua, 53 đã đến". Không biết câu nói này có đúng không, nhưng tôi thấy mấy thằng bạn của tôi cứ tới giữa lần tuổi này thì lăn đùng ra chết không kịp trăn trối, để

lại vợ con nheo nhóc và bao người thân luyến tiếc... Bạn cho đó là số mệnh ư? Hay là vì vận mệnh xui xẻo? Cứ cho là thế, vì tôi không muốn tranh cãi với bạn trong những ngày đầu năm, nhưng tôi chân tình mời bạn cùng tôi tìm hiểu và trao đổi trong vấn đề này.

Trước khi trao đổi với bạn, tôi xin kể cho bạn những câu chuyện có liên quan và có thật.

Này nhé, Lê Thường là thằng bạn hàng xóm nhà tôi, hần hơn tôi một tuổi, cùng học chung một trường, cùng đi nghĩa vụ quân sự tại sông Thạch Hãn và sông Hai Nhánh trên ngọn nguồn của thành phố Huế. Hai đứa tôi từng bị con đói hành hạ suốt thời gian đi nghĩa vụ quân sự vì lứa tuổi đang lớn và đang đà phát triển

(Lúc đó chúng tôi 19-20 tuổi) Vì mỗi ngày chỉ được ăn 2 suất canh nấu bằng bột mì quá hạn của Cu Ba viện trợ và muối biển.

Số phận oan nghiệt của lứa tuổi đôi mươi, hẳn với tôi lại bị bắt vì tội tình nghi sinh viên phản động và phải mang án tù 3 năm tại Lao Thừa Phủ. Đã hơn 35 năm, nhưng tôi vẫn còn nhớ địa chỉ của Lao Thừa Phủ này như in trong trí dù đã qua bao nhiêu thời gian:

Số 1. Đường Lê Lai, Thành phố Huế.

Đường Lê Lai là đoạn đường ngắn nhất thế giới. Thật đấy và tôi không nói ngoa đâu. Vì con đường này chỉ dài khoảng 100 mét tính từ đầu đường cho đến cuối đường và chỉ có mỗi một con số của địa chỉ. (Đường ngắn, nhưng hễ ai đã đi vào thì sẽ dài đến thiên thu đó bạn!)

Từ đường Lê Lợi về hướng Ga Huế và vừa qua khỏi Toà Án Nhân Dân Tỉnh Thừa Thiên, thì đó là đường Lê Lai, rẽ trái đi khoảng 100 mét sẽ gặp cổng Lao Thừa Phủ. Vâng, đó là con đường suốt đời trong trí tôi và chỉ cách 100 mét, ngoài kia đó là đường Lê Lợi.

Đường Lê Lợi là con đường đẹp nhất thành phố Huế, nơi đó có trường Đồng Khánh, có các cô học sinh mặc áo dài trắng yêu đời đạp xe đi học, có trường Quốc Học với các học sinh nam ưu tú, đối diện là Sông Hương với dòng nước xanh miết, chảy hiền hòa trong khi trại tù thì tiêu điều, đói khát với cả ngàn mạng người ghẻ lở vì một tháng mới được tắm một lần. Tất cả gầy đét như cây sậy biết đi.

Trại tù này nổi tiếng về đêm vì nhiều tù nhân đã gặp nhiều bóng ma lẫn quỷ, thậm chí giữa thanh thiên bạch nhật.

Sau khi ra khỏi tù, hẳn may mắn đi vượt biên trước tôi bằng chiếc thuyền nan, rồi lấy được vợ đẹp ngay trong trại tị nạn ở Hồng Kông và... chết non ở Wichita, bang Kansas khi vừa bước qua tuổi 49.

Còn nữa, Nhạc sĩ Bảo Phúc là bạn của tôi và cũng tầm tuổi - em của Nhạc sĩ Bảo Chấn - là dòng dõi Nguyễn Phước Tộc - cháu mấy đời của vua Thành Thái cũng chết rất sớm ở Sài Gòn khi mới bước qua tuổi 52, để lại người vợ hiền và 2 cô con gái đã lớn ở ngay tại Quận 10 bây giờ.

Cậu em con bà cô của tôi tên Đặng Ngọc Danh cũng phải bỏ lại vợ con khi vừa bước sang tuổi 53 ở bang California.

Chưa hết, năm ngoái tôi ngậm ngùi gửi \$400 USD về giúp làm đám tang cho chú em tên Văn Thức, gọi tôi bằng anh họ con của ông chú tôi. Thức chết cũng đúng vào tuổi 51 để lại cô vợ trẻ và 2 đứa con trai học rất giỏi.

Nội trong tháng 10 và tháng 11 vừa qua, theo dõi trong xứ đạo mà tôi đang ở có đến 3 anh và một chị cũng già từ cỗi thế cũng trong tầm tuổi 49-53. Ông Giáo sư Bùi Hữu Thư là người thường đưa thông tin và cáo phó mỗi khi có tín hữu qua đời trong xứ đạo này sẽ xác định và làm chứng cho tôi điều này. Trong khi đó và thỉnh thoảng tôi đọc các tờ báo tiếng Việt tại vùng Hoa Thịnh Đốn như Đời Nay, Thương Mãi Miền Đông, Phố Nhỏ, Việt Mỹ, Thời Mới Phụ Nữ Mới, Thủ Đô Thời Báo, Trẻ Magazine, Sài Gòn Nhỏ, Người Việt... thường thấy đăng tin chia buồn, phúng điếu người vừa qua đời, hưởng dương 49, 50, 51, 53 rất nhiều.

Thưa bạn,

Không biết đây có phải là luật tự nhiên của trời đất, hay là định kỳ đáo hạn của con người như Xuân Hạ Thu Đông. Nhưng dù thế nào cũng làm cho tôi có chút suy nghĩ về điều này mặc dù vẫn biết sự sống chết là do mỗi số phận.

Tôi cũng nghe nói rằng, nếu ai mà qua được tuổi 53 thì xem như đã vượt qua được ranh giới chết non, chết yếu... Và nếu sống có đức, không những mặc sức mà ăn mà còn có thể sống ngoài 100 tuổi. Nói như vậy thì tội cho mấy thằng bạn và người thân của

tôi quá phải không? Vì không lẽ chúng nó sống thất đức sao? Thật ra ý tưởng này không thuyết phục tôi lắm.

Tuy nhiên xin thưa với bạn hiền rằng. Nếu muốn sống khỏe, sống lâu, sống thọ thì chính mình cần cộng tác với Đấng đã tạo, đã sinh mình ra. Có nghĩa là phải biết gìn giữ sức khỏe; ăn uống khôn ngoan, hạn chế bia rượu và thuốc lá. Uống nhiều thì phải bị ung thư gan, hết chữa trị và phải chết non như thằng Thường bạn tôi.

Phải! Thường uống rượu còn hơn cả nhà văn Mai Thảo. Hần bảo với tôi rằng: "mình uống để giết sâu bọ trong miệng thôi". Hai lá gan của Thường bị ung thư và dập nát bầy nhầy mà bác sĩ phải bó tay - hết cách chữa trị vì không chịu nổi sức ép của chất men mà Thường "nạp" vào mỗi ngày.

Tránh ăn uống quá độ, nhất là các chất thịt, mỡ, đồ ngọt, v.v... như trường hợp Đặng Ngọc Danh - cậu em con bà cô của tôi cũng tại vì không nghiêm túc giữ điều luật "Bảy Mối Tội Đầu" của Đạo Công Giáo, trong đó có mối tội là: "Chớ mê ăn uống" để rồi phải chết non (Tội mê ăn uống này khó tránh quá bạn nhỉ!)

Vào một đêm khuya khoảng bốn năm giờ sáng, Danh thều thào than thở với vợ là Hương, rằng: "Anh bị đau nơi ngực và rất khó thở quá em ơi". Có lẽ Danh nghĩ đây là chuyện bình thường như đau bụng, nhức đầu, sổ mũi... Vì không muốn làm mất giấc ngủ của vợ và cũng có lẽ sợ tốn tiền nếu gọi xe cấp cứu. Với trời đêm và khí hậu mát mẻ ở Cali, Danh khoác chiếc áo lót 3 lỗ đi ra ngoài ngồi trên chiếc ghế sau hè nhà mình để hy vọng qua cơn đau ngực. Sáng sớm hôm đó sau khi thức dậy, Hương phát giác chồng của mình đã tắt thở và nằm sóng soài dưới chiếc ghế nhựa. Bác sĩ cho biết, Danh chết vì bị kích tim (Heart attack) vì mỡ làm nghẽn các mạch máu không lưu thông vào cơ thể và tim óc.

Danh chết vì bị nhiều cholesterol trong máu, phát xuất bởi mê ăn thịt nhưng thiếu tập thể dục nên mới ra đi sớm như thế.

Tôi đáp chuyến bay vội vàng và sớm nhất để qua tham dự đám tang của cậu em Văn Sổ này. Trong đám tang, tôi đã nghe tiếng khóc u sầu thảm thiết với những lời kể lể của cô vợ than trách chính mình: "Anh Danh ơi, anh chết đi cũng tại vì em không lo sức khỏe chu đáo cho anh. Tất cả là lỗi của em, vì mỗi bữa ăn em thường cho anh ăn toàn là thịt. Nào là thịt heo luộc, heo kho trứng, heo xào, heo nướng, heo rim, bún bò, giò heo, bò bít tết... để rồi cuối cùng anh mang bệnh cholesterol trong máu mà em chẳng hay biết gì. Ước gì nếu anh sống lại thì em sẽ cho anh ăn mỗi rau, củ, quả mà thôi... Anh ơi là anh ơi! Hu, hu..." Lòng tôi nghẹn ngào khi nghe những lời thống thiết hối hận nhưng rất chân tình và rất thật của người vợ tội nghiệp kia.

Cũng như trường hợp của cậu em Văn Thúc. Vì nhà nghèo và phải bán đi bớt đồ dùng trong nhà để đủ tiền điều trị bệnh ung thư phổi tại Bệnh Viện Trung Ương Huế.

Thúc đã hút thuốc lá mà quên ăn từ khi còn rất trẻ. Cả cuộc đời của Thúc luôn cuộn mình theo làn khói thuốc. Mỗi khi có dịp về VN và gặp chú em này, tôi đã nhận ra ngay từ đằng xa vì đôi môi thâm đen bởi nhựa thuốc đã thấm vào trong da thịt của Thúc. Nhiều lần Bác sĩ cảnh báo về mầm mống ung thư phổi đã phát hiện và khuyên Thúc nên sớm bỏ hút thuốc. Thúc tuyên bố một câu xanh zòn: "Em ... thà bỏ vợ còn hơn bỏ hút thuốc". Và cuối cùng Thúc phải chết không những bỏ lại vợ, mà còn đàn con nheo nhóc vì bị ung thư phổi sau gần một năm điều trị. Không biết vợ và con của Thúc có bị nhiễm lây khói thuốc không. Nhưng tôi biết bây giờ đời sống của người quả phụ trẻ này hết sức vất vả và thiếu thốn.

Tôi không dám đưa ra tín lý, thần học, triết lý, hoặc bàn về sự chết của Nhà Chúa hay Nhà Phật, hay bói toán, tướng số, tử vi, v.v... hoặc may rủi về sự sống, chết. Nhưng tôi nghĩ những anh, chị này chết vào lứa tuổi này có thể vì vấn đề sức khỏe mà ra cả.

Như tôi đã nói, chính mình cần cộng tác với Đấng đã tạo mình ra để được sống khỏe, sống lâu và sống dồi dào bằng cách gìn giữ sức khỏe, kiêng cử ăn uống, thể dục, thể thao đều đặn, đi khám thường xuyên và định kỳ.

Thật ra điều này cũng dễ hiểu thôi! Xin bạn hiền hãy kiên nhẫn lắng nghe, cho tôi phân tính theo hiểu biết giới hạn của mình.

Khi ta sinh ra còn nhỏ với những lứa tuổi đầu đời, vấn đề ăn uống là do cha mẹ chọn cho ta. Khi lớn lên với những lứa tuổi 15, 16, 17... ta tự chọn lựa cho chính mình, rồi những ham muốn, những ưa thích, những đam mê lôi kéo như ăn nhậu, hút sách, rượu chè, cờ, bạc, trai, gái... Nên nhớ lúc này; những lứa tuổi từ 20 đến 40 là tuổi khỏe mạnh nhất của đời người. Những mầm mống bệnh trong người chưa xuất hiện vì cơ thể đang còn khỏe và đề kháng đang còn cao. Đến khi bước qua lứa tuổi gần 50, lúc bấy giờ sức khỏe và sức đề kháng trong cơ thể ta bắt đầu sa sút và yếu dần. Chính thời điểm này; những mầm mống bệnh cũng như sự tích tụ nào mỡ, đường, cồn, nhựa thuốc... trong cơ thể bao lâu nay bắt đầu tấn công không ngừng nghỉ. Nhẹ thì có thể còn chữa trị, hay ngồi xe lăn, nặng thì xem như ... đứt dây! Đó cũng chính là lý do nhiều anh - chị phải từ già cõi thế ra đi ở những lứa tuổi 49 -53 là thế!

Vì thế câu nói "49 chưa qua, 53 đã đến" sẽ không thuyết phục được cá nhân của tôi. Tuy nhiên, tôi vẫn luôn chăm chỉ gìn giữ sức khỏe, điều độ ăn uống và sống mỗi ngày cho tốt từ thể lực cho đến tinh thần, nhất là cố gắng làm những điều thiện, phúc đức, bác ái... và luôn nghĩ rằng: biết đâu hôm nay là ngày cuối cùng của đời mình. Nghĩ như thế thì tự dâng tôi từ tế chi lạ! Vâng, đơn giản thế thôi!

Tuy nhiên chết sớm, chết non, chết yếu... đâu phải đó là trời phạt, phải không các bạn?

Văn Duy Tùng

*Ta muốn đốt Sầu Thành thành khói
Nhìn khói bay sâu kết lại Thành*

Đó là cảm tưởng của tôi khi ở camp Pendleton, vào khoảng tháng 7, 8 năm 1975. Nằm trên cái giường ghế bố nhà binh, một buổi sớm mai khi sương còn đọng trên ngọn cỏ ngoài kia, khi cái giá lạnh của thung lũng San Diego còn làm da tê tái, tôi chợt thức giấc và không ngủ lại được nữa. Không muốn làm rộn giấc ngủ những người xung quanh, tôi nhẹ nhàng gối tay sau đầu, mở mắt nhìn nóc lều suy nghĩ toàn những điều tiêu cực. Thèm một ly cà phê, thèm một liều thuốc, tôi thò ra nhìn làn hơi trắng đục như khói bay quanh quần và nghĩ ra hai câu thơ trên. Sau này tôi tích góp những muện phiền nơi này nơi khác khai triển nó ra thành một bài:

*Ta muốn đốt Sầu Thành thành khói
Nhìn khói bay sâu đắp lại Thành
Ta thổi khói, khói bay quanh quần
Ta thổi sâu, sâu đọng trên mi
Khói không bay, khói nằm trong phổi
Sầu không đi, sầu lắng trong tim
Ngày mai ngày một đến im lìm
Ngày nào nhả khói sâu đan thành mộ
Ta muốn đốt chính ta thành bụi
Chỉ sợ hồn thiếu chỗ dung thân
Sợ rồi đây trong những lúc sâu dâng*

Lấy ai đốt Sầu Thành thành khói

Nếu không nhờ vợ và con gái làm áp lực quá phải bỏ thuốc thì không chừng bài thơ này sẽ thành sự thực... sớm vì khi có tiền tôi hút như ống khói. Áp lực lớn vậy mà cũng phải hơn 3 lần tôi mới hoàn toàn bỏ được thuốc lá. Và mỗi một lần là một cực hình. Thường thì vài ngày sau khi cai thuốc tôi giả vờ lại gần những người hút thuốc rồi xin. Có người cho, có người nhìn mình như là quái vật. Nhục quá tôi mua thuốc rồi dấu đầu đó trong nhà, trong xe một thời gian ngắn sau là hút lại như cũ.

Theo khám phá của y khoa: nếu không hút thuốc khói sẽ không còn trong phổi sau 6 tháng. Sau khi bỏ thuốc tôi, nếu tôi vẫn chết về phổi thì các nhà bác học sẽ coi đó là một trường hợp đặc biệt. Các vị bác sĩ luôn có câu trả lời khi kết quả không được như ý.

Còn sầu thì bước qua 60 thường là ok. Qua tuổi đó tôi bắt đầu chấp nhận được khả năng mình chỉ tới đó, mọi sự liên hệ là như thế đó thì cái sầu cũng từ từ lắng xuống. Hơn thế nữa khi già phản ứng chậm lại có thời gian suy nghĩ và dễ bỏ qua hơn. Nhờ vậy mà tới giờ tôi cũng chưa biết, "ngày nào nhi khói sầu đan thành mộ". Chỉ mong ngày nào nó tới thì qua đêm là nó đan xong cái mộ chứ không nhẩn nha kéo dài hàng tháng hay hàng năm như những quy hoạch treo bên VN.

Đương nhiên, đời sống ở đế quốc tư bản Mỹ, dù chỉ một góc nhỏ trong cái lều ở camp Pendleton cũng đâu đến nỗi tệ như vậy, tôi chỉ cường điệu lên thôi, nhưng quả thực lúc đó thời gian nhàn rỗi, thức ăn dư thừa, tương lai vô định, và tất cả những thứ khác làm tôi trở nên ủy mị trên mức cần thiết.

May mắn là chỉ vài ngày sau đó chúng tôi nhận tin anh tôi đã tìm được một gia đình chịu bảo trợ. Trên đường ra phi trường có lính Mỹ dễ thương giúp đỡ mọi người có cặp mắt xanh tuyệt đẹp. Người đẹp, phong cách đẹp và là ngày đầu tiên bắt đầu cuộc sống

mới, cảm giác thật sung sướng. Tôi bị ám ảnh mãi với đôi mắt xanh đậm đó và kể cho nhiều người bạn Mỹ, Việt; họ nói không chừng nó là màu mắt của kiếng áp tròng, nhưng tôi không bao giờ tin họ hoàn toàn -tôi biết "...đôi là gian dối...", nhưng không bao giờ muốn những kỷ niệm đẹp đó bị xóa bỏ. Đôi mắt đẹp của cô trong ngày hạnh phúc đó là chiếc phao trong truyện thần tiên của tôi, trong những lần đời tôi ở dưới đáy hình sin, cos.

Đôi mắt ngày xưa nay ở đâu

Một nghìn tâm sự một tâm sầu

Ai biết khung trời nào ta gửi

Một khuôn mặt cũ nửa tình đâu

Dù yêu mến cô cỡ nào tôi cũng chỉ trao được nửa trái tim vì tất cả những gì tôi còn lại chỉ là một nửa sau khi lấy vợ, Những ngày đầu hạnh phúc trên đất Mỹ cũng giống như những ngày trăng mật, qua rất mau chỉ để lại cảm giác mơ hồ, hư hư thực thực; giống như mình đã được hưởng qua rồi nhưng không bao giờ lặp lại được.

Đó là lần đầu tiên trên đất Mỹ, tôi dám thả hồn mình đi xa hơn việc thoát khỏi đời sống người tị nạn. Sau này khi mọi chuyện đã xa, thời gian xót xa đã bớt, tôi gom lại đủ hi, nộ, ố thì ái phát sinh khá mạnh, gặp cô nào tôi thấy cũng dễ thương cũng muốn yêu. Nhưng vì thấy nhiều người mình muốn yêu quá nên tôi không yêu ai nhiều đủ để quý xuống xin bàn tay. Trước khi tôi gặp một nửa của mình, đứng theo nghĩa đen, nghĩa bóng và nghĩa trên pháp luật, tôi cũng trải qua một số xúc động, cũng nhớ nhung da diết, cũng buồn phiền mơ mộng,.. đủ mọi cung bậc xúc cảm... Nhưng số mạng là số mạng, duyên nợ là duyên nợ, chẳng ai làm hay thay đổi được gì. Tức quá thì tôi làm bài thơ than phiền vì không phải chúng tôi (tôi và người tôi tưởng là người tình trăm năm), mà chính ông trời cũng hướng dẫn để mọi chuyện lộn xộn cả lên. Ông trời ơi, chuyện này không phải của ông, hãy để ông

to bà nguyệt làm thôi, đừng có rách chuyện, đừng làm thiên hạ đau tim, đau bụng nữa.

*Thế xác ta ở đâu?
Linh hồn ta chỗ nào?
Trời đất rộng vô biên
Làm sao ta tác hợp
Đời anh và đời em
Nếu chẳng phải nhân duyên?
Ông To kia dung rui
Nếu không là duyên nợ
Bà Nguyệt cột dây hồng?
Em và ta có gặp
Liếc mắt cũng làm thình.
Đường đời chia muôn lối
Chỉ vài lối cụt thôi
Em, ta và trời đất
Có lẽ lạc đường rồi.*

Những lời tâm sự tôi viết ra trên đây nhẹ nhàng như sợ bấm mạnh hư bàn phím, nhưng thực sự nó không phải vậy. Nếu có những bạn nào đã trải qua đoạn đường này đều biết cái đau nó như thế nào khi ta vào 'lối cụt', khi ta 'lạc đường' trong đời khi không đi bộ hay lái xe...những cái đau làm 'ngất ngư con tàu đi', làm 'đêm khuya thức giấc ngổ ngàng',....

Rồi cuối cùng tôi cũng gặp nàng ở San Jose, nàng không phải là nửa của tôi vì nàng là ba phần tư của tôi, còn về lời nói thì nàng ít nhất là chín phần mười của tôi. So sánh với những thơ mộng mà tôi trải qua với những mối tình nửa chừng lúc trước; So sánh với ngày xưa, tôi thấy bây giờ nàng quá vật chất, nàng quá đòi thường. Lúc nào cũng lo chuyện tiền nong, ăn uống và nhà cửa. Hiếm hoi mới ép được nàng nói câu “em yêu anh”, và ngay cả lúc đó luôn có một câu hết sức trần trụi theo sau, “không yêu sau ở

đến bây giờ"! Nhiều lúc giận nàng quá, tôi lên làm những bài thơ giống như thế này; những bài thơ chứng tỏ tôi không phải là kẻ tầm thường, là tôi đã có những mối tình sâu đậm như thế này; những mối tình mà chỉ có cãi nhau vài lần mới làm tan vỡ được:

*Chiều nay bỗng nhớ em - tình cũ
Ta tự dưng thêm một cơn say
Để nghe nhung nhớ tràn máu đỏ
Ta muốn ôm em trong ngất ngây*

*Chiều nay bỗng nhớ em - ngày cũ
Ta ước ngoài kia nhẹ mưa bay
Để ta bước chậm trên hè phố
Nhớ lại ngày xưa em trong tay*

*Chiều nay bỗng nhớ em - ta nhủ
Một chiều hôm nọ giống chiều này
Bên hiên lớp học lần đầu gặp*

.....

"Thôi!" ta ngừng nhớ mắt hơi cay

Những mối tình thơ mộng ấy như là mây trên trời, nó nổi lên hồi nào mình không biết, rồi lặn đi hồi nào mình cũng không hay. Nó khác với mối tình của tôi với nàng, nó âm ỉ, sôi động, lắng đọng,..., đủ thứ hăm bà lằng, nhưng kéo dài như sợi dây rút kinh nghiệm. Càng rút càng dài bởi vì lòng nàng sâu thẳm, chẳng biết đâu mà mò; cũng một chuyện đó, nhưng phản ứng một lúc mỗi khác. Nhiều lúc bực mình kinh khủng nghĩ là mình đã lầm lẫn khi trưởng thành...nhưng có một lần nàng vắng nhà cả tuần lễ, tôi lục tìm kỷ niệm và thấy...

Tôi thấy nàng những ngày chưa cưới, ngày nàng từ chối mối tình một kỹ sư đang theo đuổi. Trong lúc đó, tất cả những gì tôi

có trên xe là gia tài của mình; ồ quên, lúc đó tôi vừa mới có một việc bán thời gian với mức lương tối thiểu. Tôi thấy nàng ráng thuyết phục ba má để lấy tôi. Tôi thấy nàng mang thai đi đứng nặng nề vẫn đi làm và lo lắng mọi chuyện trong nhà....Tôi còn thấy nhiều thứ khác nữa; thấy những khó khăn, thua thiệt nàng phải chịu đựng...Và tôi thấy những than phiền, những chua cay trong lời nói của nàng chưa đủ diễn tả những gì nàng đã trải qua khi bằng lòng sống với tôi...Và tôi hiểu tại sao con tim tôi nó luôn chống đối lại chủ của nó:

*Hôm nay em đi vắng
Thức giấc nhà yên lặng
Không gian thật êm đềm
Anh không thể ngủ thêm*

*Chăn gối anh để đó
Chiếc drap giường nhăn nheo
Sẽ chẳng có ai nói
Chẳng có ai kỳ kèo*

*Ngoài kia chống chén đĩa
Còn ngâm trong nước ao
Con kiến bò thông thả
Chẳng có gì xôn xao*

*Anh đi ra đi vào
Tự do và tự tại
Thời gian như chậm lại
Trong căn nhà của anh*

Anh giờ là chính anh

*Mọi thứ đều tươi tốt
Trên trái tim ngu dốt
Nó bỏ hết theo em.*

Tôi phải dấu không cho nàng biết những mối tình, những tâm tư, bởi vì sau tất cả tôi vẫn thích được nghe những lời dịu dàng như thời hai đứa yêu nhau. Nếu nàng nắm được cái thóp của tôi, đời tôi sẽ không còn giây phút yên ắng nữa. Tình yêu của tôi với nàng như những sợi tóc bạc mọc trên đầu của nàng, càng lúc càng nhiều...nhiều đến nỗi:

*Người ta thích nói nhiều
Về những điều mình thiếu
Anh chỉ muốn nói, “em...”*

*“Em...em...em...và...em”
Em là em tất cả
Em là cả đời anh*

*Khi ta có em
Đời là tất cả
Khi ta không có em
Đời không là chi cả*

Thế là những cái Sầu Thành, những cái xúc động nó chỉ giản dị có thế, nhưng đi quá nửa đời người anh mới thấy được. Ông trời dấu câu trả lời cho những vấn đề phức tạp nhất ngay trước mắt mình, may mắn anh đã nhìn thấy trước khi quá muộn. Cảm ơn em.

Dương Vũ

CHỈ THẾ THÔI XUÂN TIÊN

*“Tình chỉ đẹp khi còn dang dở
Đời mất vui khi đã vẹn câu thề...”*

Thôi thì hãy để dở dang
Cho tình mãi đẹp còn mang trong lòng.
Thế gian giữa chốn bụi hồng
Em về ôm trọn tình nồng chưa phai

Lở làng duyên phận ai hay
Cách ngăn, ngăn cách, tình xây mộng chờ...

Gặp nhau chi hỡi trong đời
Nợ nhau chưa trả còn lời yêu nhau
Kiếp này chẳng vẹn tình trao
Hẹn nhau lại gặp kiếp sau đáp đền.

Chuyện tình còn mãi lênh đênh
Con thuyền cứ mãi ngược dòng mà trôi
Kéo rèm nhìn lại thời gian
Tuổi xuân qua mất mộng tan đâu còn.

Nợ duyên, duyên nợ chẳng tròn
Lòng này trăm mối tơ vò tìm đâu
Bao giờ chưa trả nợ nhau
Em còn yêu mãi kiếp sau vẫn chờ!
Xuân Tiên

MONG CÒN CÓ DỊP...

THA NHÂN

Tha Nhân đáp họa với Quang Hà

Nương vắn “Lục Bát” từ năm...
Vịn thơ đứng dậy thẳng trăm bước đi
Cuối đường dưới bóng tà huy
Hắt hiu sóng gió cố ghì mãi chẳng?

Dựa câu sáu tám vắn bằng
Mà sao khó quá, cứ vằng vặc thôi
Trên trời sao vẫn đổi ngôi
Biển dâu dâu biển cuộc đời lăn theo

Thiên thu cũng chỉ tiếng vèo
Cuộc đời nào khác tuồng chèo từng trang
Năm xưa cái buổi tan hàng
Nhờ câu “Lục Bát” dẫn đường cho tôi

Khi tù tội ngấm mà chơi
Tuyệt vọng ta lại ra lời ta ru
Đến khi được thả ra tù
Lời con quốc quốc lại ru giọng trầm...

Xin câu “Lục Bát” hết năm
Tiếng lòng bày tỏ, đã cầm lại bay
Đời còn lỏng lẻo dăm ngày
Vô thường cõi tạm đã đầy chuyên lưu!

Sao đành Thiên oán nhân vu
Ngay khi khoác áo khinh cừu vẫn vui
Mong sao nẩy lộc sinh chồi
Ta còn kịp thấy dịp ngồi ngó Xuân?
Camthành, Dec 31th, 2024

CHIỀU BA MƯƠI TẾT

Hồi bút của
NGUYỄN TÚ

Mỗi năm Tết đến, truyền thống rước Ông Bà chiều ba mươi vẫn ấm cúng trong không khí đoàn tụ gia đình.

Mẹ thì lãnh phần kho tàu, nồi thịt thật to và trứng; trứng sau khi luộc bỏ vào chảo dầu chiên xù, khi ăn phần lòng trắng như da của heo quay. Thịt ba chỉ phải tươi kho với nước dừa, khi ăn phần mỡ phải thật mềm và thơm ngọt. Đặc biệt mọi người trong gia đình đều mê ăn thịt mỡ, cả đến mấy nhóc tỳ. Con trai nói chỉ thích ăn thịt kho của mẹ thôi, không ai bằng!

Con gái thì chuyên viên nấu canh khổ qua, tiễn năm cũ đi, đón mừng năm mới, tất cả khổ phải qua! Nồi canh thơm thoảng mùi hành ngò, những trái khổ qua no tròn xanh mướt, ruột bên trong được nằm tròn trịa, đậm đà với mùi thịt, mùi tôm, có khi là cá thác lác được quết thật kỹ; trắng trắng bún tàu, đen tuyền mộc nhĩ, đầy đủ gia vị ngát thơm, nước dùng vừa có vị ngọt vừa có vị đắng của khổ qua, ngon tuyệt vời!

Bên cạnh đó, trên mâm cỗ cúng ông bà còn có cá thu kho thơm, tôm càng kho tàu đỏ au màu gạch, mì xào hải sản với rau cải xanh, cà rốt đỏ. Không thể thiếu bánh chưng nhân đậu xanh thịt mỡ, bên cạnh mấy đĩa dưa hành, củ kiệu, cải chua. Phải có rau thơm, nhất là dưa giá giòn tan, chua, ngọt, ẩn màu xanh của hẹ, của hành và tỏi; tất cả cuốn vào bánh tráng với thịt mỡ chấm với nước thịt đậm ớt là ngon tuyệt cú mèo.

Trên bàn thờ Phật, bàn thờ Gia Tiên, bông hoa tươi thắm, đĩa trái cây ngũ quả, cặp buồm vàng ánh, đôi dưa xanh vỏ đỏ lòng không thể thiếu trong ngày Tết. Đèn hoa rực rỡ, khói hương nghi ngút tạo một khung cảnh thật ấm cúng.

Mỗi thành viên trong gia đình đều tề tựu đông đủ, xếp hàng khấn vái thành tâm. Đến giai đoạn mừng tuổi chúc Tết, lì xì, thật vui và náo nhiệt. Có những câu chúc ngây thơ và dễ thương của mấy bé làm cả nhà phải ồ lên mà cười.

Lễ cúng xong rồi, đèn nhang được lui xuống, thế là nhập tiệc, Mọi người được một bữa ăn thịnh soạn, quan trọng là ngày họp mặt gia đình, gần gũi gắn bó tình thân gia tộc.

Thật sự ở nơi tha phương, truyền thống cúng bái tổ tiên họp mặt ngày Tết rất cần thiết để duy trì tạo dựng cho thế hệ mai sau một tinh thần gia đình đầy tình thương ấm cúng.

Gia đình là nền tảng đạo đức của xã hội, là căn bản của nếp sống văn minh đầy tình người.

Chúng tôi vẫn giữ lệ đưa ông Táo về Trời ngày 23 Tết, nhà nào cũng có bếp nấu nướng mà phải trân trọng chú vị Táo quân.

Con gái tôi buồn cười nhất, hay than thở năm nào mẹ cũng nhắc con đưa ông Táo về Trời nhưng con không bao giờ nhớ đón rước ông Táo về.

Phút giao thừa đón cựu nghênh tân cũng quan trọng nữa! Đúng 12 giờ đêm, ngoài trời đã bày sẵn nhang đèn, hoa quả, trên bàn còn có quả dưa tươi dâng cúng. Thành tâm khấn nguyện, chín phương Trời, mười phương Phật cho gia đạo được bình an hạnh phúc, sức khỏe dồi dào. Giây phút thật thiêng liêng trân trọng.

Tiệc xong, mọi người chuẩn bị ra về, thế là tiếp đến chương trình chia lộc "to go". Mỗi gia đình đều có phần mang về, tiếp tục ăn trong ba ngày Tết.

Con cháu về hết, không khí đoàn tụ vui nhộn cuối năm lại lắng đọng. Mẹ thì thầm câu hát "Chiều ba mươi Tết, ta còn gì cho nhau."

Nguyễn Tú

PHE NHÓM ĐỤNG NHAU

(khoán 8 vĩ đông âm: ÔI)

THA NHÂN

THÌN TỶ thay phiên để nắm NGÔI
Khè khè đoạt chỗ TỶ lên NGỒI.
RỒNG già múa vuốt: Mày nhiều LỖI
RẮN trẻ nhe nanh: Mi quá TỒI
Điên tiết thằng kia quơ cái CHỐI
Giật mình lão đó trốn lùm SỒI
Lão, Thằng hai đứa đều không HỐI
Phe nhóm đụng nhau khổ bọn TÔI

Tha Nhân

Camthành Dec 27th, 2024 Những ngày giáp Tết Ất Tỵ

CÒN GÌ RƯỚC XUÂN!

NĂM TỶ sắp về ta rước XUÂN
MỚI hoa đào nở vẫy chào XUÂN
CHÚC toàn Thiên Hạ say hương TẾT
MỪNG khắp Bàn Dân hưởng sắc XUÂN
HUYNH thả câu đùa mời đối TẾT
TỶ đưa lời họa đáp tình XUÂN
TÀI gom tưu góp dăm hôm TẾT
LỘC nước còn gì để đón XUÂN!?

Tha Nhân

Camthành Jan 20th, 2023(Trước thêm năm Tân Sửu)

THÊM MỘT TUỔI

THÚY MESSEGEE

(Tặng tất cả những bạn nào đã, đang, và sẽ thêm một tuổi trong năm nay)

Thêm một tuổi, sao bỗng dưng thấy trẻ
Này bạn bè thuở mười mấy đôi mươi
Vẫn “tao”, “mày”, ríu rít đùa vui
Cười nhí nhảnh như ngày xưa còn bé.
Thêm một tuổi, sao bỗng dưng thấy khoẻ
Mộng hải hồ ấp ủ thuở còn thơ
Này đèn đài, sông núi của ước mơ
Nay dần bước ta lên đường đây nhé!
Thêm một tuổi, lòng bỗng dưng khuây khỏa
Bao ưu tư, phiền muộn tháng ngày qua
Bao giận hờn, cay đắng, xót xa
Xin giữ sạch, xin từ đây buông thả!
Thêm một tuổi, thêm bao tình yêu mới
Yêu con người, yêu đất nước bao la
Ta yêu đời thì đời cũng yêu ta¹
Tim đây ấp tình yêu nồng chan chứa.
Thêm một tuổi, thêm bao niềm hạnh phúc
Tiếng chim gù rúc rích sáng mờ sương
Viên kẹo gừng, chén chè thả ngát hương
Bài nhạc nhẹ, câu thơ tình vụn thuở.
Thêm một tuổi, có chi mà buồn khổ?
Nắng vẫn hồng trên áo lụa thuốt tha
Tình vẫn nồng trong điệu vũ kiêu sa
Và năm, tháng, tuổi, cũng chỉ là con số!
Thúy Messeegee

¹ Trong một bài hát của nhạc sĩ khiếm thị Nguyễn Hải

JULY 23
KHANH HA

Maybe it was just a day
Like any other days
That has crept into my squalid youth,
Long, long dusk,
Before I met you.
I walked last night - the night of the 23rd-
Down a dingy street
It was quiet at ten
A full moon hanging like a luminous disk
Bright as 22 candles
All lit up avidly for sure
On your birthday cake.
I walked upon my shadow
Wishing it were yours
But what's the difference, now?
Tried to make up
A profound poem
That would burn
Longer and more brightly
Than those 22 candles.
Only could I smell
The stench of the garbage in the street,
The gasoline-infected air.

I raised my face skyward
Saw the stars twinkle
Far away
In the inky-blue sky
They looked like a bunch of fluorescent moles.
I wandered till I ate
All the peanuts in my pants pockets,
Then walked back home.
I opened the windows,
Turned out the lights,
Went to bed and
Thought thirstily of you,
Now invisible
Like a nocturnal sun walking somewhere in the darkness,
Then fell asleep
With my unwritten poem.
Khanh Ha

BAO GIỜ VẬN NƯỚC? THA NHÂN

Năm này Ất Tỵ, chẵn năm mươi
Mất nước đến nay nửa kiếp rồi
Tủi phận lưu đầy thân lãng tử
Nào nề lữ khách mạng dân Hòi!
Quê xa sống tạm mơ khôi phục
Đất lạ ăn nhờ mộng khứ hồi
Những tưởng lòng người xoay chuyển được
Bao giờ vận hạn thoát Cơ Trời?

Tha Nhân

Camthành, Jan 1st, 2025

THƯỜNG XUÂN

(song điệp độc vận)

THÌN mãn hạn rồi, TỶ tiếp Xuân
Đào Mai khoe sắc đón chào Xuân
Hân hoan Hoa nở Hoa mừng Tết
Hý hứng Hoa cười Hoa chúc Xuân
Hoa Bướm dung dăng mê thưởng Tết
Bướm Hoa dung dề mãi chơi Xuân
Bên nhau Hoa Bướm cùng vui Tết
Vạn vật hả hê thưởng thức Xuân

Tha Nhân

Camthành Dec 28th, 2024

VÌ ANH LÀ LÍNH TƯỜNG THÚY

Người trai trẻ khoác áo xanh rừng núi
Anh mang danh người lính chiến Cộng Hòa
Yêu quê hương anh chẳng ngại xông pha
Nơi chiến tuyến đối đầu ngăn bước giặc
Người lính đó dù gió mưa cũng mặc
Quyết giữ an bình cho xứ sở quê hương
Chiến thắng lấy lòng vang dội bốn phương
Nào Tống Lê Chân, Hạ Lào, Đức Huệ
Nào Cổ Thành, Bình Giả, Đức Cơ...
Nơi anh đi màu khói súng phủ mờ
Những người lính của bốn Vùng Chiến Thuật
Những người lính Mũ Nâu, Mũ Đỏ, Mũ Xanh, Mũ Đen
Bất Khuất
Những người hùng của xứ sở quê hương
Anh có biết chẳng tất cả phố phường
Cả miền Nam đang tung bừng ngóng đợi
Đón anh về với chiến công vang dội
Nụ hôn nồng trên má râm phong sương
Choàng vòng hoa, em gửi gắm yêu thương
Cho người chiến sĩ trở về từ địa đầu, giới tuyến
Rồi lại ra đi khi vòng tay quyến luyến
Chưa nở rời, môi còn đâu bờ môi
Tình còn đây mà hai ngả phải chia phôi
Em vẫn đợi, vẫn chờ anh trở lại
Dù em biết, yêu lính chiến sẽ gặp nhiều ngang trái
Sẽ gặp nhiều dang dở trong đời
Nhưng khi yêu rồi em chỉ biết anh thôi
Và yêu mãi mãi, người em yêu là "LÍNH"
Tường Thúy - Tucson 2012

TRẢ LỜI CÔ GIÁO LAM Ở HÀ TĨNH DIỆM NGUYỄN – NVDL

Cảm ơn em đã bắn khoản tự hỏi
Cộng nô cuồng - chủ nghĩa phản lòng dân
Bốn ngàn năm văn hiến bị lụi lần
Chúng bán nước vì "ngân" thăng Tàu cộng

Nhiều bất công, thiếu số người dám chống
Hàng triệu người - đứng lặng chỉ nhìn thôi
Chúng thần nhiên coi rẻ những mạng người
Cùng đầu độc để nuôi thành chệt cộng

Biển đông sẽ là mồ chôn của chúng
Nước Việt hùng khi chệt bị tàn lụi
Cứ tin anh là sẽ cuộc đổi đời
Trời, Phật, Chúa - ban vui người dân Việt

Vững niềm tin, ác nhân dân phải chết
Chúa, Phật, Trời không diệt nước mình đâu
Hãy cùng nhau vòng tay nối & nguyện cầu
Chờ năm tới, cộng tàu - tan từng mảnh²

Diệm 'Richard' Nguyễn

² Mỹ sẽ bầu Tổng Thống mới và ông ta không là con cọp giấy đối với Tập Cận Bình như bây giờ

BÓNG CHIỀU TƯƠNG TƯ CHÚC ANH

Những chiều lưu luyến em anh
Tà dương mừng chúc lá cành liền cây
Em không thể sống kiếp này
Nếu không bút họa thơ đầy tình yêu
Cung thương ngân vọng tiếng tiêu
Nắng vàng quẩn quện bóng chiều chờ ai
Xa xa tiếng sáo thiên thai
Đưa em về cội chi hai chúng mình
Hạ Long, Hương Tích động đình
Cổ Ngư, Hoàn Kiếm suối tình diệu hương
Lung linh giọt nắng rải đường
Cùng ta kết sợi tơ vương tơ hồng
Mây mù sương tuyết gió đông
Không sao rung chuyển con sông lòng thuyền
Bến chờ bến đợi chính chuyên
Dấu xưa trăng cũ lời nguyên bảo ghim
Tình anh sâu khắc buồng tim.
Chúc Anh

TRƯỜNG EM
HUỲNH THỊ PHƯỢNG NHI

Trường em Việt Ngữ Thăng Long
Một gia đình lớn trong lòng chúng em
Cô em hoà nhã dịu hiền
Thầy em tận tụy lại thêm ân cần
Chúng em hứa ráng học hành
Làm người trò giỏi đẹp lòng thầy cô.

ĐẦU NĂM NGÀY TẾT

Đầu năm ngày Tết rộn ràng
Em thay áo mới hân hoan đón chào
Cành mai bên cạnh cành đào
Cùng em chúc Tết đúng vào ngày Xuân
Chúc mẹ xinh đẹp ngàn lần
Chúc ba công việc muôn phần thành công
Cả nhà vui vẻ trong lòng
Vạn sự như ý hanh thông năm này

Huỳnh Thị Phượng Nhi

NGÀY ĐẦU NĂM TƯỜNG DUNG

Ngày đầu một năm
giờ tờ lịch mới
lòng như lá rơi
chờ cơn bão nổi.

Ngày qua nắng vội
đời qua mấy mùa
tình xanh mấy thuở
dạ còn ngẩn ngơ!

Rót đầy tim cạn
sốt tràn lòng vui
đếm thời gian tới
nghe dòng đời trôi...

Chia nhau hơi thở
chung nhau men nồng
quên trần gian khó
nhớ thiên đường hồng.

Cho em buổi sáng
có anh bên mình
cho em buổi tối
mãi là bình minh.

Ngày đầu một năm
xin qua thật chậm
như khi anh nắm
tay em vào Xuân!

Tường Dung
Tháng Giêng, 2008

CHÁN ĐỜI! CUNG THỊ LAN

Ngắm đi nghĩ lại thấy chán đời
Thế gian thiên hạ chẳng còn vui
Tranh nhau hai chữ khôn và dại
Bẽ mặt nhau hoài chẳng thấy lui

Mua danh ba vạn bán ba hào
Người nỡ lòng nào làm vậy sao?
Mất rồi? Hay vẫn là đồng loại?
Ích thú gì tranh chữ thấp cao?

Bầu bí kia còn biết thương nhau
Tàu ngựa bỏ ăn khi con đau
Tôi anh có phải người chung nước?
Có phải anh em, chung máu đào?

Lời nói cũng cần lựa thanh cao
Sao anh cứ mãi mày với tao?
Nếu anh chẳng muốn nghe gắt gỏng
Lẽ nào anh dụng trò bán rao?

Cứ nghĩ tôi là kẻ ngu đi
Còn anh xuất chúng chẳng ai bì
Khôn khôn dại dại không cùng tận?
Một phút buông tay còn được gì
Cung Thị Lan

XUÂN HOÀI NIỆM VI VÂN

Bài ca nào buồn trong tháng giêng
Âm ba vang vọng nỗi ưu phiền
Em ngồi xoa tóc hoài mơ ước
Loáng thoáng hoa đào rụng trước hiên.

Một đời ta khóc tình đôi lứa
Một kiếp ta buồn chuyện lứa đôi
Em từ xa vắng sầu câm nín
Tan nát tim cô lỗ mộng đời.

Đã trót dâng đời cho núi sông
Trường sa dung rui bóng ngựa hồng
Đêm biên cương lạnh nhiều mơ ước
Trên đỉnh mù sương luôn nhớ mong.

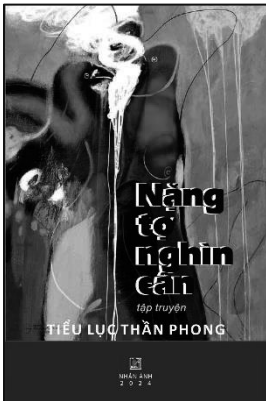
Rời tàn xuân đó ta ôm hận
Cúi mặt ghen lời ôi đón đau!
Tang bồng ngang dọc đời cung kiếm
Bé gầy gùom thiêng nuốt hận sầu.

Ta không cam phận một Kinh Kha
Sang bờ Dịch Thủy mấy quan hà
Mong ngày trở lại nhìn non nước
Trong cảnh thanh bình đẹp gấm hoa.

Thời gian xin ngược về quá khứ
Cho mắt em xanh vện ước thề
Để áo anh thơm mùi khói trận
Để còn đẹp mãi chuyện đam mê.

Nhưng bóng tà dương đã xuống rồi
Thuyền buồm căng gió vượt trùng khơi
Việt Nam ơi hỡi, nghìn thương nhớ
Như bóng thiều quang mãi sáng soi.

Xuân đã trở về trên chốn cũ
Mà ta còn mãi kiếp phù du
Quê hương ngàn dặm tìm đâu thấy
Chỉ thấy xa xa sóng mịt mù.
Vi Vân

Nặng Tợ Nghìn Cân

Tập truyện của Tiểu Lục Thần Phong
Do nhà xuất bản Nhân Ảnh phát hành
năm 2024
Sách dày gần 300 trang gồm 32 truyện
ngắn in trên giấy kem
Phụ bản (Đinh Cường & Đinh Trường
Chinh)
liên lạc:
freedomsteven_01@yahoo.com

TẾT TẾT TẾT.

Tiến Rồng Giáp Thìn đi. Rước Rắn Ất Tỵ về.

Lại một mùa Tết trở về trên xứ người. Tết đã gọi lại bao kỷ niệm quê nhà. Mà quê nhà giờ thì đã xa, xa lắm.

Hình ảnh của những ngày Tết từ một thửa thanh bình trên bảy mươi năm qua vẫn luôn hiển hiện trong trí nhớ tôi như một đoạn phim quay chậm.

Thửa ấu thơ, gia đình tôi thuộc hàng khá giả nhất nhì trong một phố huyện nhỏ. Hàng năm, vào khoảng trung tuần tháng chạp, cả trang trại đã nhộn nhịp mỗi người mỗi việc, chú quản gia bận tới tấp chạy đầu này ngó chỗ nọ, chỉ bảo nhóm khoảng 6-7 người phụ việc, đem hết lư đồng ra đánh bóng, chùi dọn bàn thờ, sắp lá dong, chặt tre làm lạt để gói bánh chưng, v.v...

Bà nội tôi quê tại làng Hương Thủy, thành phố Huế, sinh trưởng trong gia đình quan quyền nên bà rất cẩn thận tỉ mỉ trong những việc cúng lễ giỗ chạp. Sau Tết, cả năm có hai lần giỗ, mừng 5 tháng giêng giỗ cụ huyện bà, và giỗ ông nội vào ngày 23 tháng mười. Chúng tôi, đám cháu nội ngoại của bà, đứa nào cũng háo hức đợi đến ngày Tết vì cả một trang trại rộng trên vài mẫu thường ngày vắng lặng.

Sau ngày cúng táo quân 23 tháng chạp, mọi việc được sắp đặt cho ba ngày Tết đã gần xong, chỉ còn chờ người thợ gói bánh. Một thanh niên khoảng dưới 30 tuổi từ làng bên đã đến với vẻ mặt hiền lành, dáng cục mịch, nước da sạm nắng, tỏ rõ anh là một nhà nông. Anh lúng túng trong bộ áo quần còn xếp nếp, cẩn thận kiểm soát lại từng phần gạo nếp, đậu xanh, thịt lợn, mấy chõng lá dong trước khi ngồi vào chiếc chiếu mới. Bàn tay anh thoăn thoắt nhịp nhàng, chỉ một loáng anh đã gói xong chiếc bánh to độ hơn gang

tay vuông vắn, bốn cạnh bằng nhau. Chiếc bánh được buộc ngang buộc dọc bằng lát tre chẻ mỏng trên màu xanh mượt của lá dong, từng cái chồng lên nhau. Chồng bánh đã khá cao trong lúc thợ gói tay vẫn đang nắn nót lại những chiếc bánh vừa xong. Vài người làm cũng bỏ dở công việc của mình đến xem gói bánh và cũng để học hỏi. Hình ảnh sống động thanh bình và đúng là vui như ngày Tết. Bánh chưng là một loại bánh tượng trưng cho ngày Tết để cúng tổ tiên. Trên bàn thờ chính giữa là mâm ngũ quả đủ màu sắc, hoa lay ơn màu đỏ rực, bánh chưng màu xanh ngọc bích, chân nến bằng đồng cắm hai cây nến thật to tỏa ánh sáng lung linh. Mùi trầm quỳện cùng khói hương bay tỏa tạo nên một hình ảnh trang trọng, tôn nghiêm, đầm ấm.

Ếc Ếc -- tiếng lợn bị chọc tiết nghe thê thảm trong khi mấy tay “đồ tể” giọng ồm ồm cười nói oang oang. Hai, ba con lợn béo tròn đã bị nhóm mổ thuê chia ra từng phần đựng trong mấy cái nong cái nia lót lá chuối giao cho các đầu bếp.

Mẹ tôi và cô Năm kiểm điểm những nguyên liệu khô như bông thùa, yến sào, nấm hương, măng khô, bào ngư, vi cá, v.v... Những thứ này của các bác ở Hà Nội gửi về để nấu cỗ cúng trong dịp lễ tết hay giỗ chạp.

Mẹ tôi được bà nội giao phó cai quản mọi việc trong trang trại. Những ngày giỗ, Tết cô tôi khi nào cũng về trước cả tuần để phụ giúp. Bà Nội tỉ mỉ tía mấy củ thủy tiên, săn sóc những loại hoa quý cánh nhỏ tỏa mùi thơm như hoa ngâu, hoa sói, hoa quỳnh... được trồng trong các chậu có hình vẽ cầu kỳ mỹ thuật.

-oOo-

Gian nhà bếp vang tiếng cười đùa vui vẻ. Đám con gái rủ nhau vào bếp, nói là muốn học nấu nướng nhưng thật ra chỉ muốn vét nồi vét chảo tí xôi, tí miến măng còn sót lại. Miếng thịt gà đang chặt chẳng may bắn ra khỏi thớt, ôi thôi mới ngon làm sao! Mẹ và Cô đang sắp đặt bày mâm cỗ để cúng Tổ Tiên, Ông Bà trong ba ngày Tết. Gia đình các bác các chú ở Hà Nội vừa về tới, đông đủ các con các cháu cùng tham dự. Bác Cả thấp hương đứng trước bàn thờ mồm lẩm râm khấn vái, tạo nên vẻ trang nghiêm, chung quanh không một tiếng động. Lũ anh chị em chúng tôi thường lúc chọc nhau chí chóe, bây giờ tự nhiên không ai bảo ai, tất cả đều yên

lặng như thể các cụ tổ tiên đã hiện về. Bữa cỗ cúng chiều ba mươi ăn vừa xong, chú Bảy lên tiếng, “Các cháu đứa nào muốn canh nôi bánh?” “Cả bảy nhao nhao, “Cháu muốn, cháu cũng muốn...” Nôi bánh cuối cùng cả nhà quây quần bên bếp lửa kể chuyện xưa chuyện nay vui buồn một năm qua cũng là để canh kẻ trộm trong lúc chờ đón giao thừa. Thỉnh thoảng, chú chó vện sủa vài tiếng vu vơ. Vài tia lửa củi bắn ra tiếng lách tách, ánh lửa từ trong bếp hắt ra soi sáng một khoảng sân. Bên ngoài yên ắng tối đen...

Tiếng pháo nổ đi đùng đánh thức lũ chúng tôi vẫn còn ngái ngủ vì tối hôm qua cỗ thức canh bánh muối là loại bánh mỏng và nhỏ gom từ nếp, đậu, thịt thừa mà cô tôi để cho tụi tôi tự gói. Bánh muối chỉ cần luộc chừng vài giờ là chín, trong khi bánh to phải luộc tới 14 hoặc 15 tiếng. Chúng tôi được bà cho phép ăn bánh muối trước, còn tất cả bánh lớn dành để cúng.

-oOo-

Bác cả và các bác các chú các thím đã khăn áo chỉnh tề. Bác cả trong chiếc áo dài in hình chữ thọ màu xanh đậm vẻ trang trọng nhưng nhìn hơi lạ với lũ trẻ chúng tôi; còn bác gái thì khăn vấn nhưng đen, mồm ăn trầu môi đỏ nên trông bác trẻ hơn. Mẹ tôi cũng khăn vấn bằng nhiều màu hạt dẻ, đám con giai chỉ mặc áo sơ mi trắng, còn lũ con gái được áo dài nhưng màu đỏ. Áo của tôi rộng thùng thình, nhưng mẹ bảo sang năm nhón hơn sẽ vừa...

Tất cả đã tụ hội đông đủ và đứng ngoài hàng hiên đợi khi bà nội ngồi trên sập gụ mời vào để chúc Tết mừng tuổi. Con giai một bên đứng theo thứ tự, con dâu một bên. Còn các cháu nội, ngoại cũng phải sắp theo thứ tự. Tôi đứng cuối hàng mặc dù tôi nhón hơn vài anh chị họ vì bố tôi là thứ sáu trong bảy anh chị em, còn chú út Bảy thì chưa có vợ.

Bác Cả mở lời chúc Mẹ trước. Sau đó lần lượt tới các bác các chú cũng những câu chúc ý nghĩa tương tự giống nhau. Anh chị em chúng tôi mừng lắm vì được bà mừng tuổi bằng những đồng bạc Đồng Dương mới tinh.

Trước giờ cúng buổi trưa bà cho đốt thêm mấy dây pháo. Tiếng nổ đi đùng tung xác màu đỏ rực bay tung tóe. Vài anh đi nhặt những cái pháo bị tịt ngòi.

Trang trại trở nên nhộn nhịp. Lũ con trai rủ nhau ra chơi đá bóng chạy đuổi ngoài cánh đồng chỉ còn tro lại những gốc rạ úa đã ngả màu nâu xen kẽ từng bụi rau khúc lá xanh tươi. Lá khúc trộn với bột nếp và nhân đậu xanh thêm tí thịt mỡ nắn hình tròn bao ngoài bằng gạo nếp làm thành món bánh khúc, một món bánh khá phổ biến cho tất cả từ già đến trẻ, người sang giàu hay nghèo hèn phần đông đều đã ăn một vài lần hoặc ăn mỗi ngày.

-oOo-

Làng quê tôi cũng giống như những làng quê thửa thanh bình thời xưa có lũy tre xanh bao quanh, có ao thả cá, có bò có trâu cày ruộng, đầu làng có Đình có Miếu.

Từ khi phải rời bỏ quê hương, tôi vẫn mong một lần về lại để được đứng trước mộ bà. Tro cốt bà đã được mang từ chùa Kim Cương về Cẩm Giàng an táng bên cạnh mộ ông và hai cụ thân sinh. Khi sinh tiền, dù đã khoác áo nâu sòng theo chân Phật, nhưng bà vẫn chăm sóc đưa cháu mồ côi cha tuổi thơ gặp nhiều gian khổ.

Niềm mong ước của tôi cuối cùng cũng đã toại nguyện. Tuổi bát thập đứng trước mộ bà trong nghĩa trang làng La Trữ, chỉ cách vài bờ ruộng bên kia đường tàu hỏa là trang trại một thời yên bình tôi đã sống với bà đến ngày tản cư lên tận Nhã Nam, Yên Thế. Khi hồi cư về lại, trại đã bị phá hủy theo phong trào “tiêu thổ kháng chiến”. Trời ngả về chiều, lất phất làn mưa bụi, chung quanh không một bóng người. Đứng trước huyệt mộ bà, tôi như thấy bóng bà đang tia từng cánh hoa và vẳng đâu đây có tiếng bà gọi, “Nhưng, dậy đi cháu, ra xem hoa quỳnh nở”. Tôi đã được cùng bà xem từng cánh quỳnh màu trắng tinh khôi nhụy hoa vàng nhạt lung linh như có âm hồn. “Bà ơi! Cháu Nhưng đây, cháu về thăm bà. Giá mà bà sống thêm được vài năm nữa để mừng cho cháu, khi cháu vui hạnh phúc vì đã có được một người chồng có địa vị trong xã hội và yêu thương cháu. Cháu có nhiều chuyện về những người trong họ để kể với bà...” Nhưng chưa kịp nói hết câu, chợt làn gió thoảng qua, bóng bà mờ dần theo làn khói hương bay theo gió...

Sương đêm hay những hạt bụi mưa thấm trên vai áo khiến tôi cảm thấy một chút se se lạnh khi lần bước trên đường làng mang theo nỗi cô đơn.

Về Việt Nam lần này, tôi dự tính sau khi thăm mộ ông bà, tổ tiên, nhà thờ Tộc Họ, tôi sẽ tìm lại những làng những xóm mà thời tản cư đã ở qua, còn trong trí nhớ vẫn là những bụi tre xanh cao vút, đầu làng có cây đa cổ thụ sần sùi, những bà già quê miệng bồm bẻm nhai trầu, những trẻ ngồi trên lưng trâu ca hát, những chùa cổ xưa, những đình làng... Nhưng tôi đã thất vọng. Những bụi tre bao quanh làng, một nét đặc trưng của vùng quê miền Bắc như xưa giờ không còn nữa. Những mái nhà trơ trọi như thiếu vắng tình người. Mái đình làng dột nát, gạch ngói ngổn ngang. Những trẻ chăn trâu khi hỏi thăm đường, chúng không còn lễ phép như xưa. Gặp các cụ già bên những khu thờ tự vua chúa là nơi khách du lịch thường thăm viếng không còn thấy cảnh nhai trầu ngồi dưới bóng mát gốc đa mà chỉ thấy chìa tay than khổ để xin tiền. Thật xót xa bùi ngùi thương cảm cho tuổi già sống trong một nước giờ không còn chiến tranh!

Hà Nội, nơi được sinh ra, Hồ Hoàn Kiếm liễu rủ vẫn xanh. Cầu Thê Húc sơn lại màu đỏ chót, người người qua lại, tiếng nói giọng cười nhưng sao tôi có cảm tưởng như không cùng ngôn ngữ.

Sài Gòn, Tự Do cũ, Givral xưa, các nàng thiếu nữ trong chiếc áo dài bằng lụa mỏng thướt tha, mái tóc đen dài bay trong gió. Giờ đây, những mái tóc đen óng mượt đã đổi sang màu tóc của thiếu nữ phương tây, còn áo dài lụa mỏng đã thành “đồ cổ”. Ngoài phố xá chỉ thấy y phục dạ hội lấp lánh đủ màu hờ vai hờ ngực khoác lên người bất kể ngày đêm.

-oOo-

Trên máy bay trở về, lòng tôi nao nao khó tả niềm vui vì đã thực hiện được lòng mong ước khi đứng trước mộ bà như một cách báo hiếu, được thấy mộ ông bà cố, ông nội và thăm lại nhà thờ Tổ, tộc họ Nguyễn Tường. Nhưng bên cạnh đó cũng buồn tiếc nuối vì những hình ảnh khi rời xa Hà Nội năm 1954 bây giờ đã thay đổi quá nhiều làm mờ đi những kỷ niệm đẹp đã ghi mãi trong tâm.

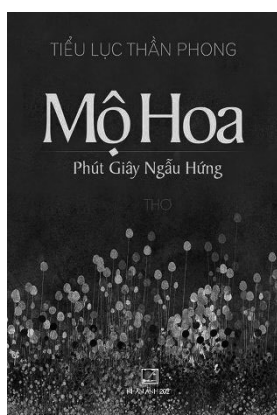
Đèn trong khoang máy bay đã tắt. Tiếng động cơ rừ rừ ru mọi người vào giấc ngủ. Tôi thiếp đi mơ màng chấp chờn hình ảnh những anh chị em đã cùng nhau chạy đuổi vui đùa trong những ngày Tết, ngày giỗ tại trại Cẩm Giàng. Giò thì những người ở lại ít hơn những anh chị em đã qua thế giới bên kia. Gần đây nhất là Nguyễn Tường Lưu sống ở Úc Châu vừa mới ra đi, không lâu sau anh Tường Ánh chưa tới một năm. Anh Ánh rất thân, ở gần tôi nhất. Anh Tường Việt tôi xem như người anh ruột sống ở Pháp, chưa đến giỗ đầu. Hai, ba năm trước các anh Tường Bá, Tường Quý, Tường Yên, chị Nguyệt, chị Minh Thu, Minh Châu, Kim Thu, Kim Thoa, Kim Tuấn (Duy Lam), Kim Dũng (Thế Uyên) lần lượt ra đi. Tiếng ồn ào, đèn bật sáng làm tôi thức tỉnh. Cả người tôi mõi mả rồi, hai chân tê cứng. Tiếng cô tiếp viên vang lên thông báo máy bay sắp sửa hạ cánh. Tôi hít thở thật sâu và có cảm tưởng như chuyển đi vừa rồi chỉ là một giấc mộng dài.

Từ già Quê Xưa ta về lại nơi đã sống từ nửa thế kỷ qua.

Thời gian cửu thập (90) đầu còn bao lâu nữa.

Tìm vui mùa Lễ, Tết cho đến cuối cuộc đời.

Tường Nhung

Mộ Hoa

Thơ: Tiểu Lục Thần Phong

Nhân Ảnh xuất bản năm 2021

Bìa và trình bày: Uyên Nguyên.

Sách dày gần 300 trang, in trên giấy kem...

liên lạc:

freedomsteven_01@yahoo.com

THIÊN THẦN GÃY CÁNҺ

CUNG THỊ LAN

Theo thông lệ, mỗi khi làm việc nhà, tôi thường mở Ipad để nghe các truyện văn học nước ngoài, sử ký hay tin tức. Những lần như thế, youtube thường gửi cho thêm cho tôi những video có những chủ đề liên quan. Thế mà, suốt cả một tuần, kể từ ngày 23 tháng 8, tôi không hiểu sao Ipad của tôi liên tiếp hiện ra những clip nhạc của một cô gái với giọng ca thật trong trẻo và thống thiết.

"I'm so lonely broken angel. I'm so lonely listen to my heart. One and only broken angel. Come and save me before I fall apart."

Những lời ca đơn giản và âm điệu của bài hát được nhắc đi nhắc lại nhiều lần khiến tôi thuộc ngay. Tò mò, tôi ngưng công việc mình đang làm và ghé mắt nhìn vào màn hình xem hình ảnh trong ấy để thực sự hiểu rõ ý nghĩa của bài hát. Hình ảnh cô gái rơi từ cao xuống sau câu hát: "Hãy đến và cứu em trước khi em gục ngã!" (*Come and save me before I fall apart.*) đã làm tôi khá hồi hộp đến độ tôi phải kéo ngược trở lại đoạn video ngắn xem lại nhiều lần.

Rồi, tôi cảm thấy lo khi nghĩ bài hát và hình ảnh ẩn tượng này có thể gây nên sự kích động cho các em trong tuổi thanh thiếu niên đang trong tâm trạng trầm cảm hay tuyệt vọng vì một vấn đề gì đó, dễ dàng nghĩ đến cái chết. Nhưng, mỗi bận tâm của tôi dần phai nhạt vì những công việc khá bận rộn của tôi.

Chiều ngày thứ Sáu hôm đó, tôi cảm thấy khoan khoái tôi đã hoàn tất việc làm của sở. Vui hơn là tôi không phải chuẩn bị bữa cơm tối mà được con mời ăn tiệc ở nhà hàng. Một bữa tiệc với toàn

bộ bà con và người thân quen. Không gì vui hơn chuyện được gặp con cháu trong đại gia đình sau một tuần bận rộn. Thế nhưng, một cặp vợ chồng đưa cháu họ từ chối không đến với lý do bận. Chuyện bận vì việc làm trên đất nước Cờ Hoa này luôn được thông cảm, cho dù ngay trong buổi tối thứ Sáu nên chúng tôi không thắc mắc gì. Nhưng vài ngày sau chúng tôi mới biết sở dĩ cháu họ không đến được vì gia đình vợ của cháu đang đau buồn vì nhận tin em gái ruột duy nhất của vợ cháu mới quyền sinh. Tôi bàng hoàng khi nghe tin dữ này. Khi biết cô bé tự tử bằng cách trằm mình dưới nước, tôi càng đau nhói hơn. Bỗng dưng những âm giai của bài hát *Broken Angel* (Tạm dịch là Thiên Thần Gãy Cánh) vang dội trong đầu tôi như những lần tôi mở Ipad.

"I'm so lonely broken angel. I'm so lonely listen to my heart. One and only broken angel. Come and save me before I fall apart."

"Come and save me before I fall apart." "Hãy đến và cứu em trước khi em gục ngã!"

Những lời trong bài hát khiến nước mắt tôi trào ra liên tục. Tưởng tượng cảnh cô bé đã ở trong tình trạng hết sức tuyệt vọng và buồn khổ trước khi quyết định kết liễu cuộc đời mình, tôi cảm thấy tim mình đau nhói với cảm giác thương tiếc khôn nguôi. Càng nghĩ đến cô bé, tôi càng thấy đau lòng với tin dữ. Có thể nào một cô gái trẻ đẹp trong lứa tuổi hai mươi, hồn nhiên vui vẻ thế mà giờ đây đã trở thành người thiên cổ. Tôi nhớ mãi hình ảnh cô bé trong ngày Đám Hối và Đám Cưới của con trai tôi. Cô luôn nở nụ cười vui tươi kèm theo những cử chỉ dịu dàng và sự quan tâm hết sức chu đáo đối với tôi:

"Bác muốn con giúp gì không?"

"Con xếp mấy cái bánh như thế này đúng không ạ?"

"Bác còn muốn con làm gì nữa không?"

"Bác muốn con chụp hình với bác ở đâu?"

"Bác cháu mình đứng như thế này nhé? Kiểu này nhé..."

Trời ạ! Có thể nào một cô gái hồn nhiên, hăng hái, hoạt bát như thế lại hủy hại thân thể mình. Tôi không thể nào chấp nhận tin vừa nghe. Khi nghe cháu tôi báo gia đình cô sẽ không gửi Cáo Phó và sẽ không cho bất cứ người nào thăm viếng từ biệt, tôi tự an ủi với ý nghĩ cho rằng mình chưa hề nghe tin dữ này, sẽ bình

thản sống với sự tin tưởng rằng cô bé đang ở tiểu bang nào đó, bận rộn với công việc gì đó mà mình không thể gặp lại.

Thế nhưng, tôi không thể đành tâm tàng lờ như không có việc gì xảy ra. Qua tin nhắn điện thoại cầm tay, tôi đã viết vài hàng cho cô cháu dâu. Tôi khuyên cô nên chăm sóc ba mẹ kỹ lưỡng trong thời gian này vì ba mẹ cô đang tâm trạng rất đau lòng, cần được an ủi.

Vài ngày sau, chồng tôi cho biết ba mẹ cô cháu dâu cho phép vợ chồng tôi đến nhà quán tiền cô bé lần cuối nhưng chúng tôi chỉ có thể đến đó trong vòng nửa giờ, từ mười một giờ đến mười một giờ rưỡi ngày 29 tháng 8. Có lẽ những người làm việc ở nhà quán hiểu tâm lý thương tổn của bậc cha mẹ mất con trong tình trạng như thế nên tổ chức ngắn gọn và mau lẹ. Y theo lịch, vợ chồng tôi không muốn mất một giây phút nào trong ba mươi phút ngắn ngủi ấy nên rời nhà rất sớm. Mười giờ bốn mươi lăm phút, chúng tôi đã có mặt tại trước nhà quán. Đậu xe xong, chúng tôi ngồi im trong xe chờ đợi. Đây là nơi nông thôn rất yên tĩnh và biệt lập vì cách thành phố rất xa. Nhà quán nhỏ gọn có hai ống khói lớn bằng thép song song, thẳng đứng lên trời. Bầu trời u ám với những đám

mây xám
lâm cho
khung
cảnh vắng
vẻ càng trở
nên ám
đậm hơn.

Bỗng
một cơn
mưa nặng
hạt rơi
xuống, xóa
tan cái
màn u ám

trước mặt kính xe của chúng tôi. Những giọt nước mưa lớn liên tiếp chảy dài trên mặt kính như những giọt nước mắt lăn không ngừng.

Khoảng mười phút, những giọt mưa trên mặt kính xe được xóa nhòa và tôi có thể nhìn thấy có một đốm sáng giữa những đám mây xám nhạt đã ửng hồng trên bầu trời. Mặt trời ló dạng, dần xua tan các đám mây xám khiến bầu trời sáng rực hơn. Một chiếc xe tiến vào bãi đậu. Không phải chiếc xe của ba mẹ cô bé mà là chiếc xe của con trai đầu của chúng tôi. Cháu xin phép hiệu trưởng nghỉ dạy vài giờ để đến đây. Đậu xe xong, cháu đi thẳng vào nhà quán. Chúng tôi vẫn ngồi yên trên xe chờ xe của ba mẹ cô cháu đến. Đúng mười một giờ, xe của cháu họ tôi, vợ chồng chị của cô bé, trò tới. Chiếc cửa xe vừa mở, mẹ cô bé khụy xuống đất, ba của cô và chị của cô vội vàng bước ra khỏi xe, cùng nhau dìu bà vào nhà quán. Khó khăn lắm, họ mới có thể dìu bà đến cửa vì bà nhất quyết ghì ra phía sau, không muốn vào trong nhà quán. Với những tiếng khóc nức đau thương và thê thảm bà nhất định kéo trì cái thân hình ốm yếu của bà, không để vượt qua cái ranh giới của chiếc cửa mở do người quản trị đang kìm giữ. Khá đau lòng, tôi mở cửa xe, ào chạy về phía họ, ôm bà, khóc than với những lời an ủi mà tôi không nhớ mình đã nói điều gì. Cuối cùng, chúng tôi cũng đưa bà vào căn phòng, nơi có một số ghế xếp ngay ngắn trước một chiếc quan tài đơn giản, nắp che kín phần bên dưới và chỉ để lộ một nửa phần trên. Trong nửa phần trên ấy là khuôn mặt của cô gái trẻ trắng nhợt và đôi tay chắp ngay ngắn trên bụng. Hình ảnh này khiến bà mẹ khóc nức nỏ, gào thét rất thương tâm. Những tiếng khóc than xé lòng người và thân hình gầy guộc vạt vĩa của bà khiến chúng tôi đau lòng không kém. Sáu người chúng tôi, mắt đỏ hoe, nghẹn ngào quây quanh bà nhưng bất lực, không biết tỏ cử chỉ hay dùng lời khuyên lon an ủi nào để có thể xoa dịu được nỗi đau đốn trong lòng bà. Tôi gọi là “bà” vì vai vế nhưng thực sự bà còn rất trẻ, chỉ khoảng bốn mươi mấy tuổi.

Vài phút sau, một vị linh mục người da trắng với khuôn mặt nhân hậu, khoảng thất tuần, bước vào. Với lời nói dịu dàng, ông giới thiệu về mình và sự vinh hạnh làm Phép Xức cho cô bé. Bà mẹ vốn là người trọng lễ nghĩa nên im bật khi thấy sự hiện diện của vị linh mục, nhưng sau đó, bà nức nỏ khóc bất kể những lời giảng đầy ý nghĩa của vị linh mục ra sao. Tôi chú tâm từng lời nói

của ông về sự tạm bợ của cuộc sống, về sự giang tay cứu rỗi của Chúa, sự bình an của cô bé trên nước thiên đàng và cả con mưa bất chợt khá màu nhiệm mà chúng tôi vừa chứng kiến cách đó hai mươi phút. Những lời thuyết phục của ông hết sức tâm lý dành cho tâm hồn đầy thương tổn của chúng tôi. Tuy nhiên, chúng không thể nào bù đắp sự đau khổ tột cùng của người Mẹ mất đứa con thân yêu.

Ngay khi lễ vừa xong, người đàn bà quản trị bước vào cho biết đã đến giờ đưa linh cữu vào phòng thiêu. Bà mẹ đau đón nhào đến chiếc quan tài như muốn níu kéo lại nó, cố gắng hy vọng đứa con mình được sống lại và mình có thể ôm ấp nó như xưa. Sức mạnh của cái nhào bắt thần ấy khiến chiếc quan tài trượt vào tận bức tường nên chồng bà phải kéo bà về lại ghế ngồi. Cô cháu dâu, trong trạng thái vô hồn, bước đến vị linh mục xin phép cho chúng tôi đặt những hoa trắng vào linh cữu của cô bé. Linh mục gật đầu rồi nhận vài chiếc hoa trắng đặt trên đầu cô bé. Chúng tôi lần lượt chia nhau những chiếc hoa trắng đặt xung quanh cô. Riêng tôi, khi đặt hoa vào bên cạnh cô bé xong, tôi đã đặt bàn tay mình trên đôi bàn tay của cô. Đôi bàn tay lạnh ngắt của cô làm tôi tưởng tượng sự lạnh buốt mà cô chịu đựng khi chìm trong nước sông. Tôi nghĩ phải chi mình có mặt trong lúc ấy để có thể nắm đôi bàn tay cô và kéo cô ra khỏi sức hút của Tử Thần. Có lẽ bất cứ người thân của cô hiện diện nơi đây cũng ao ước được làm điều tương tự như thế! Nhưng, có mấy ai có thể ngờ sự việc đã xảy ra như vậy cho dù mỗi người, khi còn trẻ, đã từng nghĩ đến chuyện quyên sinh khi gặp những điều bất như ý hay tuyệt vọng.

Hình ảnh người Mẹ đau đón bất lực khi mất đứa con khiến những người chứng kiến đau lòng khôn tả. Ngay cả những người làm trong khu Nhà Quàn cũng không thể che giấu được những khuôn mặt đầy căng thẳng và những đôi mắt chứa chan niềm đau khổ vô biên. Không gì đau khổ hơn chuyện không có phương cách nào để an ủi người đang trong tình trạng đau khổ tột cùng. Những tiếng gào thét đau thương của bà mẹ xé nát lòng của chúng tôi và tôi đã xin cáo từ ngay khi chiếc quan tài đẩy vào phòng thiêu. Tôi cảm thấy mình không còn đủ can đảm để chứng kiến thêm chuyện đau lòng. Vợ chồng tôi và con trai tôi lần lượt ôm ba mẹ

cô bé chào từ biệt. Tôi không biết nói gì hơn ngoài những lời nghẹn ngào là chúng tôi rất thương ông bà và mong ông bà giữ gìn sức khỏe.

Trên đường về, tôi chợt nhớ ra là Ngày Từ Biệt hôm nay chỉ có vồn vện bảy người của gia đình tôi và gia đình của cô bé. Phải chăng đây là ước muốn của cô xui khiến ba mẹ cô cho phép chúng tôi tiễn đưa cô lần cuối cùng. Dù sao, tôi cố gắng an ủi mình bằng cách xóa sạch những diễn biến mà tôi chứng kiến trong ngày. Sự đau đớn của người Mẹ làm tôi kinh hoàng, tưởng chừng như bà sẽ ngất lịm sau khi mọi việc kết thúc chứ không thể nào chịu đựng thêm được nữa. Và khi tưởng tượng mình trong hoàn cảnh của bà, tôi cảm thấy tim mình đau thắt từng cơn.

Người Mỹ thường nói câu: “Hãy quên đi quá khứ buồn đau và tiếp tục cuộc sống bình thường với những người đang sống xung quanh mình!” Tôi cố gắng làm theo lời khuyên ấy bằng cách khuây khỏa qua những video hài hước. Thế nhưng, khi mở Ipad thì bài hát Broken Angel lại vang lên. Lần này thì bài hát được thêm vào bởi giọng ca nam đáp lại lời thống thiết khuôn khoản của nữ ca sĩ:

*You, you are the one
I miss you so much. Now that you're gone
Don't, don't be afraid
I'll be your side, leading the way*

*I wish that I could touch, touch you again
Feeling in love, don't want it to end
Two, two worlds apart
Less in a dream, it's breaking my heart*

Những lời ca “*I'll be your side, leading the way*” (Tôi sẽ bên cạnh em dẫn đường), “*Two, two worlds apart. Less in a dream, it's breaking my heart*” (Hai thế giới cách xa. Dần tan trong giấc mơ làm tim tôi tan nát!)

Tôi tự hỏi: Hai thế giới biệt lập này là hai thế giới nào? Phải chăng là khoảng cách của hai người sau khi tình yêu tan vỡ hay khoảng cách của biệt ly của hai thế giới sống và chết. Có thể nào

khoảng cách này xảy ra trong tích tắc, gây cho cảnh chia ly bất ngờ đến kinh hoàng.

Tôi không hiểu cô bé có hình dung được cảnh mẹ cô đau khổ trước khi quyết định hủy hại thân mình không. Tôi đoán cô đã phải đón đầu trong thế giới cô đơn với lý do nào đó. Có thể là cảm giác vô vọng và cô độc vì không ai có thể thấu hiểu nỗi lòng. Có thể là bất lực với sự kém cỏi và thua sút về mặt nào đó. Có thể là sự thua cuộc hay thất tình. Không ai biết lý do vì sao cô hành động như vậy và có lẽ cũng không ai ngờ một cô gái tươi vui lại hành động một cách đường đột đối với sinh mạng của mình như vậy.

Buổi tối hôm ấy, tôi không hề chợp mắt. Suốt đêm tôi thao thức với bao nhiêu ý nghĩ xung đột trong đầu. Càng nghĩ, tôi càng thương cô bé, mẹ cô bé và thương cả những bậc làm cha mẹ và những đứa trẻ có tinh thần yếu đuối. Trên đất Mỹ, phần lớn cha mẹ chỉ dành thời giờ để lo kế sinh nhai, và chú tâm việc học của con hầu mong con có việc làm cho tương lai rục rỏ hơn mình. Sự bận rộn hàng ngày và mệt mỏi sau những ngày làm việc khiến cha mẹ không thể gần gũi con cái nhiều để có thể chia sẻ tâm tư tình cảm. Có nhiều bậc phụ huynh không biết rằng có những đứa trẻ, mà trong đó có cả con mình, có tâm lý yếu đuối, luôn mặc cảm vì bản thân thua sút kém cỏi, nên thường trầm cảm, khép mình trong thế giới đơn côi, cô độc, rồi hành động không cân nhắc, dễ thiệt thân. Nếu không có sự giúp đỡ, an ủi, hay động viên tinh thần từ gia đình, các em này thường tựa vào bạn bè hay những thú vui không phù hợp. Đây không phải lần đầu tôi chứng kiến cảnh này. Sự mất mát đột ngột của con cái và tình trạng ân hận của những bậc cha mẹ từ những câu chuyện kể của những người thân quen của tôi và sự chính mắt chứng kiến từ thực tế đã làm tôi đau đầu buồn khổ. Nhưng rồi những người ấy và tôi không bao giờ nhắc đến những vấn đề này trong lúc cùng âm thầm cố quên đi.

Giờ đây, tôi bỗng nhớ lại thời gian hai mươi năm trước, lúc ba đưa con tôi trong lứa tuổi thanh thiếu niên. Hôm ấy, sau khi dự trại Hướng Đạo trên núi cao, chúng tôi về nhà khá tối. Để kịp ăn uống, nghỉ ngơi cho ngày hôm sau chúng tôi không ai nói ai, cố gắng dọn dẹp đồ đạc từ trại về. Riêng tôi, vợ và làm thức ăn tối

rồi đem lên bàn ăn ngay. Khi đi ngang qua phòng khách thấy một chiếc ba lô bày bừa giữa nhà, tôi là chủ nhân của nó. Lúc đó, có lẽ vì tôi bị áp lực với thời gian cần kíp, nên tôi đã cầu nhàu thêm về tính lè phè, không ý thức phải làm gì của một người đã từng đi Hướng Đạo. Chồng tôi và đứa con trai đầu của tôi cùng hứa theo lời cầu nhàu của tôi, là thằng bé. Tôi lại xuống bếp rồi lên phòng ăn đem thêm những món cuối. Khi ngồi vào bàn, tôi không thấy thằng bé vừa bị la, gọi nó ra ăn cơm thì chồng tôi bảo nó vừa ra khỏi nhà, không biết đi đâu rồi. Tôi thảng thốt, nhớ lại những lời mình vừa cầu nhàu. Linh tính chuyện gì không ổn, tôi lấy chìa khóa xe rồi tuôn ra khỏi nhà ngay. Trời lúc này tối đen. Ba con đường vắng ở góc nhà chúng tôi heo hắt những ánh đèn đường buồn bã. Không một người nào trên đường bộ hành và cũng không có chiếc xe nào qua lại trên những con đường nhựa. Tôi không biết tìm thằng bé hướng nào, rờ má, tôi đập ga trên những con đường thường đi làm theo quán tính. Đến một con đường hẹp tối đen, tôi bỗng giật mình, hãm tốc độ vì một bóng người trong y phục tối sẫm đang đi giữa đường. Bấm còi người ấy cũng không chịu bước vào lề. Tôi chiếu đèn soi rõ, nhận ra người ấy là con mình. Tôi dừng xe, bấm còi rồi kéo kính xe xuống, gọi tên nó. Thằng bé giật mình, dừng bước, đứng im nhưng không quay lại. Tôi gọi tên nó, bảo nó hãy lên xe. Nó quay lại nhìn xe tôi, ngần ngừ một lúc rất lâu rồi từ từ bước đến xe tôi. Đợi nó lên xe xong, tôi không nói gì, chở nó đi vòng vòng những con đường trong xóm. Xe chạy lòng vòng trên những con đường tối và vắng khoảng hơn mười lăm phút mà chúng tôi không ai nói với ai lời nào. Khi tôi lái xe vòng về nhà, nó chợt nói với tôi:

“Con không hiểu sao tính con khác với mọi người trong nhà. Con muốn cố gắng nhưng...”

Tôi đáp:

“Hóa ra chỉ vì sự khác biệt mà con muốn từ bỏ gia đình sao?”

Nó không đáp.

Tôi lại nói:

“Thực ra, trong nhà không ai giống tính ai hoàn toàn cả con à! Có người nhanh nhẹn trong việc gọn gàng ngăn nắp, có người thì chậm chạp. Nhưng khi chúng ta nhắc nhở nhau không phải là

chúng ta ghét nhau. Đó là cách chúng ta quan tâm đến nhau, giúp nhau tiến bộ hơn. Có lẽ con thường nghe ba mẹ và anh la nên con buồn. Nhưng, trong nhà đâu phải chỉ có mỗi mình con bị la. Các con làm gì không phải, đều bị ba mẹ la cả. Ba mẹ la là để uốn nắn các con chứ đâu phải là ghét các con? Hôm nay con bị ba người trong nhà la cùng một lúc vì cả bố, mẹ và anh con đều thấy như vậy nhưng con đừng bao giờ quên là gia đình mình đều thương con, và quan tâm đến con. Con nghĩ lại đi! Có phải tất cả ba mẹ anh em con đều thương con không?”

Nó ngồi im không đáp.

Tôi ngừng xe trước nhà rồi bảo:

“Thôi vào nhà ăn cơm với mẹ rồi ngủ, mai đi học.”

Nó lú lú làm y lời khiến tôi vui mừng khôn tả. Tôi không ngờ khi dùng chữ thương yêu trong lúc đối thoại lại hữu hiệu như thế.

Giờ đây nghĩ lại, nếu lúc đó, tôi không chạy theo nó để xoa dịu sự tổn thương trong lòng nó, thì có thể tôi cũng bị lâm vào tình trạng khủng hoảng tinh thần như bà mẹ cô bé, không thể tránh khỏi.

Trong những ngày này, tôi muốn dùng những giọng chữ giải tỏa tâm lý nặng nề của mình qua các trang nhật ký. Nhưng khi biết sự khủng hoảng tinh thần của những người mẹ mất con đến nỗi không thể sống trong căn nhà có nhiều kỷ niệm của đứa con đã mất thì tôi lại muốn gửi thông điệp đến quý độc giả (các bậc phụ huynh và các em thanh thiếu niên) để tránh những tình trạng làm đau lòng nhau.

“Hãy ngay lập tức cứu các em trước khi các em ngã gục!” và “Xin hãy chia sẻ nỗi buồn của mình với cha mẹ với ghi nhớ: Cha mẹ lúc nào cũng thương yêu các con!”

Cung Thị Lan

Ngày 09.09.2024

Song: Broken Angel

*You, you are the one
I miss you so much. Now that you're gone
Don't, don't be afraid
I'll be your side, leading the way*

*I'm so lonely broken angel.
I'm so lonely listen to my heart.
One and only broken angel.
Come and save me before I fall apart*

*I wish that I could touch, touch you again
Feeling in love, don't want it to end
Two, two worlds apart
Less in a dream, it's breaking my heart*

Bài Hát: Thiên Thần Gãy cánh

Em, em là người anh nhớ em vô cùng.
Nhưng bây giờ em đã đi xa
Đừng, đừng sợ hãi!
Anh sẽ bên cạnh em, dẫn đường

Em thiên thần gãy cánh cô đơn
Em đơn độc nghe theo trái tim mình
Chỉ là thiên thần gãy cánh
Hãy đến và cứu em trước khi em gục ngã!"

Anh ước anh có thể chạm em lần nữa.
Để cảm thấy yêu đương, không muốn kết thúc
Hai thế giới cách xa
Tan dần trong giấc mơ làm tim anh tan nát

*Cung Lan chuyển ngữ
* Nhà quàn = Nhà tang lễ.*

NHỮNG CON MƯA KỶ NIỆM MÔI TÍM

Chiều nay mưa lớn quá, những giọt mưa âm âm trút xuống - gió rít từng cơn ngoài cửa sổ... Cây cối được tưới mát... Ngồi trên lầu nhìn ra mé sau nhà, tự nhiên thấy nhớ VN quá ! Cũng những cơn mưa thế này, tàng cây trúng cá (lâu lắm rồi không thấy lại nhành trúng cá) trĩu đầy nước mưa... Con đường dẫn vào nhà, bên bờ hồ, có những vết bánh xe loang lổ.

Lâu lắm rồi... Không nhìn thấy những chiếc áo đi mưa đủ màu, những dòng xe chạy hối hả để tránh cơn mưa đến bất ngờ... Những tà áo nữ sinh e thẹn che chiếc cặp ngang ngực và rào bước để mau chóng kiếm vội một mái hiên bên đường...

Lâu... Rất lâu rồi... Không còn nữa bóng một bày con gái tùm nhau ca hát, hò reo í ới trong một ngôi nhà bên bờ sông Bảo Định, mà chủ nhân là một cô gái tóc dài với đôi mắt tròn đen!

Bầy con gái... một thuở nào xa chỉ toàn mơ và mộng.... Một thuở nào chỉ có những nụ cười với con đường tương lai là những màu hồng...

Bầy con gái... Giờ đâu còn nữa... Thời đã hết rồi khung trời ngày xưa... Bầy con gái giờ đang ngồi nhớ lại kỉ niệm và đong đếm thời gian qua từng sợi tóc bạc... Tóc mai sợi ngắn sợi dài... Thời xưa ấy đã từng có những anh chàng theo trồng cây si với bầy con

gái... Theo thì theo, si thì si... quả tim chỉ dành cho người lý tưởng chưa rõ chân dung! ;)

Rồi... Cũng theo từng cơn mưa... Bầy con gái từng người trôi theo dòng nước cuốn, đưa chạy sang Tây, đưa ở trời Đông...Cứ thế dòng nước chia hai... Nổi buồn chia thành nhiều nhánh nhỏ... Chảy trăm hướng, đi trăm ngã và cuối cùng đọng lại trên bầu cửa sổ chiều nay cùng cơn mưa tầm tã!

Nén tiếng thở dài...để dấu sâu trong lòng những kỷ niệm ngày thơ... Nhìn những giọt mưa vẫn rơi bỗng muốn gọi đám bạn ngày xưa: nhớ quá tụi bây ơi!

Môi Tím - chiều mưa thứ 6...

“Chúng ta nhìn thấy trên khắp thế giới thật nhiều khổ đau, cho dù như thế, chúng ta vẫn kết hôn và có con. Điều này được gọi là tình yêu.”

Babiloun – ThaiLan dịch

NĂM MUOI NĂM

LÊ THỊ NHỊ

Năm mươi năm dài thoáng vút qua
Nương nấu xứ người thương nhớ nước
Đêm ngày tưởng tiếc bóng quê cha
Giọt lệ thầm rơi trên gối chiếc
Đường về quê cũ vẫn còn xa...

Năm mươi năm dài, tàn cuộc chiến
Tư do hạnh phúc sao chẳng thấy?
Chỉ thấy lâm than với ngục tù
Biết đến bao giờ tròn ước nguyện
Dân mình cùng hát khúc hoan ca

Nhà Việt Nam tung bừng mở hội
Bếp lửa reo vui khắp mọi nhà
Đàn trẻ thơ vui đùa trong xóm
Các cụ già kể chuyện xưa sau...

Lê Thị Nhị

HÙNG NHÂN –
NGUYỄN NĂNG TĨNH
DIỆM NGUYỄN – NVDL

Tôi cảm thấy thầy quá hiền ngang
Thế yếu thân cô - chống bạo tàn
Ý chí quật cường như gang thép
Đòi lại nhân quyền khỏi lũ gian
Thầy đã bao lần đi đấu tranh
Bảo vệ quyền nhân của dân lành
Chỉ với bàn tay không súng đạn
Kiên cường chống lại lũ gian manh
Bằng những ôn hòa với lời ca
Âm hưởng tôi nghe xúc động, và
Cảm thấy mỗi thù như sôi sục
Trong lòng cùng thể nhân dân ta
Dạy trẻ đồng ca bản nhạc hay
Lúc sờ tim ngực - lúc giơ tay
Cùng nhau hô lớn cho cả nước
Trả lại Tự Do - đất nước này
Từ đó đã tròn bốn mươi lăm năm
Độc lập nhưng sao lại vẫn nằm
Dưới sự trị vì tên cầu Tập
Tinh Thức dùm đi - chủ nghĩa lầm
Cộng sản nghĩa là vợ của dân
Cộng lên tài sản của riêng mình
Giàu lũ tà quyền chung đảng phái
Còn hạ dân nghèo - vẫn điêu linh
Diễm Nguyễn – NVDL

XIN GIỮ CHO ĐỜI
CÒN MỘT CHÚT Ỗ THƯƠNG...
LÊ MỘNG HOÀNG

Hôm nay là ngày đầu năm Tết Dương lịch 1/1/2013, tôi có những giây phút thích thú khi xem truyền hình chiếu “Cuộc thi xe hoa hồng thứ 124th năm 2013” (the 124th tournament Rose Parade 2013) tại Pasadena, California. Các chiếc xe trang hoàng bằng hoa hồng và cây, trái, lá, lồng lầy, tươi thắm, đủ màu sắc, vàng, hồng, trắng, đỏ, cam, tím, xanh, lục; trên xe có nhiều nàng kiều nữ đẹp như tiên giáng trần. Có cả thảy 42 xe hoa, 21 đơn vị kỵ binh cưỡi ngựa cùng 23 ban hòa tấu thượng hạng trên toàn nước Mỹ tháp tùng cuộc diễu hành này. Tôi mê say chiêm ngưỡng những chiếc xe hoa trang trí quá mỹ thuật, hòa hợp sắc màu, cảnh trí một cách tuyệt vời bởi nhiều công ty lớn như *Honda, Macy, Trader Joe, Well Fargo Bank, China Airlines, Beverly Hills, Kaiser Permanente, Shriners Hospital for children, Lutheran Hour Ministry...* nhiều quá không nhớ nổi; nhưng đặc biệt là xe hoa “A Healing Place” vinh danh các y tá trên toàn cầu với dòng chữ “A nurse is caring, wise, compassionate, gentle, confident” (Y tá là người có lòng quan hoài, khôn ngoan, từ bi, dịu dàng và là người bạn tâm phúc.)

Hai nữ y tá chuyên về bệnh ung thư Sharon Steingass với 33 năm kinh nghiệm chăm sóc bệnh nhân ung thư đến từ Ohio và Edith O’neill, một y tá cũng là bệnh nhân ung thư vú còn sống sót, nay đã 68 tuổi đang đứng trên xe này đưa tay vẫy chào đám đông

hàng trăm ngàn khán giả chen chúc dọc theo đường Colorado để xem xe hoa.

Một khán giả trong đám đông này, bà Miriam Pazz đang chụp hình chiếc xe hoa vinh danh các chú chó can cường trong quân đội thì khựng lại, bồi hồi, ngỡ ngàng, người đàn ông nhảy xuống từ sàn xe trong bộ quân phục và giày boots trắng với vẻ mặt mỗi đúng là chồng của Miriam mà chị cứ nghĩ là anh đang chiến đấu tại Afghanistan?

Người đi xem cuộc diễn hành làm thành vòng cung bao quanh chị Miriam khi cậu bé 4 tuổi Eric Pazz II con trai của chị chạy từ bên lề đường đến vòng tay đang giang rộng của ba cậu, Trung sĩ nhất Eric Pazz 32 tuổi. Cả 3 người cha, mẹ, con ôm chầm lấy nhau trong niềm xúc động, vui sướng bất ngờ trước sự chứng kiến của hàng triệu khán giả trên toàn thế giới.

Trung sĩ Eric thổ lộ sau đó: “Lúc ấy tôi như người mất trí khôn, không có điều gì hiện hữu trên thế gian này nữa, ngoại trừ khoảng đất nơi gia đình tôi đang đứng. Tôi chỉ muốn ôm vợ con trong vòng tay và nói rằng tôi thương yêu họ lắm!” Trung sĩ Pazz đưa tặng người vợ trẻ dễ thương một đóa hoa hồng đỏ, rồi cả 3 người bước lên xe hoa có mang bản hiệu “Canines With Courage” (Những Chú Chó Can Cường) được bảo trợ bởi công ty “Natural Balance Pet Foods” (Thức ăn quân bình thiên nhiên cho gia súc) và dẫn đầu cuộc diễn hành như là thượng khách của cuộc thi xe hoa hồng thứ 124th năm 2013 này.

Cuộc đoàn tụ gia đình bất ngờ này là thời gian cảm động nhất trong lịch sử các cuộc thi xe hoa hồng (Rose parade) mở đầu cho năm mới 2013 và cũng là biểu tượng cho tiêu đề: “Oh the places you’ll go” (Ôi, những nơi bạn có thể đến) để vinh danh một tác phẩm của bác sĩ Seuss.

Tiếp theo sau đó là xe hoa của bà Jane Goodall, một nhà khảo cổ nổi tiếng đã từng làm việc nhiều năm tại Phi châu để tranh đấu cho Hòa Bình trên thế giới; bà Goodall đã được ban tổ chức bầu làm Nguyên Soái (Grand Marshal) của cuộc diễn hành.

Xe hoa “Chiếc Thuyền Tình” (The Love Boat) của Farmers Insurance (Hãng Bảo Hiểm của các nông gia) theo sau xe bà Jane Goodall, nơi đây cô dâu Nicole Angelillo trong áo đầm cưới màu

trắng và chú rể Gerald Sapienza trang trọng với bộ tuxedo màu đen đến từ tiểu bang Virginia, đang quần quýt trao nhau “nụ hôn đầu đời sống chung đôi” không thể đợi đến lúc vị Linh mục- cũng đang hiện diện trên Thuyền tình tuyên bố: “Bây giờ anh có thể hôn cô dâu”. Thật là một màn tình tứ, cảm động!

Xe hoa mà khán giả ưa thích nhiều nhất là xe hoa của thành phố San Gabriel, lần đầu tiên ra mắt công chúng, sau 41 năm, với tiêu đề “Chúc mừng cuộc hành trình của chúng tôi” Xe hoa này gồm có một cái chuông lớn và hai con bò kéo chiếc xe chở đầy quả nho, nhắc lại sứ mạng của thánh Gabriel ngày xưa là làm rượu nho...

Hầu hết khán giả đang đứng xem cuộc diễn hành đều nghĩ rằng: “Đây là đêm tốt lành khởi đầu cho năm mới, mặc dù quốc gia đang gặp tình trạng kinh tế khó khăn”

“Tôi nghĩ rằng mọi người đang hướng tới một điều gì lạc quan, tươi sáng hơn” một nhà giáo đã hưu trí đến từ Torrance phát biểu như vậy. Ông Douglas Wallace, 68 tuổi thì vừa ngắm nhìn nhịp chân bước mau của ban hòa tấu sinh viên viện Đại học Stanley vừa suy gẫm: “Có điều gì khác lạ trong cuộc diễn hành năm nay, nó phong phú hơn, nó có vẻ lễ hội hơn.”

Trên đây là quang cảnh xinh tươi, chan hòa màu sắc và những cảm nghĩ lạc quan trong ngày đầu năm Tết Dương lịch của người dân nước Mỹ, nơi tôi đang cư ngụ. Họ cố gắng phóng đại cảnh sum họp bất ngờ của gia đình một chiến sĩ đang chiến đấu ngoài mặt trận được gặp lại vợ con trong giây lát và vui mừng khôn xiết! Niềm vui riêng tư biến thành nỗi mừng chung của mọi khán giả đang chứng kiến cuộc hội ngộ đầy xúc động trong chiều hướng: “Xin giữ cho đời còn một chút dễ thương.”

Bên thêm năm mới Quý Ty cầu mong các bạn đọc của Kỳ Nguyên Mới cũng cố gắng nhìn về tương lai với quan niệm tích cực, yêu đời như người dân bản xứ trên quê hương thứ hai ngày.

Lê Mộng Hoàng

(Viết theo TV show và Los Angeles Times 1/1/2013)

ĐÊM HẠ NỒNG

HOÀNG PHƯỢNG

Nhìn lên thấy ánh sao đêm
Lung linh tỏa sáng lướt êm thiên hà
Cuộc đời lắm nỗi phong ba
Niềm đau ta phải vượt qua một mình
Đêm về riêng bóng lặng thính
Những giọt nước mắt tự mình lau khô
Lẻ loi, cô độc, bơ vơ
Tìm nụ cười với hồn thơ vỗ về
Qua rồi đêm tối lê thê
Thái dương rực rỡ lại về cùng ta
Niềm vui thấp lại chan hòa
Khắp nơi đua nở ngàn hoa diệu kỳ
Nỗi buồn như đã vơi đi
Cố quên quá khứ những gì thương đau
Qua cơn giông tố thâm sầu
Trái tim ta lại vì đâu rộn rang
Cảm ơn đời nỗi bình an
Con đường trước mặt thênh thang ai ngờ
Sống bình dị với hồn thơ
Dẫu cho vất vả vẫn chờ yên vui
Vẫn yêu đời, vẫn mỉm cười
Vẫn tươi thắm đón mong lời thiết tha.

6/11/2024

Hoàng Phượng

TÌNH YÊU VÀ MÙA XUÂN

HOÀNG PHƯỢNG

Lánh lót chim chào những sớm mai
Đường như Xuân đã đến đâu đây
Chim ơi! đánh thức nàng tiên nhỏ
Nắng đã chan hòa trên cây cỏ

Ta chờ nàng những sáng tinh sương
Dậy đi! Hoa cỏ đẹp vô thường
Thiên nhiên điểm tuyệt đang bùng dậy
Nắng ấm nồng và tình yêu thương

Mây trắng, trời xanh ôi tuyệt vời
Xuân hồng vẫn đẹp lắm nàng ơi!
Luyến tiếc làm chi tình lỡ dở
Cho lòng sầu tủi, dạ đơn côi

Thế Gian lừa dối mặc nhân sinh
Thiên nhiên muôn thuở vẫn chung tình
Dậy đi! Ta đợi nàng bên cửa
Trao nàng tặng vật của niềm tin

Tiếng chim hót như lời thì thầm
Vỗ về âm điệu của mùa Xuân
Trong tim bùng dậy niềm tin mới
Cảm tạ đất trời những nghĩa ân.

3/14/2021

Hoàng Phượng

Tạp Chí Văn Bút Miền Đông

Số 2

Chủ Đề - Hạ

Kính gửi quý tác giả và cộng tác viên thân mến,

Chúng tôi xin chân thành cảm ơn quý tác giả và cộng tác viên đã đồng hành cùng chúng tôi trong số báo vừa qua. Với niềm vui và sự phấn khởi, chúng tôi xin giới thiệu chủ đề cho số tiếp theo: **Hạ**.

Mùa Hạ đang đến gần, mang theo những ngày nắng vàng rực rỡ, những làn gió nhẹ nhàng và những khoảnh khắc cảm xúc sâu lắng giữa thiên nhiên và con người.

Chúng tôi rất mong nhận được những tác phẩm đa dạng và phong phú, bao gồm: thơ, truyện ngắn, tùy bút, tản mạn... hay các bài viết suy ngẫm về mùa Hạ – mùa của sự sống, của những chuyến đi, của những cảm xúc mới mẻ và những ký ức không thể nào quên. Mỗi tác phẩm là một cách thể hiện cái nhìn riêng biệt về mùa Hạ, giúp người đọc cảm nhận sâu sắc hơn vẻ đẹp và ý nghĩa của mùa này.

Tạp Chí Văn Bút Miền Đông hy vọng rằng mỗi bài viết sẽ là một món quà tinh thần, lan tỏa hương vị đặc biệt của mùa Hạ qua từng con chữ. Chúng tôi rất mong nhận được những tác phẩm quý báu từ các tác giả yêu mến để cùng nhau chia sẻ những cảm xúc và suy ngẫm về mùa Hạ.

Xin vui lòng gửi bài viết của bạn về địa chỉ email:

vbvnhn.vdbhk@gmail.com.

Chúng tôi bắt đầu tiếp nhận bài vở cho chủ đề "Hạ" từ thời điểm thông báo này được gửi đi, cho đến khi nhận đủ số lượng bài viết (300 trang báo) hoặc đến ngày 15 tháng 6.

Chúng tôi rất mong được cộng tác cùng quý vị trong số Mùa Hạ tới!

Trân trọng,

Văn Bút Miền Đông

Giới Thiệu Sách

Quý văn thi hữu có nhu cầu giới thiệu sách của mình trên tạp chí Văn Bút Miền Đông, vui lòng gửi một bản sách đến văn thi hữu Phú Vo tại địa chỉ tòa soạn.

Văn Bút Miền Đông

6614 Bethlehem Road

Richmond, VA 23230

Email: vbvnhn.vdbhk@gmail.com

Ban Biên Tập sẽ sắp xếp giới thiệu trong số phát hành kế tiếp.

Chân thành cảm ơn sự hợp tác và đóng góp của quý văn thi hữu cùng các cộng tác viên.

Góp Nhặt Hương Đồi -tuyển tập thơ văn của Ý Nhi Nguyễn Thị Dung
- Email: vuvivn@gmail.com

Tuyển Tập Truyện Ngắn - Tiểu Lục Thần Phong - Võ Phú – Email:
freedomsteven_01@yahoo.com

Nguyễn Minh Nữ - Bằng Hữu & Văn Chương - Email:
nuuminhnguyen@gmail.com

Tuyển Tập Thơ - Thơ Rải Niềm Vui - Phương Hoa - Email:
phuonghoa918@gmail.com

Thơ Tình - Lê Mai Linh - Nhà Xuất Bản: Ý Trời - Ấn hành năm 2024
liên lạc: Lê Mai Linh - lemailinh103@gmail.com

Hãy Cho Tổ Quốc Mượn Đôi Chân Của Bạn - Lê Mai Linh -Nhà Xuất
Bản: Ý Trời - Ấn hành năm 2024 - liên lạc: Lê Mai Linh -
lemailinh103@gmail.com

Phiếu Mua Tạp Chí Văn Bút Miền Đông

Phu Vo

6614 Bethlehem Road

Richmond, VA 23230

Email: vbvnhn.vdbhk@gmail.com

Tên: _____

Địa chỉ: _____

Số điện thoại: _____

Email: _____

Mua số tạp chí: _____

Giá mỗi số: \$20

Số lượng mua: _____

Tổng số tiền: \$ _____

Hình thức chi trả:

Chi phiếu xin gửi về địa chỉ trên

PayPal: phuvo@yahoo.com

Zelle: 8043700215

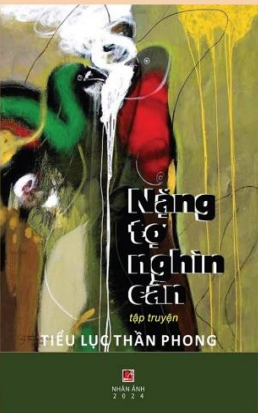
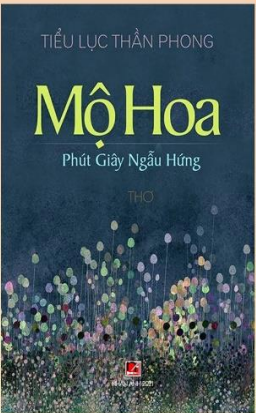
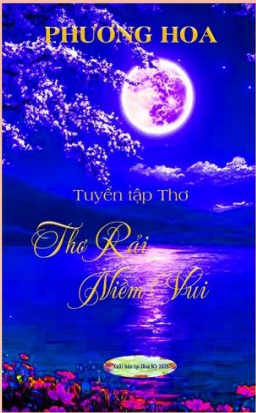
Cash apps: \$lamson1231

Venmo: @Phu-Vo-5

*****Lưu ý: Xin vui lòng nhắn tin 804-370-0215
nếu trả tiền qua PayPal, Cash apps, Zelle hay Venmo**

**Văn Bút Miền Đông xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ của quý
độc giả!**

GIỚI THIỆU SÁCH

\$20.00